$ 6,800.-

Ogatu plurimorũ iopũ nũmorũ egē
tiũ appotecas refutãtiũ occasione illa
r qꝛ necessaria ibidē ad corp⁹ egrũ spec/
tãtia sũt cara simplicia ꝛ cõposita·nũ/
misq̨ plurimis ꝯparãda· sed ad pñs
mēs mea nõ se diuertit sed ad ea q̄ in ꝑuatꝫ locis ortis
siluis ac pratis iueniũtur· q̄rũ ꝑsētia corpus hũanum
egrũ seu neutrũ ad corpus sanũ reduci poterit· testante
solerti medico· Arnoldo de noua villa sic inquiente in
aphorismis suis· Cũ qs poterit mederi simplicib⁹ frus
tra ꝛ dolose medicamina ꝯposita q̄rit ille· Ait etiã Aui
cēna ij·libro·c·iiij·Medicie simplices habēt opatiões
vl'es ꝛ ꝑticulares· Et cũ penes corpus hũanũ plures
ꝯcurrãt actus scꝫ circa ꝑfecte sanũ actus cõſuatiu⁹ ne/
cessarius ē· Circa sēsibiliter lesũ·actus curatiu⁹ iducen
dus ē Circa vēo insēsibiliter lesũ actus ꝑſuatiuus seu
resũptiu⁹ necessarius ē· Cũ ergo corpus egrũ actũ curã
tiuũ requirat seu practicã· Ob id presens opusculum
suã sũpsit denominacōnē· Aggregator practicus de si
plicibus· In quo quiuis hominũ sibi ipsi subuenire
poterit paucis deductis expensis·aduersus q̄libet egri
tudinem corpus humanũ a vertice capitis ad plãtas
pedũ ab intra corpus focasq̨ affligentē iuxta tenorem
plurimorum solertium medicorum de simplicibus cõ
fuse tractantiũ quorũ dicta ad practicã expertam sunt
redacta: vtputa sunt Auicenna princeps secundo
suo libro de simplicibus: necnon Serapio de sim/
plicibus· similiter Pandecta et Platearius ꝛc·
Omnis ergo confusio nouerca existit veritatis que

ad pñs refutatur:cũ oia que a ꝑmeua origine ꝓcesse/
runt rõe ordine τ nũero formata sunt τ sic cognoscí ha
bent· Boecius in arismetrica sua Diuidit ergo pñs li
ber in septẽ particulas In ꝑma particula tractat de v
tutibus herbarũ ad apotecã spectãtiũ in modũ anti/
dotoꝝ dispensatarũ· In secũda ꝑticula innuit de sim/
plicibus laxatis τ linitiuis seu lubricatis suꝑrioribus
antidotis ꝑme particule deseruiẽtibus· In tercia par
ticula detegitur de simplicibus ꝯfortatis seu spẽbꝰ aro
maticis· In q̃rta particula dilucidat de fructibus τ se
minibus τ radicibus· In quita particula de gũmis
τ eis similibus· In sexta ꝑticula de generibus salis τ
mineris τ lapidibus· In septia ꝑticula τ vltia consi
derat de aialibus τ prouenientibus ab eis:q̃ oia ad pra
ticã pñtis operis deseruire habent·

Pondus medicinale in figuris sic cognosces ·
℥·j·id ẽ vncia vna·℥.ß·id ẽ vncia media·
ʒ·j·id ẽ dragma vna·ʒ·ß·id ẽ dragma media ·
℈·j·id ẽ scorpulus vnꝰ·℈·ß·id ẽ scorpulus medius ·
m·j·id ẽ manipulus vnꝰ·m·ß·id ẽ manipulꝰ mediꝰ·
ana·id ẽ de quolibet equaliter·lb·j·id ẽ libra vna·lb·ß
id ẽ libra media· Et ℥·j·facit duos lotones. Et ℥·ß·
vnũ lotonem Et dragma vna id ẽ quarta pars vniꝰ
lotonis Et ℈·j·est tercia pars vnius dragme ;

Capitula herbarū secūdū ordinem alphabeti.

Cap. pmū de absinthio.
Secūdū de abrotano.
Tercīū de altea
Quartum de acoro
Quintum de acetosa
Sextū de agrimonia
Septimū de alleo
Octauū de alkakenge
ix. de ameos vl' athanasia
x. de aneto
xi. de apio
xij. de arthimesia
xiij. de aristologia longa
xiiij. de aristologia rotūd
xv. de asa rabacca
xvi. de atriplice
xvij. de aaron vel iaro
xviij. de auricula muris.
xix. de arnoglossa
xx. de ambrosiana
xxi. de affodillo
xxij. de agno casto
xxiij. de boragine
xxiiij. de buglossa
xxv. de bethonica
xxvi. de branca vrsina
xxvij. de bleta
xxviij. de bursa pastoris.
xxix. de berbaris
xxx. de baselicone.
xxxi. de brionia
xxxij. de cicorea
xxxiij. de calamento
xxxiiij. de centaurea
xxxv. de cartamo
xxxvi. de cinoglossa
xxxvij. de cāmomilla
xxxviij. de camepiteos
xxxix. de capillis veneris.
xl. de cepis
xli. de coriandro
xlij. de custute
xliij. de cipero
xliiij. de celidonia
xlv. de cathapucia
xlvi. de cucumere

xlvij. de calamo arõtico a
gresti.
xlviij de canapo
xlix de dauco cretico
l. de dyptamo
li de esula minore
lij de endiuia
liij de eupatorio
liiij de enula campana
lv de epatica
lvi de elleboro albo
lvij de elleboro nigro
lviij de ebulo
lix de edera terrestri
lx. de edera arborea
lxi de fumo terre
lxij de feniculo
lxiij de fragaria
lxiiij de fraxino
lxv de granis solis
lxvi de galletrico
lxvij de gariofilata
lxviij de genciana
lxix de genesta
lxx de gramine
lxxi de hermodattulo
lxxij de iusquiamo
lxxiij de ysopo
lxxiiij de yreos
lxxv de iuniperis
lxxvi de yringi
lxxvij de lilio
lxxviij de lupulo
lxxix de lappacio acuto
lxxx de lactuca
lxxxi de leuistico
lxxxij de lauendula
lxxxiij de laureola
lxxxiiij de mellissa
lxxxv de mille folio
lxxxvi de malua
lxxxvij de menta
lxxxviij de mellilloto
lxxxix de matercaria
xc. de maiorana
xci de marubeo
xcij de moro celsi z mora
bici.
xciij de mercuriali
xciiij de mandragora
xcv de nasturcio ortulano
xcvi de nasturcio aq̃tico
xcvij de nigella
xcviij de nenufare
xcix de origano
C. de piretro
cj. de pionia
cij de petrosilino

ciij de polipodio
ciiij de paritaria
cv de portulaca
cvi de polegio
cvij de porro
cviij de pentafilone
cix de pipinella
cx de papauere
cxi de populo
cxij de pastinaca siluestri·
cxiij de pastiaca domestic·
cxiiij de rosa
cxv de raffano
cxvi de radice
cxvij de ruta
cxviij de rore marino
cxix de rapa
cxx de ribes
cxxi de rubea tinctura
cxxij de solatro
cxxiij de spinacha
cxxiiij de filere montano
cxxv de sinapi
cxxvi de squinanto
cvxvij de serpentaria
cxxviij de satirione
cxix de sticados citrino
cxxx de sticados arabico
cxxxi de spargo
cxxxij de saffina
cxxxiij de spua vina
cxxxiiij de squilla
cxxxv de sambuco
cxxxvi de salice
cxxxvij de saxifraga
cxxxviij de scolopendria
cxxxix de scabiosa
cxl· de saluia
cxli de spica romana
cxlij de spica celtica
cxliij de serpillo
cxliiij de taxobarbato
cxlv de tormentilla
cxlvi de viola
cxlvij de virga pastoris·
cxlviij de vrtica
cxlix de valeriana
d· de vsnea

10

Absintheũ Allsem

Absintheũ est calidũ in pmo gradu ⁊ siccũ in secũdo et
habet ponticũ et amarissimũ saporē. e debet colligi in fi
ne veris et i vmbra exsiccari et p annũ seruatur ⁊ ē mul
te efficacie. Absitheũ hꝫ oppositas pprietates scꝫ laxa operatio contraria
tiuã. Laxat eni ex caliditate et amaritudine. et hꝫ pro laxat et constrin
prietatē ꝯstrictiuã quia ꝯstringit exgrossicie substãcie.
et sic absin. ꝯria opatur ideo non debet exhiberi nisi ma
teria existēte digesta sic sua caliditate dissoluitur. et pō
ticitate sua ꝯstrigēdo euacuat. Absin. eñ fortiter apit

opilatões epatis ꝛ splenis· ꝓpterea curat morbos ex opilacõe ꝓuciētes ut sūt yctericia ydrops ꝛc· notāter cū ꝓueniāt ex causa frigida ut dic auic· ij· canone· c· p̄mo q· ʒ· iij ul· ʒ· ſ· desucco absin· mane bibite p decē dies ꝯtinuādo valde curat illas egritudies ſʒ apparet talis po tus abhomiabilis ideo vʒ sibi misceri zucarū sufficiens ꝓ dulcuratōe· Uel buliat absin· in sero capͥno miscendo parū zucari· Uel fiat siropus ex eo isto modo dispēsādo ℞· extremitatū absin· m· ſ· florū cētauree florū viola/ rū florū boragis florū tamaristi aā/ʒ ij· radic· teupō/ tiā liq̄riciē aā· ʒ· j· vuarū passularū· ʒ· ſ· oia cōtūdant et buliāt i aqua ad ꝯsūptionē tercie ptis postea cola co latum dulcoret cū sufficiēte zucaro et fiat siropus de q̄ su mat tepide mane et sero ꝓ q̄libet vice i q̄ztitate medij ci phi· prius sumant pillule de reubarbaro· ꝛ ꝯfortatiuū diarodon albatis postremo· Jtē absin· vʒ i alopicia· ſcʒ i casu capillorū et in tinea· ℞· de absin· et abrotano ꝛ de spica celtica de q̄libet quātū placʒ et buliat cū vino ꝛ inde fiat ablucō capit· Uʒ etiā succus absin· cū melle l' farina ordei mixtus ad liuorē vel ad vestigia circa oculos vl' aliorū locorū ex paussiōe vel ꝯtusione veniēcia· Ualʒ succꝰ absin· cū· pulue lūbricorū mixtꝰ cū parū melle ꝯ vermes· Jtē succus absin· oculo ipositus vʒ ꝯ rubedi/ nē eiꝰ et pānū· Jtē vapor decoctionis absin· ex vino ꝛ aqua auri immissus vʒ ꝯtra sorditatē et tinitū eius Et succus absin· cū oleo nucleorū psicorū auri imissus iter ficit vermes Jtē vinū decocciōis absin· cū cortice citri vʒ i fetore oris ꝓueniēte ex materia putrida in stomacho peccāte· vʒ succꝰ absi· cū melle mixtꝰ ꝯ ebrietatē· vʒ ēt ab si cū arti· ꝛ oleo ꝯi coctū fiat iñ pessar· mēstruū ꝓuocādo

Abrotanum aueronde

Abrotanum calidum est in p̄mo ⁊ sic· in secundo·
Auic· valet in alopicia et tinea vt supra dictum est de
absin· Abro valet ad accelerādū barbā et eius ortū is
to mō· Rx· succū abro: cū oleo anetino vel oleo de sq̄nā/
to miscēdo de q̄ liniatur barba vel alius loc⁹ depilatus·
Item decoctio abrotani ⁊ isopi cū liq̄ricia buliēdo i aq̄
cū zucaro penidij dulcorādo: multū valet ad discrasiam

Ad pilos accelerā

q pectoris opila
cione ex fri cā

pectoris ex causa frigida ab intra sumendo Sed ab ex
tra liniatur minera pectoris cū butiro mens maij vel cū
vngēto dialtee pro maiori mollificacōe humorū peccā
tiū in pectore postea sumantur pillule de agarico p eua/
cuacōe materierū peccātiū p viā ductuū cōmuniū. dein
de sumatur diapeidiū vel diairis salmonis pro confor
tatiuo Itē abro. valet ɔtra vermes ꝛ lūbricos et ascari
des. ℞. abro. contriti et pulueris lupinorum aā. ʒ. ſ.
misce cum felle alicuius aialis et oleo de absin. et fiat lini
mentū supra intestina. Idē valet succꝰ abrotani et ab
sin. cū lacte bibendo Itē succus abro. mixtus cū mirra
in modū pessarij applicatus educit mestrua. secūdinā
et fetum mortuū eicit et clausā vuluam aperit et flegātica
apostemata ibidem nascētia sanat. vel fiat suffumigiū
℞. abro. saffine arthimesie aā. m. ij. polegij origai te/
naceti aā. m. j. asarebacce apii. aā. m. ſ. ɔtūdāt oia et
fiat suffumigiū ꝛ potēter puocat mestrua. Itē resoluit
apostemata flegātica ꝛ dure resolucōnis si misceatur suc
cus abro. cū farina ordei vel melle et supponatur Idē
remouet ɔcussioēs laterū Itē abro. fugat venenosa a
nimalia si ponitur in angulis domꝰ. vel cū aqua decoc/
tionis eius domꝰ vel cubile aspergat. vel fiat fumus in
domo de abro Itē abro. coctū in vino et bibitū vꝫ ɔ ve
nenū. et abro. cōtusū cū sale et oleo cōmuni et pulsus
manuū ꝛ pedū inde vngantur febrientis autē paroxismi
aufert rigorē. Itē abro. coctū cū apio in vino et parū
dulcoratū cū zucaro strāguirā soluit ꝛ lapidē frāgit. et
qn̄ caput inūgit cū abro. cōtuso cū oleo vꝫ vertigini et
scotomie:

ɔ vermes

Ad mestrua puocanda

ɔ stranguiriā et lapidem

Altea Witten hoemsch

Altea calida et sicca cum equalitate: operatio ⁊ ꝓprietas ipsius est lenificare et maturare et mollificare et resoluere et abstergere. Semen ⁊ radix sunt maioris efficacie: notanter radix viridis. Decoctio radicis altee ⁊ seminis eius cum abrotano et vino et potata vꝫ stranguirie et lapidi et suꝑfluitatibus crudis et sciatice ⁊ vlceribus nemorum Et qn̄ radix altee decoquitur in aceto cum piretro ⁊ parū mastice et fiat inde ablutio oris

ↄ morpheam

ↄ puncturā apū

ↄ apostemata ex calida cā

ↄ alopiciā

ↄ tussim ex fri gida causa

ↄ pleuresim ꝛ peripleumonia

tepide sumendo valet contra dolorē dentiū. Itē semen altee coctum cū allio et aceto ꝛ inde liniatur morphea in sole eradicat eā. Idē mixtum cum oleo et applica/tum morsui venenoso confert. Et similiter valet in pūc/tura apum Itē quando bibitur radix altee cum vino aut aqua cum parum mastice decocta curat vel cera in testinorum et contusiones neruorum. Itē radix altee valet apostematibus calidis mamillarum ꝛ apostema tibus ani et tencōni neruorū et apostematibus duris ꝛ scrofulis: et soluit apostemata inflata et tumorē in pal pebris et glandes auriū ꝛ sedat dolorē iuncturarū: et vꝫ ad extensionem neruorū decocta cum farina fenugreci ꝛ farina seminis lini cū sepo aneti et terpētina miscendo quia resoluit et maturat et aperit apostemata Idē mū dificat matricem et superfluitates partus si inde fiāt pe ssaria. Itē decoctio radicis altee et abrotani cū aceto ꝛ liniatur super alopiciā curat eā in sole exsiccando. Itē decoctio seminis altee ꝛ liquiricie et ficuū facta cū aqua dulcorata cum zucro albo vꝫ in tussi in cā frigida et fa/cile excreare facit sputū: Et prohibet sputū sanguinis si additur dragantum. Idē vꝫ cōtra sitim et ardorem vrine Et vꝫ etiā in pleuresi et peripulmonia tali modo ℞. radicū altee. ℥. i. liquiricie. ℥. ß. radicū cicoree ordei semiuum quatuor frigidorū. se. endiuie. se. portulace. anā. ℨ. i. florū violarum vuarū passularū anā. ℨ. ß. oia contundantur et bulliantur. Et exhibeatur eo mō quo superius narratum est capitulo de absinthio.

Acorus *yalanga* **Gheel lelien**

Acorus calidus ē et sic i scđo hʒ ꝟtutē diureticā disso lutiam absterſiuā et apiriuā· Acorꝰ ergo vʒ ad dissol uēdū duricē splenis: et valet cōtra opilatōem splenis et epatis ex causa frigida prouenientē: isto modo dis/ pensando· ℞· radicem acori conquassati quartam· lb humectetur radix in aceto ad tres dies cui adde radi/ cem reupontici· ʒ· ij· florū boraginis scolopēdrie añ· m· ʃ· se· anisi liquiricie añ· ʒ· ij· vuaꝝ passulaꝝ· ʒ· ʃ · oia

ꝯ opilacione spl
ex causa frig
ꝯ opilacōez epa
ex causa fri·

grosso modo trita et bulita in aqua simplici duarū li
bratum ad consumptōem tercie partis cola et colatū
dulcorando cū zucaro quod sufficiat ꝛ fiat potus mane ꝛ
sero tepide sumēdus pro qualibet vice in quātitate me
dij ciphi. Postea sumantur pillule vtputa. ℞. masse
pillularum de reubarbaro: masse pillularum de lapide
lasuli añ. ʒ. ß. misce cum siropo de de stolopendria ꝛ fiāt
pillule. vij. aut. ix. deinde sumatur diagalange vel dia
boraginatum pro confortatiuo: postremo vngatur mi/
nera splenis ac epatis cum vngento dialtee pro molli
ficatōe materie opilantis. Itē vinum etiā decoctiōis
acori valet ad idem sed non fabricanti. Valet etiā aco
rus contra ictericiam coctus cū stolopendria et endiuia
et liquericia ꝛ quatuor seminibus frigidis colatū cum
zucaro albo dulcoretur sumatur vt supra. Item acorus
valet contra alginem seu pannum oculorum. ℞. succi
acori et feniculi añ. ℥. iij. lapidis calaminaris. ʒ. j. aloe
patici thutie añ. ʒ. ß. terenda terantur subtilissime ꝛ bu
liantur parum pro incorporatione: ꝛ fiat colatura per
pannum quo vtatur ad oculos cum penna guttatim
applicando. Itē succus acori datus in potu vel eius
dicatura prouocat vrinam quia abstergit et aperit. ꝛ
valet dolori lateris et pulmonis: et idē valet morbus
venenosis. Valet etiam ad dolorem matricis qñ fit en
kacisma. i. sessio super acorū decoctum. Dicitur qñ qs
penes se gestat acorū nūq̄ incurret fluxum sanguinis
vel spasmum: dicit Pandecta.

Acetosa Sorell Sulher

Acetosa: alia ē domestica: alia silvestris. nā frigida est in primo et sicca in secundo. In ipsa est stipiatas et acetositas supat colerā: ⁊ acetose hūiditas est laudabilis. Radix acetose cū aceto cocta cōfert scabiei vlcerose et excoriacōni vnguis. Idē valet cōtra morpheā ⁊ serpiginē et filibus desedatōibus cutis: pluribus viabꝰ

talia loca inungēdo· Postea vngātur talia loca scabi
osa cū tali vngēto ℞· succi acetose· ℥· ij· teripentine· ℥· ß
salis cō. s· ʒ· j· misce cū oleo laurino et fiat vngētū circa
ignē incorporando· Itē acetosa valet contra ictericiā
ex opilatione causata a cā calida· Unde decoquatur ace
tosa cum aqua endiuie et cū quatuor seminibus frigi/
dis et inde potet: vel coquatur cū vino albo subtili et hō
vinū bibatur et valet cōtra ictericiā a cā frigida· Et ta
le vinum dicitur sedare nauseā· Itē acetosa vȝ contra
puncturā scorpionis vel alterius aialis venenosi· Unde
dicit Serapio et Auicēna: qȝ si quis comedat de aceto
sa vel bibat de eius decoctōe et postea pūgitur a scorpi/
one non nocet ei pūctura: et ita valet cōtra venenū· Itē
aqua acetose mixta cū parū tyriace valet cōtra pestilēti
am Unde· ℞· aque acetose· ℥· ß· et· ʒ· j· tyriace misce et
fiat haustus qui detur tepide circa mediū noctis: deīn
tegatur patiēs ad prouocatōem sudoris istud pro exp/
tu habeatur· Itē acetosa habet acetositatē et stipicita
tē manifestas in suo sapore adeo qȝ curat vlcera intesti
norū et fluxū ventris· Et virtus seminis eius ē fortior
in strigendo ventrē Valet etiā in fluxu emoroidarū suc
cus acetose bibitus: et vȝ etiā ebriosis· Itē fit ex aceto
sa ēplastrū ad scrophulas Dicitur qȝ si eius radix suspē
datur in collo hn̄tis scrophulas iuuet ab ea Auicēna
valet etiā succus eius vel decoctio acetose cū vino pro dolo
ore dentiū tepide ablūedo os· Itē radix eius trita et
bulita cū vino valet fluxui matricis et frāgit lapidē in
renibus· Idē vȝ rasure intestinorum· Auicēna·

Agrimonia Odermenich

Agrimonia ē calida et sicca in scdo· Decoctio radicis eius cū salina ꝛ pmula veris ꝓpe slusselbloemē: cū vino veteri vȝ ad palisim: isto mō siropū dispēsādo· Rx· radicē agrimonei saline pmule veris añ· m· j· radic· pionie cathupucie añ· m· ʃ· castorie calebori ciamomi añ ʒ· ij· condundātur grosso mō et buliātur cū vino vetēi duarū librarū ad cōsumptōem tercie partis cola cola tum dulcorare cum sufficienti melle despumato: ꝛ fiat

digestiuum: de quo sumatur mane et sero tepide pro q̃
libet vice in q̃titate medij ciphi: quo siropo consump/
to sumantur sequentes pillule in sero eundo dormitũ.
℞. masse pillularum de eusorbio masse pillularum fe
tidarum. añ. ʒ. ß. misce cum siropo de sticados et fiant
pillule septem aut nouē. postea sumatur diacastorium
vel diamusci pro confortatiuis mane et sero assumēdo
vngendo etiā nucham. i. posteriorem partē colli et loca
paliticata cum isto vngento parũ prius calefacto. ℞.
succi agrimonie sinapis pulpe seminis pionie añ. ʒ. j.
castorei piretri añ. ʒ. ß. croci. ℈. ß. conterantur et misce
antur cum oleo de castoreo et parum cere circa ignē in/
corporando et fiat vngentum molle. Itē succus agri
monie clarificatus in quo imbibatur parũ thutie pul
uerisate lento igne incorporate et cum residētiam fecerit
vȝ frigide applicari oculis et clarificat eos. Itē succus
agrimonie cum farina fenugreci et boli armeni cũ aux
ugia porci miscendo valet contra tumorem et dolorem
membrorum. Agrimonia sumpta in cibis vel oleribus
mixta cum bletibus et spinachia valet ad dolorē ven/
tris et splenis. Item agrimonia est diuretica valde et
viridis trita et cum aqua acetose potata valet ad ātra
ces. i. pustulas malas: et ad morsum serpentum et ca/
nis et hominis rabidi. Et valet similiter ab extra ap/
plicando.

Ad oculos cla/ rificandos

Alleum garlyk Loech

Alleū est planta et est duplex· aliud est domesticum· a
liud silvestre qd̓ scordion dicitur est calefactiuū ꝛ exsic/
catiuū in tercio vsqꝫ ad quartum· et silvestre plus illo·
vnde defacili potest dispōi qd̓ fiat venenū et hoc illo mo/
do· capiatur semē allei et seminetur et ex illius allei pro
ducti semine iterū seminetur et hoc fiat quiquies vel plu
ries tūc alleū posterius ꝓductū erit venenū· quare alleū
deplantari et nō semiari debet· hoc fit cōmuniter propter

nota

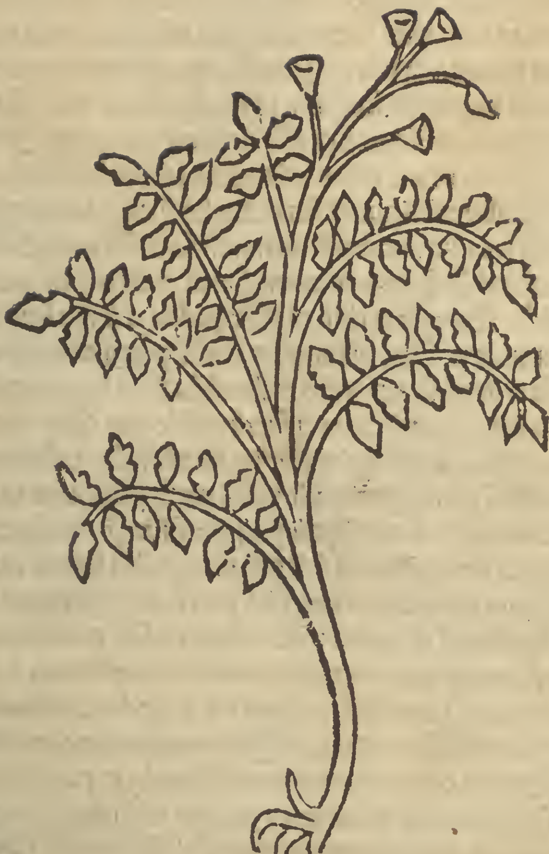
causā iā dictā licʒ ortulani eā ignorāt Item alleū ꝯfert
alopicie ꝓueniēte ex putrido hūoꝛe Si misceat̄ alleū cō
tritū cū oleo lauri uel cū fecibus olei cōis de illo liniat̄ lo
cus et valet· Itē alleū cōtusū applicatū vlceribus hui
dis et furfuribus capitꝭ ꝯfert· Idē vʒ ꝯtra pediculos
ꝛ lendes ꝛ si assiduat̄ ei⁹ cōmestio vʒ ad idē· Itē dicūt
doctores ꝙ assidua ei⁹ cōmestio iducāt sodā id est dolo
rē capit̄· imo magn⁹ vsus allei crudi iducāt lepram et
hm̄oi graues morbos· Itē alleū notātec crudū ꝯmest
um debilitat visū quia m̄ltū exsiccat sʒ huidis oclis nō
obest· Itē decoctio allei cū mastice et piretro valʒ dolo
ri dentiū cū os ide tepide abluit̄· Alleū coctū ꝛ assatū cū
zucaro mixtū ꝯmestū clarificat vocē ꝛ ꝯfert tussi āti q̄ ꝛ do
lori pectoris ex frigiditate· Valʒ etiā alleū hn̄tib⁹ gros
sos hūores ꝛ viscosos i stomacho qm̄ ē calefactiuū in
scisiuū ꝛ rsolutiuū· Itē ꝯfert alleū illis q̄ vsi sūt fugis
nā fugi dicūt̄ venenosi rōe excessiue frigiditatꝭ· Silr̄ vʒ
rusticis q̄ excessiue bibūt aquā frigidā et vtūtur cibis
grossis ꝛ frigidis ꝓpter hoc dr̄ ꝙ alleū sit teriaca rust
icorū· ꝛ alleū rectificat aquā bibitā post ei⁹ ꝯmestioēʒ
q̄re vʒ nauigātib⁹ q̄ bibūt aquā sepe m̄lo corruptam·
Itē alleū ꝯtritū ꝛ sūptū cū aq̄ mellis educit soluēdo fleg
ma et vermes: Itē alleū est valde sedatiuū iflationū q̄
fiūt ex vētositate· vnde dicit Gali· de ꝯseruatōe sanitatꝭ
ꝙ alleū pl⁹ rsoluit vētositates alijs medicis vētositatū
rō uris: Itē valʒ succus ei⁹ ad rmouēdū morpheam
ad vngēdū eā p⁹ꝰ scarificatā: Item cōtra fetorē allei
cōmesti valet radix porros cōmesta:

Alkakenge Krieken ouer zee

Alkakēge ē vna species solatri ⁊ ē frigida ⁊ sicca citra scdm gradū· et hab; folia silia folijs solatri· et habet fructū i cista rotūdū silē; vesice: ⁊ est fructus granū ru bicūdū silē vue· et virt⁹ eius ꝑpria est virtuti vue lupie Alkakēge delet fistulas ·succus ei⁹ mixtus cū succo ce lidonie et cū vitriolo romanō puluerisato itromittēdo fis tulis pluribꝰ vicibus et interpellatis tēporib⁹ abluatꝰ

fistula cū melle rosato donec mortificet̄ fistula: hoc senciēs cū viruleēcia amplius emanare nō habet ꝫ sanies alba tunc propinqua est cōsolidacioni. Valet etiam ad antiqua vlcera auris ꝛ ad vlcera inflata qñ tota herba cū stipitibus cōquassata cū aceto ibidē loco emplastri apponatur. Confert etiā asmati et inflacōni epatis et ictericie et difficultati vrine et stranguirie quia ꝑuocat vrinā et dissolluit calculū in renibus seu in vesica peccā/tem in forma potus sumendo ℞. succi alkakenge succi petrosilini añ. lb. ß. semis feniculi seminis apij. se. lactuce se. saxifrage vel milij solis añ. ʒ. ij. vuaꝝ passularum florū violarū añ. ʒ. ß. bulliantur omnia i aqua et paꝝ vini albi ad consūpcionem tercie ptis et coletur ꝛ dulcoretur cū zucco albo q̄ sufficiat et fiat siropus valens ad ea ut supra narratū ē mane ꝛ sero tepide administrando pro qualibet vice in quantitate medij ciphi quo potu consumpto sequentes pillule sumātur circa mediū noctis. ℞. masse pillulaꝝ fetidarum. ℈. ij. masse pillulaꝝ de miserion ℈. i. misce cum siropo acetoso de radicibus ꝛ fiant pillule ix. altera die sumatur electuariū dūcis vel dialacca ꝑ cōfortatiuo: Itē valet succus alkakēge bibitus apostematibꝰ intrinsecis et extrinsecis. et precipue grana alkakenge bibita valent vlceribus renum et vesice::.

Ameos Reynvaen

Ameos seu athanasia seu tanacētum est planta cuiꝰ semine vtimur in medicinis: et est calida et sicca in ter/cio. Valet in doloribus ventris ex ventositate causatis

Et est prouocatiua vrine et mēstrui ad hec oia valet deco
ctio eius cum vino in causa frigida vel fiat decoctio cū
aqua in causa calida. Item succus ameos cū melle
mixtus vz iterficiēdo vermes in vētre peccātes noīe asca
rides vel cucurbitini ex grosso flecmate puenientes Itē
mūdificat renes et venas miseraicas ideo vz calculosis
et patiētibus strāguiriā seu difficultatē vrine ideo valz
ad illa decoctio anathasie acuminādo cū seie feniculi. se
petrosilini. se. spargi. se. alkakēge cū melle despumato
potādo. Decoctō ēt eius cū stolopēdria et folijs seie ꝛ
semibus petrosilini et feniculi et brusci spargi cū vuispa
ssulis et liquiricia cū zucaro dulcorādo vz in forma potꝰ
cōtra febrē q̄rtanā mane ꝛ sero sumēdo pro q̄libet vice
in quātitate medij ciphi. Desup sumēdo tres pillulas
℞. masse pillulaꝝ de lapide lasuli masse pillulaꝝ de reu
barbaro añ. ʒ. ß. diagredij g̃. iij. masticis g̃. j. misce cū
siropo de stolopēdria et fiāt pillule ix: postea sumat me
tridatum cū vino pro vna vice. ʒ. j. vel. ʒ. ij: Itē decoc/
tio eius in aq̄ cū farina tritici et parꝝ mellis miscēdo et
cū tali vngat facies detergit maculas morpheatas ꝛ li
uorē eius. Item suffumigatō fcā ex landano et succo
ameos mūdificat matricē. Itē decoctio eius cū melle
despumato cum puluere yreos miscendo in potu sup/
ta vz in discrasia anhelitus ꝛ pectoris facilitādo saniez
pectoris per viam screatus quaciādo Itē decoctio eius
cū mēta et parum galange valet ad nauseā ꝛ subuersi
onem stomachi.

cōtra vermes ascarides et cucurbitinos

cōtra febrē q̄rtanā

cōtra morpheā

Ad matricem mundificandā

cōtra pectoris distēsia

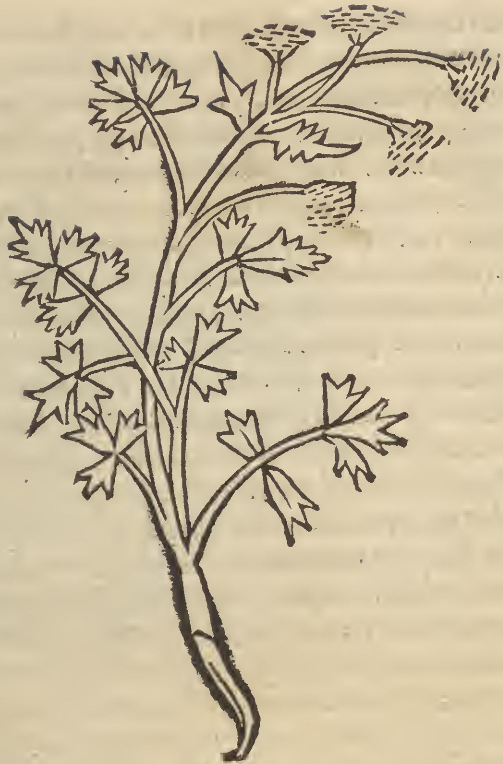

Anetum Dyll **Dille**

Anetũ est calidũ iter scd̃m ꝛ terciũ grad: ꝛ siccũ iter pri/
mũ ꝛ scd̃m grad. Et qñ adurit᷑ fit siccũ i scd̃o. Est re/
solutim ꝛ maturatim apostẽatũ ꝛ vlceꝝ: notãt᷑. se. aneti
intelligit᷑ ꝯtusũ cũ ra. altee ꝛ auxũgia porci vʒ ad apostẽa

ta flecmatica maturādo ea ad saniei generatōem. Et ci
nis seminis aneti cōbusti valet vlceribus exiccādo ea
cū puluē radicis yreos miscēdo. Itē o'eū aneti cōfert
doloribus neruorū et iūctarū cū vngēto dialtee miscen
do. Oleū etiā aneti cū oleo papaueris mixtū iducit sō
nū vngēdo cū eo tipora. Itē o'eū aneti confert dolori
auris eius hūiditatē exiccādo mixtū cū oleo amigdu
larū amararū tepide auribus istillādo. Et assiduatio
semis aneti cōmesti debilitat visum. Auicēna. Itē se
mē aneti v3 cōtra viciū pectoris ex frigiditate pueniēs.
Unde. R. ficus. v. aut plures in succo aneti ibibitas
in nocte cū panū semis anisi et ysopi et liquiricie cū vi/
no buliēdo: deiñ coletur et colatura detur patiēti: facit ei
excreare flecma in saniē cōuersum Itē puluis seminis
aneti in sorbicōibus vel in iure carniū vel in pulmētis
exhibitus v3 mulieribus quia facit lac habūdāe i ma
millis Cōfert etiā semē aneti cōfectū singultui puenie
ti ex repletōe cibi natantis in stomacho Idē v3 dolori
ventris pungitiuo V3 etiā cinis aneti applicatis emo
roidibus natis et ano et virge vlcerate et tumefactōni
testiculorū Itē decoctio semis aneti cū mastice v3 con
sito vomitū et nauseā et singultū ex frigida cā. Et fre/
quēs vsus aneti nō v3: quia anetū crebre sumptū ab/
scindit sperma: aiūt Auicēna et Serapio Et qñ mulie
ris sedēt in decoctōe aneti hoc cōfert dolori matricis.
Itē v3 semē aneti tritū et puluerisatū vlcerib9 hñtib9
saniē cito icarnat et reso'uit ea: Auic Serapio pādecta:

[Margin notes:] pectoris vicium ex frigiditate — p lact habūdancia — p matris dolor

Apium Smallay Eppe

Apiũ est calidum in primo ꝛ sic· i scđo gra· Auicēna sed scđm platearium ē ca· citra terciū gra· ꝛ siccū i medio tercij· Est resolutiũ inflatōis: apitiũ opilatōis: ꝛ se/datiũ doloris: ꝛ sunt plures species apij: domesti⸗cũ ꝛ siluestre: ꝛ aliud qđ oritur in aqua· Et semē apij debet sumi in medicinis: quia in eis est maior virtus· Semē

ↄ oris fetorē
ↄ opilatōez sple/nis et epatis ex causa frigida

apij masticatū valet in fetore oris · Apiū etiā valet in
opilatōe splenis ⁊ epatis ex cā frigida· ℞· succi apii· ℥
iij· scolopēdrie boraginis añ· m· ʃ· radicū acori brusti sp/
gi añ· ʒ· ij· seminū feniculi petrosilini añ· ʒ· j· fiat decoctō
in aqua ad cōsumptōem medietatis coletur ⁊ colatū
dulcoret' cū zucaro albo ⁊ fiat potus quo vtat' vt supra
dictū ē· ca· ix· cū suis pillulis ⁊ cōfortatiuis exhibēdis

ↄ splenis opilaē

Et emplastrū factū cū succo apij ⁊ semine aneti ⁊ radi
ce altee cum pa℞ butiri maij miscendo: cū quo empla/
stretur regio splenis ⁊ epatis ⁊ valet deopilādo ca ··

ↄ lapidem

Itē succus etiā apij cū milio solis ⁊ saxifraga ⁊ semi
ne alkakēge ex his fit siropus cum vino ⁊ zucaro ⁊ va
let ad frāgēdū lapidē cū de eo potatur · Item apiū vz
ad alopiciā qñ bulitur apiū cū abrotano i lixiuio quo

nō

abluatur caput· Item apiū incitat ad epilentiā· Vñ
dicit Ga· q pregnantes non debent vti eo: quia soluit
retentacula fetus ⁊ in corpore infantis putrida apostēa
ta ⁊ scabiē facit nasci: ⁊ lactantes pueros abstineāt ab
apio ne quer fiat infidiēs ⁊ epilēticus: quia dissoluit
materiam ⁊ eā mouet sursum: ⁊ meatus puerorū sunt
subtiles ⁊ propter eorū cōstrictōem parati sunt ad epi

ↄ ydropisim ex flegmate
ↄ ycteriam
ↄ strangurium

lentiā· Itē decoctio ra· apii ⁊ feniculi in succo fumiter
re ⁊ storiole cū pa℞ zucari dulcorādo fit siropus cōtra
ydropisim ex fleumate· Idē vz contra yctericiā proue
niētem ex opilatione· Item apiū decoctū in vino cuz
seminibus feniculi petrosilini ⁊ milio solis valet ad strā
guiriā ⁊ prouocat vrinam ⁊ mēstruū: ⁊ eo magis pro
uocat vrinā qñ miscetur licontropon in tali decoctōe ·

Arthimesia Biuoet

Arthimesia est herba calida ꝛ sicca in tercio scđm pla
teariū: ꝛ dicitur mr̄ herbaꝝ: cuius folia sūt maioris effi
cacie p̄ꝯpue. i. virida q̄ꝫ exsiccata. Arthimesia ē apitia ↄ opilacōez splen
valpe ideo vꝫ in ꝯpilatōibus splenis ꝛ epatis ex cā fri ↄ opilacōez epat
gida: fiat decoctio eius ꝛ stolopendrie ꝛ parum absin- ex cā frid
cium vino ꝛ zucco dulcorata. Idem valet in ycteritia ↄ ycteriam
vicio splenis cui addatur parum florū cētauree. Et ↄ tumorē splenis

residuum de herbis relictum applicetur regioni splenis tepide. hoc idem valebit ad splenis tumorē. Itē balneū factum ex aqua decoctōis arthimesie et foliorū lauri et anathasie in quo mulier sedet vel vulua fomētet multum vꝫ ad ꝓuocādum menstrua et fetū mortuum expellendo. Et arthimesia cocta cum folijs lauri cum oleo oliue vel nucū vꝫ ad menstrua prouocādū et inde matrix pessarisetur. Contra thenasmonem ex frigiditate: recipiat patiēs panū fumū colisonie posite super carbones: deinde calefiat arthimesia in vino et posita super lapidem molarem et sedeat desuper patiēs ꝓbatū est. valet etiā pulverisata arthimesia cum rasura eboris et cornu cerui et nuce muscata cum melle mixta et vino decoctōis arthimesie potata mulieribus nō fecundis quia valet contra sterilitatem factam ex humiditate. Pandecta et Plateartius. Nam si esset sterilitas ex siccitate obesset quod potest perpendi ex complexione mulieris si sit pinguis vel macilēta: et vtatur tali mane et sero in modum electuarij: postea balneatur et fomentetur vulua et pessarisetur vt supra insinuatum est. valet etiam puluis arthimesie et marubij contra glandines q̄ nascuntur circa anuꝫ aut aures. primo starificetur: postea apponatur puluis eius. Arthimesia fugat demonia posita vel fumigata in domo. Item ipsa cōtusa cum auxūgia et supposita pedum dolorē tollit ex itinere.

Aristologia longa Sarasine

Aristologia habet duas species scȝ longā ⁊ rotundā ambe sunt calide in primo gra· ⁊ sicce in scdo · Scdm aliqs sunt calide in tercio ⁊ sicce in scdo· Longa aristo logia est abstersiue ⁊ calefactic virtutis: ideo vȝ in vlce rum incarnatōibus· Puluis aristologie longe cū pul uere yreos mixtus multum vȝ in consolidatōe vlcerū

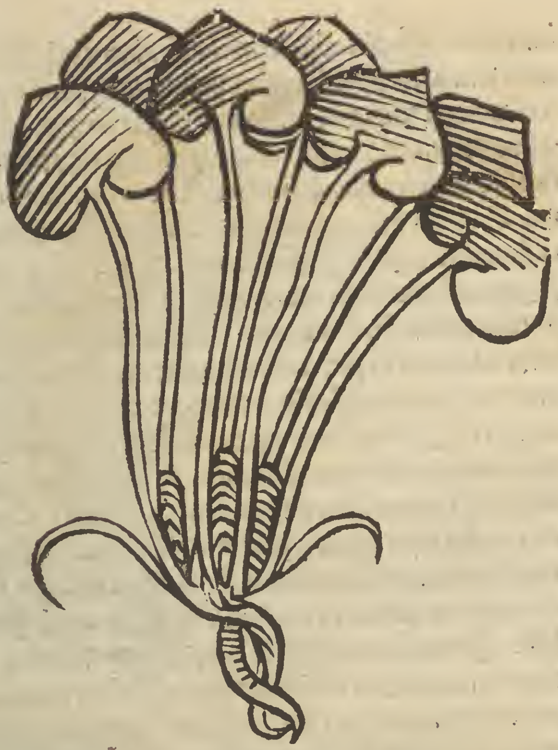
Cōtra asma humidum. ℞. partes duas aristologie longe ꝛ mediā partē genciane cū puluē yreos ꝯficiāt̄ cū melle despumato ꝛ tale electuariū detur. Cōtra venenum ꝛ morsum animalium venēosorum detur puluis eius cum succo rute vel mente cum parum mellis Puluis radicis aristo. lōge mortuā carnē corrodit in vulnē ꝛ fistulis fiat liciniū ꝛ melle inunctuȝ ꝛ desuper puluis aristo. longe spergatur ꝛ intromittatur fistulis ꝛ confert. Item ad expellendum fetum mortuum ꝛ viuū et secundinam deponit. Fiat decoctio aristologie longe cū pipere ꝛ mirra ꝛ de ea sumatur in potu. Sed ab extra fomentetur matrix cum decoctōe radic. aristo. lōge cuȝ vino. Et vtat̄ etiā pessarijs factis ex radice decocta cū oleo et mirra ꝛ pipere. Item infixa corpori ꝛ vlceribus seu vulneribus euocat puluis aristologie lōge cū radice yreos ꝛ radice diptami cum melle miscendo i modum vngenti vulneribus talibus applicando. Iteȝ aqua decōctōis astrologie longe valet epilenticis ex grosso humore afflictis. Et similiter valet asmaticis ex simili humore lapsis. Item ad mēbra spasmata super omne medicamen est vtilis aristologia lōga trita mixta cum radice altee contuse cum oleo ꝛ auxugia porci misce vngendo talia loca aristologia sicca fumigata i domo fugat demonia. Pandecta. Item aristo. decocta in aqua ꝛ bibita valet podagricis.

Aristologia rotūda hoeluuortel

Aristologia rotūda est eiusdē caliditatis ꝛ siccitatis vt longa· Et rotūda magis cōpetit medicie ꝑ́apue radix eius:habet autem virtutem dissoluēdi ꝯsumēdi ꝛ ex/pellendi Et radix debet colligi ante productionem floꝝ Radix aristologie rotunde vtilissima ē ad cuas qꝫ ma

gis habet subtiliare: ergo per omnia rotunda efficacior est longa. In quibus vulneribus aut alijs discrasijs volumus grossum humorē fortius subtiliare aristologia rotūda est incolumior. Pandecta. Itē pilus aristologie rotunde confectus cum succo lappacij et fumiterre et parum aleopatici et calc viue cū oleo laurino mixtus vz cōtra scabiē. Puluis etiā aristogie rotūde in vlceribus carnē mortuā corrodit: et notanter in fistulis extirpare facit cum melle miscendo. Itē cōtra epilentiā et paralisim vz vngentum factū ex pulue aristologie rotūde. Rx partes. ij. et castorei vnā ptē et sulphuris viui et euforbij an. ptē mediā misce cū oleo de castoreo et cera q sufficiat et fiat vngētum vñ vngat nucha cū spina dorsi inferius Itē vinū decoctōis aristologie ro. et asari et apii vz puocādo mēstrua et fetū mortuū et viuū et secūdinā de tali potando. Pessaria ex his fcā cū melle valēt ad idē addēdo mirrā. Itē decoctio aristoro. et ysopi et liqricie cū vino vz asmaticis. Valet etiā puluis arist. ro. cū pulue aloe et calc viue cū melle mixtū ad vlcera cācrosa in naribus Itē vz etiā arist. ad dolorēs q fiūt pp̄ter aliquē hūorē opilātē icessu spirituū vitaliū rotūda sanat magis q̄z lōga Et vz puluis aristolo. ro. cū melle ad putredinē oris et carnis dētium et giguiarū Itē puluis arist. ro. mixtus cū pulue radicis diptani et melle i modū ūgēti spias trahit q2 ari. ro. hz vtutē abstersiuā subtiliatiuā attenuatiuā et attractiuā: i his opatōnibus arist. ro. ē dignior lōga: lz lōga sit dignior i nascētiis et vulneribus putridis quia magis abstersiua. Pandecta Serapio Platearius.

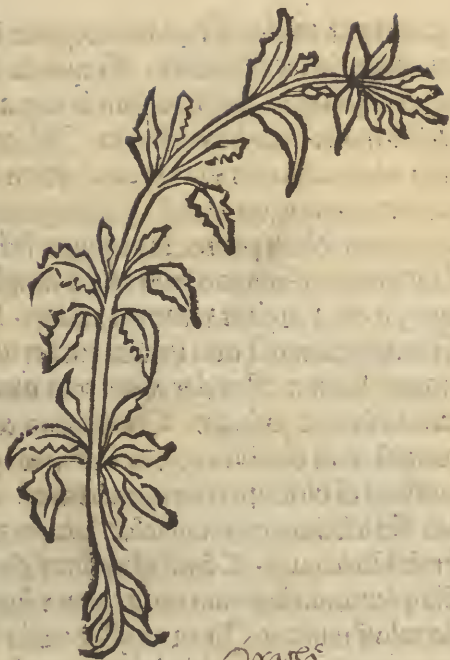

Asarum Haselwortel

Asarū est calidū et siccū in tercio: aperit et resoluit ⁊ ab
stergit et mēbra frigida calefacit et sedat dolores intrin
secos oīs· mēstrua ergo prouocat et vrinā de flecma/
te grosso retentam· valet ergo ydropicis quos purgat
per vrinam isto mō· ℞· asari ameos radicē acori añ·
m· ſ· brusci spargi seminum feniculi petrosilini milij so
lis añ· ʒ· ſ· fumi terre· m· j· foliorū seen vuarum passu

larum añ. ℥. ʃ. oia cõtusa buliãt cũ vino ⁊ aq̃ añ. lb. i
aceti vini albi. ℥. j. ad consumptõem tercie partis colet
⁊ cũ parum zucari albi dulcoretur et fiat siropus mane
⁊ sero sumendus eo mõ vt supra dictum est cum alijs
siropis potãdis quo cõsumpto sequẽtes pillule sumã
tur. ℞ masse pillulaꝝ de reubarbaro masse pillularu͂
de fumo terre masse pillularũ de miserion añ. ℈. j. pul/
pe granorũ coconidij nũo v. misce cũ siropo de fumo ter
re ⁊ fiãt pillule septẽ aut nouẽ. Altera die sumãt dia/
lacca vel diacostũ pro confortatiuis: hec oia valebunt
contra opilatõem splenis ⁊ epatis ⁊ cõtra ictericiã ex
frigida cã. Idẽ cõfert arteticis passionibus: et p̃cipue
valet sciatice ⁊ dolori ancharum. Et asarum purgat
aliqualiter ventrẽ sicut elleboros albus. Auic. Et de/
coctio asari cum aqua et parum mellis: hoc idẽ facit.
Radix asari intelligitur quia est maioris efficacie. S.
vi. sim. ca. de asaro. ⁊ eius v̓tus est v̓tus acori. Pan
decta. Item asarum in colirijs appositum subtiliat tu
nicam oculorũ ideo clarificat visum. Itẽ qñ ponit̃ asa
rum in musto ita ꝙ cũ eo buliat: postea detur hoc vinũ
ydropicis et ictericis ⁊ confert ipsis. Et cõfert ãtiq̃ fe/
bri notanter quartane eius decoctio cũ scolopendria et
folijs sene in vino: nã aperit opilatõem splenis ⁊ epatis
⁊ cõfert duriciei eius. Et decoctio eius in vino in sper/
mate augmentum facit. Melius ꝙ ei admiscet̃ ad so
solutõem faciẽdã est aq̃ casei cũ spica ⁊ aqua mellis
Johẽs mesue. Et oleũ ipsius cum laudano iuuamẽ
cum facit vngendo spinam dorsi in febre opilationũ.

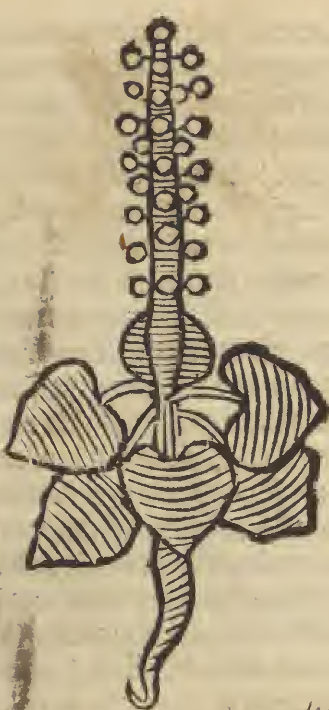
ꝙ quartanam

Atriplex Milde of melde

Atriplex est herba que humectat in secundo ꝛ infrigi
dat in pmo: ꝛ etiā resoluit resolutōe pauca. Et vz apo
stematibus calidis scz erisipile in pricipio sui vel eius fi
ne: ꝛ cū indurat ꝛ infrigidat siluestris atriplex magis
conuenit ei. Et decoctio seminis atriplitis ꝛ endiuie et
scolopendrie cum aqua et parum zucci miscendo valet
aduersus yctericiā prouenientem vicio opilatōnis sple

Ad ventrē mollificandū
nis et epatis ex cā calida. Et quādo coquitur in oleri
bus cum mercuriali mollit ventrē. Et quādo fit em/
plastrum ex eo et radice altee decoctum in aqua appli
Ad vomitū prouocandū
cando apostematib⁹ calidis resoluit ea. Itē semē atri
plicis cum aqua raffani et parum croci miscendo de q̄
sumatur sobrie bonam quātitatē tepifactā prouocādo
vomitum et non solum prouocat vomitum sed etiā as
Ad vomitū prouocandū
sellare facit: ymmo assumptio solius succi atriplicis in
quātitate. ℥. ij. vel. ℥. iij. facit vomere et asselare. Sera/
ꝯ ignē sacrū
pio. Et atriplex contusa cum semper viua et aceto vz
contra ignem sacrum. Atriplex etiam trita cum melle
valet curādo feruorē podagre. Et folia eius cōmesta
in iure carniū vel cū oleribus dolorem vesice amputat.
Et cōmestum cū bletibus et mercuriali febres acutas
Ad lūbricos educendos
extinguit Et lūbricos educit miscēdo succum atripli/
cis cū semine lūbricorum. Cōmestū dissintericis auxili
ꝯ matricis dolorem
atur. Atriplex contusum cum radice altee ꝛ suppositū
matricis dolorē mitigat. Item atriplex cruda siue co
cta omnes duricies sanat addēdo radicem altee et se/
men fenugreci et semen lini cum parum butiri cōtūdē
do. Item succus atriplicis cum melle mixtus vz dolo
ri vnguinū siue vlcere. Atriplex domestica multū frigi
dior est agresti: quapropter flegmaticus confert cōtu/
sa cum aceto applicata. Atriplex in oleribus cōmesta
bene nutrit. Ictericis vero et calidum epar habentib⁹
beneficium prestat.

Aaron Aron

Aaron.i.iarus est calida z sicca in primo scdm Pan/
dectam:sed scdm platearium est calida z sicca in tercio •
habet virtutem dissoluendi laxandi z attenuandi z ab/
stergendi:valet ad menstrua prouocanda fiat pessaria cum
laudano z mirro cum succo aaron. Et valet contra in/
flationem aurium emplastrum factum cum ipsa aaron z
cimino bulita cum parum vini z olei cois. Valet etiam

contra emoroidas ipsa tota aaron ⁊ taxus barbatus
cum vino ⁊ aqua cocta ⁊ fiat super illud eukacisma.
Idem valet ad ficus circa anũ. Valet etiã herba ipa
contra frigida apostemata trita cũ veteri auxugia ⁊ ca
lide apponatur. Valet etiã contra scrofulas ⁊ indura
ta apostemata ipsa herba cum squilla ⁊ auxugia vrsi/
na veteri mixta ⁊ supponatur Ad faciẽ depurãdã ⁊ cu
tem subtiliandam fiat puluis subtilis ex radice exsicca
ta ipsius aaron ⁊ osse sepie ⁊ cerusa cum aqua rosarũ
miscendo ⁊ ex tali mixtura abluatur facies. Diascori/
des cap. aaron virtus aaron est in semie foliis ⁊ radi
ce cum fimo bouis mixta podagricis medetur. Radix
ab intra ⁊ ab extra exhibita multum attenuat mẽbra
tumefacta ex pingui humore. misceatur ergo cum tar
taro ⁊ zucaro ab intra amministrando: ⁊ ab extra cum
tartaro ⁊ oleo communi. Unde ad expellẽdũ toracis hu
morem grossum ⁊ viscosum valet tota herba in cibis
cõmesta. Vel recipiatur herba decocta in aqua ⁊ par
mellis ⁊ vtatur ad excreandum humorẽ in pectore et
gutture viscosum peccantem. Item puluis radicis aa
ron super vlcera putrida applicata malam carnem cor
rodit ⁊ superfluã: ⁊ hic scdm folia ⁊ semen hꝫ magnam
efficaciã: scdm radicem autẽ maximam. Pandecta.
Platearius ⁊c.

Auricula muris Muys oren

Auricula muris est que calefacit parum ꝛ desiccat sine mordicatōe ꝛ abstergit absterſiōe forti ꝛ attrahit. Emplastrum factum ex auricula muris ꝛ ex aaron ꝛ taxo barbato in vino cocta valet contra tumorem ani. Et succus auricule muris cū aq̄ celidonie curat oculoꝝ caliginē. Et cōfert ydropicis calculosis ꝛ epaticis fiat iñ pot⁹ ex eo ꝛ laureola ꝛ fūo frēe ꝛ ēdiuia i aq̄ ꝛ paꝝ aceti ꝛ

vuis passulis et semine feniculi petrosilini cocta et cola tum dulcoratum cum zucaro et vtatur mane et sero tepi de: postea sumantur pillule· R· masse pillularũ de mi/ serion masse pillularum de reubarbaro añ· ʒ· ſ· pulpe granorum coconidii nũo· v· misce cũ siropo de fumoter re et fiant pillule nouẽ Tercio sumatur dialacca vl' elec tuariũ ducis p confortatis· Itẽ ipsa herba cõtusa cũ radice diptami mixta attrahit infixa corpori notãter te las euocat et tumorẽ in vulnere non permittit Et dolo rem dentiũ prohibet succus auricule muris cum edera terrestri contusa et naribus immissus· hic succus mix tus cum melle valet caligini oculorum· Morsibus ve/ nenatis succus bibitus medicatur· Succus auricule muris naribus infusus putredinem capitis purgat· Et succus eius vulnera conglutinat et ventrem molli ficat cum mulsa exhibitus in potu· Et succus eius cũ taxobarbato in vino coctus confert exitui ani et cale/ factum fiat eukacisma· Et confert epilentie bibita cuʒ vino· Et puluis eius mixtus cum parũ zinciberis fa/ cit sternutare et caput inde purgat· Iteʒ auricula mu ris cum catapucia et cimino cocta talis potus cũ vino factus valet in colica et yliaca passionibus· Itẽ succ9 eius cum bolo armeno valet in sputo sanguinis· Et valet contra vertiginem eius puluis naribus imposi/ tus euacuando flecma· Et vʒ contra suffocationẽ ma tricis succus eius datus cum aqua arthimesie·

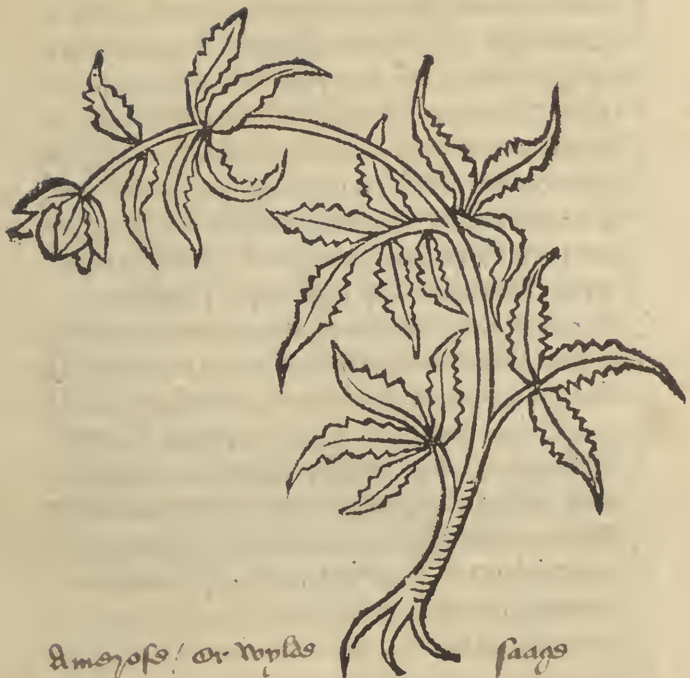

Aruogloſſa Voeghebladere

waybrede or plantaine

Aruogloſſa ſiue plantago eſt frigida ⁊ ſicca in ſcd̃o g̃du · ⁊ ſunt due ſpecies ſcʒ maior ⁊ minor · Utilis eſt ad exſiccãdũ vulnera ⁊ mundificandũ eorũ putredinẽ · vʒ ſucc⁹ eius cũ pa⁊ aleopatiã puluériſati miſcẽdo · Ep cõfortat cũ aq̃ endiuie buliẽdo ⁊ colatũ cũ zuccro albo miſcẽdo ⁊ fiat pot⁹ in cã calida · Et cũ ſucco eius ⁊ aqua endiuie regionẽ epatis linẽdo vel epithimando

Et repugnat sacro igni succus eius cū succo semper vi ue ꝛ aceto miscēdo. Valet etiā emoroidibus succ⁹ ei⁹ cum pulue radicis aaron miscēdo. Et oēm carnē q̄ est ex ignis vstiōe refrigerat. Vꝫ etiā dissinterias et flux ui ventris ꝛ contra fluxū menstruorū Valet etiā emop toicas ꝛ vlcerationē pulmonis curat. Rx. succū arno/ glosse cū eius semie ꝛ bolo armēo ꝛ corallis rubeis pul uerisatis miscēdo ꝛ sumatur in potu. Itē radix eius cum aqua ꝛ piretro cocta valet dolori dentiū si os inde tepide abluatur vt ait. Pandecta ꝛ Serapio ꝛc. Et succus eius cum pax aceti valet ad maculas nigras ī corpore abstergendas. Succus eius vꝫ vulneri ēca na sum vel oculos. Item succus eius cum pax teriace vꝫ contra quartanā datus ante duas horas accessionis. Succus eius vꝫ cū auxugia veteī porci vulneribus re centibus quia cōsolidat multū. Itē succus arnoglos se mixtus cū cerusa ꝛ pax aceti valet ad postulas ꝛ pu tredinē oris. Et vꝫ idē cōtra erisipilā. i. defedationē cu tis ignitam: ideo vꝫ vlceribus corrosiuis: propter hoc vꝫ vlceribus intestinorū ꝛ incarnat ea ꝛ fistulas ꝛ alia vlcera antiqua Et semen eius ꝛ radix ꝛ folia sunt api tiua opilatōis epatis ꝛ renum. Et vꝫ febribus tercia nis ꝛ quartanis quādo bibitur succus eius ante acces sionem Item succus eius vꝫ ad vlcera fluētia: morsui canis presidium prestat: ꝛ ydropisim curat: ꝛ ptisicis confert. Pandecta Plateanus.

Ambroſiana Wilde ſaluie

Ambroſiana dicitur ſaluia agreſtis· eſt calida ꝛ ſic· i ſecūdo gradu· Diaſcorides dicit ꝙ ambroſiana eſt ſpecies arthimeſie que vocatur tanacetum Idē dicit Pādecta· Valet contra vniuerſalem ꝛ particularē paraliſim· ℞ ambroſiane herbe paraliſis cathapucie añ· m j· centauree· m· ſ· caſtorii ſinapis añ· ʒ· ſ· ſemis cube/barum· ʒ· j· contundantur ſingula ꝛ buliātur in vino ꝛ aqua añ· lb· j· ad conſumtōem tercie partis coletur

ꝛ colatum dulcoꝛetur cum parum mellis despumati ꝛ
fiat potus quo vtatur mane ꝛ sero tepide pꝛo qualibꝫ
vice in quãtitate·iiij·ℨ· quo potu consumpto sequen/
tes pillule sumantur·℞·masse pillularum de eufoꝛbio
masse pillularum fetidarum añ·ʒ·ſ·misce cũ firopo de
sticados:ꝛ fiant pillule vii· Deinde sumantur diacas
toꝛiũ ꝛ diamusci pꝛo confoꝛtatis Ualet etiã idẽ potus
contra paralisim ligue gargarisando pluribus vicibꝰ
ideo valet carentibus voce vicio applĩe pticularis·
Item cõfert etiã decoctio ambꝛosiane cum succo apii
ꝛ endiuie ꝛ scolopendꝛie cum seminibus diureticis scꝫ
semine spargi feniculi petrosilini ꝛc̃·aduersus ydꝛopi/
sim ꝛ yctericiã· Et desuper sumantur pillule·℞·mas/
se pillularum de misteriõ masse pillularum de fumoter/
re masse pillularum de reubarbaro:misce cum oximelle
squillitico ꝛ fiant pillule nouẽ: postea sumãtur:pꝛo cõ
foꝛtatis dialacca vel diarodon albatꝗ· Itẽ succus am
bꝛosiane mixtus cum nuciis psecoꝛũvꝫ cõtra lũbꝛicos
Item vꝫ ambꝛosiana cocta cũ arthimesia ꝛ taxobar
bato in vino contra tenasmonem cũ fuerit sessio super
talem decoctõem calefactam· Item valet etiã decoctio
ambꝛosiane cum saluia domestica ꝛ feniculo invino ꝯ
tra doloꝛem capitis nominꝫ emigrania·Uꝫ etiã decoc
tio eius contra doloꝛem neruoꝛum ꝛ pedum ·

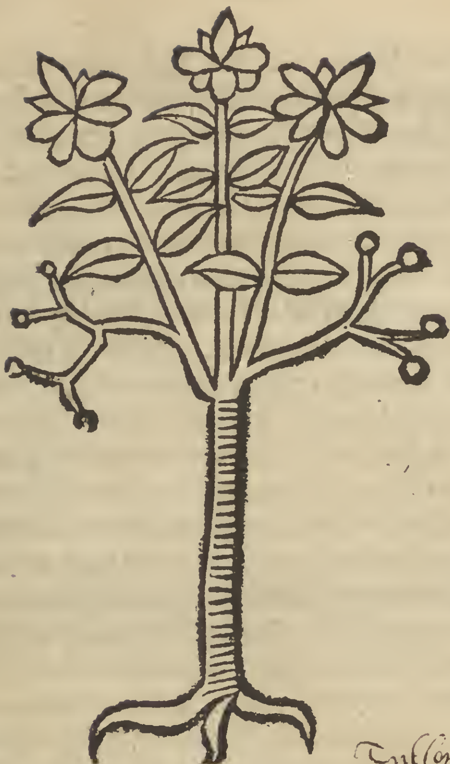
Centū capita Affodylle

Affodillus Hondert hoyē

Affodillus calidus ꝛ siccus in tercio gradu· Platea/
rius: vrinam prouocat īpetrat mēstruis dolorē lateris
tollit prouenientem ex cōquassatōibus Succus eius
cum apio ꝛ anathasia cum radice brusti spargi ꝛ se/
mine feniculi petrosilini cum vino decoquēdo istud ad
predicta cōfert· Item puluis radicis eius vȝ ad vlcēa
putrida· ꝛ decoctio affodilli cū vino vȝ ad ꝯsilia vlcēa
ea abluēdo ꝛ ea saluberrime curat· Et succus eius cū

13

fece vini τ mirra τ paruz croci mixtus vz tumori τ or deolis circa oculos applicando. Item succus eius te pide auribus parz infusus vz dolori dētiū cū succo ede re terrestris miscē do. Idē doloribus auriū singulare presidiū prestat. Radix affodilli cum abrotano in lix iuio cocta τ caput inde lauetur vz ad alopiciā siue ca sum capillorū. Radix eius cocta cum furfure tritici in aqua liuorē faciei ex sole factum emendat. Radix etiā cocta cum aqua mollit ventrē. Affodillus multū con trarius est serpentibus Item radix affodilli cum oleo pistata vel melle cum quo liniatur locus pilis carens τ facit ibidem pilos oriri. Confert etiā cōtra strāguiriā τ dissuriā. ℞. affodillum coctum in vino cū q̄ñis mi/ lii folis τ semine apii ad consumptōem medi etatis: da patiēti colaturā cū zucco. Itē cū scribitur. ℞. affo dillorum debet intelligi radix. Item valet cōtra ydro pisim ex cā frigida sez contra leucofleumāciā τ yposar cam. ℞ succi affodillorū mediani corticis sambuci et ebuli aā. ℥. iiij. semis apii. se. sparg. radicū brusci aā. ℥. ij. oia contusa bulliātur in vino cum parū aceti ad ꝯ sumptōem medietatis colatum dulcoretur cum zucco τ fiat potus habens prerogatiuā super alios potus cō similis intentionis: quo bibito sequētes pillule sumāt ℞ masse pillularum de miseriō masse pillularū fetida rum aā. ʒ. ſ. turbit. ℈. ſ. zinciberis gra. j. misce cū oxi/ melle squillitico τ fiāt pillule ix. Postea sumat dialac ca vel diacurcuma vel diacostum pro confortatiuis.

Agnus castus   Water wilghe

Agnus castus est arbor calida ⁊ sic. in tercio. Serapio
Et hȝ ꝟtutē subtiliādi ⁊ resoluēdi: ⁊ hȝ etiā ꝟtutē ab
scidēdi coitū ⁊ maxie qn̄ cōmeditur semē eius in cibis
Et illa que administratur in medicina ex hac arbore
sunt folia flores ⁊ semen: ⁊ prouocat menstruum eius
decoctio. Item semen eius commestum in multa

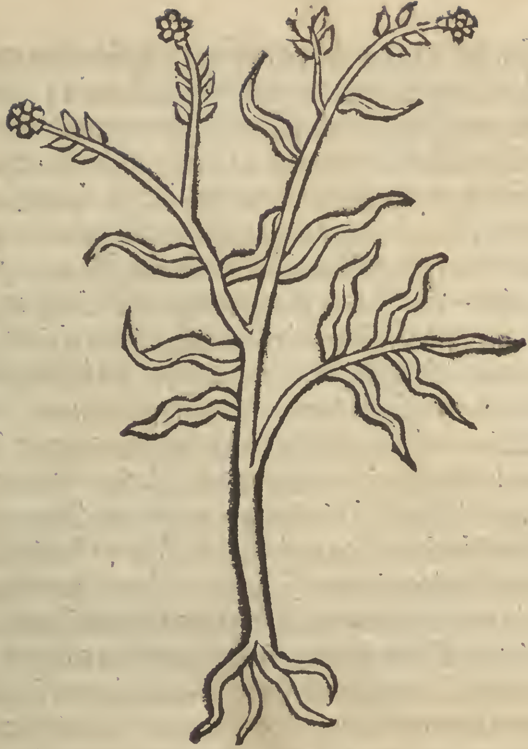
quātitate iduāt sodā ⁊ subet· Itē agnus castus valꝫ i opilatōe splēis ⁊ epatꝭ· Eius decoctō cū scolopēdria ⁊ absintheo ⁊ liqricia cū vino cocta ⁊ colatū cuꝫ zucaro sumat᷑ in potu Idē vꝫ si bibat᷑ cū oximelle ydropicis Itē agnus castus vꝫ cōtra duriciē vētris ⁊ splēis· ℞ semis agni casti puluerisati·ʒ·ij·radic altee cōtuse misce cū fece olei ⁊ paꝝ vini ⁊ fiat vngētū quo vngat᷑ regio splenis vel ventris indurati· Item emplastrū factuꝫ ex foliis ⁊ floribus eius ⁊ castoreo ⁊ aceto ⁊ cathaplasmēt᷑ genitalia vꝫ cōtra geomorreā·i·euacuationē spermatis in somno· Itē vꝫ etiā agnus castus libidinē reprimēdo detur succus ipsius in potu in q̊ decoquatur paꝝ castorei· Fomententur etiā genitalia ex aq̄ decoctōis ipsius ⁊ libido carnis reprimitur· Quidā faciūt lectulū ex foliis agni casti vt reddat hoieꝫ castum Quidā extinguūt libidinē sperma inspissando cum semie lactuce psilii· se·citrulli melonū cucūeris cucurbite portulace cū aceto agresta ⁊ cāphora ⁊c̄· sumēdo eorū decoctōem in potu: vel in fomētatōibus circa genitalia Aliqui laborāt inaniēdo spūs ⁊ cōsumēdo sperma vt sunt ruta maiorana agnus castus ciminū anetū calamentum ⁊c̄· sunt eni calida ⁊ aperitia ventositatē cōsumentia· Item fomentum factum ex decoctōe agni casti ⁊ cepti galli ⁊ arthimesie in aq̄ superfluitates matricis exiccat ⁊ ipsius orificiū angustat ⁊ ad cōceptionem disponit· Itē cōtra litargiā accipe agnū castū castoreū apiū ⁊ saluiā ⁊ fiat decoctio in aq̄ salsa cū q̄ fortificetur posterior pars capitis embrocādo posteriorē ptem capitis· Pāpeda Platearius·

Borago Bernage

Borago est calida ⁊ hũida in primo gra. Eius folia dũ sint virida precipue competunt medicine: exsiccata non conferũt: scḋario semẽ. Virtutẽ hʒ generãdi bonum sanguinem: vnde vʒ cõualescẽtibus ex egritudine eius decoctio. vʒ etiã cordiacis siue sincopisantibus ⁊ melã colicis borago cum carnibus comesta vel loco olerum

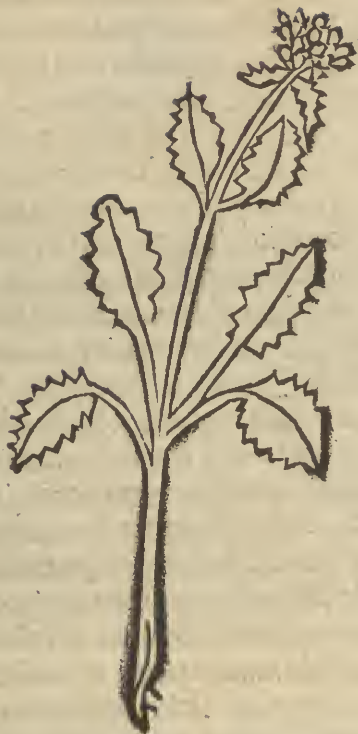
Contra sincopim tali mō fiat potus. ℞. succi boragis lb. j. vini decoctōis citri q̄rt. j. offz de corde c̄ui. ʒ. j. misce cum zucco albo ꝛ fiat potus quo vtatur mane ꝛ sero quantum placet. Cōfert etiā aduersus opilatōnē sple nis ꝛ cōtra melancoliā seu febrē q̄rtanā. ℞. succi bora ginis. lb. j. scolopēdrie cuscute aā. m. ß. foliorū sene ra dicum brusci spargi seminum feniculi petrosilini anisi liquiricie aā. ʒ. ß. omnia buliātur in aqua ꝛ vino aā. lb. ß. ad consumptionem tercie partis coletur ꝛ colatū dulcoretur cum zucco ꝛ fiat siropus quo vtatur tepide mane ꝛ sero pro qualibet vice in quantitate medij ci phi. Quo consumpto recipiantur sequentes pillule. ℞. masse pillularum de reubarbaro masse pillularuꝫ de lapide lasuli aā. ʒ. ß. pulpe granorum catapucie nu mero vii. misce cum siropo de scolopendria ꝛ fiāt pillu le nouē. Deinceps sumatur teriace. ʒ. j. cum parū vini vel diacorus pro confortatis. Radix boraginis non ꝯ petit vsui medicine. Herba cruda cōmesta cū buglos sa generat bonum sanguinem. Contra ycteriaciā valet succus eius vel ipsa herba cū atriplice cum carnibꝰ coc ta cuius ius vel brodiū confert. Item olera fcā cū bora gine ꝛ bletibus ꝛ petrosilino in iure carniū elixata pre stant bonum nutrimentū. Item borago sua proprieta te habet cor confortare. Unde aqua boragis est mul tum cordialis ꝛ valet in pluribus passionibus: ꝛ i ip sa aqua decoquātur folia sene ꝛ fiat inde siropus cuꝫ zucco ꝛ valebit patiētibus multum debilitatis. Sera pio Pandecta Auicenna.

Buglossa Ossen tonghen

Buglossa siue ligua bouis qd idē ē q2 assimulat in figura sua ligue bouis: ⁊ ꝟtutis eius pⁱma ē q̄ calefcit ⁊ hūectat. Scōa ꝟtus est q̄ cōfert tussiētibus ex aspe ritate pulmōis. Isto modo fiat potus. ℞. succi bu/ glosse. lb. j. ysopi mellisse añ. m. ſ. ra. lilii. radic. yreos enule campane liquiricie añ. ʒ. ſ. ficuum siccarum numero septem buliantur singula cum aqua. lb. ij. ad

consumptionem medietatis colatum dulcoretur cum melle despumato ꝛ fiat potus administrandus mane ꝛ sero tepefactus pro qualibet vice ℥ v quo cõsumpto sequẽtes pillule sumãtur circa mediũ noctis ℞ masse pillularum de agarico ℥ j agarici ʒ ß salis gẽme gra j misce cum siropo de liquiricia ꝛ fiãt pillule nouẽ Postea sumãtur diapenidiũ vel diayris salmonis pro fortatiuis Postremo vngatur regio toracis cũ vngẽto dialtee mane ꝛ sero cui misceatur parum olei amigdalarum dulciũ Uirtus eius tercia est que letificat cor scꝫ quãdo buglossa decoquitur cum carnibus vel misceatur in oleribus que fiãt ex buglossa boragine ꝛ bletibus in iure carniũ recentiũ decoquẽdo: aut fiat decoctio cum vino quod vinum simile operatur Serapio Et quãdo folia eius conburũtur istud vꝫ fluxibilitati dentiũ ꝛ ginguiarum Idem vꝫ ad alcolam ꝛ proprie in ore puerorum ꝛ in omnibus caliditatibus que fiũt in ore Et proprietas eius est purgare coleram et melancoliã: ꝛ quando aliquis vult eã sumere sumat succum eius cum sene puluerisato cum parũ zinciberis ꝛ parum zucci Mesue Ualet etiã vt sumatur succus eius cum bolo armeno in cordiaca passiõe miscẽdo parum de mellecrato Pandecta

Betonica Bethonich

Betonica est calida ꝛ sic· in tercio: hꝫ ꝟtutē abstergen
di ꝛ incidendi grossos hūores ideo vꝫ ad frāgēndum
lapidē renum ꝛ vesice ꝛ prouocat menstrua· Et valet
in doloribus laterum· Et vꝫ contra opilationem sple
nis : ad hec omnia confert decoctio eius ꝛ scolopendrie
ꝛ radicis feniculi cum vino potando· Idē vꝫ in ydro

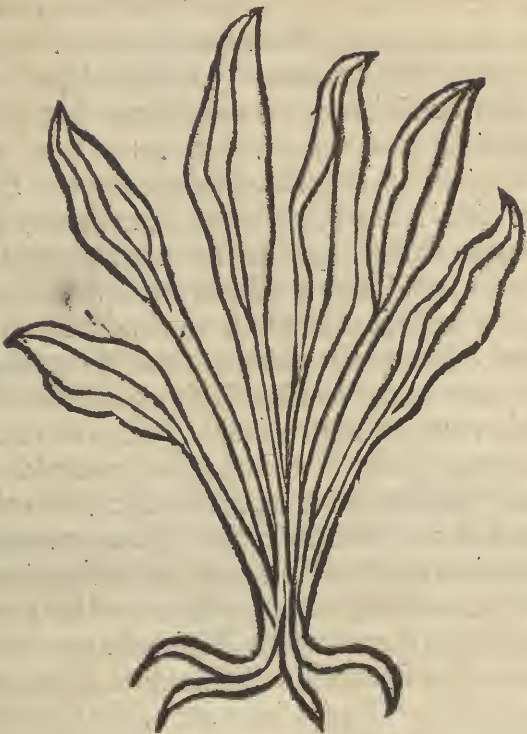
pisi addendo radices brusti spargi notanter in cā fri/
gida. Item puluis betonice v3 ad consolidādū vul/
nera capitis cum mirra est parum croci miscēdo. Itē
betonica decocta in aceto cum edera terrestri ꝛ parū pi
retri valet ad dolorem dentiū os abluēdo. Aqua beto
nice cū puluē aleopatici ꝛ parū thutie puluerisate mis/
cendo v3 cōtra obscuritatē visus iponēdo oculis gut/
tatim. Item decoctio betonice in vino ꝛ parū absintei
ꝛ culebra. v3 ad dolorem capitis confortādo neruos.
Et betonica cum spica celtica ꝛ culebris in lixiuio coc/
ta v3 cōtra vrriginē ꝛ dolorē capitis ipsum caput cre/
bre inde lauando. Idem v3 cōtra epilētiā. Itē decoc
tio betonice cum aceto v3 cōtra morsurā aialis veneno
si desuper applicando. Et vinum decoctōis eius cum
parum galange puluerisate v3 eructuacōni acetose.
Idem decoctio radicis betonice ꝛ florū cartami data
in potu cum ydromelle facit potēter vomere flecma.
Item quādo bibitur betonica cocta in vino v3 malicia
ei indicanarū mortiferarū. Serapio. Et vinū decoctio
nis betonice cū bolo armeno mixtū v3 spuētibus san/
guinem ex pectore. Cōfert etiā vinū betonice cū ebulo
ꝛ catapucia decoctū contra arteticā. Idē v3 colice pas
sioni. Et vinū betonice v3 mulieri in partu nō febricia/
tanti. Et febricitanti v3 aqua betonice. Pandecta Se
rapio Platearius.

Branca vrsina Merē clau

Branca vrsina est herba calida ⁊ humida in secundo gradu virtutem habet mollificandi ⁊ maturandi ⁊ leniendi· valet contra ariditatē neruorū̄ ⁊ mēbrorū ⁊ ad apostemata indurata· Et contra viciū splenis indurati fiat vngentum ex branca vrsina ⁊ radice altee ⁊ seminibus fenugreci ⁊ lini cū oleo cōmuni bulliatur ⁊ coletur colato addatur cere quod sufficit ⁊ fiat vngentum quod valet vniuersaliter ad omnia apostemata

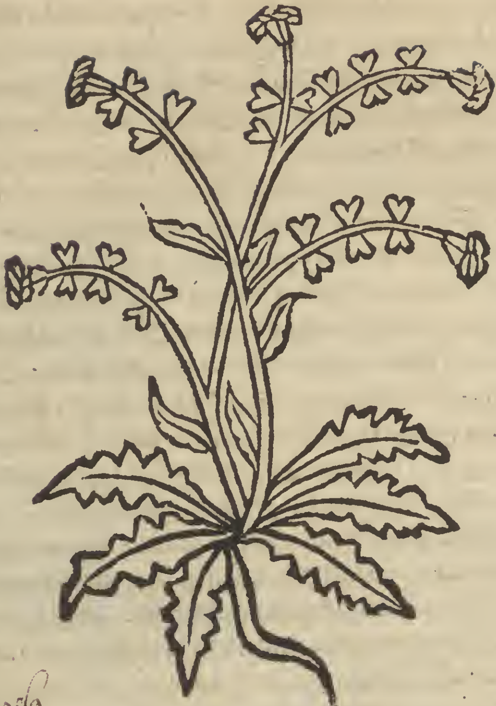
indurata ⁊ ad viciũ pectoris ex flecmate fiscoso ibidem peccante quod indiget mollificatōe vt per viā screat⁹ facilius euacuetur ⁊ si loco olei commũis recipatur oleũ amigdalarũ dulciũ cōfortat eo melius pectus liniēdo Idem vngētum vȝ ad dolorem matricis ⁊ ad dolorē alioꝝ mēbroꝝ ex frigiditate ⁊ ventositate quod sic pōt dispensari. ℞. succi brance vrsine. ℥. iiij. sauine polegii arthimesie abrotani absintei saluie maiorane rorisma rini añ. m. j. cinamomi spice cimini galāge añ. ʒ ij. oia contundantur ⁊ bulliantur cum vino ad vini cōsump tōem postea exprimatur succus cui adde cere albe q͂ sufficiat ⁊ fiat vngentũ molle spēs supradictas in fine addēdo ⁊ inde liniatur venter vel alia loca dolorosa ex flecmate seu ventositate. Branca vrsina sedat dolorē iunctarũ cũ adipe anseris ⁊ radice altee ⁊ paꝝ vini miscendo: similiter vȝ ad extēsionē mēbroꝝ inde linita. Itē decoctio brance vrsine ⁊ folioꝝ altee ⁊ semie psilii in aq̄ valet contra ardorē vrine ⁊ intestinoꝝ dolorē. Et precipue valet contra sitim ⁊ apostema ipsius ani: ⁊ contra morsum aialis venenosi. Pandecta Platearius.

Bleta Roomsch kolen

Bleta est frigi· ꝛ hũide cõplexõis· ꝛ sunt due spẽs al/
ba ꝛ nigra· Alba hꝫ ꝟtutem abstergendi ꝛ liniendi
ꝛ humectandi ꝛ infrigidãdi: sed nigra hꝫ aliq̃lẽ stipici
tatem: ideo nigra stringit ventrẽ: sed alba sua hũidita
te laxat ventrẽ ideo ꝯstipatꝰ vꝫ decoctio blete in carnibꝰ
Hꝫ etiã expurgãdo superfluitates capitis fiat iñ ster/

nutatoꝛiū cū succo blete ⁊ melle ⁊ parum zinciberis ipo
nendo naribus. Et succus eius cum semper viua ꝓhi
bet generatōem apostēatis. Idē valet ad ignē sacrum
⁊ ad erisipilā cū aceto mixtum. Et vsus blete nimius
moꝛdicat stomachum ⁊ itestina: ⁊ amba spēs sūt pau
ci nutrimenti propter nitrositatē que est in eis. Sera/
pio. Sed bleta est bona in apriēdo opilatōem splēis
⁊ epatis ab intra capiendo eius decoctōem cū stolopē
dria loco cibi. Item ex decoctōe eius radicis ⁊ abrota
ni abluitur caput aufert furfures ⁊ lendes capitis ⁊ pe
diculos Item ex succo blete ⁊ sale nitri fiat mixtura q̄
abluatur moꝛphea ⁊ cōfert. Idem vz ad vlcēa frau/
dulenta putridā carnē abluēdo. Idē vz ad vlceratio
nem oris. Idem vz ad impetiginē ⁊ curat vlcēa nari
um. Item cum linitur caput cum succo blete ⁊ abro/
tani facit oꝛiri pilos in alopicia. Itē decoctio blete vz
cōtra sitim ⁊ tussim. Et decoctio blete cū sinapi aut cū
aceto comeditur spleneticis cōfert ⁊ eis est bona medi/
cina magis q̄ꝫ nutrimentū. Diascoꝛides cap. de bleta
Bleta epati laboꝛātibus ⁊ spleneticis cū sinapi vtilissi
me esui datur. Ignem sacꝝ ⁊ que adusta sunt cuꝫ al/
bumine illinita restringit ⁊ ad incolumitatē reducit.
Item succus blete auribus tepide parum infusus se
dat doloꝛem auriū. Et liniatur cum eo cicatrix aufert
eius liuoꝛem seu nigredinem. Pandecta.

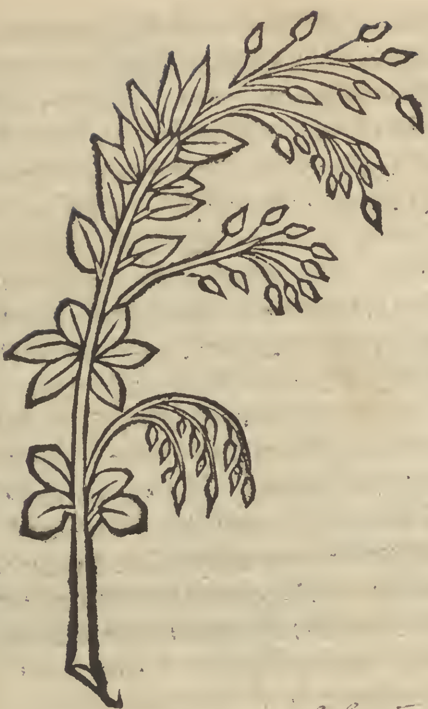

bursa

Bursa pastoris Teschencruyt

Bursa pastoris siue sāguiaria ē fri· ꝯplexōis: hꝫ ꝟtu tē stipticādi: ꝛ sūt due spēs vna hꝫ folia i modū pere ꝛ dicit̄ bursa pastoris: sꝫ alia dicit̄ cētinodia ꝛ ē herba ser pens super terrā hñs folia in modū rute ꝛ semē hꝫ ꝯ̈ca folia ꝛ dicitur etiā ligua passerina · ¶Hec herbe multuꝫ iuuat ad apostemata calida scꝫ ad erisipilam : ꝛ va/ let similiter ad flecmones siue postulas rubicundas

ex calore ideo bursa pastoris cū aceto cōtusa ⁊ talibus iam dictis applicata repercutit hūores ne reumatisare habeāt ad locum apostematum Et summū ē remediū dissintericis ⁊ emoptoicis decoctio burse pastoris cum plantagine ⁊ bolo armeno cum aqua pluuiali decoq̄do ⁊ inde bibatur donec cesset talis fluxus: sed ab extra super intestina fiat cathaplasma cum tota herba ipsius burse pastoris ⁊ plantaginis ⁊ boli armeni ⁊ albuminis oui cū aqua pluuiali decoq̄do hoc magnuz prestat in tali casu iuuamentum Itē succus burse pastoris est cōsalidatiuū vulnerū sanguinosoꝝ. Iuuat etiā ad vlcera in auribus existentia repleta putredine pus ibi existens exficcat. Iuuat etiā ad fluxū mēstruorū decoctio burse pastoris ⁊ pscarie. i. herbe cum maculis nigris cum aqua pluuiali. Et cum eodē fiat fomentatio per inferius circa femoralia. Succus etiā bibitus cum bolo armeno mixtus emoptoicis medicat ⁊ colicis ⁊ stranguiriosis opitulatur: vrinā prouocat morsibus venenatis cum vino bibitus prodest: dolorem auriū cōpescit. Et decoctio burse pastoris cū semp viua in aceto ⁊ applicata loco ignito valet contra ignem sacrum.

Berberus Versilz

Berberus est frigi. ꝛ sic. in scđo. sed silvestris est frigi.
ꝛ sic. in fine tercii gra.: ꝛ ē frutex cū spinis. ꝛ fruct⁹ ei⁹
est cum stipicitate forti vincenti colerā. Succus fruct⁹
eius cum aqua plantaginis abscindit fluxū ventris in
veteratum ꝛ humiditates a matrice fluētes. Et quā
do fit emplastrū cum fructu berberis trito cū succo dip
tami vel auricule muris attrahit sagittas infixas car/

ni vel spinas ꝛ alia similia. Et succus fructus berbari aufert sitim calida ꝛ fortificat stomachū ꝛ epar preter naturaliter calefacta vicio colere. Et succus berberi cū aqua rosarum valet apostematibus calidis cū albu/mine oui miscendo ipsis suppositum. Et confert val/de fluxui sanguinis ꝑuenientis ex rasura intestinorum succus fructus berberi cum aqua plantaginis cum pa rum mastice miscēdo. Valet etiā contra calefactionem epatis succus berberi cum aqua endiuie ꝛ parū sanda li rubei miscendo ꝛ epar epithimando crebre donec per/pendas infrigidationem. Valet etiā contra discrasiaꝫ febrilem notanter in febre terciana isto mō ℞. succi ber berorum succi endiuie añ lb. ʒ. florū violarum. m. j. se minum quatuor frigidorꝫ ʒ. ij. prunorū damasceni nu mero vii. omnia buliātur in aqua simplici lb. j. ad cō sumptōem tercie partis colando colatum dulcorando cū zucaro albo: ꝛ fiat siropus sumendus vt supra dictū est in aliis capitulis: quo consumpto sequētes pillule sumātur. ℞. masse pillularū de reubar. ℈. ij. masse pil lularum de fumo terre. ℈. j. diagredii gra. iij. misce cū siropo de endiuia ꝛ fiāt pillule nouē: sequēti die sumā tur diarodō albatꝫ vel triasandali pro confortatis: pos tea epithimādo epar vt supra. Pādecta Platꝫ. ꝛc.

Baselicon baselich

Baselicõis due sunt spẽs: vna est gariofillata q; ha/
bet odorem gariofilorũ: ⁊ ẽ cali· in primo gradu ⁊ sic·
in scõo ⁊ ẽ maioris efficacie· Plat· auctoritate ꝯstãtini
ꝫ citrinũ ẽ ca· ⁊ sic· i pmo· ⁊ cũ repit᷑ baselicõ i recept̄ se
mẽ intelligit᷑ in medicis: ꝫ i ẽplastris ipa herba sumit᷑·
Et sua aromaticitate hꝫ ꝟtutẽ ꝯfortãdi ⁊ dissoluendi
⁊ ꝯsumẽdi ⁊ abstergẽdi ⁊ mũdificãdi dicit Pandecta

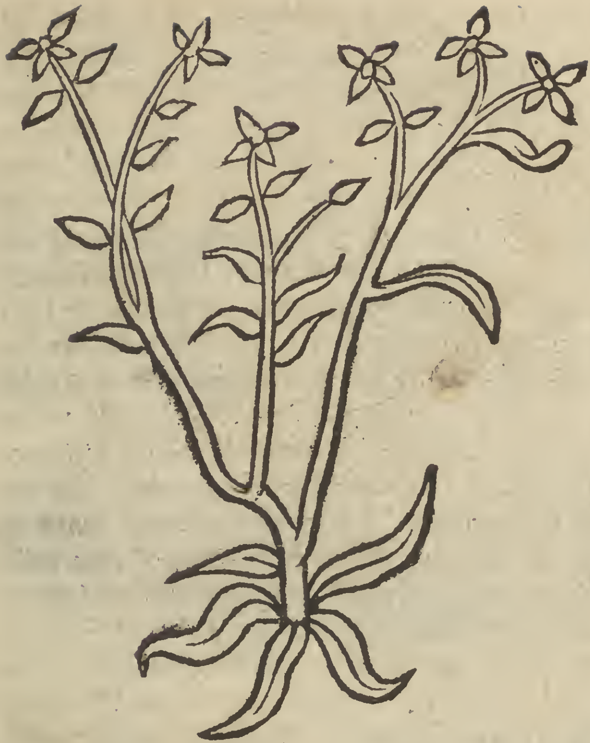
auctoritate diascoridis · cap · de ozimo vel baselicone qp do tus eius inter medicos penitus sit incerta: et dicunt qp sit inutilis stomacho et oculos extat et insaniam facit · Et quando baselicon putrefit in sole contingit vermes generari ex ea herba · Et putant aliqui qp si quis eo die quo baseliconem sumpserit a scorpione ferietur non posse saluari: sed hec opinio falsa est · Pandecta imo stomacho prodest eo qp inflationes eius dissoluit: et valet ad alia iuuamenta: quoniam valet ad sincopim et cordiacam passionem: detur aqua decoctionis vel vinum decoctionis eius cum citro in modum infusionis per noctem · Ipsa herba valet in frigiditatione stomachi: hoc modo decoquatur in vino cum menta et galanga · Sic idem valet contra indigestionem ex frigiditate · Valet etiam ad fluxum ventris ex frigiditate principaliter ad lienteriam que dicitur fluxus ventris cibalis tali modo · Recipiatur semen baseliconis cum parum acacie · i · succi prunorum agrestium in aqua pluuiali et detur patienti et valebit · Valet etiam ad matricem mundificandam et menstrua prouocanda fiat decoctio eius cum arthimesia et foliis lauri et fomentetur matrix et fiat inde pessarium siue suppositorium ad vuluam: hoc idem valet ad conceptum · Ipsa herba baselicon et taxus barbatus cum vino cocta cum oleo mixta et cathaplasmata anchis iuuat ad tenasmonem · Baselicon comestum in oleribus prestat bonum anhelitum · Et decoctio eius cum vino bibita valet doloribus oculorum · Pandecta Platearius ·

Brionia Witte wiygaert

Brionia est calide ⁊ sicce cōplexiōis scȝ tota herba scȝ folia fructus ⁊ radix ⁊ hn̄t ꝩtutē abstergēdi ⁊ subtili andi ⁊ dissoluēdi ideo valēt in duricie splenis faciēdo emplastrum ex eo ⁊ radice altee ⁊ ficubus cū aqua de coquēdo cuȝ auxugia porci ⁊ loco idurato ipsius sple nis applicando vel alio mēbro indurato ⁊ valebit. Item cum succo brionie abradūtur pili coriorū. Et

succus brionie cum sale communi confert vlceribus frau dulentis quādo abluūtur cū eo. Idē valet curando fissuras tibiarum. Item radix eius contusa cū feno greco ⁊ orobo ⁊ aceto quo abluatur cutis mundificat ⁊ abstergit eā ⁊ aufert pānum ⁊ vestigia nigra ⁊ cica/trices vlcerū: ⁊ aufert liuorē sub oculo. Et succus brio nie mixtus cū oleo ⁊ parum cere fiat vngētum ad fis/tulas ani ⁊ sedat dolorē. Et summitates huius herbe in principio sue maturitatis coquitur cū feniculo ⁊ pe/trosilino ⁊ bibitur prouocat vrinā ⁊ laxat ventrē. Et quādo fit emplastrum ex decoctōe brionie cū vino se/dat pānericiū. i. apostemata in vngue: ⁊ etiā resoluit apostemata ⁊ aperit ea. Extrahit etiā ossa in vlceribus ⁊ putridā carnē vngentū ex succo eius ⁊ viride etiā fac tum cū parum olei ⁊ cere. Et vinū decoctōis eius va let ad apoplexiā ⁊ epilētiā ⁊ occidit fetū: ⁊ cōfert morbi bus tiri ⁊ parū inde sumē debet ⁊ si nimis sumatur de ea accidit permixtio rōis dos eius est. ℥. ij. Et qñ muli er subiciat brioniā sibi expellit fetū ⁊ secundinā. Et si bi bitur eius decoctio cū vino prouocat vrinā ⁊ mēstruū ⁊ qñ fit sessio super idē per mulierē mūdificat matricem Iuuamētum etiā facit ad apostemata saniosum tum pendum fiat ēplastrū cū brionia ⁊ altea ⁊ auxugia por ci mutuo cocta. Serapio. Auicēna. Pandecta.

Cicorea Cycoxy Wemel flotel

Cicorea est frigida ꝛ humida in scđo gradu· Et sunt due spēs: vna agrestis: alia ortulana Et ortulana magis ifrigidat q̄z silvestris Succꝰ eius vz cōtra opilationē epatis ꝛ eius calefactionē isto mō sumēdo· ℞ succi cicoree ꝛ endiuie stolopendrie añ·lb·ʃ· florum violarum vuarum passularū añ·ʒ·ʃ·quatuor seminū frigi

dorum: semis lactuce se. portulace añ. ʒ. ij. spodii. ʒ. j. oia
ꝯtusa buliãtur cũ lb. ij. aque simplicis ⁊ parũ aceti ad
ꝯsumptõem medietatis colatum dulcorãdo cũ zucaro
albo ⁊ fiat siropus quo vtatur mane ⁊ sero tepide vt
supra: quo siropo consumpto sequẽtes pillule sumant̃
℞. masse pillularum de reubarbaro. ℈. ij. masse pillu
larum stomaticarum. ℈. j. diagredii. gra. iii. misce cũ
siropo de endiuia ⁊ fiãt pillule ix. Altẽa die sumatur
diarodõ albatis vel triasandali vel dragantum frigidũ
pro confortatis. Et ab extra fiat inunctio super mine/
neram epatis cum vngento triasandali: vel fiat epithi
ma super epar cum aqua endiuie miscẽdo puluerisatũ
sandalum rubeũ cũ pãnis lineis imbibitis in ipo epa
ti applicatis Succus etiã cicoree iuuamẽtũ pstat mor
sui aialis venenosi. Idẽ vȝ erisipule seu apostemati ig
nito cum sauich ordei siue ordeo fracto cũ aceto miscẽ
do ⁊ parum ceruse inde fit vngentum vtile vbi oportet
infrigidare Succus cicoree mixtus cũ succo altee ⁊ her
ba paralisis cum oleo lini ⁊ parum croci miscẽdo va/
let ad podagrã notãter sedãdo dolorẽ eius. Itẽ aqua
cicoree mixta cũ nitro siue saleniti valet contra morfeã
ipsam abluẽdo crebre Pãdec. Item succus eius cum
aq̃ lac tuce vȝ cõfortãdo cor. Auic. de viribus cordis.

Calament

Calamentum Steen munte

Calamentum est ca. ꝛ sic. in tercio g̃. Et sunt tres spe cies. vna est in odore suo ꝛ i foliis silis polegio nisi ꝙ folia sũt maiora. ꝛ aliqui nominãt illud polegiũ agres te. Et secũda spẽs noiatur nepita. Et est tercia species silis mẽte agresti nisi quia folia sũt lõgiora foliis mẽ te. Pandecta Serapio auctoritate Ga. qñ bibit᷑ suc cus eius cum aqua mellis prouocat sudorem. Et ca/

lamentum tritũ cũ oleo ꝛ pax salis ꝛ parũ aceti q̊ vn/
gãtur pulsus manuũ ꝛ pedũ ꝯfert rigorib⁹ ꝑiotiCis añ
ꝑ oxisinũ pꝛ horã vngẽdo. Idẽ vz sciatice passioni ip
sam sciam inde vngendo. Et succus calamenti cũ vi/
no sumptus vel decoctio eius in vino sũpta in potu ꝓ/
uocat menstrua efficaciter. Et quãdo calamentũ sumi
tur in medicinis cõferentibus leprosis multũ ꝯfert ipsꝭ
resoluendo hũores resolutiõe forti. Et eius emplastra
tio cum vino aufert liuorẽ sub oculo. Et quãdo sumit
succus eius in potu vel miscetur in clisteri occidit asca/
rides ꝛ lumbricos. Et occidit sić vermes qui generãt
in auribus ꝛ in vlceribus ꝓfundis. Et quãdo fit pessa
riũ ex calamento cõtuso cũ parum vini occidit ꝛ expel/
lit fetũ. igitur insitiua quiꝺ ꝟtus in est ei propter cali
ditatem eius ꝛ subtilitatẽ partiũ ꝛ eius amaritudinez
Et sola herba ꝭin potu data cõfert asmaticis ꝛ ycteriCis
propter amaritudinẽ maxie apiẽdo epatis opi'atio
nem. vnde bibita decoctio eius vrinã prouocat. ꝛ mor
sibus venenatis occurrit eius succus quo vngatur cu
tis lesa: ꝛ torsionibus vel cõquassatõibus mẽbrorum
subuenit Et bibitum calamẽtũ cũ vino venenũ ampu
tat. ꝛ ꝯmestũ ꝛ bibitum stomaticis prestat effectũ Et
suo fumigio serpẽtes de domibus fugat. Unde nobi
lissimus antidotis meruit ascribi Pandecta: ꝛ hodie
a medicis diacalamentum predicatur.

Centaury

Centaurea Dusent guldē

Cētaurea cal̄· ⁊ sic· i tercio g̈· ⁊ sūt due spēs· s· maioꝛ ⁊
mioꝛ: ⁊ ē ꝯsolidatia mīr: qꝛ si radix cētauree maioꝛis po
naꝛ i olla buliēte i q̄ sūt carnes sepate eas ꝯglutinat·
Et si recēs ponatur super vulnus ꝯsolidat vehementer
⁊ similiter exsiccata puluerisata idē fcit· Radix cētau/
ree maioꝛis sūpta in potu cū liqricia vꝫ i sputo sāguis
Itē decoctio cētauree maioꝛis l̄ mioꝛis cū stolopēdria

ꝛ vuiſpaſſulis ꝛ liquiricia ꝛ colatum cum zucco dul/
coratum confert febricitantibus. Dicit Platea. aucto
ritate G. ꝙ centaurea eſt ex medicinis nobilibus i re
mouendo opilationē ſplenis ꝛ epatis ſine nocumēto
ergo yctericia cauſata ex opilatōe valet decoctio iā ſup
rius dicta. Item decoctio eius cū vino prouocat men
ſtrua ꝛ educit fetum: ꝛ nullo modo pregnanti exhibe/
atur quia aborſum cauſat. talis etiā decoctio cū ſemine
feniculi ꝛ petroſilini prouocat vrinā. Et ſimiliter vinū
decoctōis centauree addito zucco valet contra opilatio
nem ſplenis ꝛ epatis renū ꝛ veſice contra ſtranguirea;
ꝛ diſſurea. Et centaurea cū vino ꝛ oleo decocta ꝛ ca/
thaplaſmata circa renes ꝛ pudibunda ꝛ pectini ꝛ etiā
ſuper ſplenem confert. Vngentum etiā factū ex ſucco
eius ꝛ puluere ꝛ oleo ꝛ parum cere v; ſuper ſplenē idu
ratum. Item in duricie ſplenis ꝛ epatis ꝛ ad alia pre
dicta ꝛ principaliter contra yctericiā valet talis ſirop⁹
R. ſucci centauree lb. j. aque ſtolopendrie lb. ʃ. ra. feni
culi petroſilini apii quatuor ſeminū frigidorū añ. ℥. ʃ.
quibus decoctis ad ꝯſumptōem tercie partis colatu;
cum zucco dulcoretur ꝛ fiat potus ſumendus vt ſupra
Prius ſumantur pillule de reubar. ꝛ diacalamītū pro
confortatiuo. Idem potus v; ꝯtra yliacā paſſionem
Item pro oculis clarificandis valet ſuccus eius cum
aqua roſ. Pandecta Platearius.

Cartamus Wilde saffraen

Cartamus est ca· in p̃mo ⁊ sic· in sc̃do gra· ⁊ melior pars plante ipsius est semen post illud flos eius· Est autē cartamus aperitiuus absterfiuus cõturbatiuus faciēs nauseā: ideo iest ei ꝟtus prouocatiua vomitus ⁊ laxatiua per ventrem ⁊ multū nocet stomacho faciens fastidiū: sed est debilis solutōis ideo additur ei parum zinciberis pro rectificatione: sed ꝙ nocet stomacho emē

Ad ventrē purgandū

datur cū galanga vel macibus· Semē cartami datuꝫ
cum parum mellis despumati ⁊ parū galāge purgat
ventrem· Item flos cartami tritus mixtus cum aceto
⁊ liniatur super malam carneꝫ siue impetiginē aufert eā
Et idē auctoritate mesue linitum super linguā puero/
rum vel os vlceratum confert· Cartami flores decocti
cum vino ab extra applicando lac coagulatū dissoluit
⁊ dissolutum coagulat: ⁊ laxat humores flecmaticos
⁊ adustos cum parum zinciberis miscēdo· Decoquit̄
etiā medulla seminis cartami cū spēbus vt supra in iu
re galli: ⁊ multum valebit pro eductōe flecmatis pec/
cantis in pectore seu stomacho per vomitū similiter p vē
trem· Idem valet in colica per viā disteris· Decoctio
vero floris cartami in aqua mellis remouet yctericiaꝫ
Valet etiā potus floꝝ cartami ꝯtra pūcturā scorpiōis
Item lac amigdalarū dulciū cū succo seminū cartami
⁊ aqua ordei aut psilii cū aniso ⁊ paꝝ mellis fiat deco
ctio ⁊ colatura quod vꝫ in dissinteria ⁊ dicūt multū va
lere: ⁊ quātitas illius pro vna dosi est· ʒ· vj· Itē floēs
cartami ꝯtusi cū aceto ⁊ pūcture scorpionis appositꝫ
ꝯfert Et quidā putāt ꝙ si percussus a scorpiōe si tenu
erit radicē cartami non sentiet dolorē: ⁊ qn̄ pricit eā senti
et· Item gallus antiquus virga percussus ⁊ illico iter
fectus ⁊ deplumatus ⁊ in eius ventre ponatur de carta
mo ⁊ polipodio ⁊ aniso ⁊ calamēto ⁊ cinamomo ⁊ bu
liatur in aqua cuius ius multum valebit ad predicta
Pandecta Platearius·

Ad flecma in pector' et in stomacho p vomitū expellendū

ꝯ dissinteriā

Cinoglosia   Hontz tonghe

Cinoglossa·i·lingua canis: ꝛ dicitur a cinos qđ ē canis ꝛ glossos quod est lingua: ꝛ est herba similis arnoglosse: nisi quia sunt ei coste apparentes in foliis· Eius succus mixtꝰ cū aceto medetᷣ vlceribus oris ꝛ aliis vlceibꝰ fraudulēte· Et ē fri· ꝯplexōis ꝛ sic· Et eius succus cū succo plātagis ꝛ radicis yreos ꝛ paruū mellis valet ad alcolam siue apostemata oris vlcerati

Et balneū decoctōis cinoglosse cum plātagine ꝛ bur se pastoris vȝ ꝯtra geomorreā. Et post balneū fomen tetur genitalia cum decoctōe florū agni casti ꝛ parum castorei ꝛ aceti. Vel fiat potus cū semie lactuce psilii ci trulli melonū cucūeris portulace storiole. sumat cū ace to ꝛ agresta qui potus extiguit libidinē inspissādo spma. Alia autē sunt inanitia spūs ꝯsumēdo sperma et ventositates vt agnus castus ruta maiorana calamē tum ciminū anetū: sunt eni aperitia ꝛ resolutia. Plat. cap. agnus castus. Confert etiā decoctio cinoglosse cō tra viscositatem stomachi ꝛ ꝯtra discrasiā pulmōis ex calida cū cū aqua mellis ministrādo. Itē accipias li guā canis siue cinoglossam cuȝ corde ranicule ꝛ eius matrice pone vbi vis ꝛ post modicū tēporis ꝯgregabū tur oēs cāes ville ꝛ si predictū sub pollice pedis habueris omnes canes obmutescent nec poterint latrare Et si p̄ dictum in collo alicuius canis posueris ita ꝙ nō possit ore attingere semper vertetur in circuitu ad modū rote volubilis donec cadat in terram velut mortuus: ꝛ hͦ est expertum nostro tēpore. Albertus de ꝟtutibus herba rum.

Camomilla Camomill Camillen

Camomilla est ca· ꝛ sic· in p̄mo: hꝫ v̄tutē mollificādi ꝛ dissoluēdi; frōdes ꝛ flores sunt equalis v̄tutis· Et aqua decoctōis eius cū arthimesia cū qua fomētetur matrix vꝫ ꝓuocādo mēstruū· Idē vꝫ mulieribus dif ficulter pariētibus· Decoctio florū camomillaꝝ ꝛ ex/ tremitatū absinthei ꝛ radicū feniculi petrosilini ꝛ qua/ tuor seminum frigidorū in vino cū zucaro albo dulcorā do de quo bibatur vꝫ vrinam ꝓuocando lapidem ex

pellendo: inflationem splenis z dolorē epatis z ꝑlioꝝ dissoluit z yctericiā curat. Confert etiā decoctio camo/millarum z floꝝ violarū z quatuor seminū frigidaꝝ z se. lactuce z endiuie cū liquiricia z ficubus cū aqua et parum zucari miscēdo in potu exhibendo vz ꝑipulmo/niacis z epaticis. Itē flores camomillarum cū aceto z parum salis cōis z oleo eius conquassata vz febri/bus ꝑioticis pulsum manuū z pedū inde emplastran do ante horā paroxismi. Sed cū oleo camomillarū vn/gatur dorsum patientis febrē tercianā z valet ꝯtra rigo rem eius. Et cum aliquis fuerit fatigatus propter la borem tunc inungatur dorsum cū oleo eius z oleo ane ti z de mane nichil sentitur. Et decoctio eius z arthi/mesie in vino bibita z supposita fomento mēstruis im petrat abortum celebrat: calculos frangit: vrinā prouo/cat: torsionibus z inflatōibus auxiliatur. Est autem ex tenuatoria z propterea diuretica est z relaxatiua cō densat z arefacit: ideo in doloribus multū iuuat. Itē flores camomillarum in oleo cocti cum quo vngātur ypocūdria dolorē sedat. Idem sedat dolorē capitis et oculoꝝ. Epaticis succus eius potui datus precipue fe bricitātibus cū aqua endiuie mirificie prodest. Pan/decta. Camomilla sedat dolorē apostematum mollifi cando z resoluendo. Auicenna.

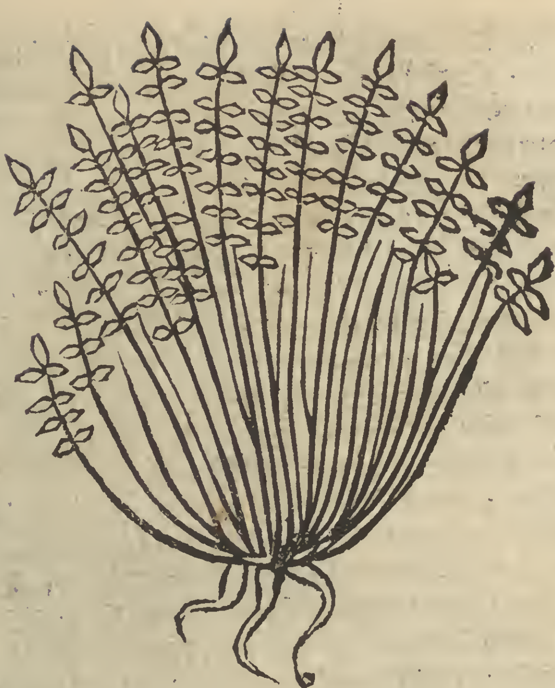
Camepitheos Groot gamandre

Camepitheos ca· ꝛ sic· i scđo g̃· ꝛ dicit̃ camedreos maior: hꝫ vtutē diureticā mūdificatiuā ꝛ laxatiuā: ꝛ est resolutiuū vētositatū ꝛ attenuatim grossoꝝ hūoꝝ: ideo vꝫ ꝯ opilatōem splēis ꝛ epatis atqꝫ matricis: vrinā ꝓuocat ꝛ mēstrua extirpat ꝛ yctericiā curat ꝛ nefresi auxiliat̃ ꝛ itestia purgat· Isto modo fiat potus· Recipe camepitheos arthimesie scolopendrie · añ· m· vnum

radicum brusti spargi seminū feniculini petrosilini an̄
ʒ·ij·oia bulliātur in vino ⁊ aqua ad ꝯsumtōem tercie
partis·colatum dulcoretur cum zucco ⁊ fiat potus qui
ad oia predicta presidiū prestat· Et succus camepithe
os cum mellicrato ⁊ bibitur vȝ strāguirie· Et succus
camepitheos habet ꝟtutem conglutinandi ⁊ incārnā/
di seu consolidandi vulnera magna: ⁊ curat plagas
putridas ⁊ resoluit duricies mamillarum miscēdo suc
co eius farinam fenugreci ⁊ farinam seminis lini cum
succo radicum altee Et quando bibitur de succo came
pitheos cum ydromelle·xl·diebus curat yctericiā: ⁊ vȝ
in potu egritudinibus epatis ⁊ ad stranguireā ⁊ do/
lorē renū ⁊ ad punctōes intestinoꝝ· Itē succus came
pitheos cum succo cauliū cum melle miscendo vȝ ad ꝯ
glutinandū vulnera ⁊ ꝓhibet dilatationes formice et
aliorum apostematum de putredine multum corrosi/
ua· Item puluis camepitheos cum melle datus valȝ
ꝯtra lumbricos cum succo centauree miscendo· Item
succus eius cum succo primule veris vel succo herbe pa
ralisis in vino cocta miscēdo castoreū quo inungatur
locus paliticatus magnum prestat iuuamentū· Et de
coctio camepitheos cum abrotano ⁊ vino ⁊ zucco mis
cendo in potu data matricem infrigidatā calefcit ⁊ mū
dificat a superfluitatibus flecmaticis· Pandecta·

Camepitheos s[ecundum] plat[earium] e[st] ca[lida] s[icca] in ·x· g[rad]o ventositatē s[et] inflacionē dissolvit· laxativum est s[et] humorum grossorum subtiliativum s[et] [illegible] opilacōes splenis s[et] epatis soluit urinam s[et] menstrua prouocat. yctericiam curat. de q[uo] s[i] duo exagia potata [illegible] apozimate nefreticam [illegible]. Unū exagiū cū vino [illegible] superiora intestina curat. cum apostemata cū melle bibitum dolorē nervorum s[et] coxarum mitigat s[et] vulnera putrida [illegible] desiccat duriciē mamillarum dissolvit

Et in medio q[uod] no[n] e[st] aliq[ui]d in l[oc]o ca[pitulo] [illegible] notandum [illegible]
[illegible]

Capillus veneris   Steen rute

Capillus veneris alio nomine adiautas· Pandecta
ꝛ iohēs mesue cap · de capillo veneris dicitur capill⁹ fō
tiū· ꝛ scd̄m quosdam coriādrū putei nūcupatur· Et ē
herba cuius folia sunt similia foliis coriādri· Et scd̄m
diascoridem dicitur poletricon que oīa in idē redeunt·
Nascitur in locis vmbrosis ꝛ aquosis ꝛ parietibus
humidis ꝛ circa fontes: frigide ꝛ sicce est complexiōis
tpate· Platearius: Autem habet diureticā: vēs ē m'

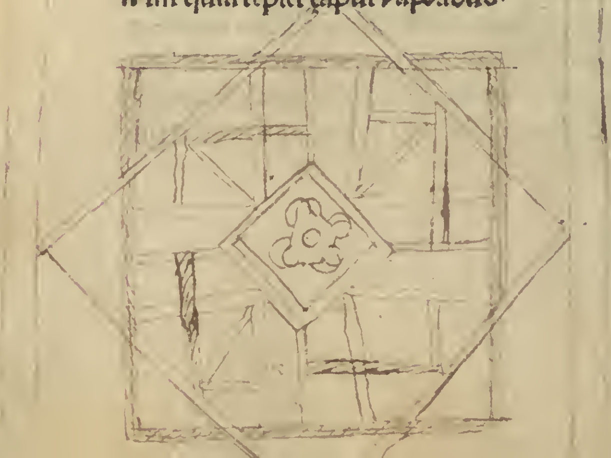
te efficacie: exsiccatus pauce virtutis: herba vtilis ē non radix. Confert contra calefactionem epatis z febrī ter ciane prodest ex eo factus siropus. ℞. aque decoctōis eius z endiuie z scolopendrie cum seminibus quatuor frigidis z se. portulace z lactuce z ex his fiat siropus cum zucco quo vtatur mane z sero pro qualibet vice i quātitate medii aphi. Deinceps sumantur pillule de reubarbaro cum acumine triū granorū diagredii: vel loco pillularum. ℞. electuarii de succo ros. diasene añ. ʒ. ij. cass. fistule. ʒ. iij. misce z fiat bolus. Postea sumat triasandalū vel diadragantū pro ꝯfortatiuis. Capill' veneris facit oriri capillos in alopicia z dissoluit scro/fulas: eius succus mixtus cum succo abrotani z parū mellis quo liniatur locus depilatus: vel ponantur ipa ad lixiuiū quo abluatur locus depilatus ratificādo cu tem callosam inde liniatur locus talis cū succis z melle vt supra. Item succus capilli veneris cum semie feni/culi z milii solis decoctus cum vino frāgit lapidē: z iu uat ad excreāduū hūores flecmaticos in pectore precātes cum succo yreos z parū zucci miscendo. Serapio. Item elixatura capilli veneris z scolopendrie in vino valet opilatōi splenis z epatis z strāguirie: z abscidit fluxum ventris. Pandecta.

Cepe   an onyon   Enyuin

Cepe calide sūt in quarto cū aliq̄li hūiditate: ꝛ cepe lon ge ꝛ rubei coloris sunt acutiores rotūdis ꝛ cepis albis ꝛ est aperitiua quia aperit orificia venarum que sunt in ano: ideo aperiūt cepe emoroidas quādo applicantur ano. Et ꝓuocāt mēstrua applicādo cepā in modū pes sarii. Itē cepa ē īflatia ꝛ difficilis digestōis notanter cruda. Et cepa cocta calefacit corpus ꝛ subtiliat in ipso grossos hūores flecmaticos ideo colericꝫ nocet: sꝫ flecmaticꝫ ꝛ habūdātibꝰ flecmate viscoso ꝛ crudo ꝓfert: q2 cepa

scindit ⁊ subtiliat grossos humores ideo talibus epu
las prestat tutas· Item cepe generant sitim ⁊ mordi/
cant ⁊ gignunt ventositates molliu͂t ventrem ⁊ fit ex
eis suppositoriu͂· Et succus cepaꝝ mixtus cu͂ puluere
maiorane ⁊ parum zinziberis naribus inflatus pur/
gat caput· ⁊ dicitur caputpurgiu͂ Et cepa ꝯtusa cum
aqua ⁊ ruta valet in morsu canis rabidi· ⁊ cepa mix/
ta cum nido yru͂dinum ⁊ melle prestat squinantie pre
sidiu͂ ab extra applicando· Item cepa ꝯtusa cu͂ aceto
⁊ inde liniatur morfea in sole ⁊ ꝓfert· Et qn͂ succus ce
parum cum tuthia miscetur ⁊ applicatur oculis valet
ad pruritum oculoꝝ qui a flecmate salso causatur ·
Et qn͂ miscetur cu3 sale ⁊ administratur super verucas
aufert eas· Et qua͂do succus eius miscetur cum adipe
galline ⁊ apponitur aufert calles seu nodos q̄ fiu͂t i pe
dibus propter calciamenta· Et succus cepaꝝ distilla
tus in aurem confert debilitati auditus ⁊ in tinitu eius
⁊ aque descendit in eam· Et qua͂do linitur succus ei9
cum succo abrotani super alopicia͂ facit nasci pilos: ⁊
circa barba͂ inunctus facit ea͂ accelerare quia fricatio fa
cta cum cepis aperit poros ⁊ inde aptatur locus ꝓ cres
centia piloꝝ in lo͂giu͂ ⁊ hoc habetur pro experto· Sera/
pio· Item cepe valent ad prouoca͂du͂ coitu͂· Et freq̄
ter co͂mestum obtenebra͂t visum· Item inducunt som/
num quia replet caput vaporibus·

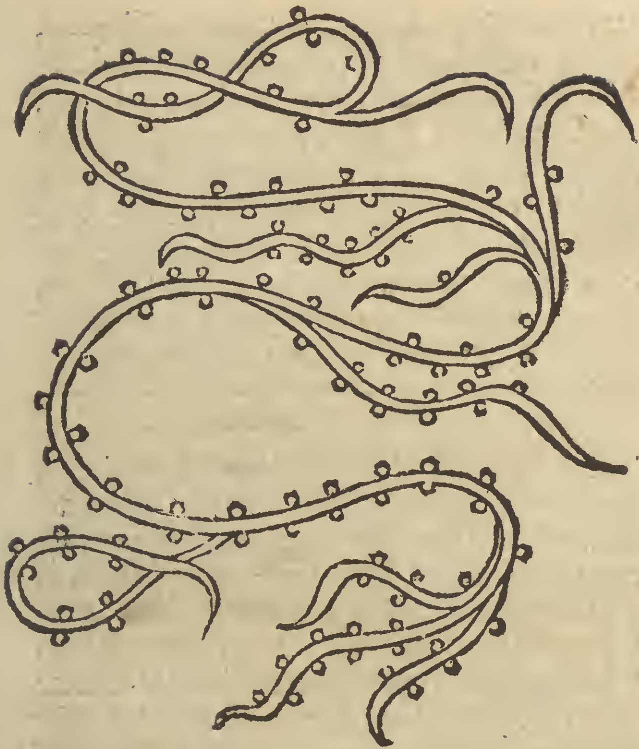

Coriandrū Coriāder

Coriādrū eſt planta cuius ſemie cōmuniter vtimur in medicinis: ⁊ eſt fri· in p̄mo ⁊ ſic· in ſcđo· Auic· ſ; Serapio dicit ipſum declinare ad caliditatē: ſimiliter Galienus: ſed diaſcorid̄ ꝯtradicit ⁊ vult ꝙ ſit frigidū· Nō ſuccus eius valet apoſtēatibus calidis cū aceto ⁊ ſucco ſemper viue miſcendo Itē ſuccus coriādri cū farina fabarum ⁊ furfure tritici cū roſ ⁊ aceto miſcendo remo

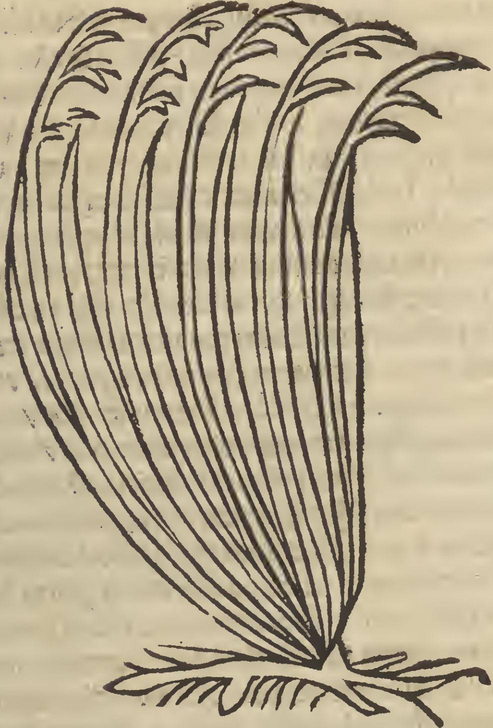
uet inflationē testiculoꝝ ipsis applicando. Itē coriā
dꝝ preparatū cū aceto post prādiū ꝯmestū vȝ ad ꝓhi
bendū ascēsum vapoꝝ ad caput: ideo epilentia ꝓueni
ens ex vapoꝝ exalatōe ad caput per coriādrū post prā/
diū ꝯmestū curatur. Et coriādrū preparatū puluerisa
tū cū succo plātagis bibitū valet ꝯ̈ fluxū sanguis. Et
succus eius cū aceto valet ꝯ̈ ignē sacrū. Itē semē eius
cū aq̄ plātagis potatū a muliere ilico strigit mēstruū
⁊ fluxū vētris patet experiētia. Pādecta ca. de corian/
dro. Coriādrum recēs est frigidū narcoticū inducens
sincopim ⁊ stuporē quia suo odoratu cōgelat vapo/
res ⁊ fumositates ascēdere ad caput ideo vȝ in soda si
ue dolore capitis Et valet ebrietati ideo ponitur in cibis
epilēticoꝝ: qn̄ cause epilētie sunt vapores ascēdentes a
stomacho. Et aqua infusiois coriādri cū zucaro abscin
dit virge erectōem ⁊ desiccat sperma. Itē succus coriā
dri naribus inflatus restringit sanguinē nariū. Idē
fit qn̄ odoratur. Itē succus coriādri cū succo semꝑ vi/
ue ⁊ aceti cū pane miscēdo valet applicare in erisipila
vel apostematibus calidis vel miscēdo succū coriādri cū
lacte vel cerusa ⁊ aceto vel oleo rosꝫ ⁊ idē facit in igne ꝑ
sico Serapio Item coriādrū preparatum valet ꝯ̈ ver
tiginē causatū a vapore calido aut flecmatico. Et suc
cus eius distillatus in oculo sedat eius pulsationem.
Et coriādrum valet in tremore cordis: dādo eius pul
uerem cum aqua boraginis.

Cuſtuta Godder Vvranghe

Cuſtuta eſt res iuoluta ſuper linū eſt calidū in p̄mo ꝛ ſiccum citra ſcaīdū· Eſt mūdificatim ꝛ purgatim melācolie pricipaliter ſecaīdario flecma· Iſto mō ℞· cuſcute ſtolopēdrie an̄· m· j· polipodii ra· eſule· folioꝝ ſene an̄· ʒ· ſ· floꝝ violarum boragis an̄· m· ſ· omnia bulliantur in vino ꝛ aq̄ an̄· lb· j· aceti parum ad cōſump...

nem tercie partis colatum dulcoretur cũ zucaro ꝛ fiat po
tus sumẽdus vt supra: postea sumãt̃ pillule sequẽtes ·
℞· masse pillularũ de lapide lasuli masse pillularũ sto
maticarum añ· ʒ· ß · turbit· ℈· ß · zinciberis gra· iij· mis
ce cũ siropo de stolopendria ꝛ fiãt pillule ix· vel sumatur
diasene· ʒ· ß · cũ predicta decoctõe loco pillularũ: postre
mo sumatur diacalamẽtum vel diacapperũ· pro ꝯforta
tiuis· Ualet etiã predictus siropus apriẽdo ꝯ opila
tiones splenis ꝛ epatis ꝛ renũ · Ad idẽ vꝫ decoctio cus
tute cum stolopendria ꝛ seminibus diureticis scꝫ semie
feniculi petrosilini in vino· Idẽ potus ꝓuocat vrinam
ꝛ ꝯfert yctericie que fit ab opilatione splenis ac epatis
ꝛ iuuamentũ prestat proprie febricantibus infantium
cum zucaro dulcorata iam dicta decoctio · Itẽ decoctio
custute est bona stomacho ꝛ maxime quãdo miscetur
cum ea anisum apiũ ꝛ galange Serapio Cõfortat eti
am stomachum ꝛ aufert quod in eo est fixũ de super/
fluitatibus decoctio iam dicta· Et qñ bibitur cũ aceto
sedat singultum ꝛ aperit opilationes cum vino pota/
ta· Et aqua decoctionis eius ꝛ anisi ꝛ scabiose cõfert
dolori pungitiuo ventris: quia mundificat sordes intes
tinorũ ꝛ matricis ꝛ renum· Auicẽna· Item eius cõ/
plexio est scđm ꝯplexionem herbe cui adheret: quoniaꝫ
fit calida per adherentiã calide herbe seu arboris: ꝛ fit fri
gida per adherentiam frigide· Pandecta ·

Cyperus   Wild galien

Ciperus est cali· ⁊ sic· in scdo: ⁊ est herba triāgularis·
Et radix eius ꝯfert vsui medicine: hꝫ ꝟtutē diureticaꝫ
ideo valet ꝯtra stranguiriā dissuriā ⁊ ꝯ lapidē: ⁊ tali
modo fit vsus· ℞· radic· ciperi bene triti radic· petrosili
ni añ· ʒ· vj· seminū apii feniculi saxifrage añ· ʒ· j· om
nia ꝯtusa bulliātur in vino ad cōsumptōem tercie ꝑtis

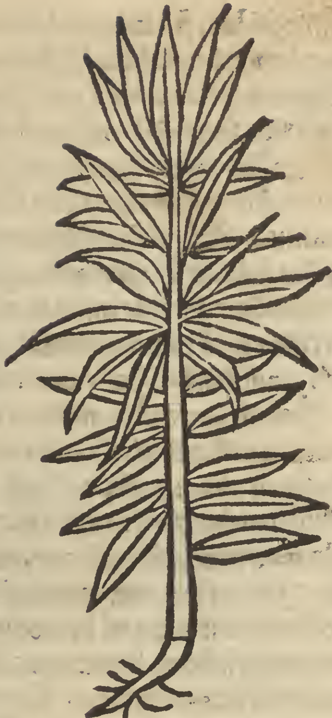
colatum: cū zucaro dulcoretur ꝛ fiat potus Ad idē valet
cathaplasmatio cū cipero bulito ꝯq̄ssato in oleo ꝛ ap/
plicata pectini ꝑ certo prouocat vrinā hūores dissoluē
do· Et decoctio radicis ciperi in vino cū saxifraga ꝛ cū
siringa in vgā iniecta lapidē frāgit pro certo confert
Itē valet ꝯ dolorē stomachi ꝛ intestinoꝝ ex frigidita
te ꝛ ventositate p̄dicta potio: vel ad idē vꝫ vinū decocti
onis ciperi cū cinamomo: hꝫ eni ꝯfortare vtutē digesti
uā· Itē decoctio ciperi triti in oleo fere vsqꝫ ad ꝯsump
tionē· postea super carbones ponatur ꝛ patiēs recipiat
fumum per os ꝛ per nares: optimū remediū est in litar
gia· i· obliuione seu apostēate flecmatico· Puluis ra/
dicis eius positus vulneribus putridis putredinē tol/
lit Platearius· Item vsus eius facit bonū colorē ꝛ bo
num odorē oris· Item ciperus tritus ꝛ mixtus cū suc
co palisis ꝛ parꝝ olei castorei vꝫ ad dolorē iuncturarū
ea tepide vngendo ꝛ neruos debilitatos Item freq̄ns
vsus radicis ciperi inducit leprā quia adurit sanguinē
Auicēna· Item decoctio ciperi ꝯfert putredini nariuꝫ
ꝛ oris ꝛ mollificatōi gingiuie· Et vinū decoctōis eius
confert distillationi vrine ꝛ debilitati vesice valde ꝛ fri/
gori eius vehementer ꝛ similiter operatur in renibus·
Similiter cōfert frigori matricis ꝛ emoiroidibus aux
iliū p̄stat emplastrādo cū decoctōe eius· Et decoctio
eius superius dicta vꝫ febribus inueteratis ex flecma/
te· Serapio Pandecta Platearius·

Celidonia Scheeluuortel

Celidonia calida et sic. i qrto g. Et sut due. s. maior et
mior: tn vna pro alia pot poi. Et cu i recept recipitur
radix no herba det poi. Radix e maioris efficacie: vir
tute hz dissoluedi psumedi et attrahedi. Cofert dolori
detiu ex frigida ca. radix aliquatulu trita et circa dete
dolete teneatur. Cofert etia ad caput purgadu a frigi
dis huoribus: et vulua repleta flecmate exficcare habet.

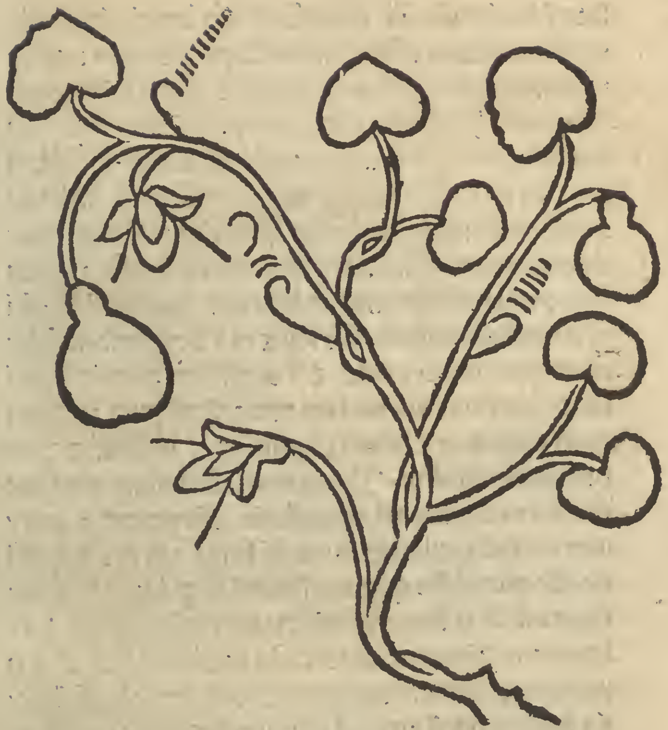
radix celidonie trita coquatur ⁊ patiēs fumū per os re
cipiat: postea fiat gargarisma ex celidonia in vino coc/
ta ⁊ colato addatur parum zinciberis ⁊ piretri ⁊ parū
aceti ⁊ mellis ⁊ valebit Item celidonia trita ⁊ in vino
cocta ⁊ spōgia infusa in tali decoctōe intestinis appli/
cata valet in colica passione. Confert etiā ad mēstrua
prouocāda ⁊ ad matricē mūdificādā: fiat fomētū cre/
bre ipsi matrici ex aqua decoctōis ipsius. Item aqua
decoctōis ipsius cū melle mixta vꝫ ad cancrū oris ad
dendo puluerem rosarū siccatū in modū pulmenti.
Item puluis radicis celidonie cū succo celidonie mix
tus valet ad fistulas oris eius immittēdo Platearius
Et succus celidonie vel aqua eius in qua sit dissoluta
tuthia vtilis est ad visum ꝯfortādū in quo cernitur ali
quod grossum scd'm pupillā. Quidā recipiūt vinum
decoctōis eius radicis contra yctericiam. Diascorid'.
ca. de celidonia dicit: succus celidonie maioris melle coc
tus super carbones oculoꝝ maculas detergit. Itē suc
cus celidonie cū parū sulphure quo vngatur cutis ei⁹
scabiē detrahit ⁊ vngues leprosos excludit. Succus
eius melli mixtus naribus infusus caput purgat.
Pādecta. Idē dicit Serapio auctoritate diascorid'.

Cathapucia Spricvuortel

Cathapucia cali. est in tercio ⁊ hũida in scd̃o g̃. Quñ autẽ in receptis recipitur fructus nõ herba debet poni remoto exteriori cortice. Et cathapucia viridis v̓tutem hꝫ principaliter purgãdi flecma secũdario melãcoliã et colerã. Hꝫ etiã v̓tutẽ purgãdi hũores per superiora ex vnctuositate ⁊ lenitate quã hꝫ: vnde quãdoqꝫ sanis cõfert sanis ꝓ cõseruatõe sanitatis. Et dat᷑ etiã egris ad

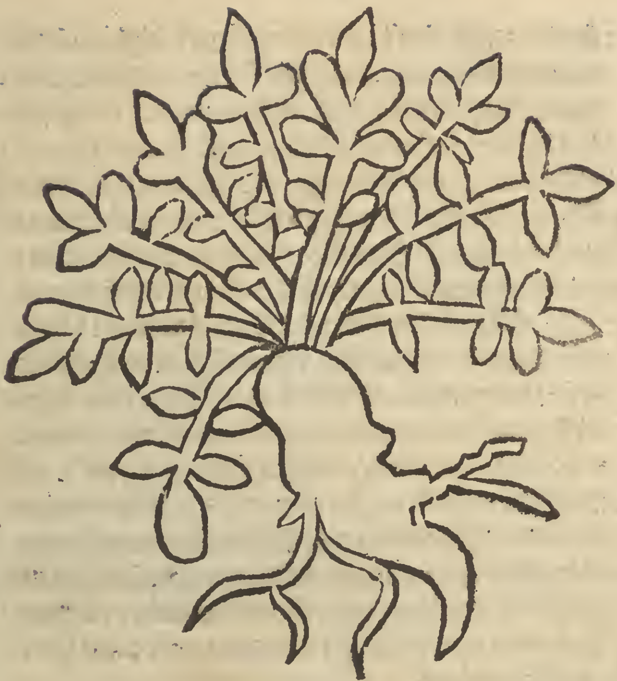
egritudinē remouēdam ꝯ febrē quotidianā de flegma te salso ex quo generatur scabies. Isto modo fiat potus. ℞. cathapucie scabiose fumi terre an̄. m. j. radic. esule minoris polipodij an̄. ʒ. ſ. cuscute foliorum sene an̄. ʒ. ij. omniū istorum fiat bulitio in aqua in eius colatura addatur parū mellis despumati et fiat siropus digestiuus et elaxatiuus. Ad idē fiat daretum capiēdo cathapuciā tritā cū spēbus scʒ cinamomo galāga etc. cū vino parū decoq̄tur cū melle miscēdo et per saculuʒ distillando vt moris est et multū valebit delicatis patientibus febrē quotidianā. Idē etiā modus prodest podagricis. Item in iure etiā carniū recentiū vel aliorum ciborum tale daretū potest misceri. Confert etiā vinū decoctōis cathapucie in yliaca passione Idē presidiū prestat ꝯ paralisim et artheticā cū radice esule et herba nomine premula veris decoquēdo cū parū mellis despumati miscēdo. Itē puluis cathapucie cū parū cinamomi in ouo sorbili sumptus vel in brodiis sumendo sine molestia purgat hūores flegmaticos Et Xtus foliorū cathapucie est debilior granis. Et grana xv. ex corticata et mixta cū parū aleopatia et parū mastice in modum pillularū purgāt flegma et coleram et hūiditates aquosas et prouocat nauseā et vomitū. Et ꝯfert etiā potus decoctōis eius contra scabiē: et in lepra auxiliū prestat et lūbricos laxādo expellit. Serapio Pandecta.

Cucumer Couvuoorden

Cucumer est frigidus ꝛ hu͂i· in ſcd̄o· Semē in receptis aſſumit· Et semē citrulli ꝛ cucurbite ꝛ melonū ꝛ cucumeris sunt fere eiuſdē ꝟtutis· Iſta semia ſedant caliditatem ꝛ coleram: ꝛ preſtant cucumeres ꝛ citrulli ꝛ̄c· malum chimum et preparant ad humorem putre/ factionem ꝛ ad febres· Et semen cucumeris me/

lius ē semine citrulli· Citrullus vero longioris est di/
gestionis: cuius vsus generat febres cronicas : cuius
nocumentum expellit anisum a vehementia inflationis
stomachi· Itē hñtes sincopim calidā odorātes ipm
reuiuiscunt· Itē succus cucūeris vel citrulli ɽc· sedat si
tim· Et qñ bibit de radice eoꝝ cū ydromelle facit vo/
mere hūorē subtilē eo magis qñ huic ɔmiscetur decoc/
tio cathapucie· Et succus eoꝝ cōfert doloribus testicu
loꝝ ɽ vesice· Et semina predicta sunt diuretica ideo pā
pue mediane cōpetūt· Et valēt etiā ɔ̄ opilationē sple/
nis ɽ epatis renū ɽ vesice ɽ ɔ̄ apostēata pectoris a corti
cibus exterioribus mūdata vnde cōterātur ɽ in aqua
ordei coquātur ɽ colatū cū parū zucari misceat ɽ ɔfert
predictis discrasijs· In acutis etiā febribus precipue
tercianis cōtinuis vel interpellatis cōfert decoctio qua/
tuor seminū predictoꝝ in modū siropi tali mō dispēsā
do· R· decoctiōis quatuor seminū frigidoꝝ ɽ succi en/
diuie añ· lb· ij· floꝝ violarū vuarū passularū añ· ℥· ſ·
seminum lactuce portulace ordei iuiube sebesten añ· ℥· ij
prunoꝝ damasceni numero vij· buliātur oia cū pdic/
tis succis ɽ parū aceti ad cōsumptiōem tercie partis co
latū dulcoretur cū zucaro albo ɽ fiat siropus sumēdus
vt supra in alijs cap· insinuatū ē· Postea sumat elec
tuariū de succo rob· ℥· ſ· cū parū cass fistulis miscendo
pro laxatiuo· Postremo sumatur triasandali vel dia
rob albatꝫ pro cōfortatiuis· Idem siropus valet acu
te febricitātibus epaticis ɽ ethicis ɽ aliqualiter per vri
nam purgat ɽ laxat· Pādecta Platearius Serapio·

Calamus siluestris | Wilt riet

Calamus siluestris aromaticus est cali· ꝛ sic· ꝯplexio nis: ꝛ hꝫ ꝟtutē subtiliādi ꝛ fortificādi sua aromaticita te· Et prouocat vrinā ꝛ mēstrua bona ꝓuocatōe: no/ tāter vinū decoctiōis ei⁹ cū asa rabacca ꝛ abrotano cū paꝝ melle despumati dulcorādo: de q̊ sumatur in potu mane ꝛ sero pro qualibet vice in quātitate medii ciphi Et herbe tales relicte post decoctōeꝫ calide appͥcēt circa femoralia matricem aptat pro ꝓuocatōe mēstruū Si militer vꝫ vinū decoctōis calami siluestris cū gramine

Ad fracturam crurium

ꝛ semine apii ꝛ ebuli ꝯtra ydropisim ex frigida cā addendo colato parum zucri. Idē etiā ꝯfert distillatōni vrine scꝫ strāguirie ꝛ egritudinibus renū Et qñ pessariū fit ex herbis relictis post decoctionē iā dictā ꝓuocat menstruū ꝛ ꝯfert dolori matricis. Ad idem valet balneū in quo fint predicte herbe bulite quod balneū aufert matricis dolorē. Serapio. Item emplastrū factuꝫ ex dicto calamo cū sanamūdi ꝛ radice diptami mutuo cū oleo ꝯq̄ssato ꝯfert ꝛ auxiliū magnū prestat i fractura curiū vel in eoꝝ ꝯtusiōe: ideo in ligua vulgari sumit sibi siuū ꝓpriū nomē ascriptū sue ꝟtuti noie beyn welde cū eius ꝟtus in restauratōe cruriū dissolutionē ꝯtinue pietiū lꝫ ꝯtusionē: patet per expiētiā Et radix hꝰ calami silvestris est multū aromatica ꝛ silis calamo aromatico. Valet cōtra dolorē stomachi ꝛ intestinoꝝ ex frigiditate ꝛ ventositate. Vinum decoctōis eius cū cinamomo ꝛ galanga digestionē confortat: vel detur puluis eius cum galanga ꝛ cinamomo ꝛ parū zucri in modum tragee.

Canapus ~~~ Kemp

Canapus est ca. ⁊ sic. i scđo gͣ. Semē canapii est ma
ioꝛis efficacie q̄ȝ herba quod ex exsiccat exsiccatōe forti
Et hȝ v̄tutē resoluēdi iflatōes ⁊ vētositates: ideo vȝ ip
sū admistraᷓ in ydꝛopisi ex frigida cā. Et qn̄ nimiū co
medit̄ expssio sui succi desiccat spma. Et qdā exp̄mūt
succū eius q distillat̄ in aurē ⁊ sedat dolorē eius potēter
Seɾapio. Et radix quādo cogt̄ cū ra. malue ⁊ solatri

in modum emplastri valet apostematibus calidis. Et cortex est ydoneus ad faciẽdũ funes. Et de propietate eius est q desiccat hũiditates que fiũt in auribus quãdo distillatur in eis ex oleo eius Et quãdo aliqs vtitur succo expresso a semie facit sodã. Et folia canapi cũ abrotano in lixiuio bulita et caput inde lauetur. delet furfures et fcit ad piloꝝ longitudinem. Et eius nutrimentum non est ꝯueniens stomacho quia duẽ digestiõis existit. Item semen eius educit ventositates. Item succus tocius herbe applicatus vulneri dolorem eius mitigat. Item siropus acetosus de zucaro exhibitus post sumptiõem ipsius canapi aufert nocumentũ prestitũ ex esu ipsius canapi: cũ canapus sit multũ euaporatiuus vaporũ ad cerebrũ vnde generat soda siue dolor capitis: ob id siropus acetosus de zucaro prefat9 tale nocumẽtum aufert. Item ex decoctiõe radicis et se. canapi cum cerusa et oleo rosarum fit emplastrum apostematibus calidis et erisipile Item cũ ꝯmedit succus seminis canapi in cibis fcit stomachũ dolẽtem dolere. et facit etiã malũ hũorẽ in stomacho eructuare: huic obuiat diaciminum quod est ventositatũ resolutiuũ.

Daucus creticus Voghelnest

Daucus creticus calidus ꝛ sic· in tercio gra· cuius flo
res magis ꝯpetũt vsui medicine q̃ȝ folia ꝛ radix mini
me: cuius due sunt species· ſ· daucus creticus qui ma/
ioris est efficacie· Et est daucus asininus qui existit cī/
bus asinoꝝ· hic innuitur daucus creticus· ꝟtutẽ ha/
bet dissoluẽdi ꝯsumendi attenuãdi ꝛ est diureticum·

Contra frigidū asma ⁊ tussim de frigida cā ꝯfert: detur vinū decoctōis eius ⁊ ficuū siccarū cū ligriciā si sit talis distrasia sine febre: sed cū febre detur aq̄ decoctōis dauci cretici ⁊ ficuū siccarū ⁊ liquiricie. Et detur etiā diaprassiū cū vino decoctōis eius in cā frigida: vel cū aq̄ decoctōis eius in cā calida. Cōfert etiā vinū decoctōis eius cum aniso cōtra grossam ventositatē: vnde yliaca passio sepenumero mipꝑgnari hꝫ Contra ydropisim de frigida cā detur talis siropus. Rx. floꝝ dauci. m. j. seminum apii feniculi petrosilini añ. ʒ. ʃ. Radicū brusci sparagi añ. ʒ. ij. buliātur in vino ⁊ aq̄ añ. lb. j. ad ꝯsumptionem fere medietatis ⁊ colatum dulcoretur cū paꝝ mellis despumati ⁊ fiat potus sumendus vt supra quo cōsumpto sumātur pillule de miserion. Et postremo exhibeātur dialacca vel diacoros pro ꝯfortatis. Talis etiā potus iā dictus opitulat᷑ opilatōe splenis ac epatis ⁊ vias meatuū vrinariū aperit. Talis autē potus matricem mūdificat ⁊ extergit a suis superfluitatibus sine molestia miscēdo cū triffera magna nicolai: Vel fiat pessariū inde cū triffera cui misceatur puluis dauci ⁊ parū mirre in oleo buliēdo ⁊ matrici imponatur. Itē ꝯtra viciū lapidis ⁊ ꝯ strāguiriā ⁊ dissuriā vꝫ vinū decoctōis dauci. Platē. Pandecta Serapio.

Diptamus Diptam

Diptam⁹ ca. ⁊ sic. i tercio g̃. i calidis locis lapidosis p̃cipue repit. Radix diptami maioris ē efficacie q̃z herba: ⁊ radix i recept[illegible] recipit. Eligēda ē radix q̄ internus hz solidā substātiā nō pforatā: Ꝟtutē hz dissoluēdi ꝯsumēdi attrahendi venenū vnde precipue vz cōtra morsum animalium venenosoꝝ. ipa herba trita cum succo ceparum ⁊ applicata morsui miro modo valebit.

Potus etiā factus ex diptamo ⁊ arthimesia ⁊ sana/
mundi ⁊ auricula muris cū vino decoquēdo vꝫ vulne
ratis ab intra sumēdo ⁊ istū potū vulgares reputāt ꝑ
magno secreto ⁊ talis potus ab intro vulnerata mem
bra cōsolidat vt experiētia docet. Sed puluis diptami
cum cerusa ⁊ parū terpentine miscēdo in modū vngēti
qꝫ ab extra applicatur vulnus ꝯsolidat. Item ad mē
strua ꝓuocāda ⁊ ad fetū mortuū ⁊ ad secūdinā educē
dā vꝫ potus factus ex decoctione diptami ⁊ arthime/
sie ⁊ abrotani cum vino ⁊ parū mellis despumati Ad
idē vꝫ puluis dyptami cū mirra ⁊ succo arthimesie mi
scēdo i modū pessarij matrici iponēdo qḋ efficacia ma
gnā hꝫ in prouocatōe mēstrui ⁊ alioꝝ vt supra. Cō/
fert etiā iā dictus potus ꝯ̄ stranguiriā ⁊ dissuriā: vel vi
num decoctōis radicis diptami vꝫ ad idē Cōfert etiā
vinum decoctōis radicis diptami cū succo absinthei ꝯ̄
dolorem stomachi ex vsu fungoꝝ factū. Item contra
frigidū asma fit decoctio ficuū siccarū in vino ⁊ expri/
matur cui misceatur puluis diptami. Item decoctio
diptami cū ebulo ⁊ apio in aq̄ ⁊ cū parū mellis despu
mati ꝯfert ꝯ̄ ydropisim ex frigida cā. Itē qn̄ fricatur
corpus in balneo cū decoctōe diptami vꝫ ꝯ̄ yctericiā.
Item qn̄ sternitur hec herba in domo fugat animalia
venenosa. Platearius Pandecta Serapio.

a kynd of spurg

Esula mirior Eleyn sporie

Esula est calida ꝛ sicca in tercio: cuius radix vsui me/
dicine ↄpetit hȝ ꝟtutē purgādi flecma principaliter et
melancoliā. Cōfert esula ↄ̄ febrē quotidianā: similiter
valet ↄ̄ artheticas passiones scȝ ↄtra podagrā: cirogrā
ꝛ contra paralisim: ꝛ ↄtra yliacam passionem ꝛ ↄtra
ydropisim ex frigida cā isto mō ℞. radicis esule radi
cis petrosilini: ebuli radic acori aā. ℥. j. seminis feniculi
seminis apii ꝛ anisi aā. ʒ. ij. masticis cinamomi aā. ℥

j· ex his fiat decoctio in aqua lb· ij· ꝛ cū zuccaro dulcoret colatum ꝛ fiat siropus sumēdus vt supra digestiuus ꝛ laxatiuus. Et si delicati abhorrerent talē potū deco/quātur radices esule cū carnibus recentibus ꝛ vuispassulis ꝛ aniso ꝛ de brodio eius sumāt ꝛ valebit ad supdictas passiones: vel fiat darētum ex puluere radicis esule ꝛ aliis spēbus scꝫ cinamomo galanga aniso masticis ꝛc· ꝛ erit minus abhomiabile ꝛ magis delectabile· Et esula interdicta sit habentibus calidā complexionem ꝛ inducit febrē potās eā: ꝛ inuenerūt plures tale nocumentum in eius operatione· Serapio· Et precipue nocet patietibus emoroidas: nā aperit venas ani ꝛ inducit fluxum sanguinis earū quia vene ille de natura sua sunt fluxibiles· Et venas quas aperit etiā obstruit sua stipicitate ꝛ siccitate ꝛ sic facit venas emoroidales tumescere ꝛ ille medicine que laxāt cū stipticitate ꝛ acuitate sicut esula ꝛ miserion faciūt hoc· Serapio· de stebrau· i· esula· Item in lacte esule non est aliqua bonitas ymo nocet illi qui accipit ipsū· Et medici viatores cū tali lacte multos hoies iterficerūt propter paucitatē scie ipsoꝝ· Et quesitū est ab eis que eēt medicina quā dabant in potu denudabant lac esule sorte cū oleo sisamio mixtum ꝛ laxabant aliquos vsqꝫ ad mortem Serapio Pandecta Platearius·

Endiuia   Adiuie

Endiuia ē fri· ꝛ sic· i p̄mo· seia ꝛ folia medicie ꝯpetūt ꝛ folia vsui cibaꝝ valēt ꝛ maxie virida sūt magne efficacie sed sicca nullius· Et diureticā hꝫ ꝟtutē ꝛ ꝟtutē cōfortādi ꝛ ex frigiditate alterādi: ideo vꝫ ꝯ opilationē splenis ꝛ epatis ex cā calida· Et valet etiam contra ycteriiciam ꝛ simplicem tercianam ꝛ duplicē ꝛ eꝯ calefactionem epatis ꝛ calidum apostema: ad hec oia valet

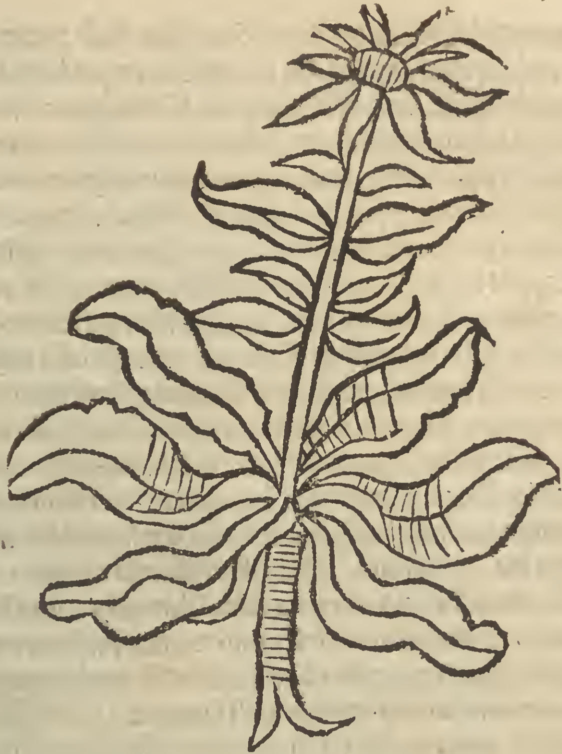
talis potus. ℞. succi endiuie lb. j. scolopendrie cicoree:
lactuce añ. m. ſ. floꝝ violarum: vuarũ passularũ; q̃tu
or seminũ frigidoꝝ añ. ʒ. ij. oia buliãtur in aqua lb. j
ſ. ad ꝯsumptõem quasi medietatis colatũ dulcoretur
cum zucaro ⁊ fiat siropus quo vtatur ad plures vices
vt supra insinuatum est. Deinde sumatur reubarbari
ʒ. ij. in infusione cũ aqua endiuie cui cũ forti expressiõe
addatur diaseniconis ⁊ cassiefistule añ. ʒ. ij. ⁊ fiat hau
stus laxatiuus. Deinde sumatur triasandali vel ꝯser/
ua violarũ pro cõfortatis. Sz ab extra obuiãdo huic
discrasie valet epithimare regionẽ epatis cũ aq̃ ẽdiuie
cui parũ de sandalo rubeo misceatur pro dieta in ciboꝝ
ac potuũ ãministratõe sumantur cibaria ad frigidita/
tem declinantia vt sunt sorbella de ordeo ⁊ zucaro: vel pul
tes de farina ordei cũ zucaro ⁊ parũ aceti miscẽdo ⁊ can
crorũ vsus cũ aceto decocti ꝯfert: ⁊ aqua ordei cũ zucaro
albo decocta cõfert loco potus ⁊ ita obuiabis predictis
distrasijs. Itẽ aqua endiuie cũ cerusa ⁊ aceto est mi/
rabile epithima super mẽbra preternaturalit̃ calefacta
Ex aqua etiã endiuie ⁊ succo altee cũ parũ croci fit in/
unctio optima ad podagrã Itẽ lac quidã endiuie cũ
thutia mixtum abstergit albuginẽ oculi. Item fit ex
aqua endiuie ⁊ farina ordei cũ parũ croci emplastruz
tremori cordis ⁊ confortat cor. Auicẽna.

Eupatoriũ Boelkens crupt

Eupatoriũ est calidum in primo ⁊ siccũ in secũdo idẽ est ꝙ saluia agrestis valet contra vniuersalem parali/sim ⁊ particularem. Contra vniuersalem talis cõfert potus. ℞. succi eupatorij saluie añ. lb. j. premule veris origani: maiorane añ. m. ʃ. castorei cinamomi añ. ʒ. ij fiat decoctio cum zucaro albo dulcorãdo de qua sumatᵣ mane ⁊ sero tepide amministrãdo pro qualibet vice in quãtitate medii ciphi quo potu ꝯsumato. Recipiãtur pillule sequentes. ℞. masse pillularũ de euforbio. ℈.

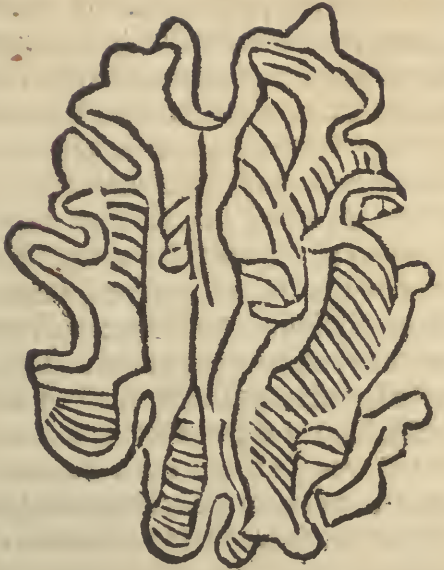
ij· masse pillularum fetidarũ· ℈· j· turbit· ℈· ſ· zinziber/
ris gra· iiij· misce malaxãdo cũ siropo de sticados ⁊ fi/
ant pillule vij· vel ix· Quibus pillulis sumptis suma
tur diacastoreũ vel diandros nicolai pro confortatiuis
Item contra ydropisim ⁊ yctericiã ex cã frigida si fi/
ant ex opilatõe splenis ⁊ epatis talis cõgruit potus·
℞· eupatorij saluie ebuli añ· m· j· seminũ apii: fenicu
li petrosilini añ· ʒ· ſ· omniũ fiat bulitio in vino ⁊ cũ zu
cco fiat siropus sumendus vt supra· Deinceps sumã
tur pillule de miserion· Et postremo recipiãtur dialac
ca vel electuariũ ducis pro ꝯfortatiuis· Itẽ decoctio
eupatorij ⁊ abrotani valet in alopicia ⁊ tinea caput in
lauãdo· Item succus eupatorij cũ succo lapacii acu
ti cum auxugia veteri porci ⁊ paꝝ salis ꝯis mutuo mis
cendo cum parum sulphuris si placet in modũ vngẽ
ti quo vngatur locus scabiosus ⁊ multum prodest·
Item vinũ decoctõis eupatorij cũ absintheo ⁊ paruz
zucri confert febribus cronicis ⁊ antiquis ⁊ si addat
assarum valebit eo melius· Confert etiã loco potus vi
num decoctõis eupatorij ⁊ anisi doloribus ⁊ vlceribꝰ
intestinorum· Auicenna·

Enula enula campana Alant

Enula cuius radix prestat iuuamētū in medicis ē calida ⁊ sicca in secundo gradu ⁊ i ipsa ē aliq̄lis humiditas superflua: ꝓpter hº nō calefcit corpus stati q̄n ei occurrit. Cōfert oībus lesiōibus ⁊ doloribus frigidis ⁊ inflatōībus vētositatū. Cōfert etiā dolori ꝓueniēti ex contusione lacertorum: his omnibus succurrēdū erit

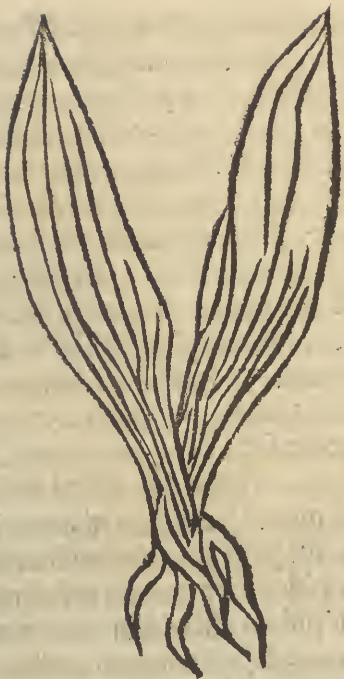
cum emplastro facto ex decoctõe radicis enule ⁊ yreos ⁊ radicis altee cũ parũ olei lini miscẽdo ⁊ predictis locis exhibendo ⁊ auxiliabitur ipsis. Cõfert etiã omnibus predictis decã frigida potus ex enula factus cum radice yreos ⁊ semie anisi cũ parꝝ mellis despũati miscẽdo. Cõfert etiã predictũ ẽplastrũ sciatice ⁊ dolori iũcturarũ. Prefatus etiã potus auxiliũ prestat mũdificãdo pectus ⁊ adiuuat ad expuẽdũ seu excreãdũ hũorẽ flegmaticũ in pectore peccãtẽ ⁊ vȝ ꝯ tussim ⁊ eccbone operatiõis qñ ei admiscetur diayris salomonis. Et vinũ decoctõis enule cũ cinamomo ⁊ galanga miscẽdo confortat stomachũ ifrigidatũ ⁊ cor. Auicẽna cap. de enula. Et enula est duplicis maneriei scȝ ortulana ⁊ campestris. De ortulana mens hic versatur. Et vinum decoctõis enule cũ parũ zucari mixtũ cõfert spũalibus mẽbris seu cordialibus. Juxta illud Enula cãpana reddit precordia sana. Contra dolorẽ stomachi ⁊ intestiorum ⁊ contra yliacã ⁊ strãguiriã ⁊ colicã passiones vȝ talis tragea ex frigida cã intelligẽdo ℞. enule cãpane cinamomi añ. ℥. ij. galãge anisi ligricii añ. ℥. j. radicis yreos: zinciberis añ. ℥. ß. macis: gariofilorꝝ nucis muscate añ. ℈. j. omnia pulueriscentur ⁊ cũ sufficiẽti zucaro albo misceãtur ⁊ fiat tragea. Itẽ qñ bibitur decoctio enule cũ semie spargi ⁊ milie solis prouocat vrinam et menstrua. Pandecta Serapio ⁊c.

Epatica   Leuercruyt

Epatica frigida est ꝛ sic in pꝛimo gradu· Est herba iuxta aquas crescens in lapidibus humidis· Et va/ let contra viciū epatis vnde denoiata est· Et valet con tra calefactōem epatis ꝛ ꝯ ẏctericiā: detur aq̄ decoctio/ nis epatice ꝛ endiuie cū zucaro miscēdo Et ꝯ easdē paſ ſiones ꝛ pꝛīcipaliter ꝯ febrē tercianā ꝯtinuā vel inter/ pellatā vicio epatis exuberāter calefci vel apostemati fi at siropus talis qui maiorē pꝛestat incolumitatē pꝛe/ dictis discrasiis· ℞ succoꝝ epatice:endiuie:lactuce an̄

℞· j· floꝝ violarũ: vuatĩ passularũ añ· ℥· ß· prunorũ damasceni numero vij· oim fiat bulitio ad ꝯsumptio nem medietatis coletur ⁊ colatum dulcoretur cũ suffici enti zucco albo ⁊ fiat siropus mane ⁊ sero sumẽdus ꝑ qualibet vice in quãtitate ℥· iiij· quo siropo cõsumpto sequẽs formacia sumatur· ℞· electuarij de succo rosaꝝ ℥· ß· reubarbari· ℈· j· spice ǧ· iij· cassie fistule extracte· ℥· iij· terãtur reubar· ⁊ spica ⁊ misceãtur cũ supiore siro/ po· ℥· iij· ⁊ fiat haustus tepide sumẽdus Deinceps su matur masandali vel ꝯserua violarũ pro confortatis· Et ab extra epithimetur regio epatis cũ aqua ẽdiuie cui admixtũ est puluis sãdali rubei ʒ· ij· ʒ· ß· spodii pul uerisati cũ pãno lineo in eo humectato applicetur epa ti pluribus vicibus· Itẽ epatica et scolopendria ⁊ en diuia in aqua cocta cũ parũ zucci dulcorãdo vz ꝯ opi latiõem splenis ⁊ epatis ex cã calida· Valet etiã cõtra omnẽ egritudinẽ epatis ⁊ ꝯ eius apostemata calida· Predicte herbe ꝯq̃ssate ⁊ supposite epati ꝯfert in princi pio apostematis repercutiẽdo· Eadẽ emplastratio ap plicata matrici abscindit eius menstrua· Similiter ap posita calido apostemati sedat eoꝝ calefactionem·

Elleborus albus Uoit nies cruit

Elleborus albus calidus est z siccus in tercio: c⁹ due sunt spēs scz albus z niger: albus dicitur q₂ eius radix existit alba vel albū hūorē scz flecmaticū purgat: z nig̃ dicitur q₂ nigꝝ humorē vel melācolicū purgat. Et cū in medicinis reperitur eius radix in receptis intelligit. Et hic proprietates ellebori albi ponimus. Antiqui autem vtebantur elleboro albo in purgationibus sicut et nos nunc tempore vtimur scammonea: quia

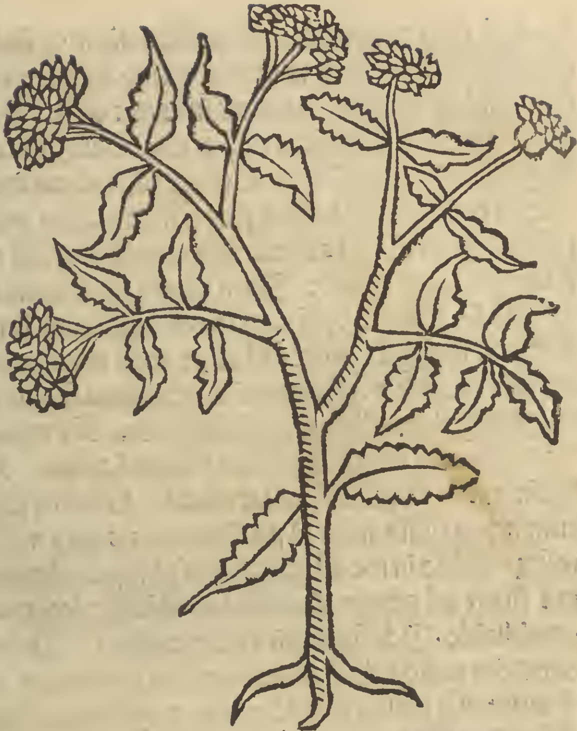
tunc erant corpora fortiora ⁊ eius violentiã poterãt sus
tinere. Nunc autẽ corpora hũana debiliora sunt ⁊ ellebo
ri albi violentiã tollerare non possunt vnde cũ summa
cautela moderno tpe dãda est medicina elleborata: vñ
debilibus ac macilentis elleborus precipue albus ⁊ stri
ctum pectus hñtibus nõ dẽt dari quia cũ violẽtia vo
mitum prouocat ⁊ similiter p secessum violẽter purgat
sed flecmaticis facile vomẽtibus ⁊ pinguibus põt da
ri. Item infusio ellebori albi per noctẽ in aqua feniculi
que misceatur cũ oximelle valebit multũ febri quotidi
ane de flecmate vitio. Idem ꝯfert aduersus arteticaꝫ
passionem ⁊ podragam ⁊ cirogam ⁊ cõtra paralisim
Oximel est decoctio facta ex aceto ⁊ melle. Confert eti
am ab extra applicare decoctõem ellebori albi cũ origa
no emplastrata mẽbris paleticatis vel arteticã passio/
nem patiẽtibus cui parũ almuri admisceatur de aqua
salsa ex piscibus sale ꝯditis extracta vt ẽ aq̃ qua alleca
ꝯditi hñt. Itẽ puluis ellebori albi mixtus cũ succo p
ficarũ vel oleo amigdalarũ amararũ auribus instilla
tus valet ꝯ̃ vermes auriũ. Itẽ ellebori albi decoctus in
lixiuio quo abluatur caput vꝫ ꝯtra pediculos ⁊ furfu
res. Itẽ ꝯtra scabiẽ vꝫ vngẽtũ factũ ex elleb. al. ⁊ litar
gio ⁊ oleo ꝯmuni ⁊ aceto. Pandecta Serapio Pla
tiarius Mesue ⁊c̃.

Elleborꝰ niger souert nies' cruit

Elleborus niger calide ꝛ ſicce exiſtit ꝯplexiōis ꝛ ſi debi
te preparetur totū corpus rectificat ꝛ bonū colorē dat
ſanguinem bonificat quia ſolutiuus eſt melācolici hu
moris. Et rectificatur ſi imittatur galline ꝛ cū ea bulia
tur ꝛ addatur feniculus ꝛ illud brodiū magnū preſtat
iuuamentum. Item decoctio ellebori nigri vȝ ad cutis
defedationē. Itē puluis tam albi q̄ȝ nigri ellebori cor
rodit carnem putridā in vlceribus putridis. Puluis
etiā ellebori nigri mixtꝰ cū melle vȝ applicare fiſtulis ꝛ i

tribus diebus possibile e curare eā. Pādecta. Utercꝫ ellebORUS tā albus qꝫ niger sunt absterſiue ꝟtutis ideo ꝯueniūt in morfea ꝛ lepra ꝛ ſcabie ſcꝫ decoctō ellebori v triuſcꝫ in ſucco lappacij acuti cū litargiro ꝛ parꝫ mel/ lis miſcendo. Acetum decoctōis vtriuſcꝫ ellebori ꝓfert dolori dentiū os tepide abluēdo Et in tali decoctōe mi ſceātur piſa vel frumētū ꝛ propinetur colūbis in cibo oc cidit eas. Item elleborus niger eſt ca. ꝛ ſic in tercio. Pandecta. Et eſt ſubtiliatiuus ſolutiuus melācolici hūoris ꝛ corroſiuus carniū putridarū in vlceribus. Et dicitur ꝙ quādo naſcitur elleborus niger apud ra dices arborꝫ fiūt fructus illius arboris ſolutiui. Cōtra vermes auriū puluis ellebori nigri miſceatur cuꝫ ſucco abſinthei ꝛ guttati ꝛ tepide auribus inſtilletur ꝛ ꝓfert Iteꝫ infuſio radicis ellebori nigri cū ſemie feniculi aut petroſilini in aqua ſtolopendrie cū parū zucci miſcendo coleram ꝛ flecma per ventrē purgat: purgatio illa me/ lancolicis epilenticis artheticis ꝛ paliticis medicatur. Et peſſariū factū cū melle ꝛ elleboro nigro mēſtrua ꝓ/ uocat ꝛ aborſum facit. Pandecta Iohēs meſue dicit album elleborum debere vitari quia prefocatiuus ꝛ ve/ nenum corpori.

Ebulus   Adic

Ebulus est calide ⁊ sicce ꝯplexionis: quia ꝟtus eius desiccat ⁊ icarnat ⁊ resoluit resolutõe tpata. Eius radices ⁊ folia sũt ea q̄ in via medicine valẽt. Itẽ multũ resoluit ⁊ aperit ideo prouocat menstrua. Fiat fumigacio cum ebulo ⁊ arthimesia ⁊ abrotano in vino decoquẽdo ĉca matricẽ applicãdo. Itẽ ebulꝰ vꝫ ꝯ podagrã iflatã vel alia membra inflata ex materia flecmatica.

℞· ebuli floꝝ camomillarum melliloti añ· m· j· furfu
ris tritici· m· ij· buliãtur in lixiuio ⁊ cũ eo ter aut qua/
ter in die lauẽtur pedes aut pars inflata ⁊ cõfert· Suc
cus etiã ebuli cũ aqua salsa vȝ ꝯ arteticã ⁊ ciragrã ⁊ po
dagrã ab extra applicãdo· Cõfert etiã vinũ decoctõis
radicis ebuli seminũ feniculi petrosilini ⁊ apij in ydro
pisi de frigida cã: ⁊ in tali discrasia eximiũ remediũ est
Pandecta cap· de ebulo· Item succus ebuli in aures
imissus sonitũ earũ ꝯpescit: ⁊ vermes auriũ cum succo
absinthei miscendo occidit Succus ebuli morbibus ve
nenatis occurrit· Et sanguinẽ ⁊ lac ꝯgelatũ soluit· Et
sanguisugas occidit succus ebuli bibitus· Et vinum
decoctõis eius cũ liqricia tussim antiquã ꝯpescit· Et
squinantiãs singularẽ prestat effectũ· Succus ebuli
cum aqua plãtaginis cũ parũ piretri ⁊ paruȝ mellis
rosati miscẽdo in modũ gargarismi: idẽ prohibet reu/
ma fluere ad guttur· Confert etiã idẽ ad dolorẽ dẽtiũ
os abluẽdo· Idẽ subuenit vuule pendenti· Itẽ aq̃
decoctõis radicis ebuli cũ scolopendria spleneticos mi
re iuuat· Et vinum decoctõis eius ⁊ apii calculosis ꝓ
dest· Pandecta ·

Edera terrestris Onderhaue

Edera terrestris quātū ad eius folia vsui medicine ꝯpe/
tit. Item folia eius cū aceto cocta cū foliis altee ꝛ ra/
dice acori splenē tumētē attenuat. Isto mō dispensan
do. ℞. succi edere terrestris succi scolopendrie añ. lb. ʃ.
radicis altee farine fabarū radicis acori añ. ʒ. ij. ōnia
contusa bulliātur cū succis ꝛ parū aceti quo ēplastret
splen tumefactus ꝛ ꝯfert. Sed ab intra sumēdo cōfert
sequēs potus tumefactioni splenis ꝛ omni opilationi

splenis z alijs discrasijs vicio splenis prouenietibus: vt febris quartana ydropisis ycteritia nigra a cã frigida. ℞. succoꝝ edere terrestris stolopendrie añ. lb. j. foliorū extremitatū absinthei: asari: florū cētauree añ. m. ʃ. florum boragis vuarū passulatū: folioꝝ sene añ. ℥. ʃ. epithimi cuscute seminū anisi: apii: feniculi: petrosilini: radicū brusci spargi. añ. ʒ. ij. liquiricie. ℥. ʃ. omniū fiat bulitio cū lb. j. vini albi z parū aceti ad ꝯsumptionē medietatis coletur z dulcoretur cū sufficienti zucaro z fiat siropus quo vtatur tepide mane z sero pro q̄libet vice in quātitate medii ciphi: vel ℥. iij. ʃ. quo ꝯsumpto sumatur tale purgatiuū. ℞. electuarij hamec mesue: diaturbit. diasene añ. ʒ. ij. cassȝ extracte. ℥. ʃ. misce cū siropo iā dicto z fiat haustus Sed pro ꝯfortatiuis sumātur diacorus vel diacappere vel diacalamentū: postremo applicetur emplastrū predictū supra splenē tepefactum primo regionem splenis vngendo cū vngēto dialtee desuper applicādo emplastrū. Itē succus edere naribus infusus purgat caput z dolores capitis mitigat. Et succus cū herba auri dextre infusus sinistro dēti dolenti medetur. Itē decoctio edere in lixiuio cū corticibus nucū nōdū maturatū nigrescit capillos. Pādecta.

Edera arborea Vveghe

Edera arborea ab herēdo est dicta eo q arboribus adhereat: vel dicitur ab edo quia a capris editur et ipsis lac multiplicat. Radix eius frigide ē nature: et frigidaz inducit esse terrā vbi crescit: virorē seu viriditatē diu seruāt folia eius. Et est amari et stiptici saporis. Edere autem due sunt species scz alba et nigra siue masculus et femina. Edera alba fructū defert albū: et nigra nigrū: et edera

coronari solebant poete in signū viuacis ingenij et sub tilis. Vñ albertus magnus alexāder suos milites co ronauit Est autē talis edera arbor vt dicit plinius mltum in altū se extendens q̄z diu inuenit arborē vel murū per quē serpit radicosa seu ramosa hñs folia intercisa et augulosa grauis odoris et amari saporis sub cuius vmbra latent vermes Edera quāuis sit amara vtilis est medicine. Nam virtus ei in est stiptica et cōstrictiua ideo dissintericis medetur Itē succus eius mixtus cū oleo amigdularū amararū auribus imissus iuuat cō tra sorditatē. Idem succus naribus instillatus caput purgat: dolorē eius mitigat Et c̄trijs ē cōposita et ideo in causis c̄trijs operatur propter quod v̄tutē h̄z matu ratiuā attractiuā mūdificatiuā et mitigatiuā: ideo hir cus nutritus edera arborea eius sanguis acquirit pro prietatē diureticā ad frāgēdū calculū in renibus et vesi ca. Est autem quedā spēs edere super cuius folia ros inuiscatur ac in laudanū cōuertitur: cuius v̄tus mag na a medicis experitur. Nā fumus eius mēstrua pro uocat et educit et secūdinas expellit. Serapio.

Fumus terre Griserom

Fumus terre calidus est ꝛ siccus in secũdo gdu· Pã-
decta· ꝛ dicitur fumus terre quia generatur a fumosi/
tate grossa a terra resoluta ꝛ superficiei terre adherens
Et quãto viridioꝛ tãto efficacioꝛ existit ꝛ exsiccata nul
lius ꝟtutis: pꝛicipaliter purgat melãcoliã: scdo flecma
salsum ꝛ coleram: ꝛ est diureticũ· Unde decoctio eius

cum aliis appropriatis valet leprosis ⁊ ydropicis de frigida cā. ℞. succi fumi terre lb. j. extremitatū absin/thei florū centauree florū boragis an̄. m. ʃ. radicis esu le polipodii radicis ebuli an̄. ʒ. j. cuscute epithimi foli/orū sene an̄. ʒ. ʃ. seminū feniculi petrosilini leuistici apii mirabolonoꝝ kebulorū indorū an̄. ʒ. ij. liquiricie. ʒ. j. oia grosso mō ꝯtūdantur ⁊ buliātur cū aq̄ simplici lb. j. ʃ. cū parū aceti ad cōsumptōem medietatis coletur et dulcoretur cū zucaro ⁊ fiat siropus qui sumatur mane ⁊ sero tepide pro qualibet vice in quantitate medii ci/phi. Quo ꝯsūpto sequētes pillule sumātur. ℞. mas se pillularum de miseriō. ℈. ij. masse pillularū de fumo terre. ℈. j. turbit. ℈. ʃ. granoꝝ coconidij numero v. zi ciberis gra. iij. misce malaxādo cū siropo de fumo terre ⁊ fiāt pillule ix. Postea sumantur dialacca vel diacos tum vel diacoros pro ꝯfortatis. Confert etiaz succus fumi terre cum sero caprino cū mirabolonis miscendo predictis passionibus. Item succus fumi terre cui mi sceatur puluis milij solis vel saxifrage ⁊ ꝯfert ꝓuocan do vrinā. Item succus fumi terre vz ad putrefactionē oris ⁊ ginguiarū os cū eo abluēdo. Itē succus fumi terre cum zucaro vz ad opilationē splenis ⁊ epatis de fri gida cā. Itez succus fumi terre cū sulphure ⁊ oleo lau ri valet cōtra scabiē. Pandecta Platearius .

Feniculus ffenotta Vinkel

Feniculus est ca. ꝛ sic. i secūdo gra. Virtutē hꝫ diure
ticā. Semē ꝛ folia ꝛ radix eius vsui medicine ꝯpetūt.
Itē aq̄ feniculi sua ꝓprietate clarificat oculos cū thu
tia ꝛ lapide calaminaris puluerisatis miscēdo fiat inde
colliriū. Vñ serpētes exeūtes de cauernis hn̄tes malos
odores vadūt ad feniculū. Itē se. feni. vel radis vl' folia
eius commesta faciūt mulieribus augmentare lac.

Item decoctio seminis vel radicis feniculi cū semine pe trosilini ꝛ milij solis ꝛ saxifrage in vino prouocat vri nā ꝛ menstrua. Item vinum decoctōis feniculi ꝛ brusci spargi leuistiā ꝯfert opilatōi splenis ꝛ epatis. Idē est resolutiuū ventositatū. Item ꝯ morsum animaliū venenosoꝝ valet decoctio feniculi cum cepis in moduꝫ emplastri loco applicando. Idem valet ꝯ morsū canis rabidi. Item vinum decoctōis feniculi ꝛ mēte digestiuā confortat ꝛ nauseā sedat ex cā frigida ꝑuenientem. Item vinū decoctōis feniculi valet difficulter vrinantibus ꝛ contra stranguiriā ꝛ dissuriā ꝛc̄ Item vinum decoctōis feniculi cū radice hermodattuli ꝛ radic̄ esule cū zucco miscendo confert ꝯ ydropisim ex frigida cā. Item succus feniculi soli expositus per xx. dies vꝫ contra pannum vel maculam oculoꝝ. Et contra coꝝ oculoꝝ pruritū certū est remediū: conficiatur parū aloe epatici cum succo feniculi ꝛ ponatur in vase eneo ad solem ad xx. dies ꝛ ponatur in oculis more colirij. Platearius. Item feniculi vsus frequēs corde est digestionis licet conferat nausie ꝛ inflationi stomachi tn̄ malum prestat nutrimētū. Auicēna cap. de feniculo. Itē in febribus cronicis seu inueteratis valet aqua decoctiōis feniculi petrosilini ꝛ radicis esule cū parū zucci miscendo. Pandecta Platearius Auicenna.

Fragaria Eertbesiēcruit

Fragaria est frigide ꝯplexōis· Valet ꝯ̃ apostema gut turis isto modo· ℞· succi fragarie ⁊ aque plantagis añ· ʒ· iiij· mellis rosati· ʒ· j· succi moroꝝ celsi· ʒ· ſ· albi greci balastie añ· ʒ· j· fiat inde cū parū aceti gargaris/ mus· Item aqua decoctōis fragarie vꝫ ꝯ̃ sudorē ⁊ ca lorem· Et si in tali decoctōe fragarie dissolueretur dra gantū vꝫ ꝯ̃ sitim· Cōfert etiā vinū decoctōis fragarie ⁊ seminis petrosilini ⁊ saxifrage ꝯ̃ calculū de tali potan do· Item succus fragarie cū melle rosarū valet ad vl

ceratione oris. Et fragaria sumpta cū boragine i cibis generat bonū sanguinē. Succus fragarie cum cinamomo sumptus valet ꝯ fetorē oris. Idem valet p dolore capitis ꝛ pro corde. Itē olera ꝯfcā ex foliis fragarie ꝛ bletibus ꝛ boragine cū vuispassulis valēt contra ethicā. Et succus fragarie cū foliis fraxini mutuo decocta in modū ēplastri valet ꝯtra fracturā cruris quia ꝯsolidat. Idē emplastrū cū foliis altee incorporatum ꝯtra contusionem in corpore in mēbris a casu vel pcussione factam multū prodest. Itē oia vulnera cū succo fragarie linita ꝯsolidat. Et si quis fuerit lesus quātū ad membra interiora succus fragarie cū succo consolide minoris mixtus ꝯsolidat vulnera ibidē discōtinuata si sumatur in potu. Prodest etiā mulieribus ꝯ nimiū fluxū mēstruoꝝ cū succo plantaginis mixtum.

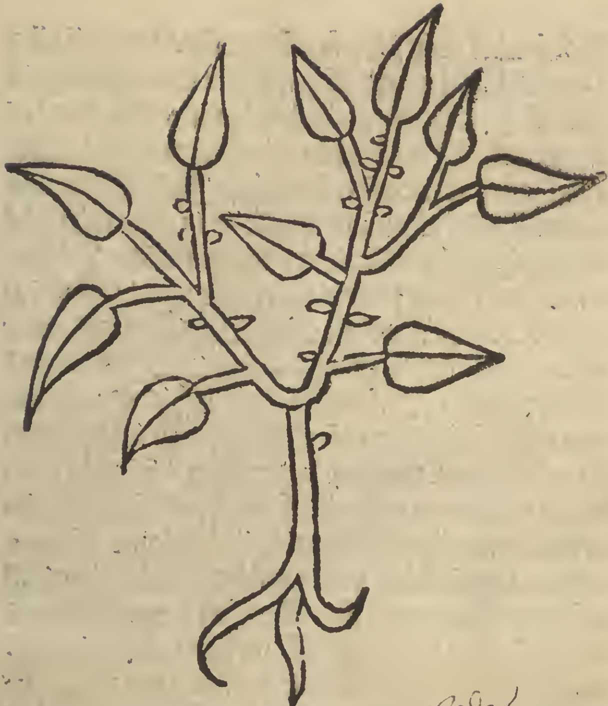
ꝯ fetore oris

Fraxinus Eschen

Fraxinus frigidus ꝛ siccus in secūdo · Ꝟtus eius est q̄ cū fuerit recēs ꝯglutiat vulnéa recētia · ꝛ aq̄ i q̄ folia recētia fraxini cū radice eiꝰ sint cocta i modū ēplastri cō fert fracture ossiū ipsa ꝯglutinādo ꝛ ꝯsolidādo · Itē vinū decoctōis corticis fraxini ꝛ cortici tamarisci datū i potu infallibiliter splenem attenuat · Nam res ꝓbata est; q̄ si detur porcello bibere aliquibus diebus ꝛ

interficiatur minimum inuenies splenē· Pandecta capitulo de fraxino Itē valet ꝯ dissinteriā ⁊ lienteriam ⁊ fluxum ventris aqua pluuialis decoctōis corticis fraxini ⁊ seminis plantagis· Et ex tali decoctōe fiat fomētum cū spongia super intestina vȝ similiter ꝯ predictas passiones· Idem applicatum cum spongia super stomachum addendo parū aceti vȝ ꝯ vomitū ex debilitate ꝟtutis contentiue· Item ex cineribus corticū fraxini ⁊ succo lappacii acuti cum parum olei laurini ⁊ parum argenti viui mutuo miscendo in modum vngenti quod vȝ scabiosis· Itē·ʒ·j·ʃ·pulueris corticis fraxini cum vino miscendo purgat fleema· Serapio cap· de fraxino· Et huiditas que reperitur in capitibus q̄ in principio nascuntur in ramis qn̄ apparēt si liniatur facies cū ea hūiditate abstergit maculas fedas faciei· Et ex illa exficcata humiditate generantur animalia que assimilantur cimicibus· Item folia fraxini ꝯtra venenū sunt vtilia· Nam succo expresso ⁊ potui dato ꝯ serpentes seu venenū sūmū opiferū est· Et tantā habet virtutem vt serpentes eius vmbrā matutinā vel vespertinam nō attingant· Quod si inter ignem ⁊ folia fraxini ponatur serpens in ignem plus q̄ȝ fraxinū fugient Bartholomeus anglicus dicit de proprietatibus rerū·

Grana solis Steebrec

Grana so!is·i·miliū solis est calidū ꝛ sic·in tercio: ei⁹
semē ē maioris efficacie ꝛ albū rotūdū ꝛ lapidosū: nas
citur in locis asperis ꝛ altis· Ꝟtus eius seminis ē ꝓuo
catia vrine ꝛ fractura calculi:ideo vinū decoctōis milij
solis ꝛ seminis feniculi petrosilini prouocat vrinā ꝛ frā
git lapidē· Sed fiat potus inde qui melioris est effica
cie· ℞· succi milij solis aquaruꝫ feniculi:petrosilini añ·

lb· ʃ· seminũ miliȷ solis: saxifrage: alkakẽge: apiȷ añ· ℥ ʃ· radicũ brusci spargi añ· ʒ· ij· semis melonũ sanguis hirci añ· ʒ· j· oia ꝯtusa buliãtur in vino· lb· j· ʃ· ad cõ sumptõem fere medietatis colatũ cũ zucaro dulcoretur ⁊ fiat potus mane ⁊ sero sumẽdus· Itẽ vinũ decoctio nis miliȷ solis vel puluis miliȷ solis in cibis mixtꝰ sol uit stranguiriã ⁊ dissuriã ⁊ yliacã passiões· Serapio auctoritate rab· ꝙ puluis miliȷ solis mirabilis est i ꝓ uocatõe vrine ⁊ menstrui ⁊ frãgit lapidẽ in renibus et vesica quocũq3 mõ sumatur: vel in via cibi aut decoctõ nis aut tragee· Itẽ tragea ꝑis exhibita cibis mixta cum milio solis miro mõ cõferre h3 tum in prouocan do vrinã tum in purgando menstrua ⁊ frãgẽdo calcu lum in renibus ac vesica· ℞· seminũ miliȷ solis: saxifra ge alkakenge seminis spargi apiȷ ⁊ melonis añ· ʒ· j· ci namomi gariofilorum macis galãge sanguis hirci añ ʒ· ʃ· zucari albi quartã lb· misce ⁊ fiat tragea in vino ã ministrãda vel in via cibi· Et melius valebit ãminis trare trageã tpe necessitatis in balneo aque dulcis cu3 aqua feniculi vel raffani maioris · Et in aqua balnei sint cocte tales herbe vtputa absinthiũ: feniculus· petro silinũ: tanacetum: flores camomillarum· Platearius Pandecta Serapio ⁊c·

Galletricum Pariẽcam

Galletricum alio noie ceptrũ galli: calidum est ⁊ siccũ De proprietate galletrici est purgare matricẽ potũ in/de faciendo. ℞. succi galletrici: succi arthimesie añ. lb abrotani seminũ feniculi anisi petrosilini añ. m. ʃ. cinamomi galangi añ. ʒ. j. omnia bulliantur in vino sufficienti ad consumptionem medietatis: colatum dulcoretur cum melle spumato: et fiat potus sumendus mane et sero ad placitum: quo potu consumpto se/

quens eusormatū ꝯferre hꝫ. ℞. gere pigre galieni. ʒ. iij. diasenitionis. ʒ. j. cassꝫ extracte. ʒ. ß. misce cū p̄dcō potu ⁊ fiat haustus. Deinceps sumātur diambra vel electuariū de gemmis vel zucarū regal pro confortatis: Balneū etiā aq̄ dulcis cū suis herbis appropriat̄ postremo conferre habet matricem mūdificatā a suis fecibus magis aptādo ad eius cōceptionē. Herbe cōuenientes matrici in balneo fiūt mellissa matricaria arthimesia galletricā ysopus origanū menta ⁊c. Itē post balneū sumatur. ʒ. j. de metridato cū aq̄ arthimesie ⁊ i presenti casu multū valebit. Et aliis diebus fiat fomentum cum decoctione galletrici ⁊ arthimesie ⁊ matricarie ⁊c. in vio cocta matricē inde fomētādo istud crebre fiat: ⁊ eo melius aptabis matricem infrigidatā ad potentiā conceptōis. Et ad cibos misceatur zucarū regal vel tragea cōis pro confortatione stomachi ⁊ aliorum membrorū. Platearius.

Gariofillata gariofilaet

Gariofillata calida est ꝛ sic· in scdo: ꝛ ista herba magnam hꝫ efficaciā scdm folia maiorē q̄ꝫ scdm radices· Unde folia non radix in medicina poni debent ꝛ recētia maioris sunt ꝟtutis q̄ꝫ exficcata· Habet autē ꝟtutem dissoluēdi ꝯsumēdi apperiēdi· Et garioffilata dicitur quia habet odorē similem garioffilis· Fomentum

factum ex vino decoctōis gariofilate ꝛ galletricā ꝛ ar/
thimesie menstruū prouocat. Et suppositoriū vel pes/
sariū factum ex succo gariofillate ꝛ arthimesie cū mir
ra miscendo valet ad idē matricā applicando. Itē vi
num decoctionis gariofilate ꝛ mente cum galāga mi
scendo valet ad ꝯfortandū digestiuā ꝛ contra dolorez
stomachi ꝛ intestinorum ꝛ ꝯ ventositates ex frigidita
te. Item vinum decoctōis gariofilate ꝛ coriandri pre
parati valet in doloribus capitis ex ventositate ex sto/
macho proueniente. Item gariofilata sua aromaci
tate emendatur in passionibus cordis. Vinū ergo de
coctionis gariofilate cū cinamomo ꝛ macibus miscē
do valet contra cordis discrasiā. Item succus gariof
filate mixtus cuȝ viridis eris fistulis iiectus curat eas
Item vinū decoctōis eius ꝛ cimini ꝛ scabiose confert
in colica ꝛ yliaca passionibus. Et succus gariofila/
te cum aqua plantagis miscēdo est siccatie virtutis et
scđm ventrē reumata sufficiēter sistit. Pandecta capi/
tulo de gariofilata.

Genciana Encien

Genciana calida ē ⁊ sicca in secūdo gra· cuius herba eodē nomine appellatur· Et eius radix vsui medici/ne competit · Unde radix eius ⁊ non herba in medicinis ponitur· Et gēciana multā hñs amaritudinem bona ē: ⁊ paruā hñs amaritudinē abiciēda est· ℞ʒ ei virtutē dissoluēdi ꝯsumēdi ⁊ attrahendi est diureticam Uinū decoctionis eius radicis ⁊ radicis yreos cum liquiricia valet ꝯ inueteratū asma· Ad idē valet emplastrum factū de puluere genciane et radic̄ yreos cū melle miscēdo pectori applicādo: vel vngatur pectus cū vngē

to dialtee cui misceatur puluis radic ytreos z magnuz
prestat presidiū · Itē epilēticis ꝯfert puluis genciane
cum aqua maiorane· Et puluis eius datus cū succo
mente in potu prodest morsui aialiū venenosoꝝ Et pul
uis genciane mixtus cū succo ceparū valet ꝯ morsum
reptiliū animaliū vulneri supponēdo· Itē puluis gē
ciane cū puluere abrotani cū succo arthimesie z paruz
mellis fiat pessariū matricī supponēdo ad prouocādū
menstruū fetū mortuū z secūdinā z miro mō conferre
hz· Platearius· Et ꝟtus eius magna existit aperien
do opilationes · Et quādo sumitur succus genciane
vel aqua decoctōis eius cū cinamomo prodest dolori
lateris z torsioni neruoꝝ z eorū corrosioni z dolori epa
tis z stomachi· Et puluis genciane mixtus cū pulue
re aleopaticī curat vlcera corrosiua z fraudulēta · Et
succus abrotani cū pulue genciane mixtus aufert mor
pheam albam: Serapio Pandecta·

Genesta ~~baccm~~ Brempt

Genesta est frutex calide ꝛ sicce complexio͂is in secun/do gradu : ꝛ ꝓducit flores citrini coloris siles figure lune. Et semē eius ē calidus. Et in flore eius est stipite ꝛ humiditas superflua cū ṽtute instiſiua quare mul/tiplicat vomitū. Et sunt omnes partes eius ꝯturbatie instiſiue subtiliatie ꝛ prouocatie. Nocet stomacho et

cordi: ꝛ cū melle rob tollitur eius nocumētū ꝛ cū masti
ce. Semen autē eius propinandū est cū aqua mellis
rosarum aut cum semine anisi aut feniculi ꝛ auferunt
nocumentum floꝝ vel seminū geneste. Et flos genes/
te decoctionē mediocriter sustinet. semē autē eius plus
sustinet. Est autem alia que vocatur genesta frigide
ꝛ sicce complexionis similis geneste superiori sed minor
est ꝛ hꝫ stipites minores ꝛ angustiores ꝛ album florē
facit. Pandecta hec dicit cap. de genesta. Et diascori.
simili capitulo dicit ꝙ semen genestre ꝛ flos bibitus
cum mulsa humores vomitibus purgat. Iohēs me
sue dicit per vomitum ꝛ per ventrē educit flecma ꝛ per iū
cturas forti motione materias educit. Et mundificat
renes ab omnibus superfluitatibus ꝛ prouocat vrinā
fortiter: ꝛ frangit lapidem in renibus ꝛ vesica ꝛ neqꝫ p
mittit materiā figi in eis neqꝫ lapidem condēsari. Ad
hec omnia potus ex semine ꝛ floribus geneste factꝰ cō/
ferre habet isto mō. ℞. floꝝ geneste ꝛ semis eius ꝛ se/
minis anisi ꝛ feniculi añ. m. ʃ. radicū spargi ꝛ petrosi
lini añ. ʒ. ʃ. masticis. ʒ. ʃ. fiat omniū decoctio in vino
ꝛ aqua añ. lb. j. ad ꝯsumptionem tercie partis ꝛ cola
tum dulcoretur cum melle rob ꝛ fiat potus sumendus
vt supra. Idem valet ad apostemata splenis. Item
aqua decoctionis florum ꝛ seminis eius cum aq̄ plan
taginis valet ꝯ dissinteriā. Et fomentum ex tali factuꝫ
valet ad constringendum fluxū mēstruoꝝ. Pādecta.

Gramen gers

Gramē est frigidū ⁊ siccū in principio primi gradus. Aqua decoctionis eius ⁊ radic petrosilini valet cōtra dissuriā si bibatur ⁊ frāgit lapidē ⁊ curat vulnera vesice ⁊ prouocat vrinaȝ ⁊ est cōglutinatiua ⁊ curat reuma ventris . Item succus gramis vulnera recētia dū sunt sanguinolenta ꝯglutinat: sed semē eius prouocat vrinā ⁊ desiccat quod currit ad stomachū ⁊ intestia ex hūiditatib⁹ qꝛ virtus eius est desiccatia sine stipticitate.

Item radix eius est sanguilētorū vlcerū ꝯsolidatiua ipsa radix cum succo eius desuper cathaplasmata ad id ꝯfert. Item elixatura graminis torsionibus vētris et dissurie medicatur vulnera vesice, optime curat et calculos frangit et vrinā prouocat. Canes qn̄ volunt se purgare hanc herbā mādu cāt. Item in splenis dolore valet vinum decoctionis graminis et scolopēdrie et radicis fraxini cū parū zucri miscēdo et potū talē administrando. Sed talis decoctio sine zucro valet ipsi spleni ab extra applicando ipsū splenē fomētādo inde mox sentiet beneficiū. Pandecta cap. de gramie. Et auicēna eodē capitulo dicit Gramen facit coherere plagas seu vulnera sanguinea. Et decoctio eius cum diptamo et semine petrosilini et saxifrage in vino extrahit lapidez Et semen eius in vino decoctū vel aqua prouocat vrinam prouocatōe forti et abscindit vomitū et fluxū ventris. Pandecta auctoritate galieni. Item succus graminis cum parū abrotani puluerisati et parū mellis i potu datus valet ꝯ vermes seu lumbricos a proprietate. Sed ab extra valet succus eius cū felle thauri mixtus intestina vngendo. Itē succus gramis cū herba et parum aceti valet contra ignem sacrum.

Hermodattulus Titelose

Hermodattulus est herba que florescit in fine autũni
ꝛ quidẽ hꝫ florẽ albũ ꝛ quidẽ ad nigredinẽ declinantẽ
Et est quedã dattulus hñs florẽ rubeũ: sed albũ florem
deferens est melior· alij sunt tãq̃ꝫ venena· Et est calidũ
ꝛ siccũ citra secũdũ gra· Auicẽna scđo libro cap· de her
modattulo· Et solutõe educit flecma a iuncturis: ꝛ ẽ
medicia ꝯferẽs artheticis passionibus· Et quia nocet

stomacho et nauseā prestat et ventositates impregnat: ideo valet radicē hermodattuli miscere zinciber et masti cē et ciminū et dosis eius est a. ℨ. j. ad. ℨ. ij. Mesue. Hec radix si crude comedatur occidit strāgulando sicut fū gus occidit. Serapio eodē cap. Ne aliquis erret co/ medendo radicē hermodattuli loco ceparū quia ē dul cis et delectabilis saporis. Et radix cōfert illis comedē tibus fungos malos. est eis summū remediū. Item albus est bonus podagre: sed rubeus occidit. Sera/ pio. Idē cōfirmat mesue. Et radix hermodattuli pul uerisata exsiccat vlcera antiqua et abstergit ea cum pa rum melle miscēdo: et est ca. et sic. in tercio. Mesue. Et radix hermodattuli valet variolis. Et melior ex eo ē qui est albus exterius. Niger vero et rubeus sunt ambo in terficiētes: et eius radicis nimius vsus facit cōvomere sanguinem et inducit eius adustionem et nocumētum magnum et egritudines sicut erisipilā in capite et alijs partibus corporis. Serapio. Item radix eius hʒ vir tutem attrahendi cōsumēdi et dissoluēdi. Et aqua feni culi decoctōis radicis hermodattuli valet in yliaca et colica passionibus febre non existente acuta. Et pul/ uis radicis eius valet benedicte laxatiue miscendo pur gando humores in articulis peccantes. Et puluis eius cum sapone valet fistulis imponere. Platearius.

Husquiamus Bellem

Iusquiamus est frigide ⁊ sicce complexionis. Et ex eo deterius ⁊ fraudulentius est nigrum deinde rubeū sed albū est magis incolume: ⁊ est id quod administratur. Si autē nō reperitur album administretur rubeū ⁊ alienetur nigrū semper. Nigrū est frigidū ⁊ siccū in fine tercij ⁊ albū in principio ipsius. Auicēna capitulo de iusquiamo. Et ē stupefactiuū ⁊ abscidit fluxū sanguinis ⁊ sedat sua stupefactione dolores percussos: et

ſedat dolorē apoſtēatū calefactorū preternaturaliter: ideo valet eriſipile eius ſuccus cū parū aceti. Et ſuccus ei⁹ cū furfure tritici ꝛ parū aceti valet ꝯ inflationē ꝛ dolorē teſticulorū. Et ſuccus iuſquiami cū ſucco herbe paliſis cum quo epithimet̄ locus doloroſus artetice paſſiōis ꝛ magnū preſtat iuuamētū: ꝛ bibatur. ℈. j. de ſemine albo cū ydromelle ante ꝛ eo melius valebit. Item ſuccus vel oleū eius ſedat dolorē auris tepide imponendo. Et ſuccus eius cum aceto vel vinum decoctōis eius cū aceto ꝛ piretro valet dolori dentiū. Et ſuccus eius cum aqua roſarum applicatus fronti indučat ſomnū. Et ſi ex foliis ipſius ꝯmedatur aliquid ꝯturbat rationē. Item ſuccus folioꝝ ipſius linitus ſuper oculos ſedat eorū dolores ꝛ prohibet fluxū huōꝝ ad oculos Et fit ex foliis iuſquiami emplaſtrū cū parū aceti vȝ apoſte/matibus mamillarū. Et eius ſuccus cū folijs iuſquiami mixtum in modū peſſarij vȝ dolori matricis ꝛ abſcīndit fluxū meſtruorū. Item vſus eius eſt venenum quo ratio permiſcetur ꝛ deſtruit memoriā ꝛ inducit inaniā. Item ꝯ inſtātiā vigiliarū in acutis febribus vȝ inducere ſomnū fomētādo pedes ꝛ tempora cū aq̄ decoctōis foliorū iuſquiami ſed ad frontē addatur lac mulieris cū albumine oui ꝛ parū aceti. Platearius.

Ysopus ysope

Ysopus alius est montanus: alius in ortis repertus calidus est ⁊ siccus in tercio gradu. Confert pectori et pulmoni ⁊ ɔ̄ asma ⁊ tussim antiquā Decoctio ysopi ⁊ yreos cum ficubus ⁊ ligricia isto mō. ℞. folioꝝ ysopi mellisse añ. m. j. radicū yreos ⁊ lilij añ. ℥. ij. ligricie enule cāpane añ. ℥. j. ficuū numero ix. oim ɔtusorū fi-

at decoctio in vino ꝛ aqua añ. lb. j. ad ꝯsumptionem tercie partis colatum dulcoretur cum zucco vel melle despumato: ꝛ fiat potus sumendus mane ꝛ sero tepide pro qualibet vice in quantitate mediꝫ ciphi quo ꝯsūpto sequentes pillule sumantur. ℞. masse pillularū de agarico. ℈. ij. masse pillularū agregatiuarū. ℈. j. agarici. ℈. ß. salis gēme gra. j. misce cū siropo de ysopo ꝛ fiant pillule ix. Deinde sumantur diasopū vel diaprassum vel diadragantū calidū pro ꝯfortatiuis. hec oīa valent predictis discrasijs a cā frigida prouenientibus Item vinum decoctōis ysopi ꝛ ficuū siccarū ꝛ liquiricie valet ꝯ tussim frigidā. Vinum etiā decoctōis ysopi ꝛ ficuū ꝛ seminum feniculi petrosilini valet dolori stomachi ꝛ intestinorum. Et si cum his decoquitur arthimesia mundificat matricem a suis superfluitatib⁹ frigidis. Et fomentum factum ex decoctione foliorū ysopi ꝛ arthimesie ꝛ abrotani in vino valet matrici a suis superfluitatibus mundificādo ꝛ abstergendo. Item contra catarrū frigidū ꝛ casum vuule fiat gargarismus ex decoctōe ysopi ꝛ florꝝ rosarū ꝛ piretri cū vino ꝛ parū aceti: postea vuula subleuetur cū digito ꝛ superspergatur puluis zinciberis ꝛ piretri. Auicēna.

Ireos vel yris Swertelwortel

Iris vel yreos conueniunt in folijs ⁊ differūt in floribus: vñ versus Iris purpureū florē gerit yreos albū Gladiolus croceū sed spatula fetida nullū· Calidū ⁊ siccum est in fine tercij· Radice vtimur in medicis Et vna radix pro alia potest poni· Platearius · Virtutē habens diureticam dissolutiuam et aperitiuā: ideo vȝ contra opilationem splenis ⁊ epatis renum ⁊ vesice ⁊ contra vicium pectoris et pulmonis et stomachi et

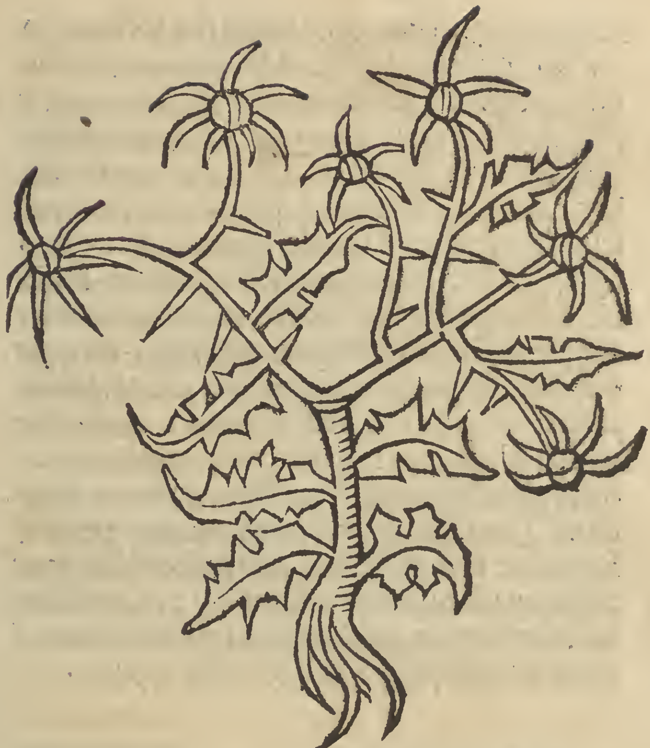
intestinorum ex ventositate ꝛ ꝯ ydropisim ex cā frigi/
da: pro his oibus discrasijs prodest vinum decoctōis
radicis yreos ꝛ ysopi ꝛ seminū feniculi petrosilini ani
si ligristice cū parū mellis despumati miscēdo. Itē pul
uis radicis yris prodest vlceribus putridis quia car
nem mortuā ꝛ putridā ꝛ superfluā corrodit. Ex pul/
uere radicis yreos ꝛ thutie cū aqua rosarū vel feniculi
fiat colliriū ꝛ vꝫ ad pānū oculoꝝ. Valet etiā ꝟtutem
abstersiuā ꝛ mūdificatiuā ꝛ digestiuā ideo succus ra
dicis ei⁹ ꝛ parum pulueris esule cum aqua mellis mi
scendo purgat flecma grossum ꝛ educit ipsū Et aqua
decoctionis radicis yreos cum parū ellebori albi ꝛ ce/
ruse faciē mundificat eius pannum ꝛ lentigiones au
ferendo. Item succus radicis yreos mixtus cū melle
rob. vel puluis radicis eius confert vlceribus sordidis
ꝛ facit nasci carnem in fistulis ꝛ alijs vlceribus. Item
puluis radicis eius cū auxugia porci mixtus lenificat
duricies ꝛ apostemata grossa ꝛ scrofulas. Item eius
oleū valet in spasmo ꝛ paralisi ꝛ sciatice ꝛ ꝯtritōi lacer
torum. Item aperit etiā orificia venarū emoroidaruꝫ
ꝛ aufert geomorreā ꝛ pollutionem ꝛ prouocat men/
strua cum vino decoctōis eius. Item eius oleū cum
oleo rosarū ꝛ parū aceti remouet sodā. Et puluis ei⁹
facit sternutationem. Auicenna.

Juniperus Geneuer

Juniperus est calidū ꝛ sic· in tercio gra· Cū reperitur in receptis fructus intelligitur: hꝫ autē ꝟtutē dissoluē di ꝛ ꝯsumendi· Et valet ꝫ fluxum ventris ex stāmo/ monea vel alio acuto laxatiuo adherente villis stoma chi ꝛ intestinoꝝ: fiat decoctio iuniperi in aqua pluuia

li et patiēs se submergat in tali aqua usqȝ ad umbilicū Et vinū decoctōis iuneperi ꝛ radicis yreos cōfert strā guirie ꝛ dissurie ꝛ yliace passioni. Itē oleū iuniperi ef ficacissimū est ꝯ quartanā ex melācolia Detur oleū in quātitate ʒ. ſ. in cibo vel alio mō materia digesta. Vn gantur etiā partes dolentes in yliaca ꝛ strāguiria pas sionibus. Et ꝯ epilētiā vngatur spina dorsi. Idem valet contra quartanā vt supra vngendo spinā dorsi ꝛ pulsuū manuū añ paroxismū per horā. Itē vȝ etiam oleū iuneperi cōtra viciū lapidis iniciatur per siringam Contra asma inueteratum ex frigida cā. Detur fruc tus cum ficubus siccis. Vel detur vinū decoctōis fruc tuū iuniperi ꝛ ficuū siccarū ꝛ liquiricie. Plateariꝰ. Oleū valet ꝯtritōi lacertoꝝ ꝛ doloribus pectoris ꝛ in tussi cum oleo amigdularum dulciū miner ā pectoris c̄ ca ignē vngēdo. Oleū etiā ipsius valet doloribus iūc turarū. Vinū decoctōis iuneperi apꝑit opilatōes circa stomochū factas ꝛ matricis ꝛ ꝯfert doloribus eius. Et fomentetur matrix cuȝ decoctione iuneperi ꝛ arthi mesie ꝛ radicis yreos ꝛ mundificatur matrix prouo cando menstruū. Oleū expellit nocumentum punctu re animaliū venenosoꝝ vngendo locum puncture ip so oleo. Auicenna eodem capitulo.

Iringus Cruys distel

Irigus ē calid⁹ ꝛ hu· i ꝑmo: ꝛ hūiditas ā̄plioꝛ ē cali
ditate sua· Et vsus radicis i melle ꝯdite multū augmē
tat spma ꝛ auget i coitu ꝛ ad ꝟge erectionē ꝛ p̄stat bo
nū nutrimētū· Sẽapio e· c· ꝛ Auic̄· Et radix yrigi cū
aliq̄li spē aromatica ꝯmedit̄ aut cū melle aut zucco ꝛ ci
namomo ꝯficiat̄ Irigus ē spēs spine cuius folia ap
ponātur oleribus ꝛ melius p̄stāt nutrimētū· Et ꝟtus

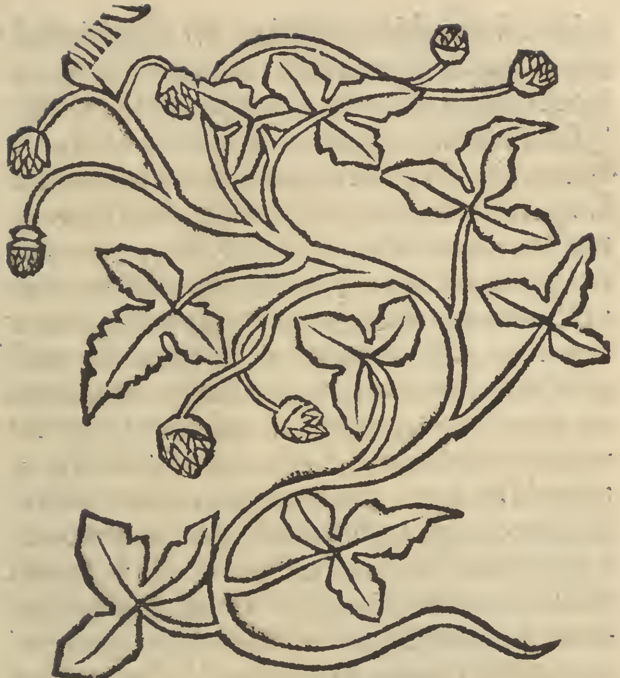
radicis yringi est sicut Ortus baucie siue pastenace do mestice. Item radix yringi id ē secacol cruda ꝯmesta curat geomorreā. Pandecta. c. ca. Et folia yringi et plautaginis in aqua ꝛ aceto cocta ꝯferunt inflationi stomachi ꝛ apostematibus oculi ꝛ alijs apostemati/bus calidis. Et quidā dicūt ꝙ flos huius herbe cui⁹ color est purpureus si bibatur aqua decoctōis eius ꝯfert squināciē ꝛ epilēciē que accidit infantibus. Et suc cus eius inunctus super apostemata calida lūborū se/dat eoꝝ pulsum seu pulsatōem. Pandecta. Et quā/do bibitur succus radicis yringi albi coloris ꝓuocat vrinam ꝛ menstrua dissoluit inflatōes ꝛ tortōes sto/machi. Et quando bibitur cū vino decoctōis radicis eius valet dolori epatis ꝛ morsibus venenatis. Pan decta. Item Serapio dic̄ verum yringum tpe veris ī summitate eius deferre florē cuius color est sicut color violarum nisi quia sunt maiores eis: ꝛ qn̄ cadūt flo/res habet semen in quātitate ciceris plenū hūiditate ni grum dulcis saporis. Serapio eodem capitulo.

Lilium lelien

Liliũ est calidum ⁊ hũidum in primo ⁊ est domesticũ cum albis floribus: valet ad apostemata frigida ma/turanda cum auxugia ⁊ oleo tritũ ⁊ coctum ⁊ super/ponatur. Item radix lilij cum radice brance vrsine et radice altee mutuo cocte cum vino ⁊ coletur ⁊ colature addatur cera ⁊ oleũ añ q̄ꝫ sufficiat ⁊ fiat vngentum cõtra viciũ splenis ⁊ duriciē eius. Et radix lilij domest

ci cum aceto mutuo conquassata valet contra malum mortuũ siue scabiẽ malã ipsam vngẽdo Et virtus radicis est que desiccat desiccatõe tpata ꝛ abstergat ab/stersione temperata· Et radix mũdificat ꝛ maturat·
Item radix lilij ꝛ altee mutuo bulita in aqua in modum pultis cum butiro mixta in modũ emplastri vꝫ potissime in passiõibus pectoris tale emplastrum pec/tori tepide applicandũ in asmate vel in tussi sicca pro mollificatõe materie flecmatice in pectore vel pulmone peccantis vt eo facilius poterit per viã screatus eã eua/cuare Item radix lilij cum aceto cocta seu assata max/ime valet in ꝯbustione ignis vel aque calide · Itẽ oleum lilij valet ad remouẽdum tinitum auriũ ꝛ ad sedã/dum dolorem auris· Unde ponatur parua quãtitas talis olei tepesci in aure ꝛ prodest· Item radix lilij do/mestici est bona ad incarnandũ oia vlcera ꝛ mollificat duricies matricis ꝛ prouocat menstrua : ꝛ oleum lilij resoluit sine mordicatõe ꝛ mollificat Ideo ꝯfert duriciei matricis ipsam matricem vngendo cũ vngẽto su/perius dicto de asmate vel de tussi sicca: vel cũ radice lilij assata cum oleo lini ꝛ butiri fiãt pessaria suo mõ applicanda ꝛ valebit multũ· Pandecta· Serap· Plat·

Lupulus Hoppen

Lupulus est calidus ꝛ sic· in p̃mo gradu ad frigiditatem ordinãs Est autẽ sedatiuus dolorꝫ calidorꝫ ꝛ extinguitiuus inflãmationum ꝛ lenitiuus· Indiget rectificationẽ quia aperit orificia venarũ propter quod miscendũ est ei aliquid ex draganto aut mastice ꝛ rectius quod vigorat eius operatõeꝫ ẽ aq̃ casei cũ spica ꝛ mastice· Pãdecta ca· de volubili Lupulus educit solutõe colerã citrinã ꝛ mũdificat sanguinẽ ab ea: ꝛ clarificat

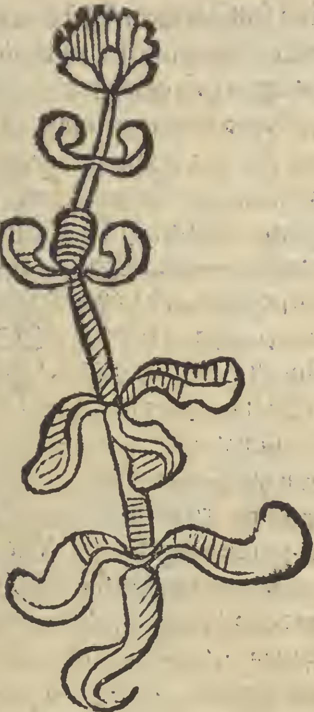
ipſum ꝛ ſedat inflāmatōem eius. Et offert ei iuuamē tum magnū infuſio lupuli in aqua caſei. Et ſiropus lupuli remouet yctericiā ꝛ ꝯfert in ydꝛopiſi a cā calida Iſto modo fiat ſiropus. ℞. ſucci lupuli ꝛ endiuie ꝛ ſcolopendꝛie añ. lb. j floꝝ violarū ꝛ boꝛagis ꝟuarū paſ ſulaꝝ añ m. j. ſeminum aniſi oꝛdei: quatuoꝛ ſeminum frigidoꝝ maioꝝ añ. ʒ. ſ. aceti vini albi. ʒ. j. bim fiat decoctio ad ꝯſumptionem medietatis colatum dulco retur cum zucco albo ꝛ fiat potus quo vtatur mane et ſero vt decet: poſtea ſumantur pillule tales. ℞. maſſe pillularum de reubarbaro. ℈. ij. maſſe pillularū de fu mo terre. ℈. j. diagredij gra. iiij. miſce cum ſiropo de fu mo terre ꝛ fiāt pillule ix. Et ſumantur tria ſandali vel diarodō albatꝫ pro ꝯfoꝛtatis. Item ſuccus lupuli cū ſoꝛbello oꝛdei valet in dolore capitis a cā calida ꝛ con fert etiā calefactōi ſtomachi ꝛ epatis. Et ſiropus iā dictus prodeſt febꝛibus colericis vel ſanguineis ꝛ ſo lutōe educit colerā aduſtā cū facilitate ꝛ aperit opilati ones epatis ꝛ ſplenis ꝛ miſeraicarū Itē ſuccus lupu li cū aqua caſei vel endiuie multū valet in yctericia ꝛ ꝯ fert apoſtemati epatis calidi Pādecta ca. de volubilo.

Lappaciū acutū Partibe

Lappaciū acutum est calidum ⁊ siccū in tercio scd̄m Platearīū. Et sunt due spēs scȝ acutū ⁊ rotūdū: ⁊ acu tum quia acuta hȝ folia: ⁊ rotūdū rotūda habet folia Cum simpliciter ponitur rotundū intelligitur. Lap/ paciū acutū valet contra scabiē impetiginē seu serpigi nem in modū vngenti. ℞. succi lappacij acuti. lb. ſ.

olei nucum quar·j·℞·ʒ·ſ· pistis buliāt simul ⁊ colet ⁊ colature addatur pulueris sulphuris ⁊ tartari añ· ʒ·ſ·misce ⁊ fiat vngentum· Itē ad apostemata maturanda recipiatur lappaciū acutū ⁊ in oleo coctū et cum auxugia porci mixtum· Valet etiā ꝯ duriciē splenis succus lappacij acuti cum storace liquida ⁊ armoniaco ⁊ aceto ꝯficiatur ⁊ dimittatur sic tribus diebus postea fiat decoctio ⁊ coletur ⁊ colature addatur cera ⁊ oleū quātū sufficit ⁊ fiat vngentū· Item vinū aut aq̄ decoctionis eius ⁊ radicū brusti ⁊ spargi soluit opilationem splenis aut epatis· Contra scrophulas ⁊ nodositates in corpore vel alias excrescentias cutis· Valet emplastrū ex radice lappacij acuti ⁊ auxugia simul tritis· Semen lappacij acuti hꝫ quid stipticū manifeste:ideo succus lappacij acuti ⁊ plantaginis ꝯfert in dissinteria ⁊ diarea· Pandecta cap· de lappacio acuto· Item contra stranguiriā ⁊ dissuriā fiat decoctio lappacij acuti ⁊ radi· yreos in vino ⁊ bibatur· Et ad idem valet decoctio lappacij acuti ⁊ yreos ⁊ petrosilini in vino ⁊ oleo ⁊ pectini supponatur· Idem prouocat vrinam in multa quantitate· Contra ydropisi nomine leuco fleumācia fiat potus ex succo lappacij acuti lb·j·⁊ vini lb·ſ·fiat decoctio cum·ʒ·j·esule ⁊ radic·yreos·ʒ·ſ·cum melle despumato: detur paciēti colatura· Platearius·

Lactuca lachtich

Lactuca est duplex. s. domestica ꝛ silvestris: Vtꝰ lactuce domestice ē fri. ꝛ hūide ꝯplexōis tꝑate Decoctio lactuce in aq̄ ꝛ parū aceti ꝯfert aposteātibus calidis ꝛ erisipile super ea emplastrādo Et lactuca sūpta i via cibi abscidit siti: ꝛ abscidit etiā distillationē hūiditatis spmatice ꝛ ꝯfert pollutiōi que fit in somno. Ad idē vꝫ semē eius in potu sumptum. Ex rebus eni que sunt

ꝯtͣ sp̄rmati est semē lactuce qn̄ bibitur cum aqua. Et lactuca est melioris nutrimēti ⁊ melioris hūoris oib⁹ oleribus alijs: quia ipsa generat sanguinē ꝙ̄uīq̄ʒ mul tum non malū ymo bonum in fine bonitatis. Serapio cap. de lactuca. Et non reperio herbam cū possim cirare adeo vigilias sicut cum illa herba: hūor enī q generat ex ea est frigidus ⁊ hūidus. Et nō accidit ex ea nocu mentū sicut accidit ex alijs oleribus ⁊ nō restrigit ven trē: nec laxat eū: quia non hʒ stipticitatē nec ponticitatē nec salsedinē nec acuitatē. Et vniuersaliter nō ē in ea v tus absterſiua vel ventris laxatiua. Item lactuca em plastrata cū suo succo apostemati calido manifestabi tur eius infrigidatio. Item lactuca domestica est bo na stomacho ⁊ infrigidat ventrē ⁊ fcit dormire ⁊ mulie ribus prouocat lac. Et qn̄ ipsa decoquitur in cibis pre cipue cum carnibus recentibus est boni nutrimenti no tanter in corpore preternaturaliter calefcō ideo vʒ coleri cis. ⁊ in febre acuta lactuca multū valebit cū parū ace ti amministrā do in cibis cocta vel cruda comesta. Et aqua decoctōis lactuce cum parum zucri vʒ ꝯ opilatō nem splenis ⁊ epatis ⁊ somnū induat. ⁊ semē eius cū lacte mulieris ⁊ albumine oui super frontem vngēdo induat somnum. Serapio.

Leuiſticus leueſche

Leuiſticus calidus eſt ꝛ ſiccus in ſecūdo gra. Semē ꝛ radix non herba in medicinis debet poni cū inuenitur in receptis. Uirtutem habet diureticā aperiendi extenuandi. Unde vinum decoctōis leuiſticī ꝯfert ꝯ opilationem ſplenis ꝛ epatis a cā frigida: vel aqua decoctōis leuiſticī valet ad idē a cā calida. Sed melius iſto mō diſpenſabitur potus ad idem conueniens. Re. ſucci iſto

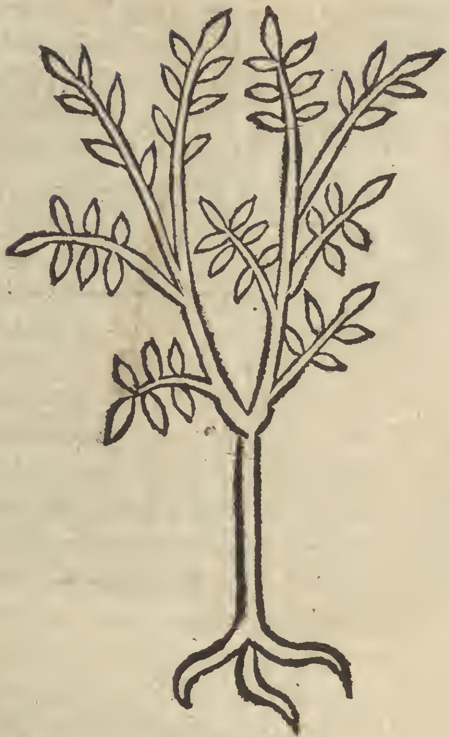
lopēdrie·lb·j·succi absinthei q̄r·j·floꝝ lupoꝝ bora/
ginis:seminuꝫ leuistici feniculi petrosilini an̄·m·j·vua
rum passularum radicū brusci spargi:reupontic an̄·ʒ
ß·liquiricie·ʒ·ij·oim grosso mō ꝯtritoꝝ fiat bulitio i aq̄
lb·ij·cū parū aceti ad ꝯsumptionē medietatis colatu
re addatur zucci albi ꝙ sufficiat pro dulcoratiōe: ⁊ fiat
potus mane ⁊ sero sumendus tepide eo mō vt supra
in alijs cap·insinuatū ē·Quo potu consumpto sequē
tes pillule sumantur·℞·masse pillularum de miseriō
masse pillularum de lapide lasuli an̄·ʒ·ß·turbit·℈·ß·
zinziberis gra·iij·misce cū siropo de stolopendria ⁊ fiāt
pillule ix·Et pro confortatiuis sumatur diaytris sal/
monis vel diacoros vel diacapparis·Et idē potest cō
ferre in febri quartana vicio opilationis splenis pro/
ueniēte·Item vinum decoctōis leuistici ⁊ radicis ga
lange ⁊ cinamomi valet ꝯ̄ dolorē stomachi splenis ⁊ i
testinorum ex ventositate factū Itē puluis seminis le
uistici ⁊ cinamomi ⁊ reupontici ⁊ galange cū zucco al
bo miscendo in modū tragee de qua tragea detur in ci/
bis ⁊ valebit ad idem iā dictū dolorē stomachi intesti
noꝝ ⁊ splenis·Platearius·

Laueudula lauendel

Lauēdula ē calide ꝛ sic· ꝯplexōis q̄ sua aromaticitate ꝯfortat neruos· ꝛ sua calefactōe ꝯsūit materiā paliſis Isto mō dispēsādo siropū· ℞· floꝝ lauēdule: maio/rane ſticados arabicū añ· m· ſ· floꝝ roris marini semiſ coriādri ꝑpati: cubebarū ſe· rute castorei añ· ʒ· ij· oim ꝯtusoꝝ fiat decoctō i vio ꝛ aq̄ saluie añ· lb· j· ad ꝯsūp tionem tercie partꝭ colet̄ ꝛ colature addatur zucri albi

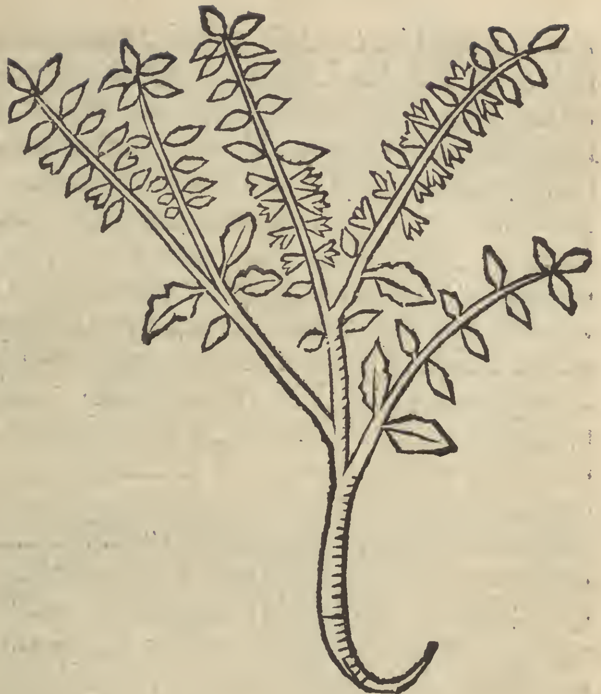
quod sufficiat et fiat potus sumendus mane et sero te
pide pro qualibet vice in quantitate medij ciphi: quo
potu ꝯsumpto sequētes pillule sumātur. ℞. masse pil
lularum cochiarum masse pillularum de hermodattu
lo añ. ʒ. ß. turbit. ℈. ß. zinciberis gra. iij. misce cū siro/
po de sticados et fiāt pillule vij Pro confortatis suma
tur electuariū plirs arcotiden vel dianthos vel diacas/
toriū etc. Fiat etiā caput purgiū vel sternutatoriū ꝯtra
predictam discrasiā neruoꝝ vel paralisis. ℞. florum
vel folioꝝ lauēdule floꝝ roris marini seminis baselico
nis et nigelle añ: ʒ. j. piretri zinciberis añ. ʒ. ß. decoquā
tur in aqua saluie et eius colatura attrahatur per na/
res et purgabitur inde cerebrū. Vel misceātur predcā
puluerisata et narib⁹ attrahatur talis puluis erit ster/
nutatoriū: pro purgatione capitis vel cerebri a quo oēs
nerui hñt originē tāq̄ꝫ riuoli ex fonte. Et nucha siue
posterior pars colli vngatur cū oleo castorei cui puluis
eruce et pariū croci et cinamomi misceātur: vel cū oleo li
ni vel oleo vulpino et ꝯfert.

Laureola mezereon

Laureola calida ꝛ sicca in quarto: frutex est cuius se/
men vsui medicine competit: ꝛ appellatur coconidium
Et cum reperitur in receptis laureola vel miserion: fruc
tus eius · i · coconidiū intelligitur · Virtutē h; purgan
di flecma ꝛ coleram · Vñ ꝛ sanis ꝛ egris nō multū fe
bricitantibus potest dari · Et quia nocet epati ideo ei⁹

acuitas frangitur cum aceto in quo humectetur ꝛ ex/
siccetur. Et ei⁹ malicia etiã corrigit̃ cũ succo absinthei
vel musilagine psilij vel succo portulace: Et sũt due
species: melius misterion est in quo sunt plurima folia
ꝛ similia folijs oliue ꝛ subtiliora. Et est acutum mũ/
dificatiuũ ꝛ excoriatiuũ. Valet ergo succus laureole
cum paruz aceti cũ litargiro ꝛ cerusa mixtus ad mor
feã ꝛ alboras ꝛ ad lentigines liniẽdo eas. Et qñ mis
cetur ei sulphur ꝛ administratur valet ad vlcera sordi
da ꝛ ad malam speciẽ scabiei cũ melle miscẽdo. Item
aqua decoctõis laureole cum parũ aceti valet in dolo/
re dentiũ. Item soluẽdo educit aquã citrinã ꝛ flecma ꝛ
melancoliã. Infusio folioꝝ eius vel seminis in aqua
absinthei vel fumiterre cum zucaro dulcorando valet in
ydropisi de frigida cã. Idẽ valet in difficultate vrine
vehementer. Caueas ne des in substãcia quia multuz
molestat corpus hũanum. Et pillule de misteriõ fiunt
inde quibus misceãtur aliqua grana coconidij q̃ ad
eius pulpam cum parum masticis ꝛ soluũt mirabili
ter aquã citrinam in ydropisi. Ad reprimendũ eius a
cumen quia natura mouet sursum per vomitũ ꝛ deor/
sum per viam intestinorum lubricãdo. Puluis ergo
coriãdri ꝛ seminis plantaginis diu buliãtur in oleo ꝛ
ex tali oleo vngatur pecten ꝛ intestina ꝛ renes propter
strãguiriã ꝛ dissuriã Et oleũ decoctõis eius vꝫ ad au
res ꝯtra sorditatem. Platearius Serapio eodẽ c.

Mellissa mellisse

Mellissa calida ⁊ sicca est in secundo gradu: viridis ⁊ sicca magne est efficacie: exsiccata prius ad solē postea in vmbra ad annum seruatur. Virtutē habet confortan di cōsumēdi dissoluēdi ⁊ extergēdi: similē hȝ effcm̄ ma iorane. Ideo decoctio mellisse ⁊ arthimesie ⁊ matrica rie in vino cū parū zucri albi colatū dulcoretur. ⁊ mul tū valebit prouocādo mēstrua ⁊ mūdificādo matricē ad cōceptōem adiuuat. Ad idem valet ad fomētādū

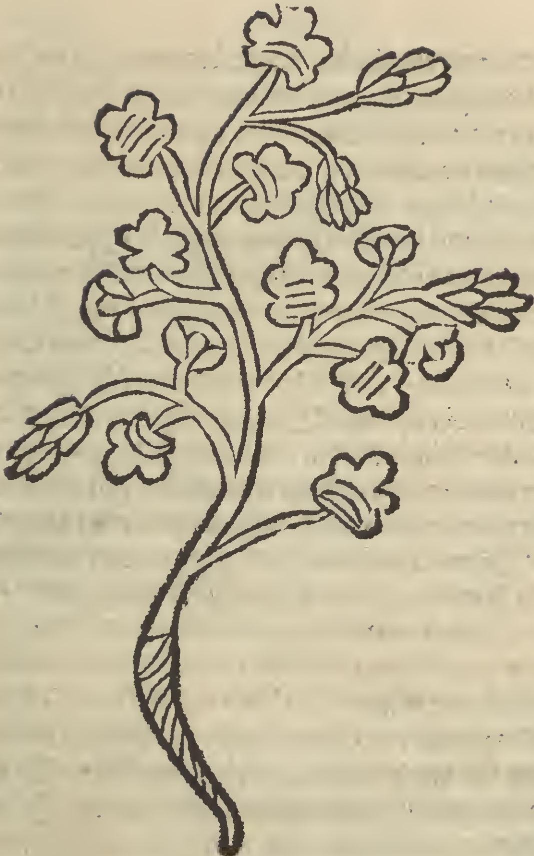
matricem cum vino decoctõis mellisse ⁊ matricarie et arthimesie. Ad idem similiter valet pessariũ ex predic tis herbis ꝯtusis factũ cũ succo ceparũ inunctũ. Et vi num decoctõis mellisse ⁊ corticis citri ⁊ parũ cinamo/ mi valet contra sincopim quia multũ cõfortat cor. Auicenna de viribus cordis: dũ fuerit sincopis a cau sa frigida. Itẽ mellissa in vino decocta cũ altea ⁊ oleo cathaplasmata super dura apostemata maturat ea. Et idem valet cõtra duriciẽ splenis ⁊ epatis quia eã relaxat ⁊ resoluit. Idem confert puncture scorpionis vel morsui canis mẽbꝝ lesum emplastrando. Item mellissa ore masticata cũ parũ piretri ꝯfert dolori denti/ um. Et aqua decoctõis mellisse ⁊ seminis plantagis confert dissintericis si cũ aqua pluuiali decoquãtur va lebit melius. Item vinum decoctõis mellisse ⁊ radi/ cis yreos ⁊ liquiricie cũ parũ zucci opitulatur asmati cis ⁊ anhelosis. Et quando fit emplastrũ cũ mellissa ⁊ premula veris ⁊ ebuli ⁊ altee cum oleo castorij ⁊ ca/ momillarum sedat dolorem iuncturarũ scꝫ podogre ci/ rogre ⁊c. Proprietas mellisse in cibis ꝯmeste est letifi care cor ⁊ facit digeri cibũ grossum: aperit opilatões ce rebri ⁊ remouet accidẽtia solicitudis ⁊ tioris q̃ accidũt a melãcolia ⁊ hũore adusto. Pãdecta eodẽ cap.

Mellifolium Harbe

Mellifoliũ est herba hñs folia similia folijs feniculi. ⁊ plurimisq; folijs fulcitũ ẽ vnde sumpsit nomẽ: ⁊ est frigide ⁊ sicce complexionis. Vulnera cõglutinat eius succus ⁊ sine tumore preseruat. Succus mellifolij cũ decoctione piretri in aceto mixtus confert dolori dentiũ a cã calida. Diascorides auctoritate Pãdecte e. cap.

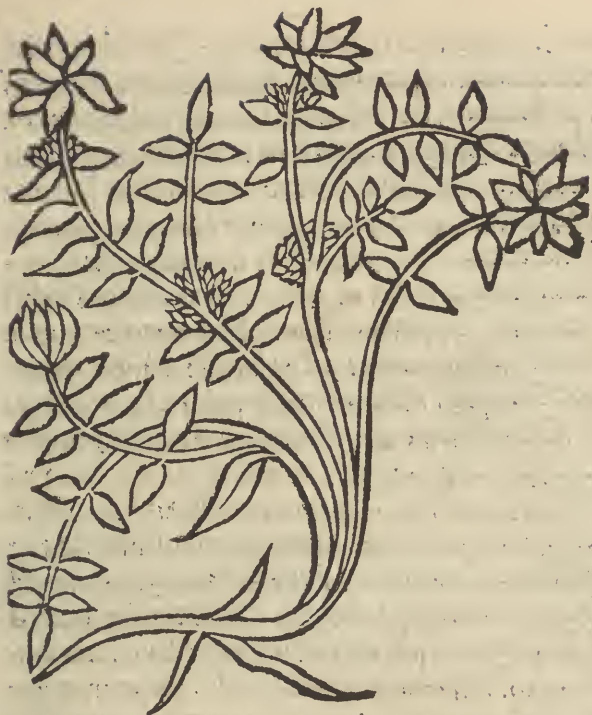
Valet etiã succus eius ꝯ vrine difficultatẽ. Et idẽ vȝ contra calculum cum aceto miscendo Pandecta Galienus vij. simpliciũ cap. de mellifolio dicit quia mellifoliũ est siccatiue ꝟtutis intñ vt ꝯsolidet vulnera. Ad ignem sacrum summum remediũ est. Succus mellefolij cum succo semper viue cum aceto mixtus presidium prestat magnũ. Et mellefoliõ scd̃m pliniũ caulis est tener similis feniculo. plurimisqȝ folijs vnde ꝛ nomen accepit: nascitur in palustribus locis. Eius ẽplastrum factum cum mellefolio ꝛ edera terrestri cõtusis cum parum aceti ꝛ cum piretro contrito miscẽdo ꝛ super maxillam applicando multum confert. Et si de eadem mixtura aliquid apponatur denti dolenti valebit eo efficacius. Et fiat emplastrum cum mellefolio ꝛ plãtagine ꝛ vrtica cum aceto ꝛ sale miscendo applicando pulsui manuũ ꝛ pedũ ante paroxismũ per horã aufert febrem ꝑioticã. Confert etiã aq̃ decoctionis mellefolij ꝛ plantaginis ꝛ burse pastoris ꝛ rosarũ ꝯ fluxũ sãguis vel ꝯ fluxũ queãcũqȝ ventris. Vel emplastretur super intestina mellefoliũ ꝯtusum cũ plãtagine ꝛ bursa pastoris cum albumine ouorũ miscẽdo ꝛ sup itestina ẽplastrãdo. hoc multũ valebit ꝯ fluxũ intestinorum.

Malua malue

Malua fri· ē i pmo hūīda i scdo· cꝰ duplex ē maneries
scȝ domestica q̄ i ortꝭ ꝛ fē i oibꝰ locis repit: ꝛ ē silvestris
q̄ maluauistꝰ ꝛ bismalua dr: ꝛ crescit altiꝰ ꝛ latiora hȝ
folia ꝛ hȝ viscosā hūiditatē q̄ ē minus frigida · Mal

ua cocta cum vermicularí τ aceto in princípio applica
ta apostemati calido ꝯfert. Ad maturãdũ apostema/
ta folia malue cum radice altee τ farina fenugreci buli
antur cum auxugia porci recenti miscendo τ ipa apos/
temata indurata emplastrando τ eius duriciẽ tollet.
Idẽ cõfert ad duriciem splenis τ epatis. Itẽ fomen
tũ factũ quantũ ad pedes cũ decoctiõe malue et florũ
camomillaꝝ et absinthei valet ad sõnum ꝑuocãdum
in febrib⁹ acutis. Ite malua mercuriali cocta cũ carni
bus ã oleribus τ ꝯmesta soluit ventrẽ in febribus ꝓp
ter ventris constipationẽ Itẽ ad mẽstrua prouocãda
recipiatur radix malue in modũ digiti aliquãtulũ ra
datur exterius τ inungatur cum melle τ postea asper/
gatur puluere scãmonie τ supponatur τ certũ ẽ reme/
diũ. Itẽ maluauistus siue altea plus valet in presen
ti casu q̃ malua quia magis mollificat τ maturat q̃
folia vel radix malue Etiã sola radix altee cũ auxugia
porci trita posita super apostema maturat eius duriciez
τ mollificat τ relaxat. Vel fiat vngẽtũ isto mõ. Rx.
succi malueuisti τ pulueris farine fenugreci τ farine se
minis lini cum parũ butiri τ olei τ cere fiat ex illis vn
gentum quo vngantur apostemata indurata. Idem
vngentum multũ prodest in duricie splenis τ cõtra dis
crasiã pectoris τ contra tussim ex cã frigida. Et valet
contra asperitatem pectoris τ pulmonis Serapio.

Menta Müte

Menta calida ꝛ sicca est in secundo gradu: cuius plu
res sunt species: est enim domestica ꝛ ortulana dicitur:
ꝛ hec mediocriter calefacit ꝛ confortat: ꝛ est alia silues/
tris que mentastrū dicitur: ꝛ hec maiorē habet virtutē
calefaciendi. Menta domestica magis cōpetit vsui me
dicine ꝛ viridis: ꝛ exsiccata est magne efficacie. Debet
autem exsiccari in vmbroso loco per annum seruatur i
virtute magna. Virtutem habet dissoluendi ꝛ consu

mendi z confortandi ex aromaticitate. Itē ad appetitū prouocandum vicio materie frigide z humide peccātis in ore stomachi fiat salsamētū ex mēta z cinamomo z galanga z parum piperis cum aceto miscēdo. Item succus mente ortolane cū aceto mixtus valet contra fetorez oris ginguiarum z dentiū os inde abluēdo. Postea fricentur dentes cum menta sicca z eo melius valebit. Item decoctio mente cū aceto z albumine oui prodest contra vomitum applicata ori stomachi prouenientem ex debilitate virtutis retentiue vel ex frigida cā. Itē vinum decoctōis mente valet contra sincopim si fuerit sine febre. Cum febre autem valet succus mente cū parū aceti cum frustro panis tosti z īmbectati in succo tali: z naribus applicando z inde fricentur labia z lingua z gigiuie z dentes z tēpora: z ligetur super pulsatiles venas temporum z brachiorum: z patiens etiā masticet mentā z humorositatem transglutiat. Ad matricē mūdificādā folia mente z arthimesie z abrotani in vino z oleo bulliantur: z matricē inde fomētādo. Itē mēta z anetum cocta cum vino z oleo z superponatur mamillis. prodest contra coagulationem lactis. Item decoctio duorum aut triū manipulorum mente z scabiose in vino supponatur intestinis confert contra colicam. Item vinum decoctōis mente z scolopendrie z absinthei cū parū mellis despumati valet contra opilationē splenis z epatis z vrinaliū ex humore frigido causatam.

Mellilotum mallote

Mellilotũ ca· est ꝛ sic· i ꝑmo g̃ꝰ· In ipso ē stipticitas pauca cū resolutōe: ꝓpter illud digerit· Et ē liq̃factiuũ sup̱fluitatũ: ꝛ resolutiuũ subtiliatiuũ ꝛ cōfortatim ꝛ sedatim doloris isto mō · Recipiãtur flores mellilotti et flores keuri · j · flores violarũ citrinarũ ꝛ folia altee cuꝫ farina seminis lini ꝛ farina fenugreci: ꝛ seminis papaueris cum butiro fiat emplastrum mitigatiuum doloris sup̱ apostēata cali· applicãdo Idē vꝫ ad ap̃ata

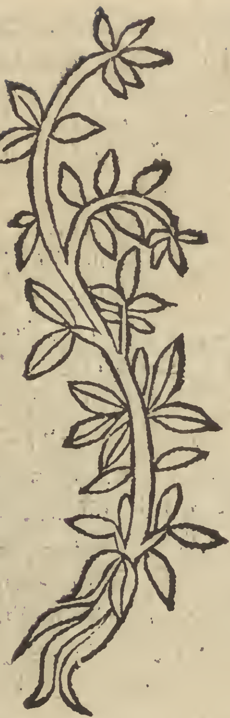
indurata quia mollificat ꝛ resoluit· Idē valet ad du riciē splenis ꝛ epatis ꝛ ꝯ asperitatē pectoris ꝛ pulmōis ipsis mēbris ab extra applicādo· Item succus mellilotí vel oleū melliloti distillati in aures ꝯfert apostēatibus earū ꝛ doloribus· Ex floribus melliloti ꝛ absinthei ꝛ maiorane fiat decoctio cū q̄ decoctōe embrocetur caput ꝛ sedabit sodā· Itē decoctio floꝝ melliloti ꝛ farie fenugreci ꝛ furfuris tritici cū aceto ꝛ applicata apostemati ani ꝛ testiculoꝝ ꝛ iuuamentū prestat magnū Auicēna eodē cap· Itē mellilotū ꝟtutē hꝫ ꝯfortādi sua aromacitate ꝛ diureticā ex subtilitate substancie · Unde vinum decoctōis eius ꝯfortat digestionem ventositatem resoluit opilationē renū ꝛ vesice aperit· Semen eius in brodijs ꝛ cibis ꝯmixtū confert ad predcā ꝛ reddit cibū boni odoris ꝛ saporis· Et succus melliloti cum succo celidonie ꝛ parum pulueris viridis eris potissimū ē remediū cōtra cācrū ꝛ fistulā ꝛ emoroidas Item suffumigatio camomillarū prouocat mēstrua ꝛ facit aborsum· Item mellilotū coctū in vino cū mēta ꝛ absintheo ꝛ emplastrū super stomachū sedat dolorem eius Item flores melliloti ꝛ semē aneti in vino cocta ꝛ emplastrata ꝯfert apostematibus oculoꝝ · Itē si manus alicuius liniāt succo melliloti fortiter ꝛ sine lesione poterit portare ferrū cadens intra manum· Pādecta·

Matricaria mater

Matricaria id ē arthimesia quod idē ē: vt dicit Pan
decta cap. de arthimesia: ⁊ dicitur etiā alio noīe mater
herbarum. Et est eiusdē ꝯplexōis ⁊ virtutis vt arthi
mesia existit calida ⁊ sicca in tercio g̃. cuius folia cōpe
tunt vsui medicine. Et maioris sunt efficacie viridia q̃ʒ
exsiccata. Item matricaria confert ad conceptionem

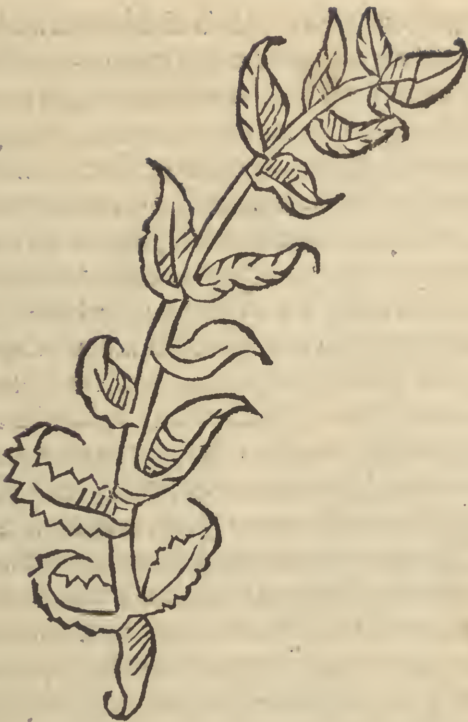
perficiendam ꝛ ꝯ sterilitatē factā ex hūiditate Recipia
t pulñis matricarie ꝛ mellisse ꝛ rasure eboris cum vino
potentur non parum conferre hꝫ ad cōceptōem notan
ter sumatur post fluxū mēstruoꝝ. Etiā mellissa ꝛ ma
tricaria cum succo satirionis in vino bulita ꝛ emplas/
trata super matricem: vel matrix inde fumigata miro
modo ꝯfert ad conceptionem post purgatōem. Pro/
dest etiā si balnietur mulier in aqua vbi cocta sunt ar/
thimesia: mellissa: matricaria. Et pessaria ex his her/
bis fcā scꝫ conquassando has tres herbas iam dictas
miscendo cum rasura eboris ꝛ imponātur pudendis ꝛ
confert prouocando menstrua. Contra tenasmonē ex
frigiditate. Recipiat patiēs fumū colifonie posite sup
carbones deinde calefiat arthimesia super testā addito
taxobarbato ex his herbis calefactis ponantur super
lapidem molarē ꝛ sedeat patiēs desuper ꝛ anus intra
bit: istud pro experto habetur. Et vꝫ ꝯ glādulas que
nascuntur circa aures ꝛ anū: fiat prius circa ea loca sca
rificatio postea supponatur pulñis arthimesie ꝛ mar/
rubij ꝛ prodest.

Maiorana   Maseleyne

Maiorana cali· ⁊ sic· i tercio· ꝟtutē hꝫ ꝯfortādi ex aro
maticitate dissoluēdi ⁊ ꝯsumēdi ⁊ mūdificādi ex q̄li/
tatibus suis habet etiā ꝟtutem calefactiuā valde· Et
quādo sumit̾ i potu decoctō eius in vino cū catbapu/
cia ⁊ ebulo ꝯfert ydropicis i pricipio eiꝰ ⁊ strāguirie·
Et qn̄ succus folioꝝ eius miscetur cū melle ⁊ fit linitō
cū eo aufert liuorem sanguis mortui qui est sub oculo

Et quādo fit nastale vel pessariū cū decoctōe maiora/
ne ꝛ abrotani cum albo ꝯtuso ꝛ prouocat menstrua ·
Item puluis maiorane cum parum zinciberis ꝛ par/
piretri naribus inflatus purgat caput ꝛ ꝯfortat Et vi
num decoctionis eius stomachuȝ ꝯfortat ꝛ digestiuā
virtutem ꝛ infrigidatum stomachū calefacit: similiter
facit puluis maiorane in cibo assumptus· Et tota her/
ba ipsius maiorane cū origano calefacta super testam
ꝛ in sacculo posita ꝛ dolori stomachi vel intestinarum
applicata dolorē ex ventositatibus aufert· Capiti etiā
superposita prodest ꝯtra frigidum reuma· Item fomē
tum factum ex decoctōe maiorane ꝛ arthimesie in vino
cocta vulue applicando matricem mundificat ꝛ super
flua ꝯsumit· Item maiorana cū aceto ꝯtusa ꝛ sale cō
fert puncture scorpionis vel aliorum animaliū veneno/
soꝝ· Itē decoctio maiorane cū folijs altee ꝛ faria fenu
greci ꝛ semis lini in vino in cā frigida vel cū aq̄ in cau
sa calida miro mō sedat dolorē apostematum flecmati
coꝝ vel supertortōes lacertorū vel neruoꝝ applicata·
Item succus eius cū melle linitus super vestigia facta
post ventosatōnē delet ea ne appareāt cicatrices Item
caputpurgiū factū cū puluere eius vt supra aꝑit opi
latōes cerebri ideo valet in epilentia ꝛ paralisi ꝛ tortūa
oris ꝛ emigrania·i· dolor capitis· Serapio·

Marubium maelrouie

Marubiũ·i·prassiũ calidũ ꝛ sic·in tercio gra· Uirtutẽ habet dissoluendi ꝛ ꝯsumendi ex q̃litatibus suis: ꝛ ex amaritudine diureticũ est: dissoluit eni ꝛ aperit· Eius potus ꝯfert discrasie pectoris ꝛ pulmonis ex flecmate fiscoso: ideo valet ꝯ̃ asma ꝛ ꝯ̃ tussi isto mõ· ℞· succi marubij·lb·j·ysopi mellisse añ: m·ʃ· ficuũ siccarũ nũero vij· vuarum passularum·ʒ·j·liquicie ras·ʒ·ij·dragãti

ʒ.j. omniũ cõtusarũ fiat bulitio cũ. lb. j. vini albi ad ꝯ sumptionem tercie partis colatũ dulcoretur cũ sufficiẽ ti zucaro ⁊ fiat potus tepide sumendus mane pro qua libet vice. ʒ. iiij. quo consumpto sequẽtes pillule sumã tur. ℞. masse pillularum de agarico. ℈. ij. masse pillu larum fetidarum. ℈. j. agarici. ℈. ſ. salis gẽme gra. j. misce cum siropo de liqricia ⁊ fiãt pillule ix. Altera die sumatur diaprassiũ vel diadragantum calidũ pro cõ fortatiuis. Et ab extra vȝ vngere minerã pectoris cũ vngento dialtee pro maiori mollificatõe materie peccã tis. Item sola decoctio prassij ⁊ ficuũ siccarũ in vino valet contra tussim ex frigida cã ⁊ si additur succus li quiricie valebit eo melius. Item vinum decoctionis prassij ⁊ seminis feniculi confert strãguirie ⁊ dissurie ⁊ contra colicam passionem. Ipsa herba cũ folijs lilij ⁊ altee in vino ⁊ oleo cocta applicate pectini ⁊ itestinis in modũ emplastri vȝ ad idẽ ex causa frigida. Cõtra emoroidas inflatas ⁊ non vlceratas prodest decoctio prassij ⁊ aneti cũ vino ⁊ aqua salsa ⁊ fiat enkacisma. i sessio super ipsas herbas. Contra vermes auriũ inicia tur succus eius auribus. Item vinum decoctõis eius aperit opilatões splenis ⁊ epatis ⁊ mũdificat pectus ⁊ pulmonem per secretum ⁊ prouocat mẽstrua qñ bibi tur. Serapio.

Mora celsi moerbesien

Mora celsi dulcia sūt calida ⁊ hu · ꝫ acetosa sūt ad fri
giditatē ⁊ hūiditatē declinātia ⁊ illa sūt domestica Et
sunt siluestria noie morabaci ⁊ sunt frigide ⁊ sicce ꝯple
xionis ⁊ sunt rubea in p̄imis ⁊ cum sunt nigra colli

guntur. Domestica v̄tutē h3 dissoluēdi ꝯsumendi et mundificandi. Cōfert squinantiā ꝛ ꝯ casum vuule et brancos ꝛ vicia faucium. Et electuariū in tali casu conueniens diamoron dicitur ꝛ fit inde gargarisma. ℞. succi mori domestici vel diamerō. ℥. j. ß. aq̄ plātaginis. ℥ iij. aceti mellis rosatū an̄. ℥. ß. misce ꝛ fiat gargarismꝰ Valet etiā loco diamorō decoctio succi mori celsi cum melle despūato ꝛ seruatur ad lōgū tēpus. Itē succus etiā de moris dulcibus aliquātulū calefcūs ꝛ datus potui soluit ventrem si sit ꝯstipatus ex frigida cā. Et vinum decoctōis moroꝝ mūdificat intestina. Succus corticis eius vel vinu3 decoctōis corticis vel puluis corticis eius cū melle lūbricos necat. Cortex mori celsi virtutē h3 ꝯsumēdi ꝛ mūdificādi. Mora siluestria v̄tutē habēt ꝯstrigendi gratia acetositatis. Itē decoctio foliorum ꝛ corticis mori in vino ꝛ parū aceti v3 in doloē dentiū os inde abluēdo. Item ēplastrū ex folijs mori celsi ꝛ oleo valet in ꝯbustione ignis vel aq̄ calide. Itē decoctio foliorū mori ꝛ vitis ꝛ ficuū in aq̄ pluuiali denigrat capillos. Item succus moria acetosi ꝛ foliorum eius ꝯfert ad apostema oris ꝛ vuulue: ꝛ est vltimum ad squinantiā ꝛ prefocatōem. Morū malū est stomacho corrumpitur eni in eo. Et oportet vt comendantur omnes species eius ante cibū: ꝛ post cibum sup̄ta corrumpūtur. ꝛ colericis non obsunt. Et morū aliqualiter exsiccatum retinet ventrem ꝛ opitulatur dissinteriis Auicenna eodem capitulo.

Mercurialis mercurial

Mercurialis calide ⁊ ficce cõplexiõis in pmo gradu· ⁊ est duplex scꝫ masculus ⁊ femina que ē maior ⁊ masculus minor: ⁊ hꝫ rotũda semia· Pãdecta auctoritate aůrois libro colliget cap· de mercuriali· Uterqꝫ mercurialis in cibis elixatus ⁊ cõmestus ventrem soluit· Elixatura eius accepta hũores aq̊sos purgat vt mer

curialis cum bletibus z puilspassulis buliāt cū iuē car
niū recentiū de illo brodio multū sūat z sufficiēter lubri
cat. Fit etiā ex mercuriali clistere isto mō. R. mercuria
lis bletis matris violarum malue añ. m. j. foliorum sene
polipodij añ. ʒ. j. decoquātur in aq lb. ij. ß. ad ɔsump
tionez fere tercie partis coletur colature misceatur cassȝ
fistule extracte. ʒ. j. benedicte laxatiue. ʒ. ß. olei violarū
olei aneti añ. ʒ. j. ß. salis gēme. ʒ. ß. misce z fiat euema
i. clistere. Dicitur q folia femie trita z puncta vertebro
vel succus femine bibitus feias generare fcit. Et de fo
lijs masculi z succo eius simili disciplina factū mascu/
los generare facit. Item mercurialis in capone coctus
z ius caponis decocti acceptum purgat hūores gros/
sos z aquosos z nigrā colerā. Idem ɔfert febribus
tpalibus z tipicis seu interpellatis egritudinibus tre/
moribus z inflatōibus stomachi z asmaticis z artetti
cis singulare remediū ē. Galienus vij. simpliciū capi
tulo de lino fostida. i. mercuriali. Utimur quidē oīs
eo ad ventris sub ductōes solū Et vinū decoctōis mer
curialis z calamenti sufficiēs diaforeticum est. Pan/
decta eodem capitulo.

Mandragora Doel wortel

Mādragoā ē fri· ꝛ hu· i tercio scd̄m Auic· ʒ scd̄m pā
dectā ē fri· i tercio· ꝛ ē i ea cū hoc caliditas pauca: ʒ in
pomis mādragore ē hūiditas: ꝛ ꝑpter hāc cām indu
cūt subet· i· somnū ꝓfundū: sed cortex eius radicis ē fri
gidus multū ꝛ cū hoc desiccat· Et qn̄ ex ista radice ex
hibeatur alicui in potu vel in cibo cum pane incidit su/
mens eam in subet· i· somnum· ꝛ ideo vtuntur cirogici

quādo volunt membrū incidere. Et si radix in vino de
coquatur donec minuitur tercia pars ꝛ colatur ꝛ repo
nitur: ꝛ si accipitur ex ea quātitas ℨ.j. ꝛ admistrat̃ ad
nimias vigilias ꝛ ad sedādos dolores. Et qñ sūt ne
cesse incidere vel cauterisare aliquod mēbrū ꝛ volum⁹
ꝙ non sentiatur detur ei in potu prius. ℨ.j. vel. ℨ. ſ. suc
ci radicis cum mellicrato facit euomere flecma ꝛ coleraꝫ
sicut elleborus: sed si accipiatur nimiū occidit. Itē qñ
cortex supponitur ano sicut suppositoriū facit dormire.
Et quādo radix eius elixatur cum ebore sex horis mol
lificat ipsum ꝛ facit ipsum abilem ad faciēdū quācūqꝫ
figurā volueris. Radix vero eius qñ fortiter teritur et
fit emplastrū cū ea aceto curat erisipilam. Hoc idē qñ
miscetur cum oleo vel melle ꝓfert morsui venenoso. Et
qñ miscetur succus eius radicis vel decoctio cū vino et
sauit ordei valet in sedādo dolorē iuncturarum ꝛ oīs
alios dolores. Pandecta.

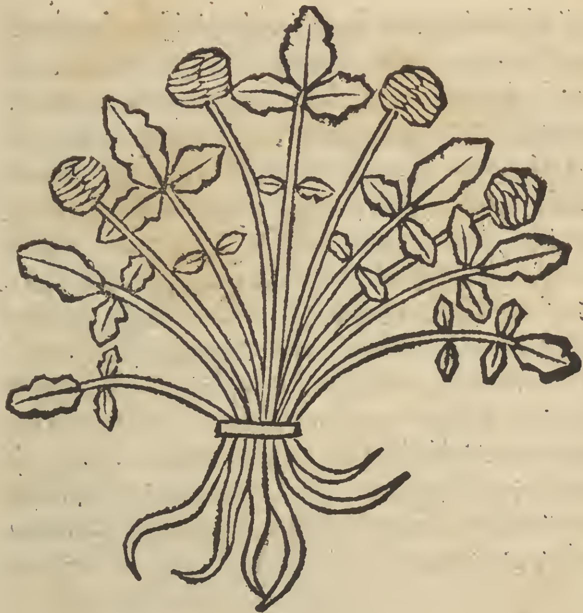
Nasturciũ ortulanũ Hof kerse

Nasturciũ domesticũ ⁊ agreste domesticũ est calidũ ⁊ siccum in tercio gradu ⁊ est similis ꝟtute sinapis. Est resolutiuũ maturatiuũ cũ lenitate. Retinet capillos cadẽtes. vinũ decoctõis eius. Et linitio succi eius super crines. Emplastrum etiã ex eo factũ cũ succo ei⁹ ⁊ semper viua ⁊ sale, super carbũculũ applicãdo vel sup ignem ꝑsicum confert. Etiã succus nasturcij cũ melle mixtus valet ad scabiem vlcerosam. Prodest etiam

ad capillos cadentes re-
tinendos

in doloribus iuncturarum vinum decoctionis eius Et emplastrum ex eo factū cum aceto ꝛ sauich de ordeo il lud confert omni mollificatōi neruorum. Vinum etiā decoctiōis eius cum succo yreos vel puluere yreos mū dificat pectus ꝛ pulmonem ideoq̄ꝫ in asmate propter il lud quod est in eo de incisiōe ꝛ subtiliatōe. Et vinuꝫ decoctōis eius calefacit stomachum ꝛ epar ꝛ confert grossiciei splenis. Et emplastrum ex eo ꝛ melle factuꝫ spleni vꝫ Et qn̄ bibitur succus eius cū succo atriplicis ꝛ parum aceti facit vomere colerā rubeā ꝛ educit eā. Item eius vsus augmētū fcit in coitu sumēdo in sa/ lato cum baucia ꝛ cum radice yringi Itē succus eius cum succo absinthei educit solutōe vermes ꝛ prouocat menstrua ꝛ eicit fetum. Et vinum decoctōis nasturcij soluit ventositates ꝛ confert colice passioni. Et succus eius confert puncture venenosorum animaliū bibitus ꝛ more emplastri suppositum cū melle. Et qn̄ ex eo suf fumigatur domus effugat ea. Auic. Contra strāgui riā herba ipsa decocta in vino ꝛ oleo posita super pecti/ nem prodest. Valet etiā tenasmoni puluis nasturcij ꝛ cimini ꝛ colofonie. Item semen eius masticatū valet in paralisi lingue. Item puluis seminis eius narib⁹ inflatus valet ꝯ frigiditatē ꝛ hūiditatē cerebri.

Ad coleram v. vomitu ...

Nasturciū aquaticū Water kerse

Nasturciū aquaticum: id est senacion calidū in p̄mo ꝛ siccū in scḋo gradu. Pandecta: sed scḋm platearius est calidū ꝛ siccū in tercio. Nasturciū coctum cū carni/bus addendo mellissam mundificat pectus ꝛ pulmonem a frigidis hūoribus. Itē olera fcā ex nasturcio aq̄tico ꝛ petrosilino ꝛ aceto vꝫ ꝯ colicam ꝛ yliacā pas/siones. Et fomentum factū ex eisdē herbis cum vino coctis super intestina applicando valet ad easdē passiones. Semen nasturcij aquatici strigit vētrē qui fluit propter caliditatē qñ bibit decoctō eius in aqua plu/

uiali vel sumitur cum succo citonioꝝ ⁊ ipm ꝯfortat mē
bra. Semen nasturcij aq̄tici crudū ꝯmestū vel mixtum
cum semine apij petrosilini cū brodio carniū recentiuꝫ
sumendo valet contra calculū ⁊ vrinā prouocat et mē
struis imperat. Et dissinteriās ꝓdest decoctio seminis
cū aq̄ plātaginis. Itē fomētū factū ex aq̄ salsa ⁊ oleo
decoctōis nasturcij aq̄tici valet ad dolorē yliacū. ⁊ valꝫ
ad strāguiriā ⁊ dissuriā nasturciū cū vino coctū ⁊ cuꝫ
marubio cathaplasmatū sup pectinē magnū pstat iu
uamentū. Et illa herba potest crude sumi in salato cū
folijs feniculi ⁊ petrosilini cum lactuca ⁊ boragie cū pa
rum aceti ⁊ salis et parum olei oliue fit inde bonū sa/
latum conueniēs in prouocando vrinam calculum ei
ciendo ⁊ mēstrua prouocat ⁊ fetū expellit etiā qn̄ se so
la comeditur. Et vꝫ vlceribus intestinoꝝ. Serapio
eodem capitulo.

Nigella Ballem

Nigella calida ⁊ sicca est in tercio. Virtus existit in se mine: Virtutē hꝫ diureticā ex amaritudine dissoluēdi ꝯ sumendi ex qualitatibus suis. Item emplastrū factū ex farina seminis nigelle cum succo absinthei circa vm blicum applicatum pueris lumbricos necat. Vngen tum ꝯ scabiē fiat decoctio pulueris nigelle in magna quātitate cū sulphure in aceto ad aliq̄lē spissitudinem

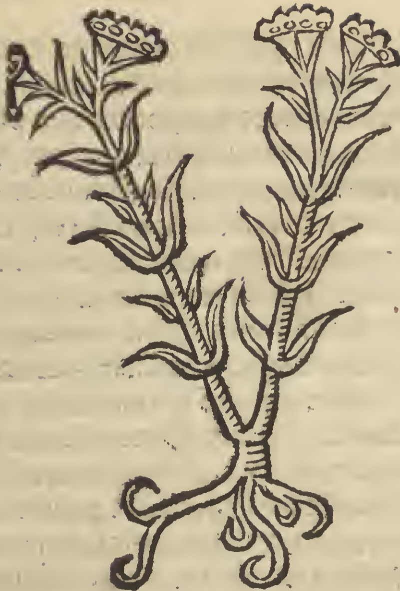
addito oleo fiat inde vngentum bonū ad scabiē ꝛ em petiginem. Et ad lentiginem faciei valet farina seminis nigelle ꝛ ceruse cū aceto ꝯfecta. Et oleū amigdularuꝫ amararū decoctōis farine seminis nigelle instillatꝰ auribus vermes auriū necat. Itē vinū decoctōis nigelle ꝛ seminis nasturcij ꝛ se. aneti ꝛ se. petrosilini cōfert cōtra strāguiriā ꝛ dissuriā ꝛ yliacā passiones. Et nigella in minima quantitate sumpta necat. Pādecta. sed in magna quātitate cū vino ꝛ oleo cocta ꝛ in sacculo applicata pectini ꝛ renibus vꝫ ad pdcā. Urina decoctōis farine nigelle ꝛ succi vermicularis curat carbūculum cum aceto coquēdo. Et farina semis nigelle cum aceto cocta miscendo parum piretri ꝛ in ore retētū mitigat dolorē dentiū. Et vinū decoctōis nigelle ꝛ arthimesie pluribus diebus potatuꝫ mēstruis imperat: vrinam prouocat ꝛ lac deponit: quia desiccat nimis. Et pingues ꝛ glutiosos humores digerit. Et caputpurgiū factū cū puluere eius ꝛ puluere radicis yreos naribus inflādo ꝯfert ne aq̄ descēdat ad oculos. Et propꝰetas eius est que aufert febrē flecmaticā ꝛ melācoliam ꝛ confert morsui serpentum. Pandecta.

Nenufar zeebloemē

Nenufar fri· ꝛ hu· i scḋo· Et ē duplex q̄dā defert albū
florē q̄ ē melior: ꝛ ē croceū florē ꝑducēs qd̉ non ē adeo
bonum· Et flos eius vsui medicine competit· Et ex

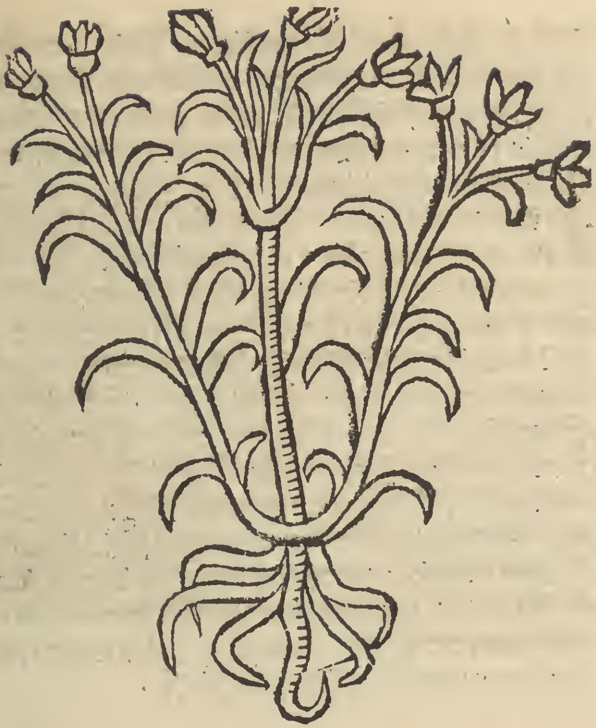
floribus fit siropus ꝯ febrē acutā ⁊ epatꝭ calorē. Flores nenufaris ⁊ flores violarū ⁊ semē endiuie ⁊ semē lactuce ⁊ portulace ⁊ semina quatuor frigida q̄. oia decoquātur in aq̄ ⁊ parū aceti: ⁊ colature addatur zucarū sufficiens ⁊ fiat siropus ꝯueniēs p̄dictis discrasijs. Contra dolorē capitis ex calore. Recipiātur flores nenufaris ⁊ infundantur in aqua simplici per noctē: mane talis aqua bibatur. Et flores etiā naribus applicētur ⁊ valebit. Idem confert aduersus instantiā vigiliarꝫ quia somnum educit. Et eius oleū sedat dolorē capitꝭ vel aliorꝫ membrorꝫ ꝓueniēte vicio caloris. Et flores eius cocti cum floribus lilij in aceto stomacho emplastrando eius dolorē mitigat. Et aq̄ decoctōis florꝫ nenufaris bibita vesice dolorem mitigat. Et succus florum eius cum cerusa miscendo maculas corporis detergit. Et addita pice alopiciā emēdat. Et tumorē testiculorꝫ tollunt flores nenufaris ⁊ rosarum cocti in aceto cum farina tritici testibus applicando: sine dubio multum prodest. Semen etiā eius assidue bibitum id facere nouit. Item radix nenufaris ⁊ semē eius virtutem hn̄t desiccatiuā sine mordicatōe ideo reuma ventris reprimit. Semen vero eius in potu datum spermatis fluxum reprimit si plus a rōe fluat. Et est multum cordialis Auic. de viribus cordis. Vinum decoctiōis radicis eius ⁊ corticis tamaristi valet apostematibus splenis. Auicenna.

Origanum Wilde maseleyne

Origanū calidū est ⁊ siccū in tercio gradu Cuius du
plex est spēs scꝫ origanū silvestre quod latiora hꝫ fo/
lia ⁊ fortius operatur· Aliud est domesticum quod in
ortis reperitur ⁊ minora hꝫ folia ⁊ suauius operat᷑:⁊ il
tud in medicinis ponēdū ē· Virtutē hꝫ dissoluēdi ꝯsu
mendi attrahēdi relaxādi · Folia origani cū floribus
⁊ maiorana in sacculo posita ⁊ super testam calefcā si/
ne liquore capiti applicetur sacculus ꝯfert ꝯ̄ frigidum
reuma caput cooperiatur vt sudet· Vinū decoctōis il/
larū herbarum cum olibano mixtū ⁊ gargarismatuꝫ
giguiarū ⁊ faucīū ꝯsūit hūiditates · Et puluis origa

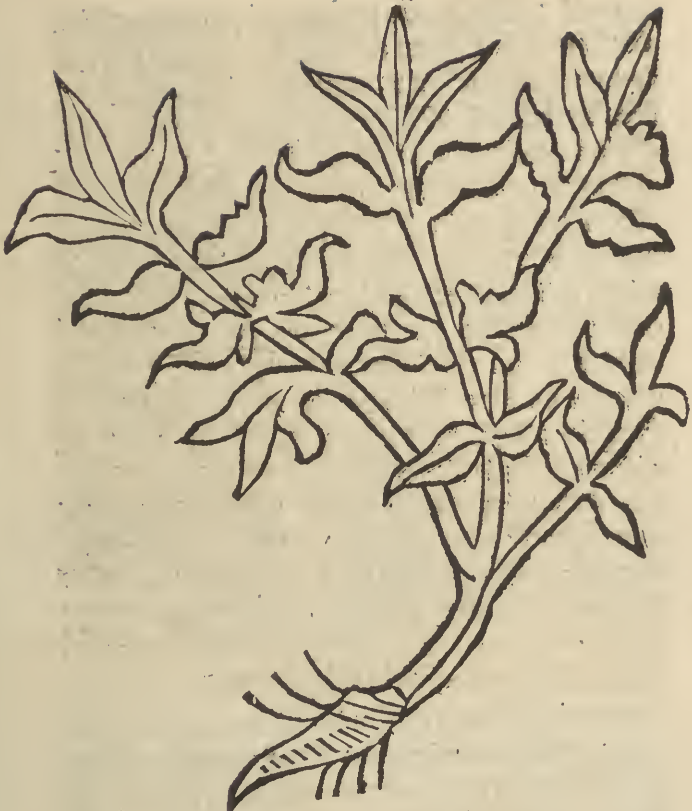
ni cū zinciber̄e ꝛ parū salis cōmunis vsti positus super vuulam inflatā ex hūiditate cōsumit eā. Cōtra frigi/dum reuma vtimur vino decoctōis eius ꝛ ficuū sicca/rum. Et vinum decoctōis eius confortat digestionē cum puluere galāge miscēdo. Dolorē stomachi ꝛ inte stinorum ex ventositate excludit. Et ipsa herba cū na sturcio ortulano i vino cocta ꝛ supposita renibus strā guiriā soluit. Idē cōfert tenasmoni ex frigida cā cum anus fuerit extra suū situ ipsam decoctōem herbarum ano applicando ꝛ fiat eukacisma. Itē idē orificio vul ue applicatum cum oleo mixtum duriciē matricis sol uit. Et fomētum factū ex aq̄ decoctōis eius ꝛ arthime sie matricē mūdificat ꝛ mēstrua ꝓuocat. Serapio. Et ꝟtus ābarū herbarū est calida ꝛ prouocāt vrinā. Et quādo bibitur decoctio earum laxat ventrē ꝛ fcit descē dere superfluitates colericas. Et quādo sumitur i potu cum aceto ꝯfert splenetic̄is ꝛ potui venenoso. Serapio eodem capitulo .

Piretrum Beertram

Piretrū ē cali· ꝛſic i· tercio Auic· melius ē qḋ ē acutū ꝛ mordicatiuū ligue· ꝛ radix piretri ponit̄ i medicinis Nō ꝙ acutū piretrū ꝑmo cū masticat̄ nō ꝑcipit̄: ſꝫ dēt aliquātulū masticari ꝛ tenēi ī oē: hꝫ ꝟtutē diſſoluēdi attrahēdi ꝛ ꝯſumēdi: gargariſmus cū aceto ꝛ vino de coctōis radic̄ piretri ꝛ zinciberis ꝛ ficuū ſiccaꝝ cerebrū a ſupfluitate flectica mūdificat ꝛ hūiditatē vue ꝯſumit

Idē fcit radix piretri sola masticata. Et iter dētes radix eius masticata tollit dolorē dētiū Et masticatū paralisim ligue aufert Et radix piretri ꝯtusa cū herba paralisi in vino ꝛ oleo cocta emplastrata loco paralitico ꝛ artetico ꝛ podagrico multū cōfert. Itē radix piretri trita cum vino ꝛ succo herbe paralisis cocta ad spissitudinem cui addatur oleū ꝛ cera quod sufficiat ꝛ fiat vngentum valens ad predicta optimū. Platearius Et virtus radicis piretri est adustiua. Et prouocat sudorē decoctio radicis piretri puluerisati ꝛ sucā calamēti cum vino ꝛ oleo quo vngatur corpus. Fricatio fca ex decoctōe radicis piretri in vino ꝯfert mollificationi neruoꝝ antiq̄ ꝛ stupori neruoꝝ. Et prohibet generatōnem alcuset. i. spasmi in cruribus aut aliȷs mēbris Et vehementer apit opilatōes calotoriȷ ꝛ cōstrictōi nariū Et eius decoctio in vino cōfert dolori dentiū ex frigida cā. Et acetum decoctōis eius cōfirmat dentes motos si teneatur i ore. Et qn̄ fricatur cū eo ꝛ oleo corpus an̄ poxismum rigoris confert rigori febris.

Pionia pyonie

Pionia calida ⁊ sic· in secūdo gradu Cuius radix in medicinis ponitur cū reperitur in receptis· Eligēda est que nigra existit ⁊ ꝯtinua nō perforata: ⁊ in hyeme colligitur per ānū seruatur Uirtutem habet occultā cōtra

epilentiã ꝛ suspensa collo preseruat ab epilentia: testãte Galieno de q̊dã puero cuius collo talis radix appen sa erat ꝛ non patiebatur: radice eni subtracta stati pa tiebatur epilentiã. Ad idem vz puluis pionie datus cũ vino decoctõis pionie vel arthimesie Et puluis eius cum vino decoctõis castorei ꝓfert aduersus paralisim Cõtra stranguiriã ꝛ dissuriã valet vinũ decoctõis pul ueris radicis pionie. Ad matricẽ mũdificãdã fiat fu migiũ vel fomẽtũ ex aq̃ decoctõis pulueris radicis pi onie ꝛ arthimesie. Contra tenasmonẽ decoctio pulue ris radicis eius ꝛ taxibarbati fiat sessio super talẽ deco ctionem ꝛ confert. Eius decoctio cũ cerusa in aq̃ vz ab stergẽdo vestigia nigra in cute. Suffumigatio facta cũ semine pionie ꝓfert demoniacis ꝛ epilẽticis ꝛ sanat eos. Et similiter vinum decoctõis florũ vel seminũ eius cum melle roꝫ ꝛ bibatur cõfert ad idem vehementer. Auicẽna autẽ dicit pioniã romanũ talẽ efficaciã ha bere contra discrasias predcãs: sed illa q̃ penes nos i al mania reperitur nõ hꝫ magnũ effectũ. Et si bibãt xv grana de semie pionie in vino aut mellicrato ꝓferũt in cibo valde. Et semen eius confortat stomachũ ꝛ sedat dolores eius ꝛ mordicatõem. Et aq̃ decoctõis eius va let in yctericia ꝛ aperit opilatões epatis ꝛ ꝓuocat mẽ strua ꝛ vrinam. Auicenna eodem capitulo.

Petrosilinum peterrelie

Petrosilinū est calidū ꝛ sic· in sc̄do· et duplex ē mane
ries scʒ domesticū ꝛ agreste: quaꝝ seia pͣ͂pue ꝯpetūt i me
dicis· Et cū i recepꝗ petrosilinū repit̄ semē itelligitur ip
sius domestici: seia p̱ ānū seruāt̄: Ꝟtutē hʒ diureticā· ex
feniculo ꝛ petro· ꝛ nasturcio aq̄tico ꝛ boragie ꝛ lactuca
pōt fiēi ꝯpetēs salatū cū aceto ꝛ paꝝ olei oliue ꝛ paꝝ sal̄

Fit etiā inde salsamētū ꝯ calidas discrasias corpis hu mani· Herba ipsa in cibis posita digestionē ꝯfortat ꝛ ventositates expellit· Itē succus petrosilini clarificat⁹ mixtus cū puluē thurie ꝑparate in aq̄ roſ fit iñ coliri um pro oculis· Item semen petrosilini cū semie fenicu li ꝛ apij in cibis comesta confert calculosis · Uel ista semia pulueriſata mixta cū saxifraga cū zuccro albo mi scendo in modum tragee ꝛ valet ad idem· Item ra/ dices petrosilini sunt dure digestionis ergo potius cō fert eius brodiū· Item petrosilinum damus in opila tione splenis ꝛ epatis cum scolopendria ꝛ leuistico in cibis sumendo· Similiter valet vinum decoctōis illa rum herbaruꝫ ꝯ eādē discrasiā· Decoctio illarū herba rum confert in colica ꝛ strāguiria quia digerit ꝛ resol uit· Decoctio etiā seminis petrosilini ꝛ feniculi ꝛ scolo pendrie in aq̄ absinthei cuius colatura cū zucro mixta confert yctericie vicio opilatōis precipue splenis· Itē virtus etiā totius herbe est puocatia vrine ꝛ mēstrui et est conueniens inflationibus stomachi ꝛ intestinorū · Serapio·

Polipodium Vuilt varen

Polipodiũ calidum est in secundo siccũ in tercio gra·
Virtus est in radice que in sapore dulcis est ꝛ nodosa
ꝛ quod nascitur super radices quercus est efficacius·
Est resolutiuũ ventositatum ꝛ hũiditatũ ꝛ in decoctiõe
polipodij debet poni aliquod exclusiuũ ventositatis vt ẽ
anisum ꝛ semẽ feniculi et cimini · quia polipodium re/
soluit hũores in vẽtositates· Virtutẽ etiã hꝫ polipodi

um dissoluēdi attrahendi ꝛ purgādi pricipaliter flec
ma ꝛ melācoliā secūdario: vñ ꝯpetēter ponitur in decoc
tōe flecma ꝛ melancoliā purgāte. Et flecmaticis ꝛ me
lancolicis sanis datur ad preseruatōem. Cōtra febrē
quotidianā ꝛ quartanā ꝛ dolorē arthetícā ꝛ ꝯ dolorez
colice ꝛ yliace passionū ꝯferre hꝫ. Et talis est vsus. ℞
foliorum sene: radic. polipodij: ꝛ radi. esule añ. ʒ. ſ. se/
minū feniculi petrosilini leuistici añ. ʒ. ij. vuarū passu/
larum: floꝝ violarū boragis añ. m. ſ. ligricie. ʒ. j. ōni
um contrisoꝝ fiat decoctio in aq̄ ꝛ vino añ. lb. j. ſ. ad
ꝯsumptionem fere medietatis coletur ꝛ colatura dul/
coretur sufficienti zucco quod sufficit ꝛ fiat potus ꝛ vta
tur eo mō vt sup̄: quo consumpto sequētes pillule su
mantur. ℞. masse pillularū fetidarū masse pillu laruz
de lapide lasuli añ. ʒ. ſ. turbit. ℈. ſ. diagredij gra. iij.
zīciberis masticis añ. gra. j. misce cū siropo acetoso cō
posito ꝛ fiāt pillule vij. aut ix. ℞. diagalange vel dia
coros pro ꝯfortatiuis. Item radix polipodij cū parū
anisi decoquatur in pullo cum alijs speciebus odorife
ris ꝛ delicatis hominibus multum opitulatur. Contra
arthetícā buliatur radix eius cū semine feniculi ꝛ her/
modattuli puluerisatum in aq̄ ꝛ multū ꝯfert. Auic.

Paritaria paridane

Paritaria calida z sicca in tercio gdu. Viridis mag ne est efficacie: exsiccata vero nullius. Virtutem habet dissoluendi psumendi: diaforetica est z extenuatiua ve tositatum. Vinum decoctionis paritarie z absinthei cu parum zucci pfert contra frigiditatē stomachi z inte stinorum z dolorē eorūdem ex frigiditate z ventosita te. Idem valet contra stranguiriam z dissuriā z ylia cam passionem. paritaria calefacta in testa sine aliquo

liquore supponatur loco patiēti: vel etiā in vino decocta cū semie anisi super locum dolorosum tepide applica/tum miro mō dolorē mitigat ꝛ resoluit. Ipsa etiā paritaria sola decocta cum carnibus ꝛ comesta ꝓfert dolori stomachi ꝛ intestinoꝝ ex frigiditate vel ventositate. Plures modōni hoīes faciūt tortas ex ouis ꝛ folijs paritarie cōtra predcā accidentia ꝛ ꝓfert. Cathaplasma etiā factū ex paritaria ꝛ aqua salsa ꝛ oleo mutuo cocta ꝛ pectini apposita valet ꝯ strāguiriā ꝛ dissuriā ꝛc. Semen etiā cathaplasmatibus exhibitum ignem sacrum extinguit miscendo cum succo semp viue ꝛ etiaꝫ ꝯbustōibus medicatur. Tumores omnes cōpescit cū aceto ꝛ furfuribus tritici cocta. Et postulas emendat eius succus cum oleo mixtus. Succus paritarie cuꝫ cerusa ꝛ aceto mixtus ignem sacrū extiguit ꝛ herpostimenum si inde vngatur Et podagricis medicatur succus eius cū vino ꝛ parū croci mixtus. Et succus folioꝝ eius cum succo ligricie in potu acceptis tussiētibꝰ antiquis opitulatur. Et succus eius cū oleo roꝛ mixtus dolorem auriū mitigat. Succus etiā eius tumores faucū loco gargarismi compescit. Pandecta.

Portulaca porceleyne

Portulaca infrigidat in tercio ⁊ hūectat in secūdo ḡ. Virtutē hꝫ liniēdi ⁊ humectādi ⁊ infrigidandi. Optimus cibus est febricitātibus de colera ⁊ colericis Similiter sanis etiā cruda vel cocta ꝯfert: valet etiā ad calorē interiorū mēbrorum. Cōfert etiā ꝯ ꝯstipationem ventris aq̄ decoctōis portulace ⁊ lactuce ⁊ prunorūꝫ et vuarū passularū. Idē vꝫ ad īfrigidādū calorē febrilē

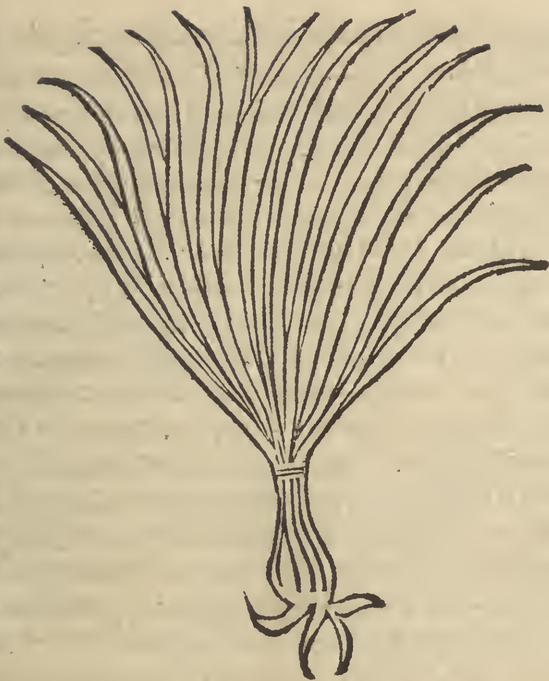
Valet etiā ꝯ ſtrāguiriā ⁊ diſſuriā tūc operatur ꝯſtric
tionē ventris. Dia eni in quātū vrinā prouocāt in tā
tum ventrē ꝯſtipāt. Plat. Sed portulaca cū ꝯuenien
ter apponitur cōſtrictionem ventris prohibet: hūectat ei
⁊ relaxat. Cōfert etiā ꝯ ragadias. i. ſciſſuras labiorū
⁊ ad vlcera eoꝝ. Radices portulace cōburantur in va
ſe eneo ⁊ fiat puluis cōfectus cū melle ⁊ labia inū vn/
gantur. hoc idē ragadias leproſorū palleat. Confert
etiā portulaca cōtrita cū aceto ꝯ apoſtēata calida i pri
cipio ipſis appoſita. Et succus portulace ⁊ etiam tota
herba ſi comedatur cōuenit vlceribus inteſtinoꝝ quia
linit ipſa. Et cōuenit fluxui matricis immoderato: ⁊
ſuccus eius eſt fortior in hoc. Et portulace vſus nimi⁹
debilitat viſum ⁊ infrigidat corpus ⁊ ꝓhibet vomituȝ
colericum ⁊ aufert libidinē. Itē portulaca maſticata
cū parū aceti fluxū ſanguis prohibet nariū: vel etiā co
meſta ardorē ſtomachi tollit vicio colere ꝓpterea cau
ſonicis plus aliꝭ febribus prodeſt ſuper ſtomachum
etiā ēplaſtrata cū parū aceti miſcēdo idē fcit. Stupo/
rem etiā dentiū ſanat maſticata. Et quādoqȝ ſtiptica
eſt in ſapore ideo vȝ diſſintericis in cibis ſumpta. Et
quādo fricātur veruce cū ea eradicat eas ꝓprietate ſua
non qualitate. Eius ſuccus ſedat ſodā calidam. ⁊ cō
fert etiā doloribus renū ⁊ veſice ⁊ eoꝝ vlceribus. ⁊ ipſa
retinet fluxum menſtruorū ⁊ valet vlceribus matricis
Et aqua eius valet emoroidibus ſanguīs. Pādec.

Polegium pulepe

Polegiũ ē herba mľtũ odorifēa· Est autē sc͡dm plat-
cali· ⁊ sic· in tercio· Cuius v͛tus ꝯsistit in folijs ⁊ flori
bus: ⁊ dēt colligi qñ ē in floē· Et ē duplex· s· domesticū
⁊ agreste· ⁊ vtrū͂qꝫ ē multū vtile ⁊ medicīale· V͛tutē hꝫ
dissoluēdi ꝯsumēdi ⁊ ꝯfortādi· Et reuma frigidū con
strigēdi ⁊ desiccādi ⁊ matricē mūdificādi ⁊ coartādi vē
tris vuluā· hꝫ etiā v͛tutē educēdi mēstrua ⁊ frangendi

calculũ: ꝛ confortandi stomachũ. In eo etiã ē virtus
excitãdi appetitũ et extenuãdi vẽtositatē Et ei⁹ virtus
mirabilis est mitigãdi dolorē iteriorũ mēbrorũ scꝫ ites/
tinorꝝ. Et eius vsus multũ fcit ad ꝯceptũ ut dicit Pli
nius. Itē polegiũ impositũ sacculo sup testã calefcm̃ si
ne liquore aliquo et sacculas adeo calidus applicet ca
piti valet ꝯtra reuma frigidũ. et si maiorana apponit
cũ sticados arabico erit eo efficacius. Et gargarism⁹
factus ex aceto decoctiois polegij et ficuũ siccarũ valet
ꝯtra frigidam tussim ex conglutinoso hũoē vel etiam
aquoso. Itē aqua eius cũ thutia mixtis valet cõtra
dolorē oculorꝝ. Et fomētacio eius sup aures sedat do
lorem earꝝ: Et vinũ decoctiois polegij et mēte valet cõ
tra dolorē stomachi et itestinorꝝ ex frigida causa vel vē
tositate: Torte etiã facte ex polegio et mēta cũ ouis con
ferũt ad idem: Emplastrũ etiã factũ ex polegio et men
ta cũ vino stomacho applicatũ ꝓdest ad idem. Somē
tum etiã factum ex decoctōe polegij ꝛ arthimesie hũi/
ditates superfluas matricis desiccat ꝛ vuluã coartat: ꝛ
hodierno die plures mulieres tali fomēto vtuntur. Et
decoctio polegij ꝛ seminis feniculi ꝛ anisi in vino ꝛ oleo
ꝛ pectini emplastretur prodest contra stranguiriã ꝛ dis
suriam. Platearius.

Porrum   Biesloock

Porrum aliud domesticum aliud siluestre calidũ in tercio siccũ in secũdo gradu. Et siluestre est calidius ⁊ siccius propter illud est deterius. Porrũ nocet stomachũ causans inflatõem ac ventositatẽ. Et cũ sui acumine neruos mordet: facit enim fumos melãcolicos exalare ad caput obfuscando visum. Et eius vsus causat somnia terribilia: vnde caueãt ab eo colerici ⁊ melãcolici seu maniaci ⁊ opilatõem in capite hñtes: volentes

ea comedere rapiāt postea lactucā endiuiā ⁊ similia vt calor tēperetur. Aut porrū crudū bene lotū elixetur cū lactuca ita mūdificat hūorē grossū a pulmōe. Et opilatiōes epatis ⁊ spleis aperit Et porrū cū aceto ⁊ succo plātagis naribus applicatū strigit sāguinē earū. Item porrū crudū ɔtusū sup morsū serpētis ɔfert. Itē succus porri cū parū mellis sanat vulnera. Et succus porri cū succo radicū lilij soluit lūborū dolorē. Itē porrū crudū caulibus comestū valet ɔtra inebrietatē et stimulat ad coitū. Et porrū solo suo odoē fugat serpētes et scorpiōes. Cōfert etiā ad dolorē dentiū cū piretro et succo porri dentibus applicādo ⁊ interficiāt vermes earū. Sz vsus eius stomachū grauat: sitim ꝓuocat sanguinem incēdit si ex eo nimiū comedatur. Et semē porri ⁊ allei in potu mixta facit strigere sanguinē ex pectore. Item succus eius cū sumatur ɔfert venicās. Et succus cū sale mixtus cōfert vlceribus fraudulētis. Et porrū siluestre vlcerat corpus. Et eius comestio causat sodā. ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ mēstrua: ⁊ ādo nocēt vesice ⁊ renibus vlceratis. Et cōfert emoroidibus coctū ⁊ more emplastri superpositum. ⁊ eius vsus cōmouet ad coitū ⁊ similiter eius semē torrifactū. ⁊ folia eius cū granis mirti vz ɔ tenasmonem. ⁊ porrum cum oleo amigdularum coctum valet in colica. Auicenna.

Pentaffilon Viuebladren

Pentaffilon grece quiqꝫ foliū latie· Eius radix ficcati
ua i tercio mime vero caliditate māifesta ꝓticipat· Elix
atura eius cū edēa terrestri dolorē dētiū mitigat ore retē
ta· Et ex decoctōe eius ⁊ piretri ⁊ parū mellis fit garga
rismus q putredinē oris tollit· Et decoctio eius cū plā
tagie vētrē strigit· Dissintericis necē adhibet· Artheti
cis ⁊ sciaticis prestat effectū· Elixatura eius cum aceto

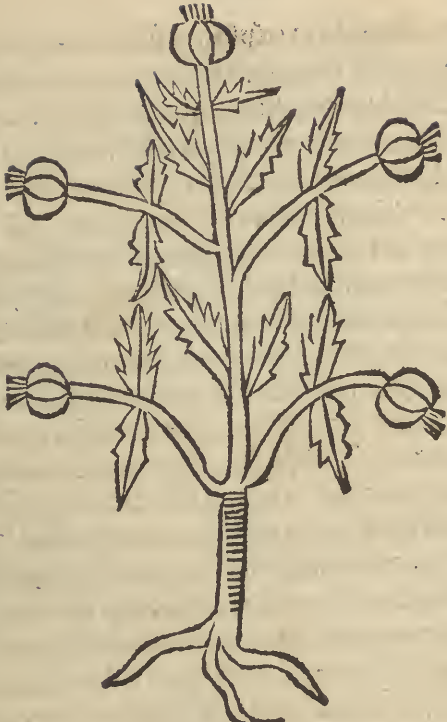
⁊ cathaplasmata herpestimono ꝯfert: ⁊ ignē sacrū exti
guit cum succo semper viue miscēdo. Et ad apostēata
⁊ pāncriciū apposita ad sanitatem perducit: scabiē sol
uit. Succus radicis eius causas epatis ⁊ pulmonis
saluat. Et potionibus venenatis occurrit Decoctio fo
liorum eius cū vino cū folijs sene addito pipere quar
tanarijs remediū est. Et ab epilenticis accepta trigin
ta diebus prestat effectū. Succus etiā folioꝝ eius yc/
tericis presidiū ꝯfert. Et fistulis succus eius immissus
prestat sanitatē. Pandecta. Itē decoctio radicis eius
cum aceto vꝫ ad vlcera deābulantia. Idē ꝯfert erisipi
lis ⁊ pāncricio ⁊ scabiei ⁊ doloribus iūcturarū. Idē
confert ad alcolam. i. apostema oris. Et vinum decoc
tionis folioꝝ eius vꝫ ad epilentiā decē diebus in potu
exhibitum. Succus etiā radicis confert ad cōsolidā
dum vlcera intestinorū ⁊ emoroidarū. Auicēna. Et
si succus eius ore teneatur om̄s oris curat passiones.
Et si quis secū deferat opus dat ⁊ auxiliū. Amplius
si quis vult a rege seu principe aliquid impetrare copi
am dat eloquētie si secum ipsam herbam deferat ⁊ ob
tinebit quod albertus dicit libro secretorum de virtuti/
bus herbarum.

Pipinella Beuenelle

Pipinella est herba similis saxifrage: nō differens nisi in pilositate: quia pipinella est pilosa sed saxifraga non hꝫ pilos. vñ ꝟsus Pipinella pilos saxifraga nō hꝫ illos. Et est calide ⁊ sicce ꝯplexiōis. Uirtutem hꝫ diureticā ⁊ ꝟtutē dissoluēdi: lapidē frāgit in renibus

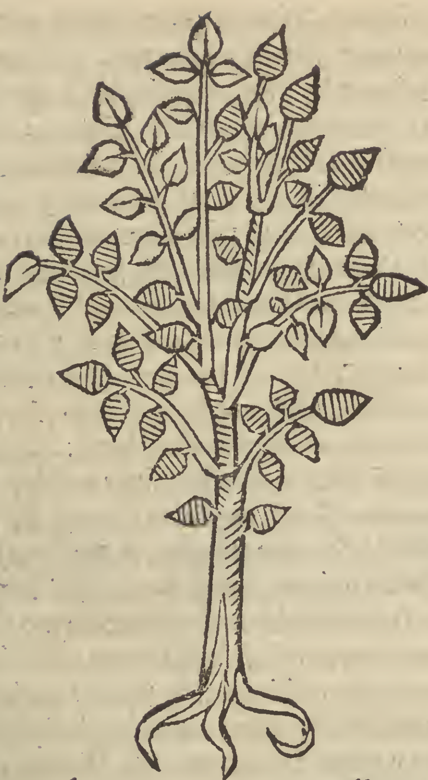
⁊ vesica. Confert etiã ꝯ strãguiriã ⁊ dissuriã. Ad hec oia vȝ vinũ decoctõis pipinelle ⁊ saxifrage ⁊ milij solis cũ radice petrosilini ⁊ spargi. Hec eadẽ decoctio multũ prodest in colica ⁊ yliaca passiõibus. Similiter pstat auxiliũ ꝯ opilationẽ splenis ⁊ epatis. Vel detur seqñs potus q maioris erit efficacie aduersus easdẽ egritudines predcãs. ℞. pipinelle saxifrage scabiose cathapucie añ. m. j. floꝝ violarũ ⁊ boragis vuarũ passularum añ. ʒ. ß. seminũ petrosilini milij solis anisi ligricie: radicum spargi ⁊ tamaristi. añ. ʒ. ij. folioꝝ sene. ʒ. ß. zinciberis. ʒ. ß. oia ꝯtũdãtur grosso mõ ⁊ buliãtur in lb. ij aque ad consumptionem tercie partis coletur ⁊ colatum dulcoretur cum sufficienti zucco ⁊ fiat potus mane ⁊ sero tepide sumendus pro qualibet vice in quãtitate medij ciphi: quo potu consumpto sequẽtes pillule citra mediũ noctis exhibeãtur. ℞. masse pillularum fetidarũ: masse pillularũ agregatiuarũ añ. ʒ. ß. pulpe granoꝝ coconidij nũero vij. misce malaxãdo cum siropo aut potu superiori ⁊ fiãt pillule ix. Postea dentur diaciminum vel electuariũ ducis pro ꝯfortatis Et vngantur regiones splenis vel intestinoꝝ vel renũ cũ vngento dialtee vbi dolor expostulat ⁊ summũ erit remedium.

Papauer Oelsaet

Papauer frigiđ ꝛ sic· in secūdo· s· albū· ꝫ papauer nigrū est fri· in tercio· Auic· Semē papaueris medicie conpetit notanter album · Et semen papaueris nigri nō đēt dari quia magis mordificat· ꝟtutē hꝫ iducēdi somnū· fiat ēplastrū ex seie papaueris ꝛ lacte mulieris ꝛ albumis ōui ĉca tpa· Et qdā dāt pueris pulueres papaueris albi cū lacte vt eo meliꝰ dormiāt· ꝛ semē papaueris vl' ipā herba trita cum oleo roſ ꝛ supponatur

apoſtemati calido in pricipio · ꝛ ſilr vz ꝯ calefactionem epatis · Et oleū violarū cū ſemie papaueris albi cōficiatur ꝛ in̄ ſpina dorſi vngat̃ febricātibus: ideo vz ꝯ ſiccitatē mēbroꝝ vt in ethica ꝛ in alijs febribus · Itē ꝯ ſiccitatē pectoris ꝛ ꝯſumptōem mēbroꝝ ꝯfert diapapauer : vel ꝯficiatur electuariū ex ſucco ligricie gūmiarabici dragāti aniſi ꝛ ſeminis papaueris albi iuxta quātitatē alioꝝ ꝛ ꝯficiatur cū ſiropo de papauere ꝛ fiat electuariū qd̓ vz calefactis ꝛ exſiccatis ſeu ethicis vt ſup̄ Itē ſi caput lauetur cū decoctōe ſemis papaueris ꝛ radicis eius inducit ſomnū in febribus acutis in qbꝰ inſtātia vigiliarum aſſiſtit · Item ex ſucco papaueris marini fit opiū quod ē frigidū in q̃rto g̃ · ꝛ ſiccū i tercio Itē oia papauera in figura folioꝝ ꝯueniūt: ſed differunt in floribus: quia aliqd̓ papauer ſcꝫ albū hꝫ florē albū · Et papauer nigrū hꝫ florē nigrū : ꝛ papauer rubeū hꝫ florē rubeū: ꝛ papauer cornutū gerit florē glaucum · Et omnia papauera producūt ſemē nigrū preter papauer albū quod hꝫ ſemē albū · Et ex ſucco papaueris nigri fit opiū forte · Itē elixatura papaueris in cibis ſomnū educit · Et folia papaueris cū aceto exhibita tumorꝫ tollunt: ꝛ ignem ſacrū extiguūt · Et maxime dolorem auferunt ab extra applicando · Et tuſſim mitigat ꝛ fluxum ventris abſcindit: ꝛ ſi nimiū bibitur litargicos facit ꝛ occidit · Dolorem capitis aut auriū cum croco mixtum ſedat ·

Populus popelboem

Populus est arbor cuius cōplexio est cōposita ex sub
stancia aquea ꝛ terrea subtili: ꝓpter hoc accidit ꝙ eius
ꝟtus est composita. Et vinum decoctōis corticis eius
confert sciatice ꝛ distillatōi vrine. Et dicitur ꝙ prohibꝫ
conceptōem quādo bibitur de radice eius. Et dicitur
quādo potatur de folijs populi idē fcit post mūdificati

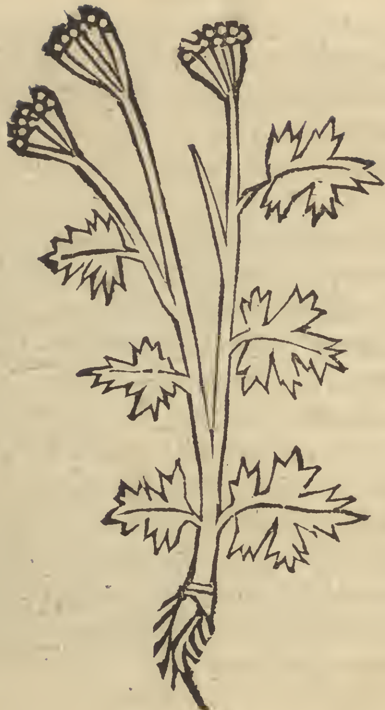
onem menstruoꝝ· Et succus folioꝝ populi qñ distilla tur in aurē tepide ꝯfert doloribus eius Itē ab ista ar bore fluit resina: ꝛ hec resina a diascoride ꝛ ab aliis iu dicatur medicinalis· Et sanguinē strigit: sudores et alios fluxus noxios ꝯpescit· Ex eis quidē sūmitatibus ante ꝓductionē folioꝝ solet fieri vngētū frigidū opila tiuū ꝛ caloris mitigatiuū ꝛ somni ꝓuocatiuū· Et hoc vngentum a medicis appellatur vngentū populion ꝛ in multis causis necessariū iudicatur· Et hoc vngētum dicitur populion quia fit de oculis populi: vз ꝯ calorez febrilem acutū· Et vз his q dormire nequūt vnctis tēpo ribus ꝛ pulsibus ꝛ plātis manuū ꝛ pedū· Hoc idem vngētum cū oleo rosarū vel violarū mixtū: ꝛ super epar inunctū calorē mirabiliter tollit: ꝛ super vmblicū vnctū sudorē prouocat· Et tale vngētū fit isto mō· Rx· oculo rum populi lb· j· folioꝝ papaueris nigri: folioꝝ man dragore: folioꝝ iusquiami solatri ꝯmicularis lactuce sp vive añ· ℥· ʃ· oia cōtūdātur ꝛ buliātur cū vino ad vi ni consumptionem: postea cōprimatur p pānū forti cō pressione cui colato adde auxungie nouelle porcine si ne sale quātū sufficit ꝛ moueatur in patella iuxta ignē in modum vngenti ꝛ in vase reconde Nicolaus in an tidotario suo· Serapio·

Pastinaca silvestris vuildmoren

Pastiaca sil. i. dauc⁹ asinin⁹: c⁹ ꝯ xt⁹ calefcit ꝛ abstergit
ꝓuocat vrinā ꝛ mēstrua tō herba fcit hō maxie vero semī
ꝛ radix: sꝫ qñ ex folijs ei⁹ fit ēplastrū sup vlcéa q̄ iápi
ūt corrodi cū plātagie ꝯueīt ne āpliet. Itē qñ fit fomē
tatio cū folijs pastiace sil. ꝛ arthimesie cū vio ꝓuocat
mēstrua. ꝛ post talē purgutionē bibat de vio decoctio
nis se. pastiace cū rasúa eboris fcit ad cōceptionē. vinū
decoctōis past. sil. ꝛ se. petrosil. ꝛ fenicli cōfert strāguirie

Et valet eius decoctio foliorum pastinace cū folijs al/
tee ꝛ radic· lilij cū butiro in patella impastādo in mo
dum emplastri mineram pectoris vngēdo qḋ vȝ i pleu
resi Et radix pastinace siluestris in cibis sumpta ad co
itum excitat non fortiter ꝛ ꝓuocat vrinā· sed pastinaca
siluestris minus valet in cibis· Domestica vero pasti
naca noie baucia ꝯuenientior est in cibo que multū infla
tiuū est ideo aliquod ventositatis hȝ ꝛ libidinositatis
Semē ergo pastinace domestice id ē baucie incitatim
est ad coitum · Pastinaca vero agrestis non adeo est
inflatiua ideo diureticum est ꝛ menstruorum cōmoti
uum · Herba etiā est formacū diaforeticum exteriꝰ po
situm cum vino cocta addito calamento· Est tamē her
ba debilior in oibus respectu seminis admixtionē aquo
se humiditatis· Pastinaca vero siluestris fortior ē ad
omnia· vrinas autem mouet ꝛ mēstrua prouocat ꝛ to
ta quidā herba ꝛ maxime semē ꝛ radix· Quidā autē
siluestrem pastinacā vocant daucū siluestrē· Pādec·
Radix pastinace appensa collo vȝ ad tumorē eius ·
Etiā serpens nō pōt nocē deferēti radicē· Macer·

Pastinaca domest hof pasterne

Pastinaca domestica · i · baucia calida ē i medio secūdi
ꝛ hūida in pricipio eiusdē · Et est duplex eius maneri
es · s · domestica ꝛ agrestis · Alio nomine pastinaca do
mestica baucia appellatur · Esui plus cōpetit talis pa
stinaca q̃ȝ medicine · Virtutē habet generandi sangui
nē multū ꝛ spissum · vnde auget libidinem conualescē
tibus et melancolicis valet cruda vel cocta comesta ·
Et viridis maioris est efficacie: sicca mioris · Sit autē

inde vnum cõditum ex radicibus sicut de yrigis ad co
itum incitandū· Et vsus radicis generat bonū sangui/
nem ⁊ multiplicat sperma Et pōt isto mō cōdiri· Re· ra
dicū pastinace mūdate ⁊ coq̄ bene ⁊ coctas minuti scin
de ⁊ exprime aquā cui addatur mellis despūati ⁊ coq̄
tur vsq3 ad mellis cōsumptōe3 ⁊ cōtinuo moueatur ne
adhereat caccabo ⁊ citra finē decoctōis appone pineas
mūdatas: postea apponas species aromaticas vt cina
momi zinziberis galāge macis nucis muscate ⁊c· Et
vsus illius cōditi virtutem digestiuā miro mō confor/
tat ⁊ bonum sanguinem propagat ⁊ multiplicat sper
ma· Eodem modo fit cōditum rapicū yrigi vel secacul
Platearius· Et pastinaca domestica a quibusdam
daucus domesticus appellatur siue baucia· Est autē
talis magis cōmestibilis q̄3 daucus siluestris quātū
ad radices· Et radix talis pastinaca domestice est ex
citatiua ad coitū quia est ventositiua ⁊ calefactia ⁊ hu
mectatiua que tria vt plurimum concurrunt ad carnis
libidinem· Pandecta·

Rosa rosen

Rosa frigida ē i ꝑmo ꝛ sic. ꝛ scđo gradu. Et rosa viridis ꝛ sicca ꝯpetūt vsui medicie. Eligēde sunt rose rubei i medicis. De roꝭ viridib⁹ multa fiūt scꝫ mel rosarū: zucarū rosarū ꝛ mulsa roꝭ. siropus roꝭ: oleū roꝭ. ꝛ aqua roꝭ. Mel rosarū sic fit Mel despumetur ꝛ coletur cui misceātur folia roꝭ minutim incisa ꝛ aliquātulū decoquatur: zucarū rosarū sic fit. Recipiātur folia rosarum optime cōtusa vel minutim incisa ꝛ cū zucaro albo mix

ta ꝛ soli presentetur pro ipsius fermẽtatõe. Siropus
rosarũ sic fit. ℞. succi rosarũ cũ zucaro albo misceat᷑ pe/
nes ignẽ coquẽdo vt decet ꝛ ꝯueniẽter datur flecmaticis
melãcolicis ꝛ colericis debilitatis propter dissolutõem
spirituũ. Ad idẽ vz zucrũ rosarũ notãter colericis. sed
flecmaticis datur mulsa ex aqua ꝛ melle rosarũ facta
Uel datur mel rosarũ cũ aq̃ decoctõis semis feniculi
flecmaticis ad mũdificãdũ stomachũ a suis hũoribus
zucrũ etiã rosarũ hʒ ꝟtutẽ ꝯstrigẽdi ꝛ ꝯfortãdi. ideo
vz dissintericis ꝛ liẽtericis seu diaricis: ꝛ in tali casu mi
sceatur parũ masticis pro ꝯsolidatõe vlceratõis intes/
tinoꝝ: quod vt plurimũ ꝯseqtur dissinteriã. Cõfert ẽt
zucrũ rosarũ cõtra vomitũ cũ aq̃ pluuiali. Cõtra sin/
copim ꝛ cordiacã passionẽ q̃ fit ex calefactõe spiritua
liũ mẽbroꝝ detur aq̃ rosarũ vel siropus rob vel zucruz
rob. Itẽ ꝯ̃ calefactõem epatis ꝛ dolorẽ capitis fiat in
unctio regionis epatis cũ oleo rosarũ: vel frõs ꝛ tẽpo
ra vngantur pro dolore capitis. Et ꝯ̃ diaforesim vel ni
miũ sudorẽ vngatur corpus cũ oleo rosarũ mixto cuz
puluere sandali rubei ꝛ albi ꝛc. Et oleũ rob scd̃m q̃sdã
sit emplendo vas vitriũ rob ꝛ oleo ꝛ faciũt bulire i cal
dario aq̃ pleno. Item ꝯ̃ corrosionẽ oris vz mel rob cũ
aqua rob mixtũ. Et ꝯ̃ sincopim ꝛ cordiacã passiões
detur aq̃ rob in potu ꝛ facies irroret᷑. Et in colirijs ocu
lorum miscetur. Sera. Pãdec. ꝛ Auicẽna de viribus
cordis .

Raffanus Radys

Raffanus cali· est et sic· in scdo ğdu Radix autē eius magis cōpetit vsui medicine· et viridis magis q̄z sic-ca· Habz autē virtutē inscidēdi et dissoluēdi· Et fit ex eo oximel hoc mō· Radix ꝯtūdatur et mittatur in aceto ad tres dies postea aliquātulū buliatur et colature detur mellis sufficiētia · Tale oximel valz ꝯtra quartanā et quotidianā· Sed si p̄dicte colature misceatur zu

crum fit siropus cōneniens ꝯ q̄tidianā ex flecmate sal
so vel ꝯ tercianā notā ·i· ipurā scꝫ mixtā ex colera ꝛ flec
mate· Item si frigidi hūores sint indigesti in stoma/
cho radices raffani infusas in aceto ꝛ parū mellis co/
medat patiēs ad saturitatē: post bibat aquā calidā et
digitis in ore missis vel penna in oleo inuncta vomit⁹
prouocetur Et ipsa herba in vino cocta ꝛ absintheo ꝛ
oleo cathaplasmata regiōi splenis vꝫ ꝯ duriciem eius
vel cathaplasmetur pectini soluit strāguiriā ꝛ dissuriā
Platearius· Et succus raffani vel aq̄ decoctōis raffa
ni cū cerusa ꝛ parū mellis rob ꝯfert lētiginibus faciei ꝛ
omni liuori eius faciē inde abluēdo Itē raffanus qn̄
comeditur generat ventositates ꝛ facit eructuare ꝛ ꝓuo
cat vrinā ꝛ calefacit Et qn̄ comedit̄ an̄ cibū ipellit cibū
ad superiora ꝛ nō facit cibū descēdere ad fūdū stomachi
Et propter hāc cām qn̄ sumitur ante cibū ꝓuocat vo
mitū· Et qn̄ sumitur post cibū mollit ventrē ꝛ iuuat ci/
bum ad descendendum· Et qn̄ decoqtur radix raffani
in cibis ꝯfert tussi ꝛ hūoribus grossis ꝯgregatis i pec
tore· ꝛ est ꝯueniēs in ydropisi de cā frigida· Et qn̄ suc/
cus eius miscetur cum farina lolij facit nasci pilos i alo
picia· Et gargarismus ex eo factus resoluit squinantiā·
Serapio ·

Radix   Mirretich

Radix cali· ē sic· i tercio· ꝛ ē herba cꝰ radix sili mō ap/
pellat· ꝛ radix vsui medicie ꝯpetit· ꝛ radix raffani dome
stica silr̄ hꝫ v̄tutē raffani i· c· p̄cedēti· ꝛ ꝯfert ꝯ̄ easdeꝫ
cās ꝛ eodē mō ſꝫ nō adeo efficax Plat· In radix eiꝰ
vꝫ ꝯ̄ calculū se resoluētē: pricipaliter eiꝰ aq̄ ꝓdest· Silr̄
vꝫ aq̄ eius calida sūpta ꝓuocādo vomitū cū pēna vel

cũ folio quercus. Et raffanus domesticus est radix. s3
qd nos vocamus raffanũ est raffan⁹ agrestis: Pãdec/
ta. Et folia radicis i cibis sumpta resistunt veneno.
Radix etiã ieiuno stomacho sũpta comesta vel potata
magnũ pstat sanitati adiutoriũ. sed inflationẽ facit et
ructuatiões fetidas. Semẽ eius vrinã mouet vẽtrem
malaxat. Decoctio eni radicis in cibis ptisicis pdest
et flecma thoracis purgat. Et decoctiõis radicis cum
oximelle sumpta vomitũ mouet. cũ melle mixta putre
dinẽ oris curat abluẽdo os. Et decoctio radicis i aq̃
liuorẽ faciei tollit et vim fũgorum venenosorũ ɔpescit.
Semẽ vero ei⁹ cũ aceto coctũ et potatũ splenẽ minuit.
Et decoctõ toci⁹ herbe radicis et altee in modũ catha
plasmati ydropicis applicata ɔfert et spleneticis. Et
pãdecta dicit nos aũt experti sum⁹ de hac planta multo
tiẽs qp qñ coquit multũ cũ kist ordei donec dissoluat i
decoctiõe et detur in potu hab3 magnã efficatiã in egri
tudibus pectoris ãtiquis que fiũt ab hũoribus gros/
sis. Item semẽ eius cõfert venenis sicut teriaca. Et ra
sis dicit aũctre Serapiõis qp expertus fuit hoc et iuenit ve
rũ qp aq̃ radicis raffani domesticã sup scorpionẽ distil/
lata vidit ipm statim immobilẽ. et deinde iflatus est ꝛ
crepuit medium. Serapio.

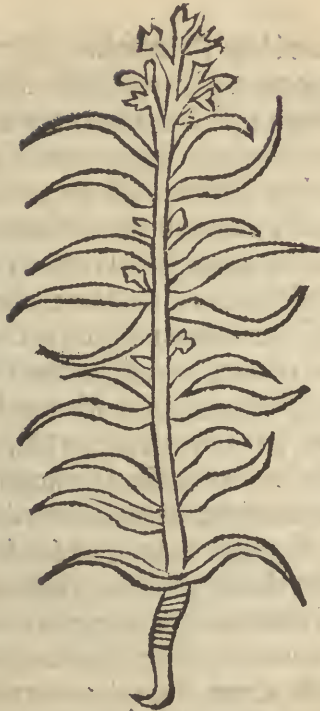

Ruta　　　　　　Rute

Ruta cali· est et sicca in tercio g̃du· cui⁹ duplex est ma
neries scʒ domestica et agrestis que pigam̃ dicit' Et fo
lia et semia ꝯpetūt vsui medicine Virtutē hʒ diureticā dis
soluēdi et ꝯsumēdi Puluis rute cū pireto naribus infla
tus flecma educit et cerebrū mundificat· ideo valet ad
epilētiā et alias discrasias cerebrales vicio flecmatis
causatas· Vinū etiā decoctiōis rute et pionie et roris

marini vz ad idē notāter ad epilētiā · Itē vinū deco/
ctōis rute in potu datū vz ꝯ defcm visus · Vinū decocti
onis rute cū piretro vz dolori dentiū abluēdo os · Et ꝯ
paralisim mēbroꝝ vz vinū decoctōis rute ꝛ castorij ꝛ
herbe paralisis · Itē ꝯ yliacā passionē ꝛ colicā vz suc/
cus rute cū parū pulueris esule ꝛ mellis mutuo miscē
do ꝛ detur patiēti in potu · Itē ꝯ tenasmonē decoquat
ruta ꝛ taxus barbatus in vino ꝛ oleo ꝛ fiat eukadis/
ma · i · sessio super talem decoctionē calefactā Vinū etiā
decoctōis rute ꝛ absinthei ꝛ corticis tamarisci vel florū
geneste opilatōi splenis ꝛ epatis · Et ruta ꝛ anetū coc
ta in vino ꝛ oleo ꝛ cathaplasmata pectini ꝯfert stran/
guirie ꝛ dissurie · Itē ad mēstrua prouocanda ꝛ fetū
mortuū ꝛ secūdinam educēdā detur triffera magna cū
succo rute Idem opatur succus eius solus per os da
tus aut pessarisatus cū mirra · Et ꝯtra lippitudinē ocu
lorum ꝛ rubedinem puluis thutie cū succo rute confi
ciatur · Cōtra venenū bibitū vinū rute bibatur · Et ꝯ
morsum animaliū venenosoꝝ vz ruta ēplastrata mor
sui · Et si qs fuerit totus circūdatus ruta viridi: secure
potest accedere ad basiliscū interficiēdū · Serapio auc
toritate diascoridis: ruta est de rebus cōferētibus infla
tōibus ꝛ ventositatibus ꝛ ipsa extinguit libidinē: ꝛ eti
am prouocatiua vrine ꝛ menstruorum ·

ꝯ yliacā passionē
ꝯ tenasmonē
Ad mēstrua educenda et fetū mortuū ꝛ secundinā
ꝯ lippitudinē ꝛ rubedinē oculoꝝ

Ros marinus rosenmarine

Ros marinus cali· ⁊ sic· ⁊ ē frutex cꝰ excessus i q̄litati
bus p̄ platea· nō determiat᷑· Sʒ pādec· anc̄te mesue ē
cali· ⁊ sic· i tercio· ⁊ eiꝰ sūt plures spēs· Et ꝟtus omni
um spērū est similis ex hoc ꝙ resoluit mollificat abster
git ⁊ incidit· Et succus eius cū aqua mellis curat ob/
scuritatē visus q̄ fit ex hūiditate grossa· Emplastꝝ factū
ex folijs roris marini ⁊ succi plātaginis cōfert fluxui

sanguinis emoroidarum. Et idē sedat apostemata calida ani. et extenuat emoroidas egrediētes et maturat scrofula et apostemata difficilis maturatōis addita radice altee. Et vinū decoctiōis foliorum roris marini cū scolopēdria et boragie confert ycteriae. Et qñ sumitur in potu cū vino addita paritaria confert torsionibus vētris. Et vinū decoctiōis eius et seminū feniculi et petrosilini et arthimesie prodest vrinā et mēstrua prouocādo. Et succus eius expssus cū aqua feniculi cū thutia miscendo fit ide colliriū qd acuit visū. Et semen ei9 qñ sumit i potu facit idē. Et qñ decoquitur ipa tota herba roris marini cū calamēto in vino et oleo et vngat inde corpus puocat sudorē. et sic cōfert in ydropisi. Et vinū decoctiōis roris marini et rute valz in epilētia addito parum piperis. Et puluis roris marini cū farina lilij vl furfuris cū succo ebuli et parū aceti miscēdo valz i podagra. Et qñ abluitur caput cū aqua decoctionis roris marini et maiorane et florum sticados cōfert cerebro et dolori capitis. Cōtra sincopim detur dianthos cū vino decoctiōis roris marini. Cōtra hūiditatē vue vinū decoctionis eius gargarisetur cū parum piretri. Contra dolorē itestinorum ex vētositate detur vinū decoctōis eius et cimini. Ad mēstrua prouocāda et ad conceptōez fiat fomētū circa pudēda cū aqua decoctionis eius et mellisse. Serapio.:

Rapa rapen

Rapa calida in secũdo z hũida in pmo multũ plus aliis herbis nutrit: dure tamẽ est digestõis: mollẽ z inflatã fcit carnẽ propter sui ventositatẽ z iflatõem: ideo augmẽtat spma z prouocat coitũ Ex quãto magis decoquãt z melius nutriũt: z nocumẽtũ earũ aufert z decoq debẽt cũ carne pigui. Itẽ podagrici z arthetici si fomẽtetur in earũ decoctõe dolorẽ sedãt. Et vinũ decoctõis semis raparũ domesticarũ vz ʒ serpẽtis morsum Et tale vinũ illinitũ sup morsum serpentis prodest. Item due sunt species raparum scilicet domestica que

superius dicta est ꝛ agrestris que vocatur rapolla scd̃m pādec· cuius succus mirabiliter herpetibus ꝛ fistulis i positus medetur· Et semē eius est teriaca venenis· Ra pe cocte ꝛ comeste nutriūt ꝛ generāt ventositates ꝛ inci tant ad libidinem ꝛ augent in spermate Et decoctio ra parū applicata super podagrā ꝛ super scissuras que fi unt a frigore confert eis · Et quādo fit ēplastrū cū ra pa ꝯtrita cū succo ebuli facit ad idem· Et qñ foditur ra pa vna ad cuius cauaturā ponatur cera liq̄scā cū oleo roȝ ꝛ ponitur super cineres calidos ꝛ calefiat multum ꝯfert scissuris vlceratis que fiūt a frigore· Itē folia ra parū cocta cū petrosilino ꝛ feniculo ꝛ boragine in iure carniū ꝛ comedātur prouocāt vrinā Itē semē rape po nitur in confectionibus teriacarū que fiūt ꝯ venena· Et semen rape agrestis administratur in medicinis q̄ mū dificant faciē corpis sc; cū farina lupinorū ꝛ farina fa barum ꝛ cerusa in aqua miscendo· Et est alia species rape pue que qñ comeditur generat inflatōes : ꝛ eius nutrimentum est minus alterius rape· Serapio·

Ribes aelbesien

Ribes est frigida ꝛ sic· in secūdo· ꝛ ē frutex cuius fructus est rubeus ꝛ dulcis cū acetositate ꝛ stipticitate· Et ex hoc ↄtingit ꝙ infrigidat stomachū ꝛ abscidit fluxum vētris ꝛ vomitū ꝛ sitim· Et rob eius·i·succus ei9 confert cordiacis ꝛ vomitui ꝛ fluxui qui fiūt a colera· Et prouocat appetitū cibi sua frigiditate· Et succus

eius exprimitur ex fructibus qn̄ terūtur ꝛ cogtur expres
sura illa donec hēat substātiā. Et talis succus abscidit
sitim que accidit a caliditate ꝛ a colera. Et cōfert mor/
billis ꝛ bothar que fiūt in corpore sicut sunt variole cū
similibus. Et modus siropi eius est sicut siropus de
berbaris: ꝛ est frigidus ꝛ siccus q pōt isto mō fieri. Rx
succi ribes lb. j. succi boragis q̄r. lb. semis plātagis seis
citomoꝝ añ. ℥. ij. buliātur cū parum aceti ad ꝯsumpti
onē tercie partis ꝛ colature addatur zucci albi qꝺ suf/
ficit pro dulcoratōe ꝛ fiat siropus ꝯueniēs calori febri
li ꝛ fluxui ventris ex colera. Valet etiā ꝯ pestilentiā cū
aqua acetose exhibendo ꝛ sitim extinguit. Et stupefacit
dentes eius succus ori exhibitus. Et succus ribes cum
aqua plātagis potatus ꝯfert emoroidibus ꝛ ebrietati
Serapio. Et pādec. auctoritate rasis ribes ē frigida ꝛ
sicca strigit vētrē. Et idē auctoritate mesue frigida est ꝛ
sicca in secūdo ḡdu: ꝛ rob eius. i. succus fructuū Ribes
est sicut rob acetositatis citri calorē colere ꝛ exuberātiā
sanguinis extinguit. Et vꝫ apostēatibus pestiferis seu pes
tilencie. Item succus ribes cū puluere thurīs mixtus
acuit visum. Etiā succus eius valet dolori capitis ex fri
giditate.

Rubea tinctorū Meede

Rubea tinctorū est calida z sicca i scdo scdm plures au tores· Sed scdm auerroym in colliget cap· de rubea tic torū: cali· est z siccū in tercio gradu· Et est duplex· s· do mestica z agrestis vel maior z mior· Maior ē q̄ maio ra hz folia· Et mior q̄ miora hz folia z mioris vtutis hz autē vtutē ɔfortādi sua pnocitate z diuretica ē sua amaritudie· Cōtra debilitatē stomachi z epatis ex re

laxatione detur vinū decoctōis eius ꝛ masticis· Valꝫ etiā emplastrū sup stomachū factū ex puluere radicis rubee tinctoꝝ ꝛ puluē galāge et mastice ꝛ oleo et cera Ad menstrua ꝓuocāda et fetū mortuū et secūdinam educēdam cōtūdatur radix rubee tinctoꝝ cū melle vngatur et cū scāmonia spergatur et fiant ide pessaria et immittat̃ matricī ꝛ valebit ad ꝑdicta· Item aq̄ decoctōis eius si caput inde abluatur reddit capillos rubeos· Quidā ꝓpināt radices tinctorꝫ rubee puluerisatas cū mellicrato sciaticis nec nō paraliticis· Succus eius auribus isusus dolorē auriū mitigat cū sulphurē mixtus· Pandecta· Uirtus etiā radicis rubee tinctorū mundificat epar et splenē et aperit opilationes eoꝝ et ꝓuocat mēstrua ꝛ vrinā grossā ꝓuocatōne forti· et abstergit absterſiōe ꝑpata oia que idigēt absterſione· ideo ꝯfert morphee albe puluis radicis ei⁹ cū puluere aloepaticū ꝛ succo allei et parum mellis inde vngēdo morpheā· Et radix huius herbe est rubea sicut appellatur· et habꝫ virtutē ꝓuocādi vrinā· Et qn̄ bibit̃ succus radic cū mellicrato ꝯfert ycteriae sciatice et paralisi· et facit mingē vrinā multū grossā· et fortassis facit migere sāguinē ideo valꝫ miscē masticē· Serapio· capitulo eodem·:·

Ad mēstrua ꝓuocāda ꝑ fetum mortuum educendum

Solatrum Nachtscade

Solatrū ē fri· ꝛ sic· i scđo· ꝛ sūt q̄tuoꝛ spēs: vna earuꝫ comedit᷑: alie vero nō: ꝛ illa q̄ comedit᷑ ē domestica ꝛ ē herba nō magna hn̄s ramulos plurios: ꝛ folia eiꝰ nigra similia folijs baselicōis: ꝛ hꝫ semē rotūdū cꝰ coloꝛ ē viridis ꝛ niger: sꝫ qn̄ matuat᷑ fit rubeū: ꝛ qn̄ frāgit᷑ iuenit᷑ in eo hūiditas multa ꝛ g̃nula sūt seia eiꝰ· Et sapoꝛ eius ē stipticus ꝛ est ꝯpositū ex ꝟtutibus compositis

vult inuere serapio quia in eo sunt due substācie. s. ter rea ⁊ aquosa. Et qn̄ fit ēplastrū ex folijs solatri ⁊ lap pacio acuto cū aceto ⁊ sale factū resoluit apostemata ⁊ curat scabiē vlcerosam ⁊ pruritū eius Et idē v3 inflati oni stomachi. Et succus solatri v3 doloribus capitis ex cā calida ab extra applicādo. Et succus eius misceatur cū cerusa ⁊ litargiro ⁊ oleo rosarū ⁊ parū aceti confert erisipile ⁊ alijs apostematibus multū ignitis. Et qn̄ idē miscetur cū pane v3 scabiei vlcerose Et qn̄ fit nastale vel pessariū cū succo solatri ⁊ plātagis ⁊ puluē boli armeni confert cursui humiditatum matricis. Et cū succo solatri ⁊ succo stolopēdrie cū zucaro fit siropus cū clarificatōe cui addēdo reubarbarum ⁊ maxime ꝯfert opilatōi splenis ⁊ epatis. Uel quod melius ē. ℞. succi solatri. ʒ. iij. reubarbari. ʒ. j. spice. ℈. ß. zucari. ʒ. ß. terenda terantur ⁊ tepide administretur Et ꝯ calida apostemata stomachi vel epatis vel intestinoꝝ ꝯfert succ⁹ solatri cū aq̄ ordei ⁊ multū approbat᷑. Idē v3 ꝯ calefactionem epatis pecia panni intīcta in succo eius sepe applicata regioni epatis prodest. Idem fiat ꝯ colicā et podagrā vel ipsa herba trita cū oleo vel aq̄ rosarū desuper ponatur. Contra calida apostemata in pricipio cōfert solatrum cū aceto ꝯtritum pro repercussione. Et solatrum raro pro alimento sumitur: sed vt medicīa grā infrigidatōis. Pandec. Serapio.

Spinachia spinagie

Spinachia est frigida τ hūida in fine pⁱmi gradus Lenire hȝ ventrē τ ꝯfert dolori pectoris τ pulmonis et doloribus qui fiūt a colera τ sanguie. Et nutrimentū eoꝝ est melius nutrimento atripliciis. Et est operatio spinachie prope operatōem atripliciis. Et in ipsis ē ꝟtus absterſiua lauatiua τ vincūt colerā. Et comedūt in oleribus vel buliātur cum carnibus recentibus Cō

ferũt etiã doloribus dorsi vicio sanguis: ⁊ ē lenitiua ven-
tris. Et fortasse restrigũt stercus a iure coꝝ ergo aufe-
rãtur spinachie a iure suo ⁊ si comedãtur ꝯferũt ãheli-
tui ⁊ pectori ⁊ pulmõi calido. Itē spinachia ingredit
optimũ genus olerũ tpe ꝯstipatõis ventris qḋ notan-
ter põt sumi tempore estatis ⁊ fit isto mõ. Recipiãtur
spinachie ⁊ bletes ⁊ atriplex ⁊ lactuce borago q̄ omnia
buliãtur maxie in iure carniũ recētiũ ⁊ multũ ꝯferunt
ad predcã accidētia. Sed vbi ē maior intētio infrigi-
dationis in corpore exuberanter calido possunt addi por-
tulace. Et vbi est maior intentio lubricatõis precipue
i corpore multũ ꝯstipato ex calore addatur mercurialis
cum vuispassulis. In hieme vero ꝯferũt olera fcã ex
nasturcio aq̃tico petrosilino ⁊ vrtica minori ⁊ feniculo
⁊ spinachia quod omni tēpore põt sumi. Et nũq̄ʒ ex-
pedit corpori tēperato q̄p herbe crude sumantur exceptis
lactucis ⁊ portulacis ⁊ boragine tpibus feruidis ad cõ-
pescēdũ sanguinis feruorē ⁊ estuatõem in stomacho et
epate. Et vsus frequēs olerũ nõ ꝯfert vt pʒ p auroꝝm
quito colliget: omnia olera generant melancoliã dēp-
ta lactuca ⁊ boragine.

Siler mōtanū Wilt cōmiin

Siler mōtanū· i ·fiselios ca· ꝛ sic· i fine secūdi scd̄m pā
dec· ꝛ auic̄· ꝟtutē hꝫ icīdēdi ꝛ dissoluēdi hūores flecti
cos fiscosos ꝛ ꝯgelatos: ꝛ ꝓpter hͦ aperit vias oēs ꝛ cā
nales opilatōꝛs ꝛ ꝓuocat vrinā ꝛ mēstrua ꝛ ꝯfert asma
ti ꝛ oib⁹ egtudib⁹ flecti cq· ꝛ se· filēis mōtāi pōit̄ i medi
cīs· ꝟtutē hꝫ ꝺiureticā· vinū decoctōis seis ei⁹ ꝯfert ꝯ

strãguiriã z dissuriã z ꝯ opilatõem splenis z epatis renũ z vesice. Et puluis semis sileos cũ ficubus siccis mixtus ꝯfert ad idẽ. Fumigatio etiã fcã cũ herba sile ris mõtani z abrotano mẽstrua ꝓuocat z vz ꝯ stran guiriã z dissuriã ipse herbe in vino cocte pectini empla strata strãguiriã soluit. Et vinũ decoctõis sileris mõ tani z radicis yreos ꝯfert in asmate z epilẽtia. Et secũ pio auctoritate diascoridis. Uirtus eius ẽ calefactia scꝫ radicis eius z seis. Et qñ sumitur vinum decoctiõis eius prouocat vrinam. z coartatõi anhelitus cõfert et suffocationi matricis z in prouocando menstruũ ex/ pellit fetum. Et idem etiam ꝯfert tussi antique z debili tati digestõis z torsionibus ventris z debilitati epatis Et quãdo sumitur ex semine eius aut radice eius in vi no z pipere preseruat z defendit hominẽ a frigore aeris Et propter hoc confert itinerantibus in hyeme. Et qñ hoies z alia aialia de hac plãta comedũt tpe coitus eo rum ꝯfert eis stati ad pregnãdũ. Pandec. z Serap. Auicẽna. vinum decoctõis radicis eius z se. ꝯfert i do lore dorsi. Et aq̃ decoctõis eius z rob valet in soda. id est in dolore capitis:

quod iuvat ad conceptionem

Sinapis mostaert zaet

Sinapis est cali· ꝛ sic· in q̃rto g̃du · Et eius duplex ẽ species: vna est cuius semina exterius sunt sub nigra i terius vero alba· Alia cuius semina interius ꝛ exterius sunt alba: ꝛ hñt vnã ꝟtutẽ sed ꝑma spẽs ẽ acutioꝛ secunda· Et est eligendum illud quod nõ ẽ nimis siccuȝ nec extenuatum ꝛ sit granũ grossum ꝛ si frãgitur ẽ albũ· Virtus folioꝝ ẽ vlceratia propter hoc pũgit mul

tum qñ teritur ⁊ miſcetur cū radice enule puluerisate et dimittatur per horā ⁊ ɔfert ſtiatice vlceroſe· Et qñ miſ cetur cū oleo lauri ⁊ inde linitur ſcabies vlceroſa ſanat eā· Et idē confert dolori ſplenis ⁊ aufert etiā maculaſ vnguiū· Et qñ radix eius ſuppenditur collo patiētiū dolorē dentiū prodeſt· Et hꝫ etiā vtutē attrahēdi ⁊ cō ſumendi ſuperfluitates cerebri qñ maſticatᷣ vel fiat gar garismus cū puluē eius ⁊ piretri ⁊ ʒinciberis ana pon dere cū melle roſarū ⁊ aq̄ plātagis miſcēdo· Idē con fert apoſtēati oris ⁊ in caſu vuule Et qñ fit ex ſeie ſina pis ⁊ vitello oui ⁊ parū ſalis vngētum valet ad ſcro fulas· Et puluis eius mixtus cū ʒinciberis narib⁹ ap poſitus cauſat ſternutatōem ⁊ vꝫ in epilētia ⁊ litargia quia excitat eos ad talia patiētes Etiā qñ fit ēplaſtꝛ ex eo ⁊ ſeie rute ⁊ eius oleo cōfert in litargia capiti ap plicādo pilis prius abraſis· Et semē ſinapis cū ſuc co abrotani mixtus vꝫ ad alopiciā ⁊ ad dolores āntiq̄ſ ſcꝫ ſplenis ⁊ ſtiatice paſſiōis quia trahit materiā ad ex teriora ⁊ conſumit eā· Et qñ miſcetur eius ſemē cū ce ruſa ⁊ melle ⁊ aq̄ diſſolutōis furfuris triticī mūdificat faciei maculas· Et ſemē eius co〈c〉tū cū aceto vꝫ ad ſca biem vlceratam· Et aqua decoctōis eius vꝫ febribus flegmaticis ſiue interpellatis· Pandecta Auicenna ⁊c·

Squinantum kemel gras

Sqnātū dicitur palea camelorꝝ qꝛ cameli eā herbā comedūt cali· ⁊ sic· ī scđo Pādec· ⁊ auic· In arabia reperitur· Eligēdū ē subalbidū: ⁊ qđ durꝝ existit circa stipitē abiciat· Virtutē hȝ purgādi flecma pricipaliter nō qđ p se ponitur sed cū purgātibus flecma vt polipodio esula ⁊c· In ipsa ē stipticitas quare ꝯfert in fluxu sanguis intestiorꝝ ⁊ renū· Et qn̄ bibit vinū decoctōis ei⁹ cū polipodio ⁊ succo fumi terre cū zucro miscēdo ꝯfert in ydropisi de frigida cā Et vinū decoctōis eius cū pipere valet in spasmo ⁊ dolore lacertorum· Cōfert etiā in dolore matricis vicio eius nimie lubricationis fiat

ex ipso z plātagie z bursa pastoris cū vino eukadisma
Et squinantū est herba similis cipero: z reperit in pratis
Et forsan ex eo tota terra vbi nascitur z qñ desiccat
fit albū. Et quod ex ipso administratur sūt folia flo
res z radices. Auicēna dicit q squinātū ē duarū spērū
vna earū est que nō hꝫ fructū nigrum sed apparet vt
cauda equina. Aliud est arabicum z est boni odoris
z est maioris efficacie. Squinātū in vino decoctū cū ar
thimesia z cathaplasmatū pudēdis menstrua educit
stranguiriā z dissuriā soluit. Et prouocat vrinā vinū
decoctōis eius z semis feniculi. Et in radice eius est
stipticitas. ꝓpter hāc stipticitatē administratur i fluxu
sanguis. Serapio. Flos eius est pauce stipticitatis
calefactiuus mollificatiuus frāgēs lapidē. apertiuus
orificiorum venarū: prouocatiuus vrine z mēstruoꝝ
z resoluit inflatōes. Et ꝯfert sputo sanguinis z dolori
stomachi. Et oleū squināti prodest in pruritu. Auicēna
squinātum est stipticum: quapropter confert eius flos
fluxui sanguinis vndecūqꝫ fit. Pādecta.

Serpentaria serpentine

Serpentaria·i·draguntea maior calida 7 sic· Herba est cuius radix vsui medicine· Excessus eius nõ deter minatur ab autoribus· Platearius:sed pãdec·aucto ritate serapiõis·c·de luff· i· draguntee dicit q̃ dragun tea est maior 7 minor· Maior ẽ q̃ vocatur serpentaria quia habet vestigia in modum serpentis·vel quia vene num serpentis fugat· Sed minor est illa que vocatur aaron·7 est illa que habet folia plana· Pandecta etiã auctoritate Galieni·vi· simpliciũ capitulo de serpenta

ria:substātia radicis eius subtilior ē substātia radicis
aaron ꝛ in sapore eius ē acuitas ꝛ amaritudo ꝛ stipti
citas pauca· ꝛ ē cali· ꝛ sic· in ꝑmo Uirtutē hꝫ dissoluē
di ꝛ mūdificādi· Succus eius mixtus cū aq̄ rob ꝛ cū
parū ceruse ꝛ in sole tpetur ꝛ inde facies perungat̄ ip
sam eni clarā reddit ꝛ pānū eius deponit· Et prodest
fistule puluis radicis eius ꝯficiatur cū sapone ꝛ fistule
imponatur foramē eius dilatat intātum ꝙ os fractuꝫ
seu putrefactum extrahi possit Item confert etiā ad cā
crū isto mō ℞· pulueris serpentarie duas ptes ꝛ terciā
partē calcis viue mesceātur cū parū vini vel aceti i mo
dū paste in testa super carbone exsiccetur ꝛ puluis inde
factus cācro supponatur: cācrū corrodit mūdificat ꝛ cu
rat· Ad apostēa maturādū ꝛ rūpēdū ꝛ ad mēstrua ꝓ
uocādū folia viridia cū oleo cocta cathaplasmēt̄ sup
apostēata ꝛ suppositoriū inde factū prouocat mēstrua
Serpētina hꝫ qō aliqd simile aaron tā in folijs q̄ꝫ in
radice: sed acrius ē eo ꝛ amarius ideo magis calefaci
uū· Et radix eius expurgat viscera oia grossos hūores
ꝛ viscosos subtiliat: ideo vinū decoctōis eius ꝛ stolopē
drie mūdificat ꝛ aperit opilatōes splenis ꝛ epatis ꝛ re
nū quia subtiliat hūores grossos Pādec· Sed alber
tus de ꝟtutibus herbarū dicit: serpentaria cū trifolio in
humata generat serpentes rubeos ꝛ virides de qbus si
fiat puluis ꝛ ponatur in lampade ardente videbitur
copia serpentum· ꝛc·

Ad fistulā

Ad cancrum mortificandum

Ad apostē ma turandū

Ad grossos humores in visceribus subtiliandos

Satirion hasen cullen

Satirion·i·testiculus vulpis est calidus ꝛ hūidus i primo·habꝫ folia silia folijs lilij albi ꝛ etiā in floribus ꝯuenit: ꝛ quod de ipsa administratur ē radix q̄ dulcis ē Et i hūiditate eius ē iflatō supflua grā c⁹ icitat ad libidinē· Et vinū decoctōis radicis eius icitat ad libidinē Et radix ei⁹ elixata cū carnibus recētib⁹ ꝉ assata magis ꝯuēit ad carnis libidinē· Et diascori· dicit ca· orchis·i·

satiron q si vir comedat maiorē ptē radicis satirionis generat masculos: z si miorē ptē generat feiaz. Et mulieres ptiū ytalie dāt eā radicē tritā cū lacte caprino ad icitādū libidinē. Virtus etiā radicis eius ē q resoluit apostēata inflata qñ ponitur super ea decoctio radicis cum oleo. Et eius succus cū melle rob. mūdificat vlcera sordida z apostēata fraudulēta putrida curat z erisipilā que ē defedatio cutis vicio sanguinis colerici. Et i ipsa est stipticitas: ideo retinet parū ventrē qñ bibitur precipue: alia eius species que simili mō apparet. sed illa species habet florē purpureū. z illa species trita cū sale aperit emoroidas. Et qñ admistratur sicca, phibet dilatatōem vlcerum z abscindit putredinem eoꝝ z curat vlcera fraudulenta que sūt in ore. Sed est alia species satirionis que vocatur palma christi cuius folia sunt similia folijs prime speciei satirionis sed sunt graciliora cū nigris maculis que venenis resistit quā si qs penes se habuerit a maleficijs z venenis securus erit. Pandecta. Et illa spēs est cali. z sic. in secūdo: z est ei proprietas mūdificādi cutē z confert mēbris neruosis. Pandec. auctoritate Auicēne.

Sticados citrinū Mottēcruit

Sticados citrinum est absinthēū marinum calefcit in secūdo gradu ꝛ desiccat in tercio hn̄s minutū semē sicut semie herbe que dicitur abrotanū: ꝛ ē plēa semine: et hꝫ folia stricta ꝛ nō ē ita amara sicut absinthēū: ꝛ hꝫ odorē grauē: ꝛ nō ē tāte stipticitatis sicut absinthēū: sꝫ vt⁹

eius est diuersa a virtute absinthei. Nā est mala stoma
cho et occidit vermes in vētre plus q̄ȝ absinthiū quā
do appoitur extra et qñ recipitur ab intra. Et qñ sumi͛
cū melle interficit vermes ⁊ expellit eos cū laxatōe leni
Et qñ coquitur cū lētib⁹ ⁊ bibitur fcit idē. Virtus eti
am sicados citrini est instiuua resolutia ventositatum
Et eius cinis cū oleo eius vel oleo amigdalio linit⁹ cō
fert alopicie. Et ei⁹ oleū facit nasci barbā que tardatur
Et decoctio eius cū aceto ꝓhibȝ herpestiomeū ⁊ carbū
culos. Item ad obtalmiā valȝ vapor decoctiōis ei⁹
in aqua rob. et resoluit eā. Cōfert difficultati āhelitus
vinū decoctionis eius. Itē decoctio eius ⁊ absinthei i
aq̄ ⁊ exhibeatur cū panī mellis extrahit vermes ⁊ as/
carides et interficit eas. Et vinū decoctionis eius cū ar
thimesia ⁊ seie petrosilini ꝓuocat vrinā et mēstrua. Et
eius oleū ꝯfert frigori rigori febrilis pulsū manuū ⁊ pe
dū ante horā rigoris inde vngēdo. Idem oleū ꝯfert
pūcture scorpiōis aut alioꝝ aialiū venenosoꝝ. Item
vinū decoctionis eius ⁊ dragāti spiritualia calefacit mē
bra miscēdo cū paꝝ zucci ꝓpter eius amaritudinem.
Idem valet ꝯ strāgviriā et dissuriā et ad opilationē
splenis et epatis addēdo scolopēdriā. Itē cū ifirmus
surgit ab infirmitate ad neruoꝝ ꝯfortationē valet aq̄
decoctionis eius et lauendule.·:·:

Sticados arabicũ Sticados vã

Sticados arabicũ est cali· ꝛ sic· in tercio · Pãd· Sed
scdm iohã· mesue· ca· ꝯscica· arabico ē ca· i pmio ꝛ sic·
in scdo· Et ē cōpositũ ex ptib⁹ terreis fri· dãtibus ei stip
ticitatē paucã ꝛ ex ptibus igneis subtilibus a qb⁹ in/
sũt ei acuitas ꝛ amaritudo sȝ acuitas plus ē sua ama
ritudie· ꝛ amaritudo plus est stipticitate ipsius· ꝑpter
qd ē subtilitatiuũ· resolutiuũ· aperitiuũ opilationũ ab/

sterfiuum· ꝛ solutiuũ nature: ꝛ ē pseruatiuũ ꝓhibēs a putrefactione· Et est ex parte stiptiātatis pauce cō fortatim cordis ꝛ cēbri ꝛ neruoꝝ ꝛ viscerũ· Et ꝓhibēdũ ē hñtibus colerã in stomacho: ꝯturbat enim eam in/ ducens siti ꝛ vomitũ ꝛ estuatōem laboriosam Et etiã colericis obest· Et ē ex debiliter soluētibus ꝑpter quod miscēdũ est ei sal gēma aut mirabolani indi seu kebuli magnificãt enim operationem eius· Et sicados ara bicũ solutōe educit melãcoliã ꝛ flegma: mũdificat cere brũ ꝛ neruos ꝛ mēbra sensuũ: ꝛ ꝓpe in egritudib⁹ ca pitis· Effusio floꝝ sicados arabici scꝫ· ʒ· ß: vel· ʒ· j· in aq̃ casei cũ vuispassulis additis mirabolanis nigris l' kebulis· ʒ· ij· ꝛ stet infusione per noctem coletur ꝛ cola ture addatur diafenicōis vel dia sene· ʒ· j· cassꝫfistule· ʒ ij· misce ꝛ fiat haustus ꝯueniēs pro solutōe hũoꝝ vt supra· Et fomentatio fcã ex eo ꝛ maiorana ꝛ spica cel tica cũ aq̃ decoctōis eius: vel lotio capitis ꝯfert egritu dinibus frigidis capitis· Et oleũ sicados arabici cō fortat cerebrũ ꝛ neruos ꝛ os calefcit ꝛ viuificat· Et eua poratio decoctionis eius aperit opilatōes auriũ· Et vi num decoctōis eius ꝛ stolopendrie cũ sqlla ē medicina bona in opilatōe splenis ꝛ epatis ꝛ viscerũ· Et est seda tiuũ doloris lacertoꝝ ꝛ neruoꝝ ꝛ iũcturarũ scdm oēm modũ admistratōis· Mesue Serapio·

Spargus spargen

Spargus calide et sicce cõplexiõis habet virtutē api/
tiuā opilatōnū splenis et epať ꝛ renū· et habꝫ etiā vir/
tutē abstersiuā· Et ꝓprie semē eius et radix· Et quā
do decoquiť radix eius ꝛ bibitur decoctio īpius cōfert
strāguirie ꝛ ictericie ꝛ sciatice passionibus in vino deco
quēdo · Et qñ ex decoctiōe eius cū addito piretro fit
mixtio ꝛ inde abluať os ꝯfert ꝫ dolorē dētiū Et qñ elix

atur vna elixatõe seu ebulitõe et comeditur mollit vẽ-
trẽ et prouocat vrinã. et qñ cogtur in vino prodest deco
ctio eius morsui aialiũ venenosorum. Et semẽ eius quã
do bibitur facit operatões radicis. Et dicitur ꝙ elixatu
ra eius occidit canes. Et dicunt aliq ꝙ qñ cornua arie
tum sepeliũtur in terra nascũtur inde spargi. Et ꝓprietas
eius est remouere dolorẽ lũborum q fit a flegmate et ven-
tositate. Et etiã remouet dolorẽ colice passiõis qr molli
ficat ventrẽ. Et si hõ vtit eo multũ facit nauseã. Radix
et semẽ spargi sunt diuretica modicũ nutrimẽti hñtes et
non bene digerũtur. Est etiã abstersiue ꝟtutis nõ ta-
men calefacit manifeste neqꝫ infrigidat ideo tã renũ qꝫ
epatis deopilatiuus est spargus et magis semẽ et radi
ces qꝫ herba. Pandecta et Serapio. Et scdm platea-
riũ spargus est calidus et siccus in tercio et semẽ et ra-
dix vsui medicine competunt. Et extremitates spargo
rum ante productõem semis cũ carnibus elixate vel cũ
sola aqua valent ꝯ opilatõem splenis et epatis et con
tra stranguiriã et dissuriã. Et similiter ꝯ dolorẽ stoma
chi et intestinorum et ꝯ yliacã passionẽ. Itẽ vniuersaliter
aqua decoctõis seminis eius valet ad predcã. Et semẽ
eius per annum seruatur.

Sauina　　saueI boem

Sauina calida ꝛ sic· i tercio· solū folia medicie ꝯpetūt·
Vinū decoctōis eius valet ꝯ̄ dolorē stomachi ꝛ intesti
noꝝ ꝛ yliace passionis ꝛ ꝯ̄ strāguiriā· Et sauina coc/
ta cū semie aneti ꝛ foliȷ̈s altee in vino ꝛ cathaplasma
ta suꝑ pectinē vꝫ ꝯ̄ strāguiriā ꝛ dissuriā ꝛ idē prouocat
vrinā sedādo dolorē vesice· Est eni sauina diaforetica ꝛ
diuretica fomētatio ex ea fcā ex aq̄ decoctionis eius vel

vino valet ꝯ predcā scꝫ puocādo vrinā ꝛ mēstrua: ꝛ se
cūdina educit decocta in oleo. Et ꝯ tenasmon ex frigi
da cā decoctio in vino ꝛ aceto cū taxobarbato miscen
do ꝛ fiat eukaciſma id ē sessio sup talē decoctōem ꝛ mlᵗ
tū valebit Ponitur etiā saffina puluerisata cū sulphu
re ꝛ litargiro ꝛ succo lappacij acuti ꝛ paruꝫ auxugie
porci ꝛ fiat inde vngētum ꝯ scabiē vlcerosam seu famo
sam. Uapor etiā decoctiōis sauine ꝛ bethonice in vino
decoquēdo prodest aduesuor reuma frigiduꝫ p nares
sumēdo. Pādecta. Itē ꝓtus etiā eius dissoluit ꝛ dis
pergit putredinē vlcerū putredoꝝ maloꝝ corrodētiuꝫ
antiquoꝝ Et succus eius cū melle mixtus mūdificat
vlcera melācolica sordida ꝛ aufert erisipilā. Et ꝑpter
causam sue subtilitatis prouocat mēstrua plus omni
alia medicina. Et eius vsus nimius fcit migere sāgui
nem ꝛ interficit fetū viuētē ꝛ expellit mortuū. Serapio
Et folia eius ꝯtusa cū aceto prohibet ꝛ dilatatōem vl
cerum corodentiū ꝛ sedat apostemata corrosiua Et aq̄
decoctōis eius cū cerusa aufert liuorē cutis ꝛ aufert esca
ram factam ex igne .

ꝯ scabiem vlcerosam

ꝯ vlcera corodentium putredinem

[illegible]

Semper viua   Donderbaer

Semp viua est herba sic dicta quia sẽp viridis frigi/
da est in tercio gradu cũ siccitate pauca. Et viridis est
multe efficatie et in medicis nõ ponitur exsiccata. Vir/
tutẽ habet ifrigidãdi ⁊ alterãdi cathaplasmata cũ ace
to vel agresta mixta sup mẽbra multũ calefcã et apos/
temata calida quia extiguit calorem extraneũ ⁊ sedat
dolorẽ factũ ex causa calida cuiuslib; mẽbri i pricipio
applicãdo gratia repcussiõis materie lic; postmodum
absit in spissãdo materiã: Cõtra ꝯbustiõe; aque vel
ignis fiat vngẽtũ ex succo ei⁹ ⁊ oleo ros. et parũ cere.
sed nõ debet poni in tribus ꝑmis diebus sed calida po
nãtur ut fumositat; fiat euaporatio. vnde ꝑus iunga
mus sapone et similib⁹. post terciũ vero diẽ iungimus

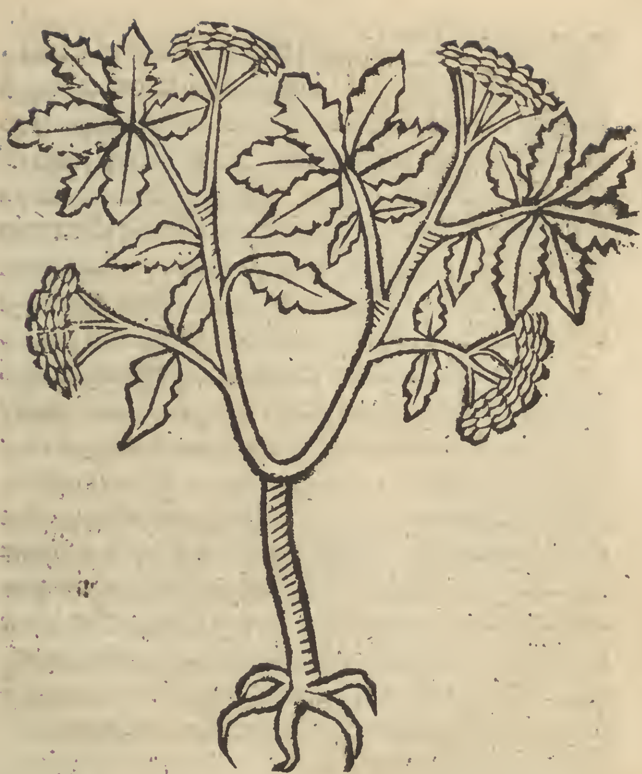
vngento vt supra ad liniendum. Item succus semp
viue vel eius aq̄ confert fluxui sanguis nariū vngēdo
frōtē timpara ⁊ guttur ⁊ epar miscēdo parū sandali
rubei Et experimento hētur q multū valet notāter flux
ui nariū prouenīēti ex ebulitōe sanguinis in iuuenib⁹
ex epate calefacto. Et sunt due spēs scʒ maior q̄ vt plu
rimū nascitur in locis edificatis ex lateribus. Quidaʒ
faciūt eā nasci in domibus suis super tectū. Sed mior
scʒ vermicularis nascitur in muris ⁊ in locis petrosis ⁊
substātia eius est aquosa ⁊ sapor eius stipticus. Cō-
fert etiā succus eius erisipule ⁊ apostēatibus multū ca
lidis que dilatantur in corpore. Itē semper viua cocta
cum radice plantaginis posita sup̄ podagrā ɔfert ⁊ se
dat dolorem eius. Iteʒ succus cū aceto ɔfert in plaga
sancti anthonij. Serapio .

Squilla squille

Sq̃lla ē calida ꝛ sic· in tercio· ꝛ dicit̃ cepe muris q: mu
res interficiat· Est enĩ ꝯposita ex ꝑtibus igneis in supficie
dãtibus ei acuitatis vehemẽtiã ꝛ ex ꝑtibus terreis ad
ustis dãtibus ei amaritũdinẽ ꝛ ex ꝑtib⁹ aereis dãtib⁹
ei de dulcedie aliq̃d Est enĩ istiſiua ꝛ vlceratia adustia
resolutia materierũ attractia ad exteriora: subtiliatia ꝑ
tiũ grossaꝝ ꝛ viscosaꝝ a putredie ꝯseruatia · ꝛ rãficat̃
cũ assatõe· ꝛ ꝓpat̃ cũ aceto vt matẽias g̃ssas submersas
facile potẽit expellẽ · ꝛ meli⁹ ē q̃ cepa sq̃lle coquatur et

postea administretur ꝛ sic minuetur fortitudo ꝛ acui/
tas sue ꝟtutis: ꝛ assata hꝫ multa ꝛ maxia iuuamenta
Et assatur inter prunas vel inuoluatur pasta vel luto i
furno donec coq̄tur: deinde extrahatur. Et acetū sqlliti
cū sic fit cepa sqlle scindatur in laminas ꝛ cū filo separa
tim affigātur ꝛ siccētur in vmbra. xl. diebus: postea su
matur quātitas vnius manipuli ꝛ ponatur in vase vi
triato ꝛ piciatur desup acetū fortissimū ꝛ ponatur in so
le. xl. diebus. Et cū aceto sqllitico fit ablutio oris ꝛ re
stringit ginguias laxas ꝛ ꝯfirmat dentes cōmotos ꝛ
aufert putredinem oris. Et elixatura sqlle preparata
cū melle in potu administrata fortificat trachea arteriaꝫ
ꝛ clarificat vocem ꝛ ꝯfert ad debilitatem stomachi ꝛ ad
maliciā digestōis ꝛ opilatōes eius ꝛ ad melancoliaꝫ
ꝛ appoplexiā ꝛ epilentiā ꝛ frāgit lapidē vesice ꝛ cōfert
suffocatōi matricis ꝛ apostēatibus splenis ꝛ ad sciati
cam ꝛ meliorat colorē ꝛ acuit visum: ꝛ eius succus pro
iciatur ad aurem ꝛ ꝯfert grauitati auditus. Et vniū
saliter valet oībus egritudinibus corporis: preterq̄ꝫ
vlceribus intrinsecis. ꝛ confert in ydropisi ꝛ ycteritie ꝛ
strāguirie ꝛ paralisi. Auicenna. Pādec. Sēapio.

Sambucus Ulier

Sambucus est calidus ⁊ siccus in tercio gra· Est qd
dam diureticum· i· aperitiuū ⁊ diaforeticū id est sudo/
ris prouocatiuū: Folia sambuci hūida nō sicca: qñ cō
tusa cū aceto ⁊ sale ponuntur super empetiginem· i· ma
lā spēm scabei ⁊ pānū faciei multū ꝯfert ⁊ resoluit oēꝫ

supfluitatē aur. Idē aqua decoctiōis eius cū cetusa. Et odor floꝝ sambuci iducit sodā .i. dolorē capitis il lis q̄ sūt calide ꝯplexiōis ꝛ si tales odorēt nimiū de eo incurrūt fluxū sāguinis nariū. Et vinū decoctiōis ei⁹ et lauēdule cōfert in catarro et hoibus habūdātibus flegīte salso et senibus frigide ꝯplexiōis. Et cōfert dolo ribus q̄ fiūt ex flegmate viscoso. Folia vel flores sam buci et folia altee cū vino cocta ꝛ ēplastrata ꝓdest. Et oleū floꝝ sābuci cōfert egritudibus frigidis in neruis Et odor eius licꝫ causet dolorē capit̄ verūptamē cū hō dissoluit sedā factā a flegmate qn̄ odorat̄. Et facit possi/ dē rubedinē in facie multitudo odorañti eius Et fo/ lia eius qn̄ coquūtur cū alijs oleribus laxat flegma. Similiter sūmitates ramoꝝ elixe ꝛ ꝯmeste faciūt. Ra dix vero eius p se l̄ cū radice ebuli i vino cocta et datur ydropisis miro mō ꝯfert. Et qn̄ coquit̄ in aqua cum arthimesia et fiat eucacisma in quo sedet mulier laxat duriciē matricis ꝛ dilatat orificiū eius ꝛ mūdificat eā ꝛ secūdinā expellit. Et ē bonū ꝯbustiōi ignis ꝛ mor/ sui canis succus eius. Et succus eius denigrat capil/ los ꝛ cōglutinat vlcera cōcaua ꝛ fistulas. Et ex succo eius et sepo ircino addito succo altee confert podagre. Et succus eius immissus auri sedat tinitū eius ꝛ occi dit vermes in eis. Serapio: Auicenna. Pandecta .:.

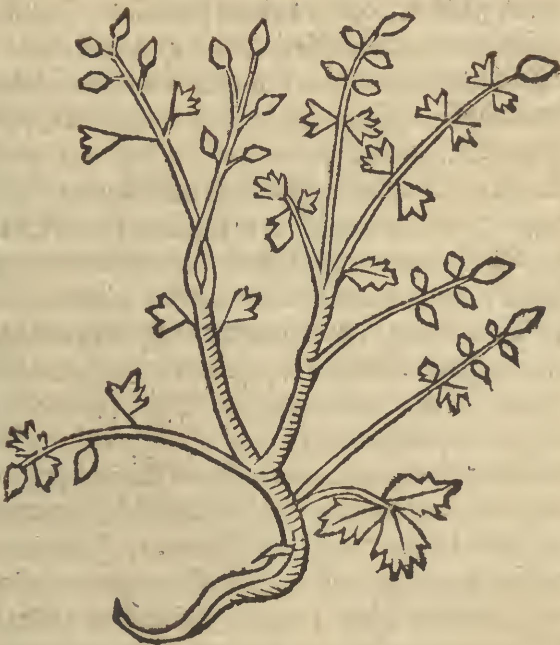
Salix **Uvilghē**

Salix ē fri· ꝛ sic· ꝯplexiōis in p̄mo· Uirt⁹ folioꝝ ꝛ cor
ticū et fruct⁹ saliciꝫ ꝛ succi eius ē stiptica· Et qn̄ bibūt
folia eius cū vīo ꝛ pipē ꝯferūt celice passiōi· Et qn̄ sūūt
aq̄ decoctiōis eius ꝓhibꝫ ip̄gn̄tiōeꝫ· Et aqua decoctio/
nis fructus eius ꝯfert sputo sanguis qn̄ bibit· Et cor
tex eius similiter facit hoc· Et decoctio eius administra
ta super pedes podagricorum confert eis multum·

Idē mūdificat furfures capitis lixiuiū inde factū. Et aq̄ seu hūiditas repta itra corticē abstergit oculū ⁊ aufert tenebrositatem eius. Item succus salicis glutiat vulnera recētia. ⁊ succus eius ꝯfert fluxui sanguinis. Item cinis salicis scʒ corticis eius est exiccatiuus mltū in oibus in qbus medicus idiget exiccatōe. Iteʒ succus eius cum aqua plantaginis multū cōfert i dissinteria. Et succus folioꝝ salicis cum aceto remouet verucas ⁊ nodos ⁊ pustulas in corpore genitas. Item succus eius confert in dolori auris. Et virtus fructus ⁊ folioꝝ eius est stiptica sine punctōe: ⁊ desiccat exsiccatione occulta. Et ex aqua decoctōis folioꝝ salicis et corticū eius ⁊ plantaginis cum bolo armeno fit clistere illi qui egerit sanguinem. Et succus eius mittitur i aures ex qbus emittitur sanies. Et succus eius cōglutiat ⁊ consolidat vlcera magna. Et operatio in his rebus est fortior qn̄ bibitur cū vino stiptico nigro. Et qn̄ ex folijs recentibus eius solis fit emplastrū cōfert fluxui sanguinis vndecūqʒ exeat Et succus foliorū eius cum aqua endiuie cum parū zucci albi vʒ ꝯ calorē febrilem in potu exhibitus. Item aqua eius valet ꝯ ytericiaʒ ⁊ opilatōem epatis. Itē folia eius in cubili sparsa febricitantes refrigerant. Auicenna Serapio.

Ad verrucas et nodos in corpore et pustulas

contra sanguinis egestionem

Saxifraga steenbre

Saxifraga calida est ꝛ sic· in tercio: sic dicitur q₂ saxū frãgit· Virtutē hȝ diureticã ꝛ dissolutiuã: lapidē frãgit in renibus ꝛ vesica· Valȝ etiã ꝯ strãguiriã ꝛ dissuriã et viciū lapidis Vinū decoctōis saxifrage ꝛ semis feniculi petrosilini milij solis cōfert multū talibꝰ discrasijs iã

dictis. Idē vȝ ꝯ colicā ⁊ yliacā passiōes. Et puluis saxifrage in ouo sorbili exhibitus vȝ ad idē. Uel ꝺc sequēs potus q maioris ē efficacie aduersus pdcās di scrasias. ℞. saxifrage scabiose cathapucie añ. m. j. flo rū boraginis: violarū vuarū passularū añ. ʒ. ſ. seminū feniculi petrosilini apij milij solis anisi ligricie añ. ʒ. ij. omnia ꝯtūdātur ⁊ buliātur in duabus lb. aq̄ fontalis ad ꝯsumptionem tercie partis ⁊ colatū dulcoretur cū sufficiēti zucro albo ⁊ fiat potus mane ⁊ sero sumēdus pro qualibet vice in quātitate medij ciphi tepide sumē do: quo potu cōsumpto sequēs euformatū exhibeatur circa mediū noctis. ℞. benedicte laxatiue diafenicōis. añ. ʒ. ij. cassie extracte. ʒ. ſ. misce cū decoctōe ꝯi ⁊ fiat haustus: postea sumatur electuariū ducis vel diacimi num pro ꝯfortatis Et super itestina dolorosa vngatur vngentum dialtee ⁊ miro mō ꝯferre hȝ. Itē vinū de coctōis fraxifrage ⁊ floꝝ tamariscī confert multū aduē sus opilatōem splēis ⁊ epatis Itē vinū decoctōis sax ifrage ⁊ radicis feniculi ⁊ esule necnō hermodattuli añ ʒ. ij. post coletur ⁊ de tali colatura mixta cū parū zucri detur patiēti in mane stomacho ieiuno existente ⁊ ꝯfert aduersus ydropisim ex frigida causa .

Scolopendria Herst tõghe

Scolopendria calida est i p̃mo ⁊ sic· i secũdo g̃· ꝟtutẽ hȝ inciđẽdi ⁊ resoluẽdi duriciẽ splenis· Et scolopendria stipticitate cũ amaritudie pticipat: q̃propter ꝯfert splẽi bibita cũ aceto· Vel vinũ decoctõis eius cõfert ad idẽ addito tamarisco de q̃ potetur q̃drагita diebus resol / uit ⁊ extenuat splenẽ· Et h̃ herba crescit in muris ⁊ fõti bus ⁊ locis petrosis· Et folia scolopẽdrie cũ folijs altee in vino cocta ⁊ cathaplasmata sup̱ splenẽ ⁊ ꝯfert debili tati ei⁹· Et vinũ decoctõis scolopẽdrie⁊ petrosilini ꝯfert distillat õi͂ vrie· ⁊ vinũ decoctõis ei⁹ cũ mẽta ꝯfert singl̃

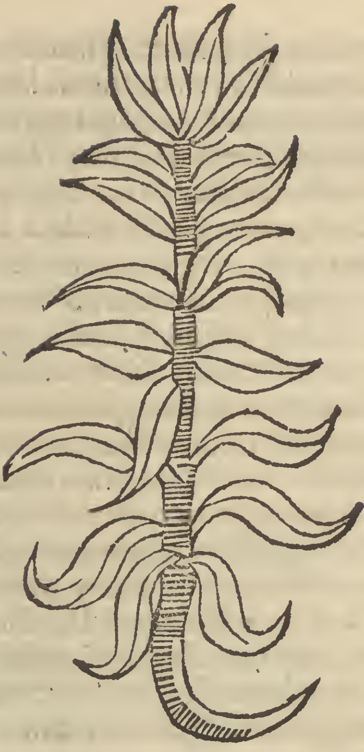
tni· Et vinū decoctōis eius cum endiuia prodest ycte
ricie· Et vinū decoctōis eius ꝛ saxifrage bibitū frāgit
lapidē vesice ꝛ renū· Et putāt qdā ꝙ ipsa ꝓhibet ipre
gnationē si suspenditur sola ad collū mulieris· Et oxi
mel factū ex melle ꝛ aceto decoctōis scolopendrie mag
nifice ꝯfert opilatōi splenis ꝛ ycteriae ꝛ singultui· Et
hec herba nascitur in muris edificioꝝ ꝛ in petris· ꝛ nō
hꝫ stipitē neqꝫ florē neqꝫ semē· Et folia eius sunt sicut
folia polipodij ꝛ pars eius inferior est q̄si rubea· ꝛ ps
superior viridis· Et substātia eius ē subtilis· Et virtus
eius p̄ma est calida: ꝛ secūda ꝟtus ē que incidit ꝛ re/
soluit· ꝛ tercia ꝟtus est que frāgit lapidē ꝛ resoluit du
riciē splenis· Et ex puluere scolopendrie ꝛ puluere tama
risci eiusdē ponderis scꝫ· ʒ· j· ꝛ cinamomi· ʒ· ſ· ꝛ pulue
ris sene· ℈· j· mutuo misceātur cū duabus vncijs zu/
cri albi in modum tragee ꝛ vtatur in cibis ꝯfert ad sin
gula predcā· Auicēna· Serapio Pandecta·

Scabiosa — Paes oren

Scabiosa calida est ꝛ sic· in scđo ğ· Valʒ ꝯ scabiē· Suc
cus eius cū sulfure ꝛ litargiro ꝛ oleo lauri fit vngentū
ꝯ scabiē Et vngētū addito puluere abrotani ꝯfert alo
picie· Et succus eius lūbricos necat ꝛ eo magis quan
do cū succo absinthei ꝛ parū mellis miscetur ꝛ potui ex
hibeatur· Uel fiat cathaplasma super ventrē ex folijs ꝯ lumbricos
decoctōis eius ꝛ abrotani ꝛ absinthei cū melle ꝛ aceto

miscēdo. Et decoctio totius herbe in vino ꝯfert ad emoroidas ꝯstrigēdas. Dicitur ꝙ sanctus vrbanus ad petitōem cuiusdā sororis sue anhelātis super scabiose ꝟtutes qm̄ ipē ꝯtinue vtebatur misit sibi super petitione infrascriptos ꝟsus. Urbanus pro se nesciāt preciū scabiose. Nā purgat pectus quod cōprimit egra senectus Lenit pulmonē purgat laterū regionē. Apostēa frangit si locū bibita tangit. Tribus vncta foris antracē liberat horis. Ex illo hētur ꝙ scabiosa est herba magne ꝟtutis quia cōfert pectori vicio flecmatis ibidē peccātis precipue senibus confert in pectore discrasiatis. Similiter ei⁹ succus cū liquiricia lenit pulmonē ⁊ dolorem laterū sedat. Et aq̄ decoctiōis eius ⁊ betonice cum parū zuccari bibita apostēa dissoluit. Et similiter emplastrata scabiosa cum plantagine in aceto ⁊ aq̄ rosaruꝫ decocta super antracē aut alia apostēata ignita applicata liberat patiētē ad aliquas horas a tali discrasia. Item balneū decoctiōis scabiose ⁊ taxibarbati sup tales herbas sedēdo cōfert ad exitum ani ⁊ ad strigēdū emoroidas. Pandecta Platearius. ⁊c.

Saluia saluie

Saluia ē calide ⁊ sic. ꝯplexōis. Succus saluie ⁊ suc/
cus herbe paralisis cū oleo castoꝛij v₃ ad mēbꝛa neruo
sa ⁊ v₃ in paralisi vngēdo loca ⁊ mēbꝛa paraliticata.
Ad idē ꝯfert vinū decoctōis saluie ⁊ roꝛis marini ⁊ her
be pālisis ꝑꝑe slotel bloemē. ⁊ aq̄ saluie v₃ in tremoꝛe
manuū. vñ lauet̄ manus cū aq̄ saluie. Itē succus sal
uie cōfert ad cōfoꝛtandū ginguias os inde abluendo

cum parũ mellis rosati miscẽdo. Et saluia in cibis cõe
sta ꝯfortat stomachũ. Et vinũ decoctõis saluie ⁊ petro
silini aperit viã vrinarũ. Et caputpurgiũ factũ ex suc
co saluie cui misceat̃ piretrũ istud maxie educit flecma
de capite. Decoctio folioꝝ saluie ⁊ ramoꝝ eius ⁊ arthi
mesie qñ bibitur ꝓuocat vrinã ⁊ mẽstrua ⁊ expellit fe
tum. Et succus saluie ꝯfert morsui venenoso. Et succ⁹
saluie denigrat capillos liniendo eos cũ succo. Et con
fert apostematibus. Et abscindit fluxũ sanguinis. Et
mundificat vlcera fraudulẽta Et decoctio saluie in aq̃
cũ parũ mellis rosarum cũ qua abluãtur genitalia vi
roꝝ ⁊ mulierum sedat ipsoꝝ mẽbroꝝ pruritũ. Virt⁹
saluie est diuretica. i. aperitiua mẽstruis imperat: abor/
sum facit: ⁊ sanguinem ex vulneribus fluẽtẽ strigit: sor
dida vulnera purgat Vinũ decoctõis eius ꝯfert para
liticis ⁊ cathaplasmatum super partem paraliticã Et
dicunt magi de saluia ꝙ ipsa putrefcã sub fimo genẽa
tur auis quedã hñs caudã serpentinã ⁊ albã de cuius
cinere si ponatur in lampade apparet ꝙ domus sit ple
na serpentibus. Pandec. Idẽ dicit albertus de ꝟtuti
bus herbarum.

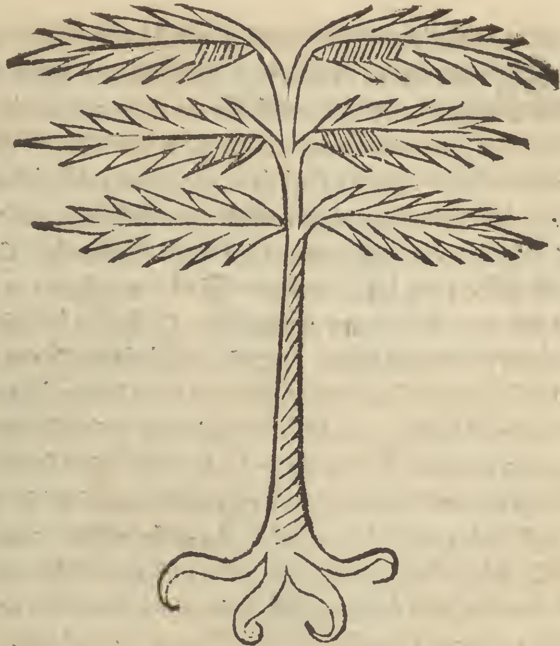

Spicanardi spicanard

Spice tres sunt species: q̄dā est spicanardi q̄ etiā arōti ca dicitur: ⁊ est calida in primo ⁊ sic· in secūdo gradu· ⁊ alia est spica romana ⁊ dicitur celtica· ⁊ est mōtana hic itelligitur spicanardi: cuius substātia est ꝯposita ex tribus substātijs: vna earū ē ꝯtus stiptica ⁊ secunda est acuta nō nimis: tercia declinat parū ad amaritudi-

nem. Et vinū decoctiōis spice bibita vrinas mouet ꝛ mordicatōem stomachi sanat: ꝛ fluxū ventris siccat et caput confortat ꝛ confert epati ꝛ ori stomachi. Et virt⁹ spicenardi est absterſiua auctoritate serapiōis: ꝛ cōfert epati ꝛ ori stomachi: ꝛ qñ bibit ꝛ ponit extra ꝓuocat vrinā ꝛ desiccat hūores q adueniūt ad intestina ꝛ confert hūoribus q cōgregātur in capite ꝛ pectore. Et fortior spērū spice in hoc est indica de qua nūc loqmur. Et idē auctoritate diascori. Virtus spice nardi est calida ꝛ sicca ꝛ prouocat vrinā: ꝛ ꝓpter hō qñ bibitur stringit ventrē. Et qñ fit ex ea nastale siue pessariū cū mūmia et parū olei rosarū strigit menstrua ꝛ desiccat hūiditates que currūt ad collū matricis. Et qñ bibitur cū aq̄ frigida sedat sincopim ꝛ confert cordiace passioni ꝛ inflāmatōibus epatis ꝛ yctericie ꝛ egritudinibus renū. Et qñ decoquitur in aq̄ ꝛ sedet in ea mulier confert apostematibus calidis que fiūt in matrice. Et confert talis spica casui capillorꝫ ꝛ palpebrarū propter eius stipticitatem ꝛ facit ipsos pilos nasci ꝛ confert medicis oculorꝫ scꝫ puluis spice cū puluē thutie misceatur in aqua roſ ꝛ fiat colliriū. Cōtra debilitatē cerebri applicet spica naribus. Et ꝯ sorditatem ex frigida cū vꝫ oleum de spica. Et vinū decoctōis spice cōfert cōtra opilationem splenis ꝛ epatis Et oleū de spica optimū est paraliticis ꝛ arteticis. Auicenna Serapio .

Ad menstrua restringenda

Spica celtica Roomsch spica

Spica celtica est spica romana q̄ nascit̄ in siria. Et est calide ꝛ sic. cōplexiōis Et ē plāta hñs folia lōga cꝰ color vergit ad rubedinē. Et flos eius ē citrinus: ꝛ melior ex ea ē recēs boni odoris mltarū radicū: nō facile frāgibilis: ꝛ qd̄ de ip̄a admistrat̄ ē radix eius ꝛ stipites ꝛ flores: q꞉ i eis ē bōitas odoris Et ip̄a euellit̄ cū radicibus ꝛ fiūt ex ea fasciculi plene manus. ꝛ vinū decoctionis eiꝰ ꝓuocat vrinā. ꝛ cōfert multū stomacho qñ bibit̄ cū decoctōe absithei. ꝛ aq̄ decoctōis eiꝰ cōfert apostе

maribus calidis epatis ꝛ yctericie ꝛ inflāmatōi stoma
chi· Et qñ bibitur cū vino cōfert apostēatibus splenis
ꝛ dolori ventris ꝛ vesice ꝛ renū· Et acetū decoctōis eius
ꝯfert morsibus venenosoꝝ aialiū· Et ꝓꝓ̃etas eius ē q̄
retinet mēstrua superflua qñ sumitur in potu· Et scōm
diascoridē eius ꝟtus ē diuretica ꝛ prodest iecoris tūo
ri ꝛ ycteriāis ꝯfert aqua decoctōis eius ꝛ absinthei· Et
spleni vesice ꝛ renibus medetur· Sed ꝛ morsibus ve/
nenatis cum vino data opitulatur· Et spica celtica in
greditur in confectōibus vngentorū calidoꝝ· Et om/
nes spēs spice cū bibuntur cum vino conferunt spleni
Omnes etiā spice ꝓuocāt vrinā· Et prohibēt oia apo
stemata matricis sedēdo in decoctōe earū· Et ꝯferunt
doloribus renū: ꝛ prohibent cursum matricū ad intes
tina· Et hñt ꝓꝓ̃etatē in retinēdo fluxū superfluū matri
cis· Et spica celtica est calidior spica mōtana: ꝛ ē in vir
tute similis spice mōtane nisi quia prouocat plus vri
nam ꝛ ꝯfert magis stomacho· Serapi Pandecta·

Serpillū ōſer vrauvuē bed ſtro

Serpillum calefacit ꝛ deſiccat in tercio gradu · ꝛ dicit
ſerpillū q2 ſerpit ſuper terrā· Et ē ſerpillū domeſticū ꝛ ali
ud ſilueſtre· Domeſticū ramos diffundit ſuper terrā ꝫ·
ſilueſtre in lōgū creſcit· Serpillū ꝓuocat meſtrua ꝛ pri

nā qn̄ sūitur i potu· Et idē ꝯfert torsiōib⁹ vētris ꝛ attri
tōibus musculoꝝ ꝛ apostēatibus epatis calidis· Et ē
bonū ꝯ̄ nocumētū venenoꝝ qn̄ bibitur· Et fit ēplastrū
supra morsum aialiū venenosoꝝ Et qn̄ serpillū cogtur
cū aceto ꝛ parū olei roꝭ ꝛ ꝑicitur super caput sedat so/
dā·i·dolorē capitis· ꝛ ē ꝯueniēs proprie litargie ꝛ fre
nesi· Et qn̄ sūitur acetū decoctōis eius in potu sedat vo
mitū sanguis Et vinū decoctōis eius in potu exhibitū
ꝯfert ꝯ̄ sincopim ꝛ ꝯ̄ distillatōem vrine scꝫ ꝯ̄ strāguiriā
ꝛ dissuriā· ꝛ ꝯfert lapidi renū ꝛ vesice· Et ēplastrū ex
eo cū aceto factū vꝫ ꝯ̄ pūcturā apū· Et aperit opilati/
ones viarum vrine· Et de eo bibitū tūorē epatis ꝯsel/
ūt· Itē emoptoicis mederi dicitur acetū decoctōis eius
datū· Pandecta Et auicēna dicit ꝙ qn̄ pecudes de ser
pillo pascūtur fcit emulgē sanguinē Et decoctio serpil
li cū radice yreos cum zucaro penidij dulcorata extrahit
hūiditates viscosas a pectore ꝛ pulmōe: ꝛ ꝯfert cōtur/
batōi stomachi ꝛ nausee: ꝛ ꝓuocat mēstrua ꝛ vrinam
fortiter: quia ꝟtus eius est subtiliatia ꝛ resolutia ꝛ a
peritiua quia aperit opilatōes nariū· Et folia ꝛ flores
medicine cōpetunt que in vlla calefcā in saculo posita
ꝛ capiti exhibito valet ꝯ̄ frigidū reuma· Et vinū deco
ctōis eius cū succo ligricie vꝫ ꝯ̄ tussim· Et vinū decoc
tōis eius cum aniso valet ꝯ̄ dolorē stomachi ex vento
sitate· Platearius Pandecta Serapio ·

ꝯ̄ apum puncturā

Emoptoicis

ꝯ̄ humiditates viscosas in pectore

ꝯ̄ ventositate stomachi

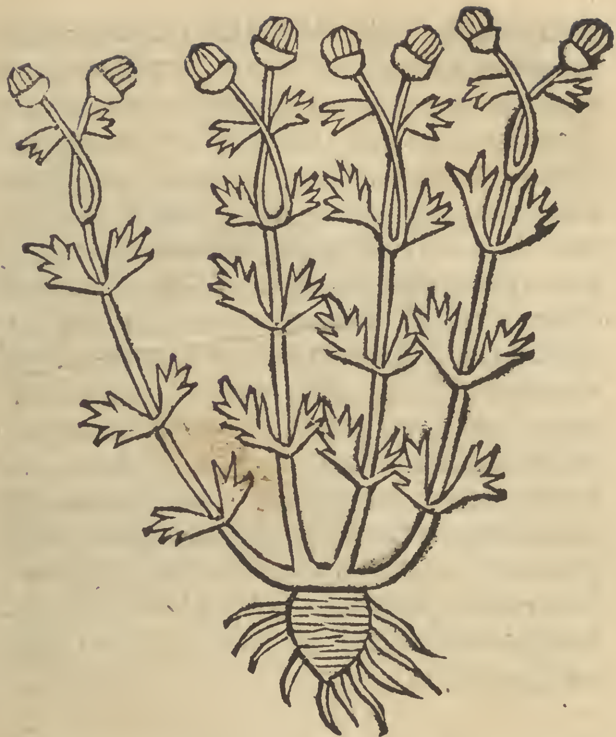

Taxus barbatus Wolle

Taxus barbatus est fri· ꝛ sic· ꝯplexōis· Et duo sunt eius genēa· s· mascul⁹ ꝛ feia· vna ē mascul⁹ ꝛ ē alba: ꝛ alia feia ē nig̃· Masculus āt h₃ folia ob lōga ꝛ angusta ꝛ hastā tenuē ꝛ semē tenue · Feia vero h₃ folia cauliculo simīlia: sed asperiora ꝛ latiora ꝛ hastā lōgā vnius cubiti albam ꝛ asperam flores virides ꝛ albos ꝛ semen nigrum· Radix est dura grossitudinem pollicis

hñs ⁊ nascitur in cãpis. Itẽ radices ois generis sũt stiptice fluxũ ventris cũ vino strigit. Elixatura earuꝫ bibita ↄq̃ssatões ⁊ dolores laterũ tollit: tussim mitigat Vinũ decoctõis eius cũ succo ligricie miscẽdo. Et dolorẽ dentiũ compescit succus eius cũ piretro os inde abluendo vel gargarisando. Et folia eius cocta in aq̃ ⁊ cathaplasmata super durici es ⁊ tumores oculoꝝ ↄferũt Et maligna vulnera succus eius melle ⁊ vino mixtꝰ ad sanitatẽ pducit. Aceto vero mixto vulneribus recẽtibus singulare presidiũ ẽ. Et succus taxibarbati punctum scorpionis mitigat. Et folia ↄtrita cũ aceto ↄbustioni opitulãtur. Radix fluxibiles passiones iuuat. Quidã gargarisant radicis decoctõem cũ aceto ⁊ piretro addito ad dentiũ dolorẽ. Folia vero diaforetice sũt ↄtuꝫ cũ decoquãtur cũ calamẽto in vino ⁊ cathaplasmentur super stomachũ Decoctio etiã floꝝ taxibarbati capillos purificat. Fomentatio etiã fcã ex vino decoctõis eius valet ꝯ emoroidas fluẽtes. Ad idem valet si anus ex vino decoctõis eius tergatur post assellationem. Valet etiã ad tenasinonẽ eukacisma ex aq̃ decoctõis eius ⁊ arthimesie. Pandec. Plat.

contra tenasmonem

Tormentilla   Tormētil

Tormētilla est herba similis pentaffiloni· nisi quia hꝫ septē folia vtraque pilosa· Cuiꝰ radix rubea ⁊ tortuosa silis galāge sꝫ nō habꝫ acumen· flos eius rubeus· Et ipā iudicatur frigida ⁊ sicca in tercio· Et hꝫ virtutē ꝯsolidādi ⁊ cōfortādi cōceptū· Puluis eius cū puluere yreos super vulnera spersa cōsolidat ea· Et vinū de coctōis radicis tormētille ⁊ spice bibitū multū facit ad

conceptionem Et silr fomētatio fcā ex folijs tormētille
⁊ mellisse ⁊ taxibarbati in vino ad sex vel septē dies de
super sedendo notanter post purgatōem ꝯfert ad ꝯcep
tōem Et valet ad suriā ⁊ dissuriā cū vino decoctōis ei⁹
Ad constringendū mēstrua fiat fomētū ex aq̄ pluuia
li decoctōis pulueris eius. Vel ex duabus partibus
tormētille ⁊ vna parte spice cū melle miscēdo ⁊ sup vē
trem vngatur iuuat ad ꝯceptōem. Et puluis tormētil
le ⁊ puluis spice ⁊ liniature cornu ceruini cū parū zu/
cri albi in modū tragee in vino datus multū ꝯfert ad
conceptōem. Item puluis tormentille cum albumie
oui decoquatur super tegulā ⁊ detur patienti confert ꝯ
vomitū ex debilitate stomachi. Et tormētilla vz ꝯ tene
brositatē oculoꝝ coq̄tur in vino ⁊ cū thutia in lapide
calaminari trita ⁊ colatum exhibeatur. Idē vz ad li/
potomiā ⁊ in obtalmia ⁊ rubore oculoꝝ. Et aq̄ tormē
tille vz ad idē. Itē puluis eius vz ad cācrū ⁊ ꝯ venenū
animale aut pestilenciale ab intra sumptus cū aq̄ ace
tose. Pandecta.

Viola violettē

Viola frigida est ⁊ hũida in p̃mo· De floribus vio
larũ fit siropus: ⁊ zucarũ violarũ ⁊ oleũ violaꝝ· Et siro
pus violarũ fit sic: floēs violarũ coquātᵗ i aq̃ ⁊ ex co/
latūa ⁊ zucaro fit siropus: vel ex succo floꝝ violarũ ⁊ zu
caro fit sirop⁹ violarũ· vel floēs violarũ dimittātᵗ i aq̃ te
pida ꝑ noctē ex c⁹ colatūa ⁊ zucaro fit siropus violarũ
Sꝫ ex violaꝝ succo ⁊ zucaro melioꝛ fit siropus· vt oleũ

violarum fit per decoctōem floꝝ violarū in oleo oliue: ꝛ eius colatura dicitur oleū violarū. Et iunctio olei violarū exterius fcā super epar ꝯfert ꝯ̄ calefcōem epatis. Unctio etiā fcā super tēpora ꝛ frōtē dolorē capitis ex calore fcm̄ remouet ꝛ somnū iducit. Siropus ergo violarū ꝟtutē h₃ liniēdi infrigidādi hūectādi: ideo v₃ in febribus acutis notāter in terciana ꝯtinua seu interpolata Et zuccū violarū fit eo mō q̄ fit zuccū rosarū v₃ puta succus violarū misceat̄ cū zucro albo. Uel folia florū violarū minutim incisa cū zucro albo mixta ꝛ soli p̄sentētur in vitro albo per xl. dies pro ipsius fermētatōe Itē viole ꝯtrite siue ipsa herba applicata super calidū apostēa cōfert in principio. Fomētatio etiā facta ex decoctione ipsius herbe violarie ꝛ super pedes ꝛ frōtē applicata somnū inducit in acutis febribus. Flores vel folia violarū cōesta cū boragine ꝛ lactuca cū carnibus recentibus elixata cōferūt in afflictōe febrili. Decoctio etiā violarū bona est scabiei loco scabioso applicata. Et odor floꝝ violarum vel succus earū fronti illinitus sedat sodam siue dolorē capitis ex cā calida. Et decoctio earū cū zucro penidiꝫ confert tussi calide ꝛ linit pect⁹ ꝛ confert in pleuresi ꝛ peripulmonia. Et idē v₃ inflationi stomachi. Et siropus violarū cōfert dolori renuꝫ ꝛ prouocat vrinam ꝛ soluēdo educit coleram. Auicēna Platearius Serapio.

Virga pastoris harden

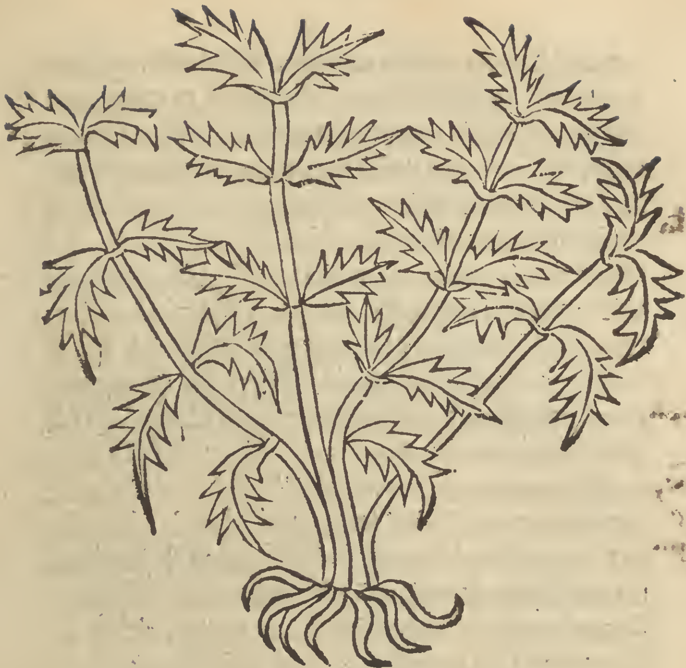
Virga pastoris eius virtus infrigidat et desiccat in principio tercij gradus. Et radix eius desiccat in secundo gradu. Et sunt due species scz masculus et femina. Succus eius mixtus cum litargiro curat scissuras ani et fistulas et emoroidas interiores. Et vermes qui in capite huius plante inueniuntur in corio ligati et collo suspensi: dicuntur fe-

brē quartanā penitus curāt. Et virga pastoris hꝫ ꝟtutē īpcutiēdi et īcarnādi. et ꝯfert īflāmatiōi oris stomachi qn̄ appoitur extra ꝯtrita cū aq̄ rosaꝝ. Et idē ꝯfert apostemati qđ erisipila appellat̄ ꝛ apostematibus ātiqs. Et idē īpcutit ꝛ ꝓhibet hūores q fluūt ad mēbra. Et ē ex melioribus medicis erisipile qn̄ dilatatur ꝛ qn̄ extēditur ābulās de mēbro ad mēbrū. Et cōfert vlceribus alijs ad q̄ fluūt hūoēs. Et succus eius ꝯglutinat vulnera recētia cū suo sāguine. Et ꝯfert vlceribus auris. ꝛ si est in ea sanies desiccat eā. Et abscindit fluxū mēstruoꝝ immoderatū fomētatio fcā ex virga pastoris et arnoglossa ꝯtusis ꝛ matrici applicatis. Et decoctio eius cū bolo armēo in potu data curat vlceratiōeꝫ itestinoꝝ et sputū sāguinis. Et sistit fluxū hūoꝝ vndecūq3 fluūt cū succo plātagis miscēdo. Idē ꝯfert fluxui sāguis ātiq̄ vicio colē. Et decoctio eius cū vio ꝯfert distillationi vrine q̄ ꝓuocat vrinā ꝓuocatiōe forti. Et qn̄ idē bibitur in febribus piotiq anī accessionē proximi p horā cōfert mīrū. Idem valꝫ in morbibus venenosis. Et succꝰ eius ꝯfert in fistula matricis. Pandecta Serapio.

ꝯ erisipila

ꝯ fluxū menstruoꝝ

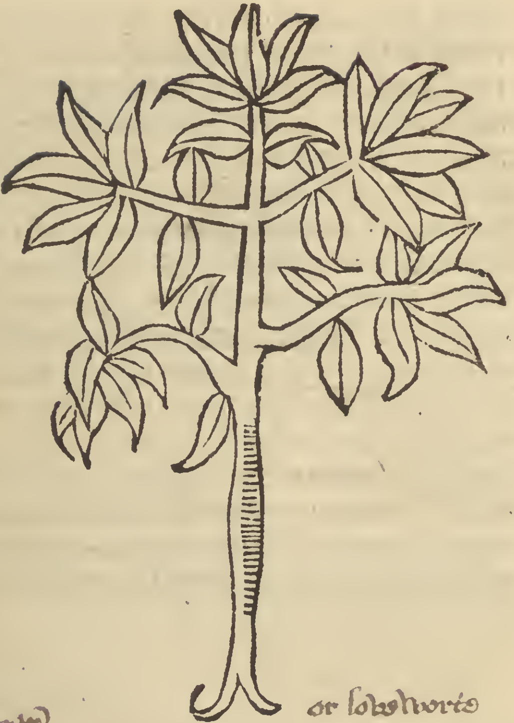
ꝯ vlceratioēꝫ intestinoꝝ ꝛ sanguinis sputū

Vrtica Netel

Vrtica ⁊ semen eius sūt calida in pricipio tercij et sic· in scōo· ⁊ semē ē minoris siccitat[is] q̄3 ipa herba· Et v[ir]tus vrtice est vlceratia attractia resolutiua et in virtute adustia· Et in ipa etiā ē virtus aperitia et absterfiua fortis· Vrtica cū raffano cocta et farina semis lini dis/rūpit apostemata maturātiōi ꝓpiq̄ Et cinis ꝯbustiōis ei⁹ ꝯfert in cācro· Et cis tal' cū sale mixt⁹ ꝓcest vlcerib⁹

que accidunt a morsura canum ꝛ vlceribus malignis et cancro. Et ēplastrū ex ea ꝛ sale factū vꝫ contritioni neruoꝝ. Et folia vrtice ꝯtrita abscindūt fluxū sāguis nariū Et semē eius ꝯtritū ꝛ naribus inflatū aperit opilatōem colatorij fortiter. Qn̄ bibitur semē tritū cū aq̄ ordei mūdificat pectus educēdo hūores grossos. Et semen eius in vino coctū excitat coitū. Vel puluis seminis vrtice in ouo sorbili sumptus vꝫ ad idē. Aperit etiā orificiū matricis vt matrix recipiat sperma. Et similr si comedatur cū cepis ꝛ ouis idē facit. Et qn̄ supponitur cū mirra prouocat mēstrua ꝛ aperit matricē. Et similr qn̄ bibitur eius decoctio cū parū mirre: vel folia vrtice contrita cum mirra ꝛ parū vini in modū ēplastri ꝯfert aperiendo matricē qn̄ ei applicatur soluēdo educit flecma ꝛ hūorē crudū sua absterſione nō cū vtute solutiua que fit in ipsa vrtica. Et oleū vrtice ꝯfert ad idem. Et confert etiā ad mēbra paraliticata vngendo ea. Et suppositoria fcā ex melle ꝛ puluere vrtice soluūt. Et vrtica hꝫ in se aliqd̄ ventositatis ad luxuriā prouocādā maxime si cum sapa bibitur. i. vino dulci. Auicenna Pandecta Serapio.

Valeriana Valeriaen

Valeriana est calida in secūdo gradu· sicca in fine eiꝰ
Et ꝟtus eius assimilatur ꝟtuti spicenardi· Et multi
valerianā nardū agrestē appellāt· Et radix eius i me
dicina ponitur Virtutē hꝫ diureticā· Diascori· dicit su
i· valeriana feruētis est ꝟtutis mictualis in prouocā
do vrinā Vinū decoctōis eius cū semie feniculi ⁊ apij

multū ꝓuocat vrinā· Et eius elixatura mitigat late/
ris dolorē ꝛ incitat ad ꝓuocatiōez mēstruoꝝ· Cōfert
etiā ꝯ strāguiriā ꝛ dissuriā· Detur vinū decoctiōis ei⁹
addita radice petrosilini Valēriana etiā cū vio cocta cū
apio ꝛ ēplastrata pectini ꝓuocat vrinā· Et vinū decoc
tiōis eius ꝯfortat digestiuā et cōfert dolori stōchi ex fri
gida causa· Et vinū decoctiōis valeriane ꝛ masticis
et mēte ē maioris efficatie in ꝯfortādo v'tutez digesti
uā et in pacificādo dolorē stōchi· Cōtra viciū pectoris
ex frigida causa· Detur vinū decoctiōis valeriane ꝛ ra
dicis yreos et liquicie ꝛ dragāti ꝛ multū valebit in sān
dēdo et eradicādo hūorē crudū et viscosū per viā screa
tus· Idē ꝯfert ꝯ tussim siccā ex frigida causa· Et ad
supfluitatē matricis desiccādā fiat fomētū ex aqua de/
coctiōis valeriane ꝛ arthimesie· Cōtra opilatiōez sple
nis ꝛ epatꝭ ex frigida causa· vinū decoctiōis valeriane
et floꝝ tamariscī in potu det' Pāde· Diasco· Auicēna

Usnea Mos

Usnea ē res nascēs sup arborē quercus l' nucis vel sup
lapides. Et meli⁹ hor ē qd̄ īperit' sup arborē nucū et
qd̄ ē magis odorifer᷑ ⁊ albidioris colorꝭ. Et pei⁹ ea ē q̄
ad nigredinē ē tendens. sapor eius ē stipticus tpate.
Et vt⁹ eius ē q̄ nō ifrigidat frigiditate forti. s; ꝓpt te/
piditatē. Et vtus alia ē q̄ rsoluit ⁊ mollificat ⁊ ꝓprie
illud qd̄ ē sup arborē nucū. Et estimauerūt qdā q̄ est
calida in pmo ⁊ sic. in scd̄o qd̄ Pādec. iuit in caplo de
vsnea auctoritate Auicēne. vbi dicit vsneā cor ꝯfortaē
qd̄ idē vult Auic. de virib⁹ cord̄. Et vinū decoctionis
ei⁹ ⁊ arthimesie ꝯfert dolori matricꝭ. Et qn̄ mulieres se/
dent i decoctiōe eius ꝯfert mltū in dolore matricis. et idē
facit fomētatio ex ea facta. Et decoctio vsnee ⁊ herbe pa
lisis ꝓprie slussel bloemē cū oleo de castorio l' lini mltū

confert in paralisi ꝛ artetica passiõibus. Et qñ infūdi
tur aliq̊t diebus in vino: facit istud vinū dormire dormi
tione forti. Et qñ infunditur in vino stiptico ꝯfert sto/
macho ꝛ curat fluxum ventris ꝛ abscindit vomitum ꝛ
aromatisat stomachum. Auicēna dicit vsnea aroma
ticū est: aperit opilatões ꝛ strigit opilatões ꝛ strigit car
nes mollificatas ꝛ linitur super apostēata calida ꝛ se/
dat eoꝝ inflāmationem ꝛ resoluit duricies iuncturaꝝ
Et vinū decoctõis eius abstergit visum. Et cõfert tre
mori cordis ꝛ dolori epatis: ꝛ confert dolori matricis ꝛ
prouocat mēstrua. Pandecta Auicēna Serapio.

Particula secūda: de sim
plicibus laxatiuis linitus
seu lubricatiuis superiori/
bus antidotis deseruiēti/
bus.

Cap. j. de aloepatico.
Secūdū de agarico.
Terciū de coloquitida.
Quartū de cassiafistula.
Quintum de eusorbio.
Sextū de ēblicis kebulis
mirabolonis citrinis.
Septimū de māna.
Octauū de reubarbaro.
Nonū de scāmonea.
Decimū de sene.
Undecimū de tamaridis
Duodecimū de zucco.

Tercia particula: de specie
bus aromaticis cōforta/
tiuis ⁊ alijs cōsimilibus
confortatiuis.

Cap. xiij. de cinamomo.
xiiij. de cardamomo.
xv. de croco.
xvi. de calamo arōtico.
xvij. de gariofilis.
xviij. de galanga.
xix. de genciana.
xx. de liquiricia.
xxj. de macibus.
xxij. de nuce muscata.
xxiij. de pipere.
xxiiij. de reupontico.
xxv. de sandalo albo citri/
no ⁊ rubeo.
xxvj. de tamarisco.
xxvij. de visco.
xxviij. de zincibere.

Quarta particula: de fru
cibus ⁊ seminibus herba
rum ⁊ ortis ab eis.

Cap. xxix. de amigdalis
dulcibus ⁊ amaris.
xxx. de citonijs ⁊ piris.
xxxj. de capparis.
xxxij. de castanijs.
xxxiij. de ficubus ⁊ pineis
⁊ vuispassulis.
xxxiiij. de iuiubis ⁊ sebes/
ten.
xxxv. de prunis.
xxxvj. de aniso.

xxxvij de bacis lauri
xxxviij. de cubebis
xxxix. de carui
xl. de fabis
xli. de fenugreco
xlij de semine lini
xliij de lupinis
xliiij de milio
xlv de nucibus z auellanis
xlvi de ordeo
xlvij de orobo
xlviij de oliuis z oleo oliuarum
xlix de pomis granatis
l. de vino et aceto

Quinta pticula: de gūmis z alijs verisimilibus.

lj. de camphora
lij de draganto
liij de gūmi arabico
liiij de laudano
lv de mastice
lvi de mirra
lvij de pice
lviij de resina
lix de stoāce sicca z hūida
lx de terbentina

Sexta pticula: de generibus salis z mineris terre z lapidibus.

lxi de alumine
lxij de argento viuo
lxiij de bolo armeno
lxiiij de cerusa
lxv de calce viua
lxvi de corallis rubeis et albis.
lxvij de emantite
lxviij de litargiro
lxix de lapide lasuli
lxx de perlis
lxxi de sulphure
lxxij de sale cōmuni
lxxiij de tartaro
lxxiiij de thutia
lxxv de vitriolo
lxxvi de viridi eris

Septima pticula de aialibus z ortis ab eis.

lxxvij de aneta z ansere
lxxviij de bobus
lxxix de capris
lxxx de cancris
lxxxi de columbis

lxxxij de castorio
lxxxiij. de ceruo
lxxxiiij de hedis
lxxxv de lepore
lxxxvi de porcis
lxxxvij de vitulis
lxxxviij de vulpe
lxxxix de butiro
xc de coagulo
xci de caseo
xcij de cera
xciij de lacte
xciiij de melle
xcv de spodio
xcvi de spone .

Capitulū primū.

Aloe epaticū calidū ē ꝛ sic. in scdo ğdu. ꝛ fit ex succo cuiusdā herbe q̄ sili mō appellat. Et sūt tria gnā scʒ cicocitrinū epaticum et calbalinū. Optimū aloe dicitur citrinū ꝛ discernit ex citrio colorē seu rufo. p̄cipue cū frāgit appa ret crocij. colorꝫ. Epaticū aūt colori epatꝫ assilat. i. sub nigrū ꝛ citrinū. ꝛ hʒ foraia et obscurā substātiā. Ca/ ballinū aūt nigꝝ ē ꝛ ărissiaʒ et feculētā hʒ substātiā et horribilē odorē. Aloe ꝟtutē hʒ purgādi flec̄ et colerā et mudificādi melācoliā. Hʒ etiā ꝟtutē ꝯfortādi oia m̄bra neruosa. vn̄ vʒ ꝯ̄ supfluitatē huoꝝ frigidoꝝ i stō cho ꝯtētoꝝ q̄ꝑ ꝯfortat et ip̄m caput a doloē p̄seruat q ex grossa ventositate stomachi causatur. Visū clarificat cū aqua rosaꝝ miscēdo. opilatiōeʒ splēis et epatꝫ apit menstrua ꝑuocat vlcēatiōeʒ virge ꝯsolidat et scabiem cu rat. Et valʒ ꝯ̄ ydropisim ex causa frigi Detur aloe. ʒ. j. et mastic̄ .ʒ. ſ. cū succo absinthei in ebdōda bis in mane admistrādo. Itē puluis ei⁹ cū melle datus lūbricos i terficit Platearius

Capitulū ij.

Garic⁹ calid⁹ ē in scdo sic. in tercio. Et agari cus est fūgus q circa radicem abietis crescit. Et sūt due spēs Aliud est masculinū aliud fe minū femininū est meli⁹ et hʒ formā rotūdā ꝛ cū desiccat fit albissimū. Masculinū hʒ formā oblōgā et nō est a deo albū Et agaricus pricipaliter purgat flec̄ secūdario melancoliā Et valet cōtra q̄tidianam ex flecte Detur agaricus in quantitate duarū dragmarū cū. ℈. j. squi nanti cū decoctōe sene ꝛ radicis esule. ꝛ valet idē ꝯ̄ ylia

cā passiōem: ⁊ ꝯ dissuriā acāpe saxifragam cocta i vio in quo dissolue agariā ʒ: ſ: et da patiēti. Cōtra fistu/ lā ℞ agaricū pulueriſatum cum sale tartari et sale cō muni mixtū cum melle cōficiatur ⁊ cū tenta inūcta mit te in fistulā et oīa fracta extrahit ⁊ malā carnē corro/ dit ⁊ fistulā sanat Et ꝯ morpheā acāpe sal cōmūe vstū et agaricū et tartarum eq̄liter ⁊ scarificatōe fcā superpo ne puluerem et fortiter frica. Cap. iij.

Coloquintida calida in tercio sic in secūdo Po/ mum est cuiusdam fruticis quod etiam cucur/ bita alexandrina appellatur. Et sola recepta mortifera est ℞ ꝯtra q̄rtanā aq̄ decoctōis coloquintide. ʒ. ſ ⁊ ʒ. ſ. sene: cuius colatura dulcoretur cū zucaro ⁊ detur ante accessionis horam. ⁊ decoctio coloquintide in aceto cū quo abluatur os in modum gargarismi valet ꝯtra do lorē dentiū: ⁊ puluis coloquintide cū melle mixt⁹ vꝫ cō tra lumbricos. Et pueris fiat ēplastrū ex coloquintida ⁊ succo absi. circa vmbliciū applicādo Et ad mēstrua prouocāda fiat fomētū decoctōis interioris coloquinti/ de cū arthimesia. Et vꝫ etiā cōtra duriciē splēis et epa tis decoctio interioris coloquintide cū aq̄ scolopendrie ⁊ cum zucaro miscendo. Cap. iiij.

Cassiafistula ca. ⁊ hūida tpate: hꝫ v̄tutē mūdifi cādi leniēdi feruorē sāguis mirābiliter mitigādi colerā depurat a sāguie. vn̄ vꝫ i acut passiōib⁹ ł febrib⁹ ⁊ an̄ purgatōeꝫ vētrē mollificat ⁊ aptū purgatōi fcit ⁊ cass. gargarisata cū melle rob apta faucū dissoluit.

Corbiū ca. ē ⁊ sic in q̄rto ḡdu Cap. v.

Gūmi est eiusdē arboris in india quod in die/

154

22

bus canicularibus colligit᷑· hꝫ ꝟtutē purgādi flecma
⁊ attrahēdi· vꝫ etiā ꝯ artericā ⁊ podagrā: ⁊ dat᷑ in mi
nima dosi bedellio miscēdo ⁊ parū gerepigri galieni p̄
cedēte digestiōe cū oximelle sqllitico· Cōtra fistulā vꝫ
eusorbiū ⁊ mastix puluerisata cū sapone miscēdo ⁊ ori
fistule iponat᷑ hūiditatē ꝯsumit· Et sternutatio fit ide
optia: cū q̄ euacuatur materia a capite· Et p̄cipue vꝫ
in litargia puluis naribus inflatus· Cap̄· vi·
Mblicí sūt fructus crescētes vltra mare: ⁊ mirabo
loni citrini ⁊ kebuli ⁊c· Emblici purgāt flecma
⁊ melācoliā cū decoctōe radicis esule mioris ⁊ sene· Et
puluis ēblici cū decoctōe tapsibarbati miscēdo vꝫ cōtra
emoroidas sup anū suppositū· Itē puluis emblici cū
pulue aloes in oleo dissipatus ⁊ iñ inūgat᷑ caput vꝫ ꝯ
casū capilloꝝ· Oēs miraboloni sūt frigidi ⁊ sic· i scdo
gdu Et miraboloni citrini purgāt colerā: sꝫ kebuli ēbli
ci belleici purgāt flecma: sꝫ indi purgāt melācoliā Au
tores dicūt q̄ oēs miraboloni purgāt colerā: sꝫ qd̄ mi
nus· Citrini pricipaliter colerā secūdario flecma: kebu
li pricipaliter flecma secūdario colerā· Indi pricipali
ter melācoliā secūdario colerā Platē· Ca· vii·
Anna calida ē ⁊ hūida tpate· Est āt ros iuēt᷒
sup q̄sdā herbas diureticas: q cadit i q̄d̄ pte gre
cie ⁊ indie: ⁊ iuiscat᷑ circa herbas ⁊ colligit᷑ postea sicut
mel: ⁊ ē magne efficacie· Quidā sophisticāt cū melle ⁊
zucco: qdā cū succo liqricie Pūa āt māna ē subalbida
⁊ iterius hꝫ q̄sdā ꝯcauitates Et nil dulcius ē pūa mā
na: sophisticā āt dulcis ē cū q̄d̄ acuie: ꝟtutē hꝫ mūdifi
cādi sāgnē· vñ vꝫ i acutē febrib᷒ cū cassiafistula miscēdo·

Eubarbarũ ē ca· ꝛ sic· i scḋo· ḋꝛ reu· Ca· viij
qꝛ i barbã regiõe repit· Et ē radix i pēdē gñis
nõ ꝑsoãta cũ frãgi͛ hñs venulas iteri⁹ distictas hicru
fas hic subpallidas: ꝛ cũ mastica͛ tigit istȯ ē eligēdũ
ↄ̃riũ vero nõ eligēḋ: ꝟtutē hꝫ purgãdi colerã pricipa
lit͛ ꝛ ↄfert ↄ̃ calefcõez epat͛ ꝛ splēis ex hũoꝛib⁹ ca· ↄfert
ēt ↄ̃ tercianã siplicē ꝛ duplicē isto mõ· i aq̃ decoctõis q̃
tuoꝛ se· fri· vt citrulli melonũ ꝛc̃· resolua͛ cassꝫfistla ꝛ ta
maridi ꝛ i colatũa misceã͛ reubarbãi puluĉisati .ʒ· ij ꝛ
spice ℈· ſ ꝛ sũa͛ i mãe· iḋ vꝫ ↄ̃ ictēriciã cũ aq̃ ēḋ· miscēdo
Cãmonea ē ca. ꝛ sic· Solutõe educit Ca. ix
colerã cũ foꝛtitudie extrahēdi eã a sãgĩe ꝛ a vēis
vehenter· ꝛ dos ei⁹ ē a g̃nis. iij· vsqꝫ ad ℈· ſ · cui adda͛
parũ mastic̃ ꝑpt͛ claudē oꝛificia venarũ q̃ scã· se solo sũp̃
aꝑire hꝫ· ↄfert ēt admiscēdo sibi mediciãs coꝛdiales stõ
ticales ꝛ epaticales: sic̃ sũt croc⁹ ciamomũ ꝛ spica ꝛ cc
Ene ca· ꝛ sic· ꝛ crescit i sãdalo rubeo Ca· x
ꝑtib⁹ trãsmarĩ. vꝫ ↄ̃ melãcolicas passiões ꝛ ↄtra
epilẽciã ꝛ sincopi ꝛ opilatõez splẽis ꝛ epat͛: ↄfert ēt ad
usus febrē q̃rtanã ꝛ fluxũ emoꝛroidarũ· ꝛ sirop⁹ fcãs
ex decoctõe sene ꝛ scolop· ꝛ boãgis cũ zucaro miscēdo ↄ
ueniēter ↄuēit ad p̃dcãs passiões· ꝛ dos ei⁹ ē a. ʒ ſ ad
Ama ʒ· j· cũ parũ zicĩberĩ miscēdo Ca· xi
ridi solutõe educũt colerã ꝛ reꝑmũt feruoꝛē eius
ꝛ mũdificãt sãginē ꝛ ↄferũt iflatõi epat͛ ꝛ stõchi. ē me
dicia vera febris acute q̃ idiget lẽificatõe: dos ei⁹ ē ab
ʒ· ſ .ad· ʒ. j· cũ succo fenicli ꝉ succo ēḋ· ꝉ apij ꝉ sẽo caꝑno
Uacũ cal͛· ꝛ hu· admistrãdo Ca· xij·
ꝑate citra ꝑmũ: ꝟtutē hꝫ hũectãdi lubricãdi et

aliq̄lit īfrigidādi ſi fuērit albū l' triū decoctōi; v̄tutē h; lēitia; abſterſiā; ⁊ lauatia; q̄ īteſtia reddit lubrica ⁊ lenit pectus et confert ſtomacho·

Tertia ꝑticla de ſpēb⁹ arōtic̄ ꝯfortatis ⁊ alijs conſimilibus confortatiuis· Cap · xiij.

Cinamomū ca· ē i ſcđo ſic· i tercio. eligi² ei ꝑ guſtū ⁊ diſcerni² bonū· v̄tutē h; ꝯfortādi cē brū ex arōtiātate: ꝯſolidādi ex ꝯglutioſitate v; ꝯ̄ debilitatē ſtōchi ex fri. de² puluis cīa· cū puluē car ui i cibis: ꝯpetēter ēt i ſalſamēt̄ pōi² ad appetitū ꝓuocā dū. Cina· maſticatū reddit os arōtiau: ꝯ̄ ſincopi ⁊ cor diacā paſſionē de² puluis ei9 cū puluē garl· i ſorbili de

Cardamomū ca· ē ⁊ ſic· i ſcđo. ſem̄ ē c⁹ð arboꝛ: ⁊ ſūt due ſpēs mai⁹ ⁊ min⁹ Maius ðr dom· min9 ðr ſil· Mai⁹ ē meli9 q̄ magis arōticū ⁊ i coloꝛ̄ ſubruſū· v̄tutē h; ꝯfortādi ex arōtici tate diſſol· ꝯſumēdi ex q̄litatib9 ſuis. v; ꝯ̄ cordiacā paſ ſiōē; ex fri. cā · fiat decoctō ei9 i vio arōtico cū pa; aq̄ roꝝ miſcēdo de² patiēti. ad digeſtōē; ꝯfortādā ⁊ debili tatē ſtōchi puluis ciamomi cū ſe· aniſi de² i cibis· ꝯ̄ de bilitatē cēbri ex reūate· puluis ei9 cū pul. cubeba; nati Ouis Ca· xiiij

Roc⁹ ca. ⁊ ſic· i ꝑmo b⁹ iſtat⁹ ꝯfert Ca· xv· c9 due ſūt ſpēs· ſ· orteꝝ q i oꝛt̄ repi²: ⁊ orīētlis q i ꝑtib9 orīētlib9 repit: v̄tutē h; ꝯfortādi ex q̄litatibuſ ſuis ex arōticitate ſua· ꝯfert ꝯ̄ debilitatē ſtōchi ⁊ ſicopi Et v; ꝯ̄ yliacā ſtrāguiriā ⁊ diſſuriā paſſiōes: fiat deco ctio croci i oleo ⁊ melle ⁊ loco dolēti cathaplaſma fiat

Calam9 arōtic⁹ ca· ⁊ ſic. i ſcđo· radix ē Ca· xvi cuiuſdā frutic̄ ⁊ valde arōtica ē. v̄tutē h; ꝯfortā

di ꝛ ꝯſu.ꝯ dolorē ſtōchi ꝛ itest· ex fri· ꝛ vētoſitate certū
ē remediū· puluis ei9 i q̄ntitate· ʒ· ſ · cū ſucco abſi: ꝛ pa
rū vini miſcēdo de² patiēti ad digeſtōez ꝯfortādā· ꝛ ſi
addi² puluis cina· valebit eo melі9. id vȝ ad cordiacā
Arioffili calidi: ꝛ ſic· i ſcdo   paſſiōez Ca· xvij
gd dicūt i ſcdo· hȝ ꝟtutē ꝯfortādi ex arōticitate
ꝛ ꝟtutē diſſol· ꝛ ꝯſumēdi ex q̄litatib9. vȝ ad digeſtōez
ꝯfortādā· de² vinū decoctōis garl. ꝛ maſticās mire pro
deſt. cōfert ēt ad dolorē ſtōchi ex fri· cā ł ex vētoſitate: de
tur vinū decoctōis eoꝝ cū ſe· feicli· vȝ ēt ꝯ ſuffocatōem
matricis· puluis garl. cōficia² cū vio odorifeo ꝛ ſuppo
na² ł iniciat ꝑ paſſariū fum9 eoꝝ ꝛ receptus iferi9 vȝ.
Ad ꝑcipitatōez matricis odorē garl· ꝛ vinū decoctōiſ
eoꝝ etiā de². ad cebrū cōfortādū applice² garl. ꝛ cōfert
Alāga ca· ē ꝛ ſic· i ſcdo: radix ē ꝛ eli   Ca. xviij
gi² q̄ ſubruſa ē ꝛ nodoſa ꝛ pōdeoſa ꝛ acutū ſa
porez hñs: q̄ āt ſubalbida ꝛ leis ꝛ fē nullū ſaporē hñs
ꝛ pforata abiciēda eſt. hȝ autē ꝟtutē cōfortādi ex arō
maticitate ſua et diſſoluēdi ꝛ cōſumēdi ex q̄litatibus. det
vinū decoctōis eius ad digeſtōem cōfortādā et dolorē
ſtōchi ex frigida cā vel ex ventoſitate· ꝛ ad cebrū cōfor
tād pul· galā· applice² nāib9. ad cord· paſſ. ꝛ ꝯ ſincopi
Ena   de² pul· ei9 cū ſucco borāgis   Ca· xix
ana ca· ꝛ ſic· i ſcdo· et radices vſui medicie cōpe
tūt: ꝛ q̄ ſolida citrinū hñs colorē· ꝛ nō pforata icolumi
or ē: ſiłr mltā hñs amaritudinē bō ē. ꝟtutē hȝ diſſ· ꝯfo·
attrahēdi: ꝛ diureticā: et ꝯ āntiquū aſma de² pul. cū vio
addita aq̄ ordi: epilēticꝭ de² pul. cū ſucco pionie· peſſariū
ex pul. gēci· cū ſucco artē· cū parū mell vȝ ad meſtruū

prouocandum et fetū mortuū et secūdinā exdudit.

Ligricia ca. z hu: tpate: eligēda ē q̄ tō Ca. xx
iteri9 crocea ē: z cū frāgi² nō puluerisa²: z q̄ pō
derosa ē: q̄ āt subalbida l' subnig̃ z lēis l' viridis abiciē
da ē: z succ⁹ ei9 ē eiusdē efficacie. v3 decoctio ei9 cū aq̄ ꝯ
oia vicia pectori z maxie pleuētic z peripulmoniac Et
vinū decoctōis ei9 v3 ꝯ tussi: z liq̄ricia masticata z sub
ligua retēta siti z aspitatē stōchi z gutturi mitigat.

Macis ca. z sic. i scdo: flos ē Et maces Ca. xxi
repiūt' circa nuces muscatas i circūferētia: v'tutē
h3 ꝯfortādi ex arōticitate dissoluēdi z ꝯsumēdi ex q̄li/
tatibus suis: eligēd9 ē q subrufus ē: q etiā acutū h3 sa
porē cū aliq̄li amaritudie: niger āt z terreus z q nō h3
acutū saporē abiciatur. z vinū decoctōis eius v3 ꝯtra i
digestōem ex frigiditate Et masticatio macis v3 ad
ꝯfortādū cēbrū: z puluis macis i cibo z potu dat9 v3
contra cordiacam passiōe3: Capitulum xxij.

Nux muscata ca. et sic. in scdo. fructus est cuiusdā
arbori q̄ in idia nascitur. eligenda est q̄ pōdcosa
est: z cū frāgitur iterius nō puluerisat'. z est acuti sapo
ris si ista desūt nō ponenda est i medicis. v'tute3 h3 cō
fortādi ex arōticitate z cōsumendi ex q̄litatibus. Nux
muscata media vel itegra in mane ꝯmesta v3 cōtra idi
gestōe3 stōchi z discoloratōe3 faciei ex frigiditate: istō
p3 p experientiā. et vinū decoctōis nucis muscate et ma
sticis v3 cōtra frigiditate3 stōchi epatis et itestinoru3

Piper ca. est circa q̄rtū g̃: sic. i medio Ca. xxiij.
eiusdem. Et sūt tria genera piperis. est eni pip ni
grū qd melopiper dr: et pip lōgū qd macropip dicitur

z pipꝛ albū quod leucopip dr. Et ē fruct⁹ arboꝛis i india nascētis. Dicūt qdā pip nigrū fieri p decoctōez: cū eni dēt colligi ꝓpter copiā serpētū appōit ignis circa arbores. Pip nigrū ꝟtutē hꝫ dissoluēdi pncipaliter z ꝯsumēdi: pip albū scḋario z lōgū. Puluis pipꝛis i cibis mixtus digestōez ꝯfortat z p̄cipue pip lōgū: sꝫ sāguineis z coléricis nocet vs⁹ pipꝛis: dissoluit eni nimis z qbusdā qn̄qꝫ leprā inducit. Cap. xxiiij.

Euponticū cali. z sic. ꝯplexiōis Et ē fere simile reubarbaro quātū ad iteriora. ꝟtutē hꝫ mūdificandi ex ponticitate: z diureticū ē sua amaritudie vel ex q̄litatibus suis. Vinū decoctōis eius cū succo feniculi cū parū zucri miscēdo sobrie datū soluit opilatōez splēis z epatis ex frigida cā. Et puluis eius cū melle datus vꝫ ꝯ lūbricos. Et cerotū seu emplastrū factum ex puluere eius cū oleo z cera vꝫ ꝯ debilitatē stōchi.

Sandalum frigidum est in tercio Ca. xxv. sic. in secūdo. C⁹ tres sunt spēs scꝫ albū rufū z citrinū. Et melius ex sandalo est citrinū pingue: post citrinum rubeū: post rubeum album: z cōferūt dolori stomachi z epatis ex colera rubea. z rubeū est frigidius albo z citrino: z ē magis iuuatiuū. Nā ipm ꝓhibet fluxum hūoꝝ ad mēbrū. Et cōfert cordiace passiōi cū febre qn̄ hūectatur in aq̄ endiuie z inde linitur coꝛ. z ex linitio super epar applicatū cū pāno lineo ꝯfert epati calefcō ex febre Et qn̄ puluis sandali rubei miscetur cū parū cāphoꝛe z aq̄ rosarū z tēpoꝛibus applicet ꝯfert dolori capitis q fit ex caliditate Et puluis sādali rubei mixt⁹ cū aq̄ solat̄ l' sꝑviue l' poꝛtul'. vꝫ i doloꝛē podagre calidē.

Capitulum xxvi.

Tamarisc⁹ calide et sic. est cōplexōis. Vinū de coctionis tamarisci valet ad opilationem sple/nis et epatis: et etiam valet ad stranguiriam et dis/suriam: et diureticus est. Et puluis corticis eius in cibis decoctus: et frequens eius vsus confert ad eas/dem passiones. Et potus in quo bibitur tama/riscus confert etiam ad easdem passiones. Et cor/tices tamarisci sunt maioris efficacie.

Capitulum xxvii:

Visc⁹ nascitur in arbore glandiū. Et reperitur in arbore pirorum: Est autem optimus qui in arbore quercus nascitur: et manet diu viridis. Viscus habet virtutem subtiliandi attrahendi et dis/soluendi. Et qui ex eo bonus est recens planus co loris porri interius viridis exterius: et non calefa/cit nisi post moram: et in ipso etiam est humidi/tas superflua indigesta: et est calidus et siccus in tercio gradu. Et est resolutiuus: resoluit enim omnes humiditates grossas ex profundo corpo/ris propter fortitudinem virtutis attractatiue: et le/nit etiam apostemata: et maturat cum rasina pi/ni miscendo. Idem duriciem splenis curat. et lenit iuncturas cum tanta cera quantum est ipsum et cum rasina pini miscendo.

Capitulum xxviij .

Zinaber calidū in tercio et humidum in pri/
mo est . Radix zinaberis nascitur in india seu trās
marinis partibꝰ . Vinum decoctionis zinabe/
ris et ficuum siccarum vuispassularum valet ad tus
sim frigidam et spumalium frigiditatem . Et pul
uis zinaberis cum ficubus siccis immissus ꝛ co/
medantur: confert etiam ad tussim frigidam et spu/
malium frigiditatem . Et vinum decoctionis zin/
aberis et cimini: optime valet ad dolorem stoma/
chi et intestinorum ex ventositate: et etiam digesti/
onem stomachi procurat . Puluis zinaberis cum
baubace superpositus: valet contra tenasmonem .
Et puluis zinaberis etiam naribus inflatus: con/
fert maxime contra apoplexiam actu affigentem .

Quarta particula: de fructi/ bus et seminis herbarum et or/ tis ab eis .

Capitulum vicesimumnonum .

58

26

Migdale dulces et amare. Dulces sunt calide et humide in primo gradu. Amare sunt ca. et sic. in secundo gra. Et amare competunt medicine. dulces conferunt esui. amare valent contra asma et tussim ex frigida causa: terantur amigdale amare et addito zucaro propter amaritudinem et fiant pultes. Oleum amigdalarum amararum valet ad sorditatem aurium. et usus amigdalarum amararum valet contra lumbricos. Et emplastrum ex eis factum et applicatum super umbilicum valet ad idem. Et pessarium ex eius oleo factum et trissera magna provocat menstrua.

Citonia sunt diversarum qualitatum Cap. xxx.
quedam sunt dulcia quedam pontica seu stiptica quedam acetosa In dulcibus est humiditas temperata. in acetosis et aliis est frigiditas manifesta: et virtus citoniorum est conglutina vulnerum et prohibet illud quod currit ad apostemata in principio eorum et fortificat os stomachi: et confert stomacho laxo et contra fluxum ventris stipticitate eorum: sed dulcia sunt minus stiptica. Et oleum eius valet ad idem. Et semen eius est linitivum sine stipticitate. et eius usus valet contra sudorem. et oleum eius valet scissuris frigoris: et est utile ulceribus scabiosis. et succus citoniorum valet contra sputum sanguinis. et semen eius valet contra asperitatem gutturis et lenit pectus seu cannam pulmonis. Ad idem prodest ipsorum muscilago Et citonia valent contra vomitum et siti sedant et contra ebrietatem valent. Et siropus citoniorum confert ad easdem passiones. et pira valent similiter licet remissius Ca. xxxi.

Capparis ca. et sic. in secundo gradu. Radix cortex folia fructus et flores conferunt usui medicine. virtutem habent confortandi appetitum: et infrigidatum stomachum calefaciunt. Contra epatis et splenis vicium et eorum duriciem conferunt vinum decoctionis corticis cappari optime valet. Ad idem

valet electuariũ factũ de pulueribus corticũ cappari ⁊ ta marisci cũ zucco. Ad lũbricos ↄferũt fruct⁹ capparoꝝ et ad spleis discrasiã. Valẽt etiã ad yliacã passiões ꝭ is to mõ. Accipe librã mediã corticũ cappari ⁊ coq̃tur i succo radic̃ ebuli ⁊ addat̃ zuccũ et fiat siropus ⁊ sumat̃ mãe ⁊ sẽo. Idẽ siropus vꝫ ad artericã. Cap̃. xxxij.

Astanea ẽ sri. frigidatõe pauca ⁊ ẽtra p̃mũ gra dũ caliditat̃ ⁊ siccitatis existit. et in opatione ad glãdes sũt maioꝝ digestiõis. Tussiẽtib⁹ sũt nocie cas tanee. Dolorẽ capit̃ p̃stãt ꝓpter duritiẽ digestiõis. no cimẽtũ aufertur: cũ assantur sunt constipatiue. Et ↄfe rũt medicine mortifere. Serapio. Cap̃. xxxiij.

Icus pinee ⁊ vuepassule. Ficus autẽ recẽtes ⁊ sicce: ⁊ ꝟtus recẽtiũ est debilis propter hũidita/ tẽ earũ superflua: ⁊ sicce sũt meliores ⁊ maxie carnose. Et ꝟtus sicuũ ẽ calida in fine p̃mi g̃dus ⁊ sic. in princi pio secũdi. Et alia eius ꝟtus ẽ maturatia ⁊ resolutia apostẽatũ qñ miscet̃ cũ farina ordei aut cũ medulla pa nis frumẽti. ⁊ recẽtes ⁊ sicce laxãt vẽtrẽ. Et aq̃ decoctio nis sicuũ similis ẽ melli in ꝟtute sua. ⁊ sicce valẽt esui ⁊ inducũt siti ⁊ molliũt vẽtrẽ Et sũt ↄueniẽtes gutturi ⁊ cãne pulmõis ⁊ vesice ⁊ renibus ⁊ asmaticis ⁊ disco loratis. Et decoctio earum cum ysopo purgat pectus a superfluitatibus ⁊ confert tussi antique ⁊ dolori pul/ monis. Pandecta. Pinee sunt calide ⁊ hũide i p̃mo gradu. Valent asmaticis ⁊ in dolore pulmonis ⁊ cõ ferunt etiã cõsumptis. ꝟtutẽ habent leniẽdi mundifi/ candi ⁊ humectandi. ⁊ ẽ optimus cibus laborãtibus

in dolorē pulmōis ꝛ aṗatibus pectoꝛis Auēpassule ꝟ
tutē hn̄t leniēdi ꝛ hūectādi Vinū decoctōis earū vȝ ꝯ
fri· tussi:et i cibis date valēt ꝯ vomitū colericū ·
Iiube ꝛ sebesten sūt ca· ꝛ hūide· Iu Ca·xxxiiij
iube hn̄t extiguē acuitatē sāguis colericī ꝛ ꝯferūt pectori
ꝛ pulmōi ꝛ ꝯferūt vesice ꝛ doloꝛi renū ꝛ pectoꝛis ex ca/
liditate: ꝛ ē malū stōcho: ꝛ nutrimētū eaꝝ ē paucū: ꝛ di
gestio earū dura ꝛ generāt fleō· Serap· Sebestē ē me
dicamē mediū i ꝯplexiōe sua i caliditate ꝛ frigiditate·
laxat vētrē febꝛicitantiū ꝛ ꝯferūt tussi calide: ꝛ leniūt pe
ctus ꝛ sedāt catarrū calidū ꝛ cōferūt ardoꝛi vꝛine q̄ fit
ꝓpter moꝛdicatōem colere i vesica ꝛ renibus Pādec·
Pruna sūt fri· ꝛ hūida Prunoꝝ alia Ca·xxxv
sūt nigꝛ alia rubea· Que nigra sūt ꝛ aliq̄ꝫtulū du
ra magis valēt ꝛ pᵉ́apue damascena· Vtutē hn̄t ifri/
gidādi ꝛ leniēdi itestia: ꝛ valēt acute febꝛicitātib⁹ Et
ꝓsunt cōtra ꝯstipatōeȝ vētris ex siccitate: vel ex colera
rubea desiccante Platerius· Cap·xxxvi·
Anisū ca· et siccū in tercio· Est semē dulce cuiusdā
herbe simili noie appellate · Habet virtutem cō/
sumendi dissoluēdi ventositatēm extenuādi· Valet ꝯ
ventositates ꝛ acidā eructuatōem et indigestionē vi /
num decoctōis anisi ꝛ mastics et cinamomi· Ad mē
strua prouocanda detur triffera magna cū decoctōe ani
si· Cōtra opilatōem splēis et epatis valet decoctio ani
si cum scolopendꝛia· Et puluis anisi sumptus in cibo
ac potu valet ad augmentatōem spmatis ꝛ lactis·
Bacca lauri est fructus arboꝛis Ca·xxxvij
lauri: sunt eī folia q̄ etiā medicie ꝯpetūt. ꝛ sūt ca

lice z fic. ɔplexiõis. ſʒ ḡna ſūt fortioã Uirtutē hñt con
fortãdi ex arõtiãtate et diſſoluēdi et ɔſumēdi. Fruct⁹
lauri ɔtriti z in teſta caleſcã et cū ſacculo capiti applica
ti mltū ɔfert cebro flecmatico. Et ɔ̃ frigidū reuma ca/
pit: decoquãt̃ bacce lauri z roſe i aliq̃ vaſe ore ei⁹ opila
to z recipiat patiēs fumū p os z ex illa aq̄ lauet̃ frons
et tēpora. Oleū baccaꝝ lauri vʒ ɔ̃ dolorē ſtõchi ex frigi
ditate et ɔtra arteticā. fomētū ex aq̄ decoctiõis foliorū
lauri matricē ɔfortat z mūdificat. z ɔceptū ipeditum ex
frigiditate adiuuat. Pãdecta. Plat. Ca. xxxviij
Ubebe ſunt calide z fic. tpate Sũt fructus cuiuſ
dã arboris in india naſcētis. Xtutē hñt ɔfortã/
di ideo vʒ ɔ̃ fincopi cū aq̄ boragis exhibēdo. Et vinū
decoctõis eius multū ɔfert cordiacis. Idē cõfert epilē
ticis: z cõtra frigidū reuma cõferũt cubebe cū zucaro con
fecte: z earū odor ſilr multū pdeſt. Ca. xxxix
Arui ca. z ſiccū in tercio. ē ſemē vnius herbe ſic
appellate: Xtutē hʒ diureticā. vinū decoctõis ei⁹
valet cõtra ſtrãguiriã et diſſuriã. Puluis eius in cibo
ſumptus digeſtõem cõfortat: vētoſitates ſeducit. ſe/
mine in ſalſamētis vtimur. appetitū puocat z ſemine
tantum in medicinis vtimur. Cap. xl.
Aba ē fri. z fic. ɔplexõis: et ē viridis ē hūida in
primo: parū nutrit: hūores ḡſſos gnãt: iflatõeʒ
ventris gnãt z ſtõcho nocet: ſãguinem groſſū z melã/
colicū creat z fumū ḡſſū: ideo cebrū offēdit z ſõnia va
na iducit. ſʒ p decoctõem z aſſatõeʒ remittit̃ earū mali
da. Et aq̄ decoctõis fabarū mūdificat faciē cū amido
miſcēdo. aq̄ floꝝ fa. vʒ ɔ̃ obſcuritatē oculoꝝ Ca. xli

Fenu grecum calide et sicce cōplexiōis ē: v̄tutē h₃ cōglutinādi maturādi relaxādi Ad maturādū apostēata exterius: accipiat farina fenugreci cū vitello oui cōficiatur et supponatur maturat et attenuat Ad maturādum et rumpendū cōficiatur cū repentina maturat et rūpit: et si misceatur cū faria seminis lini et cū semie altee maiorē habebit efficaciā. Itē fiat decoctō ex farina fenugreci et semis lini et altee sup apā stōchi et intestinoꝝ applicata valebit. Cap. xlij

Semē lini ca. i p̄mo: et i hūiditate et siccitate mediocre iflatim est stōcho nociuū et paꝝ diureticū est et apit nutrit: ad tussi frigidā v₃: pectus purificat a flecmatica supfluitate i cibis sumpt9 et ab extra faria ei9 cum faria se. lini cum butiro miscendo v₃ cum tali vngē pect9: mollificat materiā flecmaticā ibidē₃ pe: cātem et idem sedat dolorem vniuscuiusqꝫ membri. Itē v₃ in spasmo. et v̄tus se. lini ꝑria est virtuti fenugreci.

Lupinus ca. et sic. in tercio. Virtutem h₃ diureticā: et sunt lupini dulces et amari: Cap. xliij et amari p̄cipue vsui medicine cōpetunt Et faria lupoꝝ amaroꝝ cōfecta cum melle cōfert cōtra lūbricos. et si puluis absinthei vel eius succus addit' fit eo efficacius Et emplastꝝ fcm̄ ex faria lupioꝝ amāoꝝ et succo absinthei addendo paꝝ aloepatiā v₃ pueris ꝯ lūbricos sup vmbilicū applicādo. Vinū decoctōis eius v₃ ydropicis et cōtra opilatōem spleis et epatis de cā frigida:

Ilium frigidum in p̄mo siccum in secundo: semen est: et virtus eius est desiccatia Ca. xliiij ideo desiccat ventrem seu constipat: sed qn̄ ponitur ex-

terius infrigidat in p̄mo et exficcat in fine tercij. Et mi
liū modicū dat nutrimentū Et qn̄ applicatur ab extra
in saccellis actu calidū super itestia vz cōtra fluxū ven/
tris et prouocat vrinam. Cap. xlv.

Nuces z auellane. Nux vsualis indigestibil' est
et colerā nutrit et dolorē capitis ꝯmouet tussien
tibus contraria est et mala: a ieiuniis cōmesta nauseā
prouocat: venenis ꝯria ē cōesta si fuerit. Et nuces cū ce
pis z melle z sale mutuo mixta morsum hois z canis
ad sanitatē perducit. Veteres nuces cōtrite et cācro ca
thaplasmate prosunt. Nuces calide z sicce sūt q̄ mltū
comeste faciūt paralisim ligue et ꝓuocāt vomitū z lax
ant ventrē. Auerroris Auellane in cibo sūpte dolorē ca
pitis incutiūt: stōchū inflāt: corpori sano piguedinē cō
ferūt: z sedāt molestiā tussis vetussime: z auellana nu
tribilior est nuce. Auicēna qn̄ est magis solida z mi/
nus vnctuosa ꝯdinat ad caliditatē z siccitatē: z ē tar
dior' digestōis et excitat ad vomitū. Ordeū. Ca. xlvi

Ordeum fri. est et siccū in scdo. Eius nutrimētū
minus ē tritico. Ex farina ordei z aq̄ fit mixtu
ra cū zuccro albo et vuispassulis miscēdo cōfert loco cí/
bi febricitātibus z aqua ordei loco potus. Ex farina
ordei z aceto fit emplastrum cōtra apostemata calida
in principio ad repercussionē. Et aqua ordei mixta cū
amido valet pro mūdificatōe faciei. Cap. xlvij

Orobus in primo siccus in scdo: hz ꝟtutem
aperiendi abstergendi et incidendi: hz saporem
amarum et ꝓuocat vrinā et q nimiū eo vtūtur fāt vri/
nari sanguinem. Et quādo boues de eo comedūt ipsi

161

29

guātur· Farina orobi laxat ventrē ꝛ prouocat vrinā
et meliorat colorem capitis: ꝛ qn̄ miscetur cū melle mū
dificat vlcera. ꝛ lentigines ꝛ faciē mūdificat eius mix
tura cū faria ordei et amidi· Idē delet pruritū mēbro
rū· Et farina eius cū aceto cocta et posita super pectinē
cōfert strāguirie et curat tenasmonē ꝛ pūctōes itestino
norum· Serapio· Cap· xlviij·

Liua ꝛ oleū liuarū· Oliue virides sūt fri· et sic·
strīgūt ventrē: et oliue aq̄tice excoriāt stōchū ꝓp
ter eoꝝ ponticitatē · ꝛ qn̄ ponūtur i aceto sūt plus exco
riatie stōchi: ꝛ nigre ex eis sunt calide cū pauca stiptici
tate idigestibiles plus alijs· Et hūor q generatur ex o
liuis vituperatur: ꝛ q̄ ꝯmedūtur in medio prādij acu
ūt appetitum· et magne ex eis sunt maioris opatōis
Oliue paucum dant alimentū corpori · ꝛ qn̄ sūt matu
re cōplete sūt calidi caliditate tpata· et imature frigide
et stiptitiores Et oliue noue strigūt vētrē et sūt bone sto
macho: sed nigre oliue mature sunt parate corruptōi ꝛ
sunt male stōcho· Et ēplastrū ex eis factū phibet vlcera
quorū nomē est antrox· i· apostēa ignitū· Et ēplastrū
ex folijs oliue cū melle super vmbilicū occidit lūbricos:
Et qn̄ ex eis fit ēplastrū cū farina ordei ꝯfert fluxui vē
tris āntiquo ꝛ fluxui hūiditatū q̄ a matrice emanant·
Oleū oliuarū maturarū cōfert sanis et ē bonū stōcho
propter stipticitatem que est in eo et restrigit giguias
et confortat dentes quādo tenetur in ore ꝛ prohibet su
dorem et lenit corpus et prohibet aduētū frigoris cor
pori ꝛ tale oleū debilitat Acutem medicinarum vulne
rantiū· Et datur in potu contra medicinam mortiferā

vt vomatur ab eo· Serapio Pādec· Ca·xlix·

Poma granata quedā sunt dulcia q̄dā acetosa et acetosa sunt maioris stipticitatis· Omnia ḡnata sūt boni hūoris: et sunt bona stomacho pauci tamen nutrimenti· et dulcia q̄dē sūt boni sapor℞ nisi quia inferunt caliditatem stomacho licet paucam. ideo non sunt multum conuenientia febricitantibus· sed acetosa magis conferunt· Et succus granatorum ventris compescit fluxum: et infusus in aqua et potui datus emoptoicis et dissintericis medetur Et succus eorum cum melle valet ad vlcerationem oris· Granatum quod est dulce est frigidum in primo et humidum in secundo· Et acetosum est frigidum et siccum in secundo· Et acetosum reprimit coleram et prohibet cursum superfluitatum ad viscera et proprie vinum eius· Pādecta Auicenna ⁊c· Cap· l·

Vinum et acetum· Vinum est calidum in secūdo gradu: et vetus ex eo in tercio· ⁊ mustū i pₐimo· ⁊ manifestatur vnumquodq̧ vinum in quo gradu est ꝑ estimatōem caliditatis inuente in eo· Vinuʒ imoderate sumptum nocet neruis et sensibus· Et vinum vetus album prouocat vrinam nisi quia dolorē capitis et qui bibit ex eo satis nocet stomacho· Nouum vinum generat inflationem et est difficilis digestionis inducit somnia mala· Et vinum album subtile est bonum stomacho et conuenit vsus eius magis i sanitate et egritudine q̄ʒ rubeū qđ iter albū et nigrū est medium· Et vinum nigrū est grossum et tarde digestionis et inebriat et ingrossat carnem: Et confert etiaʒ

162

30

in fluxu ventris ꝛ ē inflatim· dulce vinū est tarde reso lutōis:iflat stōchū:laxat vētrē sicut mustū:ꝛ ꝯfert vesi ce et renibus· Acetū fri·ē i pͥmo siccū in tercio· Ꝟtutē; hꝫ penetrādi et subtiliādi ꝛ cōstrigēdi ex q̄litatib⁹· vꝫ acetū ꝯtra vomitū ꝛ fluxū ventris:buliātur in aceto ro se et cortex quercus ꝛ imbibatur in tali aceto lana ꝛ po natur super stōchū vel super vmblicū. Et appetitū inci tat carnes cum eo comeste· Et acetū stomachū cū iue nit plenū laxat:vacuū autem restringit Et valet cōtra frenesim fricatio facta circa volas manuū et pedū cum sale et aceto· Platearius Serapio·

Quita particula:de gūmis et consimilibus·

Amphora fri·ē et sicca i tercio Ca.lj.

Est eligēda alba ꝛ lucida· vꝫ cōtra gromor reā.i·inuolutariā spermatis emissionē· distē peretur cāphora cū succo solatri vel lacte ꝛc̄· et superpo na tur pectini vel renibus et cōfert· Idem valet cōtra dia beticā passionem: et cōtra calefactionem epatis cū pā nis hūectatis apponatur regioni epatis Et cāphora mixta cum succo sanguinarie valet cōtra fluxū sāgui nis nariū· Et cōtra libidinē odoretur cāphora per na res· Et cāphora satis cōpetenter ponitur in electuarijs cōtra acutas egritudines. Cap· lij·

Ragātū frigidū est in scdo hūidum in pͥmo g̅·

Est gummi et qd̄ album est clarū et purum est maioris efficacie· Cōtra siccitatē pector̄ det patienti de coctō dragāti et gūmi arabici i aq̄ ordei Aq̄ decoctōis ordei et succi liquiricie in qua dissoluatur dragan/

cum vз ꝯ tussi siccā. Electuariū ēt ꝯfectū ex ptib⁹. ij. dra
gāti ꝛ. j. pte liq̄ricie cū zucco ꝯficiat' qđ vз ꝯ tussim ex
calida cā. Et aqua ordei decoctōis dragāti valet cōtra
sitim. Et contra dissinteriam valet aqua pluuialis in
qua dissolutum sit dragantum. Dragantum cum
albumine oui mixtum contra ignis conbustionē op/
timum est. Platearius Serapio. Cap. liij.

Gummi arabicū calidū est ꝛ humidum: simile
est draganto: ꝛ dr̄ arabicū quia i arabia reperit'
melius est. Habet autē ꝟtutem relaxandi ꝛ leniēdi. vз
contra asperitatem lingue. Dissolutū gūmi arabicū in
aqua in qua fricetur lingua. Contra vomitum ex debi
litate virtutis retētiue. Detur puluis eius cum pulue
re cinamomi. Puluis gūmi arabici misceatur cū suc/
co plantaginis ꝛ confert. Et puluis eius cū pulue san
guinis draconis in aqua rosarum miscēdo confert cō
tra fluxū menstruorū et sanguinis. Cap. liiij.

Laudanum calidū ꝛ hu. i scđo ḡdu. ē ros i qb⁹
dā herbis īuiscatus: ꝛ ē eligēdū qđ ē ponderosū
ꝛ nigrum. Eius odor vз ꝯ catarrū ex frigida cā. ꝛ lau
danum ꝛ mastix misceātur ꝛ circa ginguias ꝛ dentes
intus ꝛ extra ponatur dentes relaxatos cōfirmat Ad
suffocationē matricis recipiat patiēs eius fumū per in
ferius. ꝛ contra precipitatōem matricis recipiat patiēs
fumū laudani per os. et suppositorium ex eo factum et
matrici imissū cōfortat matricē et iuuat ad cōceptōeз.

Mastix calida est et sicca in secundo Ca. lv
gradu: gūmi est cuiusdā fruticis: Eligēda ē ma
stix que alba est et clara: que vero obscura abijcienda:

163

31

v̄tutē hʒ cōfortādi cōglutinādi cōsolidādi ⁊ cōstrigē di. Et vinū dissolutōis masticis et olibani cū albumi ne oui miscēdo ⁊ tēporibus superponatur vʒ cōtra hu mores fluētes ad oculos ⁊ ad dētes: ⁊ ꝓfert etiā cōtra dolorē. tēpoꝝ q fit ex fumositate ascendēte a stōcho ad caput. Mastix masticata deuoluta in ore cōprimēdo i dētibus pluribus vicibus facit descēdere hūiditates p sputū eiiciēdo Emplastrū fcm̄ ex mastice bolo armeno et albumine oui et aceto et super orificiū stōchi positū vomitū colericū cōstrigit positū super renes ⁊ pectinem fluxum colericum constringit. Cap. lvi.

Mirra est ca. et sicca in secūdo. gūmi est cuiusdaʒ arboris in india nascentis: Eligēda ē q clara et citrina et lucida est. v̄tutem habet confortandi ex glu/ tinositate conducendo partes in vnū et v̄tutē dissoluē di ⁊ cōsumendi mediocriter ex q̄litatibus suis: et etiaʒ preseruat a putredie: vn̄ corpora cōdita cū mirra cōser/ uātur: et valet mirra cōtra saniē oris stōchi et itestioꝝ Et mirra valet contra putrida vlcera. Et fumus eius per os receptus cerebrū cōfortat ⁊ per vuluā matricē ca lefacit et confortat ad conceptū. Et mirra valet cōtra fe torē oris vicio hūorum putridoꝝ. Et vinū decoctōis eius ⁊ ficuū siccarū valet cōtra asma et viciū pectorꝰ et cōtra tussim. Et pillule de storace calamita et mirra va lēt cōtra catarrū ⁊ valēt etiā ad digestōem cōfortādā.

Pix alia naualis alia liqda ⁊ ē ca. ⁊ Ca. lvij sicca in scd̄o. Naualis minus ē cali. ⁊ sic. Et pix liqda v̄tutē hʒ cōsumēdi laxādi et dissoluēdi. Ungē tū ex ea fcm̄ cū litargiro et oleo lauri ⁊ parū aceti vʒ cō

tra scabie. Cōtra dolorē spleis fit ēplastrū ex pice reso
luta cū pulue absin. z cēa et oleo: et pix naualis in em
plastris ponitur q̄ fiūt ad vulnera. Et dicitur naualis
qz abraditur a nauibus: et ipsa desiccat superfluitates
et dissoluit eas propter morā quā fecit in aq̄ maris.
Dicunt qdā dissoluit superfluitates quia acqsiuit v
tutem ipsam ab aqua marina Serapio Ca. lviij

Esina diuersificatur scdm diuersitates arbor a
qbus colligit. Et oēs resine sūt calefactiue z disso
lutiue z mūdificatie. et ē i ea res q̄ abstergit adeo q̄ curāt
scabiē: et ipa qdā attrahit ab iterioribus plꝰ q̄z alie spe
cies glutinis. Et dicūt qdā q resina fit sudor arboris pi
ni Et resina ingreditur vngēta faciēs ea odorifēa et be
ne colorata: z ꝯfert ad vlcera corporis hūiditates pu/
tridas attrahendo Pandecta. Cap. lix.

Torax calamita sicca et liqda: sūt calide in pri/
mo z sic in secūdo. Eligenda ē storax calami/
ta rubea: valet cōtra frigiditatē et debilitatē cerebri cuz
laudano z storace liqda miscendo in modū pomi ābre
naribus applicādo multū cōfert cerebro. Ad idem
valet melius fumigium de ea posita super carbones.
Vinū decoctiōis eius gargarisatū hūiditatē vue seu
vuule desiccat. Et pillule de ea fcē valent ꝯ frigiditatē
stomachi et frigidum reuma capitis. z fumigiū eius
vz ꝯ suffocatōem matricis p iferius applicatū. Et vz
etiā cōtra pāpitationē matricis. i. casū eius p superius
applicatum. Storax liquida multum valet in em/
plastris contra tineam et pustulas. Et silr vz ad plu
ra emplastra et reddit ea multum odorifera.

164

Terepentina calida ē ꝛ sic · Fu Cap·lx·
mus eius receptus circa anū curat tenasmonē ·
Silr vz eius fumus cōtra suffocatōem matricis inferi
us recipiat: ꝛ ꝯtra ꝑcipitatōem matricis superius reci
piat fumū terepentine · vel fiat suppositoriū matrici cū
bōbice iuoluta terepentina in suffocatōe matricis · Ad
rūpēda apostēata fiat ex ea ꝛ farina ordei ēplastrū ·

Sexta particula: de generibus salis ꝛ mineris ter
re et lapidibus · Capitulū · lxj ·

Alumē calidū est ꝛ siccū in q̄rto gradu · Vir
tem hꝫ cōsumēdi ꝛ fortiter desiccādi · Puluis
eius sparsus sup cācrū malū ꝛ putridā carnē
eradicat Et alumē mixtū cū parū mellis cū q̊ licinium
vngatur ꝛ imissum fistule multū ꝓdest: prius lauetur
vlc⁹ cancri cū aceto inflatōes giguiarū sanat si fiat ab
lutio eaꝝ cū aceto mixto cū alumie p̄cedēte ventosatōe
cū scarificatōe circa caput ꝛ spatulas · Cōtra scabiem
sulphur ꝛ litargirū et alumē buliāt in aceto et oleo et
iunge in balneo: postea ablue cū aq̄ calida et post iterū
iūge Balneū aq̄ aluis vꝫ ydropicis scabiosis artetic·
Argētū viuū cali · ē et hūidū in q̄rto Ca · lxij
Quidā dicūt q̄ sit frigidū in q̄rto · Ex effcū eius
calidū ꝓbatur: quia dissoluit inscidit penetrat: licet actu
sit frigidū: potētialiter est calidū · Cōtra scabiē · Recipi
atur litargirū et cerusa et oleū lauri misceātur in patel
la circa ignē infrigidato adde argētū viuū et vsui reser
ua. Cōtra pānū faciei post partū accipiatur auxugia

galine cū cerusa ⁊ argēto viuo ⁊ inde vngatur facies·

Bol⁹ armen⁹ fri. ē et sic· i scđo ḡ Est Ca.lxiij
q̄d ā vena terre. Virtutē h̄z cōstrigēdi· et eligendus
est q est subrufus scđm oīs eius ptes· Cōfert bol⁹ cō
tra emoptoicā passiōem· i. fluxū sanguis p os: suma
tur aq̄ ordei in q̄ sit dissolutū gummi arabicuz vl' dra
gātum cum bolo armeno: et prodest idem cōtra dissin
teriam cum succo plātagis āmistrādo Vl' fiat empla
strꝝ sup intestia cum albumie oui et boli armeni et semie
plātagis. et cōtra fluxum sāguis ex naribus miscea/
tur bolus cū succo sāguiarie et ipōatur narib⁹ et ꝯfert.

Cerusa fri. est et sicca i scđo ḡdu Ca.lxiiij
Est flos plūbi h̄z virtutē mūdificandi extenu
ādi supfluitatē ⁊ extergēdi Aq̄ resolutōis ceruse et ami
di mundificat faciē: mulierēs ea vtuntur. Et cerusa valz
ad creādā bonā carnem in vulneribꝰ et ad sanāda vul
nera. et q cerusam faciunt sepius incurrut apoplexiā epi
lentiā paralisim arteticā ꝓpter maliciā vapoꝝ plūbi.

Calx viua calida est et sicca in scđo ḡ: Ca.lxv
mixta cum sepo et oleo vz ad putrida apostema
ta. et virtus calcis est iflatia mordicatia adustia caute
risatia: sed si miscetur cum auxugia aut oleo fit matūa
tiua: et oportet ꝙ sit noua viua quā nō tetigit aq̄: et est
fortior q̄z illa quā tetigit aqua: et qn̄ lauatur calx fit si
ne mordicatōe Pandecta· Cap· lxvj

Corallus rubeus et albus frigidus est et siccus
in secundo gradu Est autem eligendus rubeus
grossus et clarus: et quāto plus accedit ad rubedinez

tāto melior q̷ nulla hꝫ foramia vel pauca. Albus silr eligendus ē quāto albior tāto melior q̷ etiā nō sit pforatus foramibus. Ꝟtutē hꝫ ꝯfortādi depurādi ꝯstringendi. Ꝟtutē hꝫ occultā ꝯ̃ opilētiā. ꝯ̃ fluxū sāguis nariū iponatur puluis coralli rubei cū succo sāguiarie naribus cōfert. Et puluis eius in ouo sorbili vꝫ ꝯ̃ dissinteriā vel datur cū aq̄ plātagis. ⁊ ꝯ̃ emoptoicā passionem. i. sputū sāguineū fiāt pillule ex duabus ptibus pulueris coralli rubei et vna parte dragāti cū aq̄ ordei miscendo ⁊ fiāt pillule q̄ tenētur in ore ⁊ trāsglutiat pꝰ resolutionē earū.

Mātites — Ca. lxvij.

[M]ātites fri. ⁊ sicce est cōplexionis: est lapis. hꝫ autem ꝟtutem cōstringendi fluxum sanguinis intestinoꝝ. Fiat emplastrū ex puluere emantitis et albumine oui et oleo rosarū et aceto et applicetur super intestina. Idē valet cōtra fluxū menstruoꝝ cū aqua vel succo plātaginis. Idem valet contra fluxū sanguis nariū cū succo sanguinarie naribus imponēdo. Et fiāt pillule ex ex puluere emantitis ⁊ gūmi arabici ⁊ dragāti cū aq̄ roſ. cōficiātur et teneātur pillule in ore sub lingua ⁊ trāsglutiat trāssolutas.

Litargiꝝ — Ca. lxviij.

[L]itargiꝝ tpate frigidum et siccū: scdm quosdā frigidū et siccū in quarto. Et litargiriū est duplex quoddā dicitur spuma auri: et quoddā dicitur spuma argēti. virtutem hꝫ cōsolidandi depurādi cōstrigendi. Puluis litargiri vulneribus impositus saniē ꝯsuit ⁊ vlcera cōsolidat. Valet contra scabiē precipue cū fit ex flecmate salso sumatur litargiriū buliatur cū oleo nucū ⁊ parū aceti et inde liniātur loca scabiosa. Et cōfert etiā li/

targirũ cõtra vlceratõem virge. Puluis eius applica tus vlceri prius cũ aqua alumis mũdificetur. Cõfert etiã cõtra pãnũ oculoꝝ cũ aq̃ rosarũ fiat coliriũ. ⁊ ad faciẽ depurãdã fiat vngẽtum ex auxugua galline cuꝫ puluere litargiri ⁊ oleo rosarũ miscendo Ca. lxix

Apis lasuli fri. est et siccus: silr lapis armenus sed eoꝝ excessus nõ est determinatus ab autori bus. Est autẽ lapis lasuli eligendus q multũ assiss atur colori celesti: purgat pricipaliter melãcoliã. Vꝫ la pis lasuli cõtra viciũ splenis ⁊ emorroidarũ. Det cũ vino decoctõis sene ⁊ seminis feniculi. Valet cõtra cor diacã passionem. Detur cũ succo boraginis et pulue re ossis de corde cerui. Et vt breuiter dicã valet contra omnes passiones factas de melancolia. Ca. lxx.

Erili siue margarite sũt fri. et sic. lapis q i qbus dã piscibus reperitur: eligende sunt albe ⁊ clare ⁊ lucide. Vtutẽ hñt cõfortãdi. Contra sincopim et debi litatem ex medicina vel fluxu ventris vel sanguinis. ⁊ contra cordiacam passionem et in febribus: detur pul uis margaritarum cum zucco rosarum Ca. lxxi

Vlphur calidum est et siccũ in quarto. Est ali ud sulphur viuum quod ex terra sulphurea ꝓ ducitur. Aliud est mortuum quod artificiose prepa ratur: et istud nõ est tante efficacie. Est autẽ eligenduꝫ quod viride. Virtutem hꝫ dissoluendi consumendi Vngentum factum ex puluere sulphuris et ellebori al bi ⁊ oleo lini ⁊ cera multũ cõfert cõtra paralisim arteti cam podagram et epilentiam ⁊c. Valet etiã cõtra as ma inueteratũ: detur. ʒ. ʃ. in ouo sorbili:

165

34

Al calidum ē ꝛ siccum Ex sale ꝛ Ca·lxxij
aceto ꝛ oleo in aq̄ resolutis pōt ꝓuocari vomitꝰ
digitis in ore immissus vel penna· Ad dolorē ex ventosi
tate fiat saccellatio ex sale torrefcō ꝛ calefcō ꝛ suppona
tur loco patienti· Et ex sale ꝛ melle fit suppositoriū ad
ventris constipationem· Cap̄· lxxiij
Tartarus calidus ꝛ siccus in q̄rto: qd de vio pu
riore existit melius est· Et fit ex tartaro et litargi
ro ꝛ oleo nucū ꝛ paruꝫ aceti ꝯmixtio ad ignē i modū
vngenti quod cōfert ad malas spēs scabiei· Et puluis
tartari in cibis datus piguedinē ꝯsuit ꝛ extenuat· Et
puluis eius scꝫ·ʒ·ij·datus cū ellem rosarū vel cōserua
rosarum vel cum alio cōsimili ducit ad·v·vel·vi· asel/
las puluere masticis addito Cap· lxxiiij
Tuthia ē ifrigidatia stiptica replet vlcera carne
et ꝯglutinat:et est deficcatia· Et thutia preparat
quando pluries extiguitur i aq̄ rosarū tunc igreditur
colliria oculoꝝ: ꝛ virtus thutie ablute multum cōfert
oculis fluentibus ꝛ ad plures alias egritudines ocu
loꝝ· Et puluis tuthie deficcat vlcera virge et hūidita/
tes ibidem ꝯsumit Pandecta· Ca· lxxv
Triolū est minorale est adustie cōstructiue vir
tutis:calidum est ꝛ siccum in q̄rto. Et qn̄ sumi
tur ex eo in potu·ʒ·ſ·cū ydromelle expellit lūbricos· Et
qn̄ sumitur in potu·ʒ·j·aufert nocumētum fungorum
faciens euomere· Et puluis eius immissus in nares
constringit sanguinem fluentem ex eis et mūdificat vl
cera narium· Et puluis eius positus in aures occidit
vermes earum Pandecta· Cap̄·lxxvj·

Jride etiā calidū ꝛ sic. carnē supfluā cōsūit vñ cumqꝫ nascitur: p̄cipue in aribus cū melle mixtū Et mixtū cū aq̄ mellis fistulas curat: ꝛ giguas putri das sanat: ꝛ cācera tas carnes emēdat. Et mixtū cū sa le armonico et terepētina ꝛ resina in modū vngēti le/ prosos curat Pād:

Septia particula: de aialibus ꝛ ortis ab eis.

Aneta et anser. Anas ē calidi Ca. lxxvij or oibus auibus domesticis. Dicūt q̄d ipsa calefacit ifrigidatū: ꝛ facit calefcm̄ possidē febrē Eius pinguedo ē maxia dolorē sedādo: ꝛ ē melior pi guedibus auiū. ꝛ caro eius ē grauis digestōis et au get sperma. Et eius pinguedo clarificat colorē: ꝛ eius caro impiguat et clarificat vocē. Et caro anseris est g̃ uis: et tardatur in stomacho: sed leuius ꝛ melius qꝫ est in ipsa sūt ale. Cū autē caro digeritur harū auiū ē nu tribilior omnibus carnibus amu: augmētu efficit i co itu ꝛ multiplicat sperma. Pandecta Ca. lxxviij

Bos carnibus suis reficit et nutrit. vñ nichil est i boue quod diuersis vsibus nō sit vtile: vñ eius fimus vt dicit plinius li. xxviij. c. xi. Fimus bouis cū aceto iuuat cōtra dolorez articulorꝫ: ydropicis etiā sin gulare remediū est si inde vngatur ad solē: cōsūit eniꝫ humorē intercutaneū. Est autem animal nō solū vsi bus hoiꝫ necessariū sꝫ etiā ad plura alia q̄ꝫtū ad eorꝫ cornua vt pelles ex qb⁹ varia fiūt. Barth. Ca. lxxix

Apꝫ ē velocissima i cursu: leuissima in saltu: acu tissima i aspcū: dulcissima i gustu. ꝛ sanissima q̄

167

35

ad esū· sagaciſſia q̃ ad paſtū· Nā viſu guſtu et olfac̄ū diſcernit inter herbas ⁊ arboꝝ ramuſculos q̃ꝝ extremitates teneras cōꝛdit et depaſcit· Capre viuūt p̄ xj· annos ⁊ frequētant coitū vſq ad ſenecturē· ⁊ aliqñ generāt gemellos: vrina ēt capꝛarū calefcā auribus iſtillata dolētes aures ſanat· Barth· āgl. Ca.lxxx.

Ancri fluuiales multū cōueniūt i egritudibus calidis· Et qñ ɔburūtur ⁊ fiūt inde cínes q miſceantur cū parū gēciane et bibitur cū vino eſt optimū medicamē ɔ̄ moꝛſū canis rabidi: ⁊ talis cinis cācroꝛum mixtus cū melle ſciſſuris manuū et pedū et ani et excoꝛiatōi q̄ fit a frigoꝛe et cācro ɔfert· Et qñ coquūt et potatur de iure confert vlceribus pulmonis· Serap·

Olūba ē auis māſueta hoīm freq̄ Ca·lxxxi tiā ⁊ ɔſoꝛtiū diligēs quā antiq auē venereā nūcupabāt: eo q̄ frequentat nidos ⁊ oſculo ⁊ amoꝛe cōcipit: ⁊ veneri multū vacat: ideo colūba ðꝛ q̄ſi colēs lūbos· Sanguinē medicialem hꝫ· ſanguis eius ſub dextera ala extractus ⁊ calidus oculis ipoſitus iſtillatꝰ doloꝛem mitigat ⁊ obtalmiā ſanat oculoꝝ· Caro colūbarū dura ē ad digerēdū et viſcoſa: vnde groſſū dat nutrimentum: ſed quando volare incipiunt rōe motꝰ ſunt melioꝛis digeſtionis: quāto autem vetuſtioꝛ tanto durioꝛ et peioꝛ ad digerendum. Ca·lxxxij.

Aſtoꝛ animal eſt cōmoꝛās cū piſcibus ſub aqs et graditur ſub terris· ⁊ ðꝛ caſtoꝛ a caſtrādo: nā eoꝝ teſticuli medicinꝛ ſunt apti· Cū ſenſerit venatoꝛeꝫ ipſe ſe caſtrat et moꝛſibus ſua virilia amputat Caſtoꝛium hꝫ ꝟtutē diſſoluēdi cōſumēdi ⁊ attenuādi loca

neruosa maxime confortādi. vñ valet epilentias ꝛ cō
tra frigidas passiões capitis ꝛ paralisim ligue soluit
ꝛ loquelā reddit subito ablatā si sub ligua resoluatur
Et valet ꝯ vniuersalem corporꝫ paralisim si decoctū cū
vino fuerit et ruta et saluia in potu sepius sumatur.
Ceruus ē aial diutissime viuēs Ca.lxxxiij.
plus q̄ꝫ cētū ānis. Et est aial fel non hñs nisi in
intestinis: ideo hꝫ itestina amara et fetida vt dīt aristo
tiles et auicēna. Itē sanguis cerui et leporꝫ nūq̄ꝫ coa/
gulatur. Et ossa iueniūtur in eoꝝ cordibus conferunt
ad multas passiões notāter cordiales et in nobilibꝰ
confectionibus administrentur. Dicitur q̄ lapis qui
dam reperitur in ceruis qui miro modo dicitur iuua/
re mulieres qñ sunt pregnātes. Barth. ang'icus.
Dus ab edēdo dcūs. Paruus Ca.lxxxiiij
enim est et pinguis et iocūdi saporꝫ vt dicit ysi/
derus li.xij. et ē tpate cōplexiōis: vñ melior et digestōi
cōpetentior maxie si ē masculus. vñ eius caro bene nu
trit et sanguinem bonū gignit: ideo carnes eduline cō
ueniunt maxime hūane nature: maxie his qui delicio
se viuūt Et pelles edoꝝ sanant morsus venenosos si ca
lide desuper ponantur et adustio piloꝝ odore fugat ser
Lepus dr habere vtrūq̄ꝫ pentes. Ca.lxxxv
sexū ideo multi putarunt leporē gigni et gignē
sine mare: vt plinius. Sūt autē lepores aīalia ita fecū
da q̄ vno fetu nascente statim altero feto vterus gra
uidatur: vnde vtile est animal quo ad esum cum fue
rit iuuenis. Nam eius coagulum valet contra vene/
num restringit ventris fluxum: sanguis eius miti/

16a

gat dolorē oculoꝝ ⁊ quāto coagulū eius ē vetterius tā
Porc⁹ to melius. Bartho ā̄gl· Ca·lxxxvi.
nascitur dentatus ⁊ mltis ifirmitatibus subiacꝫ
Et qn̄ infirmatur obliquū tenet caput: et in luto plus
iacet in dextero latero q̄ꝫ in leuo· Et meliores sūt filij q
nascūtur in hieme ⁊ peiores i estate· Est autē aial imū
dū ⁊ gulosū auide deuorās qōlibet fetidū ⁊ imūdum:
ideo caro eius licet sit facilis digestōis: tn̄ ex ea multū
cōmesta plures ide generātur sup̄fluitates flecmatice
putrefactōi abiles. Et impiguatur porcus vel sus in g
ete: et septima ps sui cibi ꝯuertitur in pilos et in sāgui
nē et lac dicit Aristotiles libro vij· Ca· lxxxvij
Jtulus stati qn̄ nascitur a v̄tute ꝑp̄a ad q̄ren
da matris vbera erigitur: ⁊ stati reficitur matris
vberibus· Nascitur ei sicut et eq̄ in frōte pustula q̄ō ni
gra quā magi asserūt incētiuū fore amoꝛ: hāc pustu
lā mater stati āputat nec admittit ad vbera nisi p̄dcm̄
virus auferat· Et sūt boni nutrimēti ⁊ facil' digestiōis
Vulpis ⁊ multū vehetare hn̄t Ca·lxxxviij
est aial multū dolosū: qn̄ eni canes isequūt euꝫ
caudā iter crura recolligit: ⁊ qn̄ videt se nō posse euadē
i cauda recolligit vrinā quā super canes insequētes ip
sū ꝓijcit et diffundit: cuius fetorem canes sunt ab hor
rentes aliquantulum ei cedunt. Adeps enim eius et
medulla multum dicuntur valere contra neruoꝝ con
tractionem. Sanguis eius dicitur diureticus· vnde
multum valere creditur ad lapidem vesice et renum:
vt dicit Plinius libro. xxviij· Et dicit Plinius ibi
dem q̄ꝫ si quis linguam vulpis habuerit in annulo

talis non patietur caliginē oculoꝝ· Barth· āglicus·

Utirū accipit̄ ex lacte vaccarū ca Ca·lxxxix·
prarū ꝛ ouiū Et butirū resoluit ꝛ maturat: ꝛ ꝓp
ter hāc cām admīstrati apatibus q̄ fiunt sub aure qñ
volumus ea mollificare et maturare· Et vȝ in tumori
bus giguiarū infantiū eas linientes cū butiro qñ vo
lumus ꝙ dentes cito oriātur et sine dolore: ꝛ ꝯfert aliis
apostematibus oris Et miscetur etiā cū ēplastris ꝯfe
rētibus ad dolorē lūborū ꝛ mēbrorū alioꝝ· Et qñ sūit̄
butirū mixtū cū melle iuuamētū magnū spuētib⁹ sa/
niē ex āpte pulmōis ꝯfert· ꝛ silr vȝ i pleuresi· ꝛ vȝ etiā
sine melle ad excreandū saniē ab intra ꝛ ab extra am/
ministrando: Serapio· Cap̄· xc·

Oagulū ē substātia lactis in stōcho coagulata
ꝛ oē coagulū ē subtiliatim resolutim et siccum·
ꝛ coagulū leporis in omnibus his q̄litatibus est for/
tius Cōfert in fluxibus ventris et mēstruorū: et debili
tati virtutis retentiue qñ datur in modū castanee i po
tu vini: et datur contra sanguinē coagulatū· ꝛ qñ mu
lier fēit sibi pessariū cū eo ꝛ butiro post mūdificatōem
menstruoruȝ confert ipregnatōi· et quādo sumitur ex
eo in potu prohibet ipregnatōem Sēapio Ca.xci

Aseus a carēdo dcūs qa sepat̄ ab aquosa sub
stātia lactis q̄ caret. est autē caseus fex lactis fri/
gida est et grossa et ad digerendū dura: et magis at
tinet stipticitati q̄ȝ laxatōi: et est grauis stōcho ꝛ epati
ꝛ spleni maxime si illa loca fuerint opilationibus pre
parata et calculū in renibus impregnat: ideo dicit con
stantinus ꝙ ois caseus vlr ē malus: tñ caseus g lacti

169

35

est vicinus minus ē nociuus· Et caseus nimis sallsus nimis ē desiccatiuus et stōcho nociuus· Et carens sale magis ē nutritiuus ꝛ corporis hūectatiuus: stōcho tñ est nociuus ꝛ de facili in fumositates resolutiuus si stomachus fuerit calidus: si vero fuerit frigidus in acetositatē de facili est cōuersiuus· Et vetus caseus oino nō vꝫ q᷑ valde exsiccatiūs ꝛ diue digestōis· Barth· āglic⁹

Cera ē fex mellis· Est eni cera mult Ca· xcij

vsibus necessaria· vꝫ eni i medicis i ꝯfectōibus varijs ꝛ vngētis· Nā ꝟtutē hꝫ calefactiuā resolutiuā apertiuā maturatiuā attractiuā euaporatiuā ꝛ ꝯsūptiuā· Cera quāto recētior tāto odorabilior ductibilior ꝛ purior et ad diuersarū ip̄ssionū ꝛ figurarū susceptionē aptior· Barth. de ꝓꝓetatibus rerū· Ca· xciij

Lac est liq᷑ dulcis ꝛ cādidus i mamillis p actionem caloris ex sanguine generatus Eadē eni ē materia mēstrui sāguis ꝛ lactis: et ideo natura creat lac propter cibū nati q̄ cibatur extra· nō ergo dēt eē lac añ tp̄s partus nec post multū nisi accedat ꝯ naturā· Et lac dulce ē magis sapidū vicinū sanguini in ip̄m de facili ꝯuersiuū: et ideo laudabile est ip̄ius nutrimētum· Est autē cōpositū ex tribus substātijs i ꝟtute scꝫ ex serositate q̄ ē subtiliatia ꝛ acuta: ꝛ ex caseali substātia q̄ est grossa ideo opilatia: ꝛ butirosa et vnctuosa que est mollificatia· vñ serū est deopilatim ꝛ grossoꝝ hūoꝝ icisiuū et vētris solutiuū p̄cipue serū caprinū· Bar· āgl·

Mel est liq᷑ dulcissimus a matēia Ca· xciiij

purissima solertia apū generatus· vñ mellis dr̄ cedo ceteris est magis calida: sed minus hūida Et iu

dicatur mel calidū et siccū in scdo · Est mūdificatiuū͡ lauatiuū et subtiliatiuū et suo caloē grossoꝝ hūoꝝ in corpoē istiffiuū ꝛ hūorū putꝛoꝝ expulsiuū ꝛ amaritudi nis tēꝑatiuū · ideo poit̄ in medicis ad cōseruādū medi cinas mixtas cū eo · Et mel crudū nō bn̄ despumatū valde est ventosū et iflatiū nigit⁹ in ventre gnātiuū · in malos hūoēs faciliter cōūsiuū · spleis ꝛ epatꝭ viscosita te sua opilatū · colē iflāmatiū · yliacꝭ et colicis nociuum

Serapio · Pandecta · Cap̄ · xcv ·

Podiū fri · in tercio siccū in ꝑmo Spodiū est os elephātꝭ · hn̄s medullā et cōburit̄ sed ossa dentiū nō ꝯburiūtur · vn̄ illud spodiū eligēdū est subpallidū est nimis leue hn̄s tn̄ q̄sdā ptes subnigras nō mīnū tn̄ efficatia · Cōfert in dissinteria ꝛ ꝯ emoptoicā passionē Datus puluis eius cum aqua plantaginis vel succo eius. Et puluis spodij naribus inflatus sanguinem narium sistit Platearius · Cap̄ · xcvj ·

Sapo calide et sicce cōplexiōis · Vꝫ cōtra cōbus tiōēꝫ ex aq̄ vel ex igne: et mox debet apponi mem bro leso et ibi morari per tres vel q̄tuor horas · Cōfert etiā ad scabiem cum vngitur locus scabiosus cū eo : Et dealbat sapo carnem inde lotam · Valet etiā vt in̄ fiāt suppositoria desuper spergantur puluere s de esula et prouocabunt assellationem ·

greci · diem incipiunt in aurora
Judei · in meridie
xpiani · in media noctis

BMC IX 163

[$*^3$, a–t^8; a^6] b–c^6 = 173 leaves

Coll. – unmpl. (c] 174: blank

HPK ([illegible])

RSK 9554

III/67

1900.